

Balaton Fejlesztési Tanács

**BALATON RÉGIÓ
RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVE**

2007-2013

készült a Balaton Régió Fejlesztési Stratégiája és a Balaton
Régió Komplex Térségi Programja alapján

2006. június 21.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT	11
INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA	28
1. A BALATONI GAZDASÁG DIVERZIFIKÁLÁSA – VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉS.....	28
1.1. MEZŐGAZDASÁGI VÁLLALKOZÁSOK MODERNIZÁCIÓJA	30
1.2. ALKALMAZKODÓ FÖLDHASZNÁLATI RENDSZEREK TÁMOGATÁSA.....	42
1.3. A VIDÉKI GAZDASÁG DIVERZIFIKÁLÁSA	45
1.4. VIDÉKI HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE	47
1.5. HALÁSZAT.....	48
1.6. VÁLLALKOZÁSOK MODERNIZÁCIÓJA A GAZDASÁG DIVERZIFIKÁLÁSA ÉRDEKÉBEN (BALATON HAGYOMÁNYAIHOZ ÉS ÉRZÉKENY KÖRNYEZETI ADOTTSÁGAIHOZ IGAZODÓ MODERN GAZDASÁG- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS)	51
1.7. VÁLLALKOZÓI ÉS INTÉZMÉNYI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE A TÁJI ADOTTSÁGOKHOZ IGAZODVA.....	61
1.8. BALATONI GAZDASÁGFEJLESZTÉS INTÉZMÉNYRENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSE	68
1.9. E-BALATON - INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM KITELJESEDÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE.....	73
2. TURIZMUS: A BALATONI TURIZMUS ÚJJÁSZÜLETÉSE, MINŐSÉGI MEGÚJULÁSA.....	81
2.1. A TURIZMUS MENEDZSMENT RENDSZERÉNEK MEGÚJÍTÁSA	84
2.2. TURISZTIKAI TERMÉKEK FEJLESZTÉSE.....	91
2.3. KORSZERŰSÍTÉS, TURISZTIKAI SZÁLLÁSHELYEK, KIEGÉSZÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK SZÍNVONALÁNAK JAVÍTÁSA	109
3. HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS.....	116
3.1. KÉPZÉSI PROGRAMOK.....	116
3.2. HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK FOGLALKOZTATÁSÁNAK ÉS TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE	133
3.3. HELYI TÁRSADALOM MEGÚJÍTÁSA / A BALATON, MINT VEZETŐ HAZAI CIVIL BÁZIS MEGERŐSÍTÉSE.....	137
3.4. SPECIÁLIS HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁSOK KERETÉBEN ...	138
3.5. REGIONÁLIS TÁRSADALMI-GAZDASÁGI TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉGEK ÖSZTÖNZÉSE.....	147
3.6. A RÉGIÓ ÖNÁLLÓSODÁSÁT SZOLGÁLÓ INTÉZMÉNYFEJLESZTÉS.....	148
4. KÖZLEKEDÉS, FENNTARTHATÓ BALATONI KÖZLEKEDÉSI RENDSZER KIALAKÍTÁSA 150	
4.1. A RÉGIÓ KÖZLEKEDÉSI ELÉRHETŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA	150
4.2. A RÉGIÓN BELÜLI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	156
5. TÁJI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	164
5.1. KÖRNYEZETI ÁLLAPOT JAVÍTÁSA ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE	164
5.2. VONZÓ ÉS ÉLHETŐ BALATONI TELEPÜLÉSEK KIALAKÍTÁSA - TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	171
5.3. BALATONI TÁJI ÉRTÉKEK HELYREÁLLÍTÁSA.....	177
5.4. BALATON TÉRSÉGI KÖRNYEZETMENEDZSMENT.....	183
5.5. MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNOSÍTÁSA.....	186

BEVEZETÉS¹

A Részletes Terv előzményei 2007-13 fejlesztési ciklus tervezésében

A Balaton Stratégia tervezése

A Részletes Fejlesztési Terv a Balaton Régió² 2007-13-as időszakra szóló operatív fejlesztési programdokumentuma. A területi tervezés a Balaton Régióban³ már a 1990-es évek végén eljutott egy hosszú távú Területfejlesztési Koncepció megalkotásáig, melyet egy stratégiai program elkészítése követett. 2005-ben a 2007-13-as uniós tervezésre való felkészülés és az új Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK) tervezésének eredményeként jelentkezett a Balaton Stratégia frissítésének igénye. A stratégiaépítés a Balaton Fejlesztési Tanács és az Országos Területfejlesztési Hivatal kezdeményezésére 2005 közepén indult meg. A Balaton Stratégia szándéka, hogy az egész Balaton térségi területrendszer fejlesztési igényeinek teljes spektrumát felmérve teljes tervezést valósítson meg.

A Balaton Régió Komplex Térségi Programjának tervezése

A 2007-13 fejlesztési ciklusra való felkészülés és az OTK tervezés folyamatainak eredményeként a Balaton Régió országosan kiemelt térségi státusza megmaradt illetve megerősödött. Nyilvánvalóvá vált, hogy a Balaton Régió országosan kiemelt térségként egyedülállóan összetett érdekeltségi viszonyokat jelenít meg, mely a helyi szereplők bevonására koncentrálnó tervezés mellett más információk becsatornázását is szükségessé teszi. Így az országosan kiemelt térségi vonatkozások érvényre juttatásához szükség van az országos szint szakmai ismereteit és érdekeltségi rendszerét megjelenítő tervezésre is. Ezért a Balaton Stratégia készítésével szoros összhangban elindult a Balaton Régió Komplex Térségi Programjának elkészítése is (továbbiakban Komplex Program). A Komplex Program tervezése a Nemzeti Fejlesztési Hivatal és az Országos Területfejlesztési Hivatal kezdeményezésére szintén 2005 közepén indult meg. A Komplex Program egy fókuszált tervezést jelenít meg, elsősorban a kiemelten Balaton-specifikus, a térség országos szintű kiemeltséget alátámasztó tematikákra koncentráln. A Komplex Program további jellegzetessége, hogy az uniós fejlesztéspolitika támogatási területeire terjed ki, és az uniós fejlesztési forrásokból finanszírozható intézkedéseket tartalmaz.

A tervdokumentumok egységesítése

A két tervdokumentum 2006 elejére készült el. A Balaton Fejlesztési Tanács a későbbi kiigazítások lehetőségét fenntartva 2005. december 12-én elfogadta a Balaton Stratégiát. Az Országos Területfejlesztési Hivatal és a Nemzeti Fejlesztési Hivatal 2006. februárjában fogadta el a Komplex Program tervezésének teljesítését (a Stratégiához hasonló fenntartásokkal). Ezután megkezdődött a két tervdokumentum összehangolása, majd főbb üzeneteik mentén az operatív igényű Részletes Terv elkészítése. Az egységes, a Komplex Programot és a Stratégiát is tükröző tervdokumentum első verziója 2006. tavaszán elkészült. Ezt a minden fejlesztési üzenetet magában foglaló és szakmailag minőségbiztosított anyagot a Balaton Stratégia fogadja be, keretet nyújtva az összes fejlesztési üzenetnek. A Balaton Stratégia Balaton Fejlesztési Tanács általi esetleges kiigazításokat követő végleges elfogadása 2006. őszén várható.

A kiigazítások elvégzésére ill. a kiigazítások lehetőségének fenntartására elsősorban nem a két tervdokumentum összehangolása miatt van szükség. A 2007-13 fejlesztési ciklus

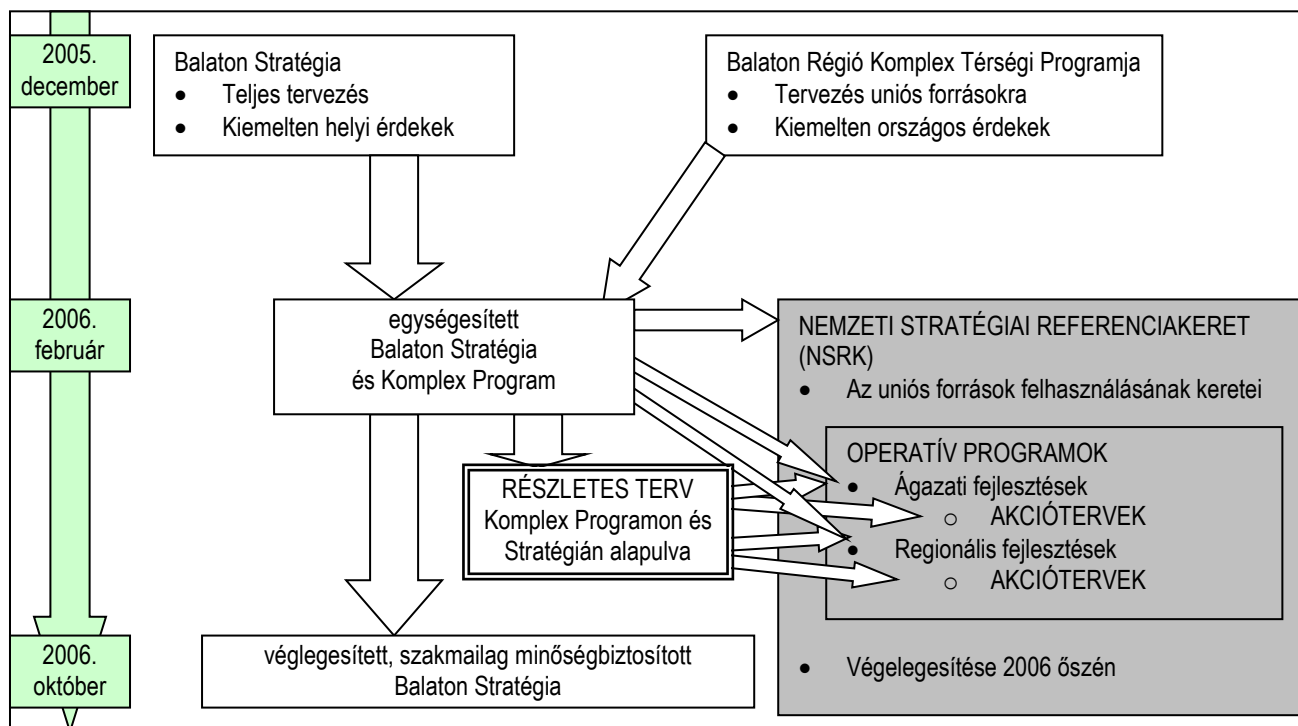
¹ Készítette VÁTI Stratégiai Tervező Iroda a Fejlesztési Program minőségbiztosítása keretében

² Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe

³ A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (BKÜ)

tervezésében ugyanis még több hazai és uniós peremfeltétel továbbra is kérdéses. Sőt az uniós források felhasználásáról szóló nemzeti szintű tervdokumentumok elkészítésének határideje halasztásra, eddigi tervezésük felülvizsgálatra kerül. Ezért minden tervdokumentum esetén megjelenhet igényként, hogy korrigálásra kerüljön a későbbiekben, a peremfeltételek tisztázását követően.

A Balaton Régió 2007-13-as fejlesztési ciklusra szóló tervezési folyamata, tervdokumentumai és kapcsolataik az uniós források felhasználásának nemzeti szintű tervezésével

A Részletes Terv elkészítésének szándékai

A Részletes Terv funkciója

Az összehangolt stratégiai tervdokumentumok alapján megkezdődött a Balaton Részletes Tervének elkészítése. A Balaton Részletes Fejlesztési Terv célja, hogy egyrészt pontosan meghatározza másrészt orientálja a 2007 és 2013 között Magyarországra érkező európai uniós fejlesztési források Balaton Régióban történő felhasználását.

A Részletes Terv tárgyköre

A Részletes Terv a Balaton Régió területrendszerének nem teljes környezeti, társadalmi és gazdasági területi spektrumát fedi le, hanem csak az uniós fejlesztéspolitikai által támogatható tevékenységekre koncentrál. A Részletes Fejlesztési Terv kibontja a Stratégia és a Komplex Program intézkedéseit, részletezi a támogatandó tevékenységeket, meghatározza a szükséges forrásokat, a megvalósítandó fejlesztések mennyiségét (output indikátor), számba veszi a lehetséges kedvezményezetteket, támogatási szempontokat és a megvalósításhoz szükséges feladatokat. A legtöbb intézkedés esetében a Részletes Terv a pályázatok kiírásához alapot nyújtó ún. Akcióterv szintű részletezettséget tartalmaz.

A Részletes Terv és a 2007-13 időszak operatív programjainak kapcsolata

Mind a Balaton Stratégia mind a Balaton Térségi Komplex Program egyik legfontosabb üzenete volt, hogy a Balaton Régió önálló fejlesztési programmal képviseltesse magát a 2007-

13 fejlesztések során. Ez a teljesen érthető elvárás onnan táplálkozik, hogy a jelenleg a térségben tapasztalható problémák illetve évtizedes megoldatlanságuk kiinduló oka a térség ágazatok és régiók közötti fejlesztésének szétaprózottsága, az összehangoltság hiánya. Mindezek eredményeként a fejlesztési források általában rendkívül alacsony hatékonysággal működnek a térségben.

A jelenlegi fejlesztéspolitikai viszonyok között a Balaton Régió önálló fejlesztési programjának léte továbbra sem garantált. Ezért bár az országos és a helyi balatoni területfejlesztési szereplők, sőt a balatoni társadalom erre irányuló határozott igénye továbbra is fennáll, a Részletes Terv elkészítése során számolni kellett ezzel a tényezővel.

Ezért a Részletes Fejlesztési Terv üzeneteket hordoz minden egyes 2006. júniusában ismert ágazati és regionális operatív program számára (melyek között önálló Balaton Operatív Program nem szerepel). A Balaton Régió fejlesztési irányainak túlnyomó többsége, természeténél fogva a Balatont határoló három ún. NUTS2 régió (Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) operatív programjában valósul meg. Az egyes ágazatok operatív programjait elsősorban a Balaton Régió nagyobb projektjei, valamint a régióba érkező fejlesztési források felhasználásának különleges szempontjai érintik.

A Részletes Terv ezért tevékenységek és kiemelt projektek szintjén határozza meg a Balaton fejlesztési szükségleteit, és elhelyezi azokat az egyes 2006. júniusában ismert tervdokumentumokban. A legtöbb intézkedés esetében a Részletes Terv a későbbi pályázatok kiírásához alapot nyújtó ún. Akcióterv szintű részletezettséget tartalmaz, ez az egyes OP-k akcióterveinek elkészítésekor átemelhető szöveg lesz.

A Részletes Terv tervezési folyamata

A 2006. tavasza során elkészült és a Balaton Fejlesztési Tanács 2006. május 25-i ülésén elfogadott Részletes Fejlesztési Terv a stratégia illetve többlépcsős társadalmi egyeztetés után készült el. A terv, illetve az intézkedések készítését munkacsoportok segítették, mely munkában részt vettek a régióban jelenlévő ágazati dekoncentrált szervezetek, az érintett minisztériumok, kistérségek, az érintett statisztikai-tervezési régiók, a gazdasági érdekképviselői szervezetek képviselői. Sok hasznos szakmai javaslattal segítették a dokumentumok teljesebbé tételét és az igényekkel való harmonizációját. A munkát egyes témákhoz megrendelt kisebb szakértői tanulmányok is támogatták. Az egyeztetések módszere szóbeli fórumok megszervezése és írásos véleményezés volt. Továbbá a minisztériumokkal, konkrétan az EU támogatású operatív programok tervezett gazdáival az OTH koordinációja mellett kétoldalú egyeztetéseket is folytatott a régió.

A Balaton régió ugrásszerű fejlődése csak akkor valósítható meg, ha a régió fejlődésében érdekelt szereplők mindnyájan összefognak, és együtt törekednek a terv, lehetőleg minél egységesebb keretek között történő megvalósítására.

A Részletes Terv és a 2007-13-as időszak operatív programjainak szerkezete

Analízis

A Részletes Terv nem tartalmaz önálló *helyzetelemzést*, az a Balaton Stratégiában található. A Részletes Terv nem tartalmaz önálló *helyzetértékelést* sem, az a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában található.

Stratégia

A Részletes Terv nem tartalmaz önálló Stratégiai fejezetet. *Célrendszerének, külső-belső koherenciájának és horizontális megfontolásainak* (elveinek és céljainak) leírása a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában található.

Prioritások leírása

A Részletes Terv részletesen tartalmazza az egyes prioritások és intézkedések leírását több paraméter mentén. A prioritások a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában rögzítettek. Az egyes prioritások legtöbb intézkedésének esetében a Részletes Terv a pályázatok kiírásához alapot nyújtó ún. *AKCIÓTERV* szintű részletezettséget tartalmaz.

Végrehajtás

A 2007 és 2013 közötti időszakban a balatoni fejlesztéseket *végrehajtó intézményrendszer* kialakítására irányuló főbb üzenetek a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában találhatók. A Részletes Fejlesztési Tervben külön végrehajtási intézményrendszeri üzenetek nem kerültek kidolgozásra, tekintve, hogy a hazai fejlesztéspolitika aktuális helyzetében még az ehhez szükséges döntések nagyobb része nem született meg. Már most rögzíthető azonban, hogy a Részletes Terv végrehajtása szoros koordinációt igényel az egyes operatív programok között. E koordináció fórumaként csak a Balaton Fejlesztési Tanács szolgálhat. Ezért biztosítani kell, hogy a Tanács együttdöntési kompetenciákat nyerjen az érintett ágazati és regionális operatív programok végrehajtásában. A koordináció operatív feladatait a Balatoni Fejlesztési és Integrációs Kht. képes betölteni.

Hasonló okokból kifolyólag a Részletes Terv nem határoz meg önállóan *monitoring és értékelési rendszert* sem. A monitoring és értékelési rendszer főbb üzenetei a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában találhatók.

A Részletes Terv nem határoz meg külön teljes *indikátorrendszert* csak input és output indikátorokat ad részletesen. Az indikátorrendszer többi fő eleme a Komplex Programban, illetve a kiegészülő Balaton Stratégiában található.

A Részletes Terv tematikájában nagy felbontású, a tevékenységek ill. projektek szintjén részletezett *pénzügyi tervet* tartalmaz. Időbeli ütemezést nem tartalmaz, mert a fent már említett okokból kifolyólag ez egyelőre nem biztosítható.

A Részletes Terv és más 2007-13-as balatoni tervdokumentumok viszonya a javasolt⁴ 2007-13-as operatív programszerkezethez

OPERATÍV PROGRAMELEM		RÉSZLETES TERVBEN RÖGZÍTETT	MÁS TERVDOKUMENTUMBAN RÖGZÍTETT
I. ANALÍZIS	HELYZETELEMZÉS	NEM	Balaton Stratégia
	HELYZÉRTÉKELÉS	NEM	Komplex Program – Stratégia
II. STRATÉGIA	CÉLRENDSZER	NEM	Komplex Program – Stratégia
	KOHERENCIA	NEM	Komplex Program – Stratégia
	HORIZONTÁLIS ELVEK, CÉLOK	NEM	Komplex Program – Stratégia
III. PRIORITÁSOK LEÍRÁSA		RÉSZLETESEN AKCIÓTERV	KERETEI: Komplex Program – Stratégia
IV. VÉGREHAJTÁS	INTÉZMÉNYRENDSZER	NEM	KERETEI: Komplex Program – Stratégia
	MONITORING, ÉRTÉKELÉS	NEM	Komplex Program – Stratégia
	INDIKÁTOROK	RÉSZLETESEN	FŐ RÉSZE: Komplex Program – Stratégia
	PÉNZÜGYI TERV	IGEN	KERETEI: Komplex Program

⁴ EU Bizottság, NFH, OTH

A fejlesztés irányai – 1. A Balaton Régió jövőképe (Stratégia szerint)

A Balaton Régió a természetesség és a magas életminőség közép-európai mintarégiója, mely jelképpé válik: a minőség, az igényesség, a békés nyugalom, az aktív egészségmegőrzés és a családi jólét jelképe, egy újjászülető, gyógyító, fenntartható fejlesztést és európai viszonylatban is kiemelten vonzó életminőséget nyújtó és aktív életvitelt szolgáltató mintatársaság. A Balaton Régió európai szinten modellértékű, egységes fenntartható területi rendszert alkotó, önálló fejlesztési egységként kezelt és önálló területi irányítással rendelkező régió.

A Balaton Régió, Közép-Európa legnagyobb tava a Balaton és a környező táj egyedülálló természeti és kulturális adottságaira építve egész évben a napfény kertjévé válik, európai szinten igényes, vonzó lakó-, üdülő-, és munkakörnyezetet kínál, mely a szabadidő, élménykeresés, az aktív pihenés, sportolás, szórakozás és az egészséges életvitel legvonzóbb magyarországi térsége. A régióban megtermelt jövedelmek lehető legnagyobb része a térségen belül marad, a térség szereplőit gazdagítja. Az önálló fejlesztési egységként kezelt Balaton Régió környezeti, gazdasági, társadalmi folyamatainak irányítása döntően a helyi szereplők által és az önálló területi irányítással rendelkező régió szakmai irányítása és koordinációja mellett történik. A Balaton elmúlt évszázadban megsérült fenntartható és hazánkban egyedülálló értékeket megjelenítő gyógyító és vonzó életminőséget biztosító térségi rendszerének helyreállításához nagymértékben hozzájárul a környezeti alrendszer állapotának folyamatos javulása. Ez megnyilvánul a környezet állapotának stabilizálását biztosító környezet- és természetvédelmi beruházások befejezésében és a vonzó települési környezet kialakítása által. Továbbá hozzájárulnak ehhez a XXI. század kihívásaira választ adó kitörési pontok, így a helyi erőforrásokra építő, érzékeny környezeti adottságokhoz igazodó innovatív, tudásalapú tevékenységek vállalkozásainak és intézményeinek térségi rendszert alkotó jelenléte, a kínálati portfóliójában és minőségében megújuló turizmus megerősödése, valamint új együttműködési formák fejlődése. A Balaton Régió fenntartható és modern megújulása, gyógyító erejének növekedése érezhetővé válik a térség növekvő népességmegtartó, népességvonzó képességében és az erősödő reprodukcióra képes társadalmában.

A Balaton Régió

- állandó és ideiglenes lakói számára európai viszonylatban is kiemelt életminőséget nyújt;
- magas minőségű természeti értékekkel és épített környezettel rendelkezik és a Balaton és a környező táj egyedülálló természeti és kulturális adottságok, mint nemzeti közkincs megőrzése felett hűen őrködik;
- európai szinten modellértékű, egységes fenntartható területi rendszert alkot, önálló fejlesztési egységként kezelt és önálló területi irányítással rendelkezik;
- környezeti és táji értékek fenntarthatósága mellett jelentős hazai és külföldi idegenforgalommal rendelkezik - a Balaton egész évben a napfény kertje lesz, a megnövekedett szabadidő, élménykeresés, az aktív pihenés, sportolás, szórakozás, egészséges életvitel legvonzóbb magyarországi térsége;
- kialakul a gyógyító Balaton képe és működése: az egészség- és aktív turizmus, a balatoni mikroklíma, a helyi gyógyító és éltető termékek, valamint a vizek és a tó gyógyító hatására felépülő új balatoni egészségkultúra alrendszerei 12 hónapon át gyógyítják az ide látogatót és itt élőt;

- a táji adottságokra és hagyományokra épülő, a helyi környezeti feltételekhez illeszkedő versenyképes, karakteres gazdasággal, szolgáltatásokkal és termékekkel („Balaton márka”, Balatonicumok) rendelkezik;
- a modern XXI. századi innovatív, tudás alapú gazdasági ágak, szolgáltatások és intézmények térségi jelenléte megerősödik;
- a lakosság minden rétege számára megteremti az esélyt a munkavállalásra;
- nincsenek a régió belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek;
- regionális és térségi szinten együttműködő földrajzi, társadalmi és kulturális egység, mely határozott és tényleges térségszervezési erőt felmutatni képes balatoni azonosságtudattal bír;
- Kialakul az intelligens Balaton Régió: az információs társadalom vívmányai a régióban kiemelkedően elterjedtek, és megjelentek a gazdasági és társadalmi élet, környezeti alrendszer irányításában. Ez hozzájárul a fenntarthatóság biztosításához, a környezet terhelésének csökkentésével és a népesség megtartó képesség növelésével, a térség és a térségi információk virtuális elérhetőségének javításán keresztül.

A fejlesztés irányai – 2. A Részletes Terv Stratégián és Komplex Programon alapuló fejlesztési prioritásai röviden

1. A gazdasági szerkezet diverzifikálása és a Balaton Régió speciális gazdasági erejét meghatározó hagyományos gazdasági területek és új kitörési pontok fejlesztése

A gazdasági szerkezet diverzifikálása, hogy a turizmus mellett innováció-orientált fejlesztéssel megerősödjének vagy elinduljanak olyan vállalkozások, amelyek új munkahelyek teremtésével képesek növelni az állandó foglalkoztatottak számát. Ennek érdekében szükséges a kiemelt balatoni gazdasági ágak, a speciális helyi adottságokra építő és az érzékeny tájakat kímélő vállalkozások versenyképességének javítása, a vállalkozói környezetük fejlesztése.

A kiemelt balatoni gazdasági ágak a következők: környezetipari fejlesztések; tudásalapú gazdasági szektorok és vállalkozási profilok (pl. kreatív ipar, szoftvergyártás, kutatási-fejlesztés); ingatlankezeléssel kapcsolatos építőipari és szolgáltató, ingatlanpiaci tevékenységek; a turizmus háttérpári és szolgáltató tevékenységei (kiskereskedelem, lakossági szolgáltatások, kulturális szolgáltatás, szórakoztatóipar, üzleti alapú egészségügyi szolgáltatás). Továbbá a térség adottságaira épülő ipari és szolgáltató tevékenységek, mint a primer szektor által helyben vagy a térség közvetlen körzetében termelt vagy kitermelt terményeket és alapanyagokat feldolgozó élelmiszeripari és építőipari tevékenységek (pl. szőlészet-borászat, ásványvíz és üdítőital gyártás, palackozás, illatszer és gyógyhatású termékek gyártása, halfeldolgozás, fa- és erdei termék feldolgozás, nádfeldolgozás, kőfaragás), vagy a kis- és kézműipari tevékenységek (pl. vízi közlekedési eszközök gyártása, felújítása és javítása; ajándék és dísz tárgyak gyártása; szabadidős kellékek, halászati és horgászati eszközök gyártása). Kiemelt balatoni gazdaságfejlesztési szempontok szerint azok a tevékenységek támogathatók, melyek rendkívül alacsony anyag és energia felhasználású, szállítási igényű, kis telephelyigényű, kibocsátású tevékenységeket folytatnak.

A felsőfokú végzettségű lakosság megtartása, valamint a régió versenyképességének javítása érdekében fontos a magas tudás tartalmú tevékenységeket végző vállalkozások fejlesztése, ilyen intézmények, közintézmények letelepedésének bátorítása (meglévő ingatlanállomány kihasználásával), a vállalkozások a térséghez tartozó felsőfokú oktatási, illetve kutatás-fejlesztési intézetekkel való együttműködésének ösztönzése. A munkanélküliséggel küzdő parttól távoli, déli területeken a fő gazdaságfejlesztési elvként elsősorban a foglalkoztatás

növelése van jelen. A nagy foglalkoztatást biztosító átlagos környezetterhelésű vállalkozások letelepítése a Régió peremén, gyorsforgalmi és vasútvonalak mentén lehetséges.

A mezőgazdasági tevékenységek kapcsán ösztönözni kell a környezetkímélő, a táji adottságokat figyelembe vevő gazdálkodási tevékenységek folytatását, a turizmus keresleti igényeinek kiszolgálását (pl. gyümölcsstermesztés és feldolgozás; legeltető, őshonos, tradicionális fajtákra épülő állattenyésztés; szőlészet és borászat; melegágyi kertészet és primőr áruk; nádgazdálkodás; erdő- és vadgazdálkodás; erdei termék és fafeldolgozás).

2. A Balatoni turizmus XXI. századi versenyképességének a stratégiai, szervezeti és infrastrukturális megalapozása, a kínálati portfólió fókuszált részstratégiák és tematizált desztinációk mentén történő célcsoport-orientált minőségi fejlesztése.

A turizmus fejlesztése, hogy a turisztikai vonzerők megújítása és újak építése, valamint a szolgáltatások színvonalának javítása, a térségi turisztikai desztinációs menedzsment szervezetek megalakításával a turizmus irányításába bevont helyi vállalkozói és civil hálózatok révén a régióban hozzájáruljon a turisztikai szezon tér (háttérterületek bevonása)- és időbeli kiterjesztéséhez, valamint az egész éves foglalkoztatás bővítéséhez, a vállalkozások versenyképességének javításához és nem utolsósorban a természeti, kulturális erőforrások fenntartható hasznosításához.

3. Kvalifikált, versenyképes munkaerő, magas szintű szakmai és üzleti kultúra, egész éves egzisztenciák, valamint a régió humán erőforrást vonzó és megtartó képességének növelése és közszolgáltatások racionális ellátása.

Az emberi erőforrás megújítása, hogy a régió kulcságazataiban, így a turizmusban is a piaci igényekhez igazodó magasabb színvonalú ismeretek megszerzésével javuljon a vállalkozások versenyképessége, valamint a tartós munkanélküliek, inaktívak foglalkoztatási programjai révén bővüljön a potenciális munkavállalók köre, a civil kezdeményezések, térségi együttműködések ösztönzésével javuljon a helyi szereplők alkalmazkodóképessége, vendéglátói kultúrája, környezettudatossága.

A lakosság életminőségének alapfeltétele a magas színvonalon működő, elsősorban kistérségi alapon jól szervezett humán közszolgáltatások működése. A közszolgáltatások során biztosítani kell a Balaton Régió kívüli intézményekkel való hálózatos együttműködést is, az egészségügyi ellátás és a kulturális lehetőségek bővítése és az idegen nyelvű hozzáférésének megteremtése érdekében. A közszolgáltatások esetében fontos szempont a távoli ügyintézés biztosítása az üdülönéesség számára és az idegenforgalom igényeinek kiszolgálása.

4. Célirányos és integrált infrastruktúra-fejlesztések révén a Balaton Régió gyors, kényelmes nemzetközi és hazai elérhetőségének biztosítása, valamint a régió egységes, karakteres fenntartható közlekedési rendszerének kialakítása.

Egységes balatoni közlekedési rendszer megteremtése, hogy a régió nyugati irányú megközelítésének, északi parti vasúti elérhetőségének javításával, valamint a légi elérhetőség minőségi fejlesztésével, egységes közösségi közlekedés-szervezéssel, fenntartható közlekedési formák támogatásával (kerékpáros közlekedés) vonzóbb legyen a vállalkozások, turisták számára. Oldódjon a közúti közlekedés zsúfoltsága, illetve csökkenjen a környezet közlekedési eredetű terhelése, az egyedi karakteres közlekedés önmagában is vonzerőt jelentsen.

5. A környezeti állapot stabilizálása és fókuszált, integrált minőségi fejlesztése, valamint a vonzó életminőség biztosítása érdekében a települések fejlesztése, a táji és kulturális értékek helyreállítása, fenntartható hasznosítása.

Természeti és kulturális táji értékek helyreállítása, hogy a tó ökológiai állapotának javításával, a környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztésével, a települések élhetőbbé tételével, rehabilitációjával, valamint a megújuló energiaforrások hasznosításának ösztönzése révén megmaradjon a régió kiemelt környezeti minősége, és a lakosság életminőségének javításán

túl az idegenforgalom, a gazdasági szereplők számára is vonzó környezetet jelentsen. Különösen fontos a part-rehabilitáció, a települési központok megújítása, a déli-parti városhalmazban a települési központok kialakítása.

Minden prioritásban megjelenő horizontális elvek:

1. *Szervezetfejlesztés, valamint szektorok és szférák, helyi és üdülónépesség közötti térségi együttműködések ösztönzése*
2. *Információs társadalomhoz kapcsolódó fejlesztések*
3. *A fejlesztések térhasználati elvei (ld. a Stratégiában)*
4. *A fejlesztések térségi dimenziói:* Az egyes, közigazgatási határoktól független, funkcionális fejlesztési alrégiókban a térségileg hatékonyan kezelhető tématerületek fejlesztését az adott alrégió sajátos térségi céljai mentén kell kivitelezni (pl. turisztikai alrégiók).

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

Magyarázat:

projekt kiválasztás módja:

- központi projekt - ahol egyértelmű a megvalósító szervezet (többnyire szervezetfejlesztési projekteknél);
- kétlépcsős kiválasztás – elsősorban a közsférában megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseknél, ahol a projekt koncepció alapján történő jóváhagyás után lehetőség van a projektek részletes kidolgozásnak szakmai támogatására.
- nyílt versenyeljárás – sok lehetséges pályázó egyenlő versenyfeltételének megteremtése mellett gyors döntéshozatal
- normatív támogatás jogosultsági alapon – ahol az egyértelmű kritériumoknak jogosultság alapján megfelelő projektek támogathatók

Javasolt program elem típus:

- P: Balaton prioritás része (ROP-okban)
- H: horizontális/kiválasztási szempont
- I: balatoni intézkedés része adott OP-ban

Sor-szám	Komponensek	Operatív program	EU Alap	Javasolt programelem típus (P, I, H)	Fontosság a Balaton szempontjából	Megvalósítás a Balaton Régió felelősségében	Projekt kiválasztás módja
1	A Balatoni gazdaság diverzifikálása						
1.1	<i>Mezőgazdasági vállalkozások modernizációja</i>						
1.1.1	Mezőgazdasági üzemek korszerűsítése	NAV-T	EMVA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.1.2	Élelmiszeripari, mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése, feldolgozottsági szintjének javítása (pl. felfeldolgozás), illetve új termékek, eljárások és technológiák fejlesztése	NAV-T	EMVA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.1.3	Együttműködés új termékek, folyamatok és technológiák fejlesztése céljából a mezőgazdaság és élelmiszerágazatban, valamint az erdészeti ágazatban	NAV-T	EMVA	H	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás

1.1.4	Termelői csoportok létrehozásának és adminisztratív működésének támogatása	NAVt	EMVA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
1.1.5	Kiváló minőségű, adott tájegységre jellemző, piaci réseket betöltő egyedi élelmiszer és nem élelmiszertermékek kis léptékű előállításának, feldolgozásának fejlesztése	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.1.6	Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a mezőgazdaság és erdészet fejlesztéséhez (benne külterületi csapadékvíz-elvezetés és mezőgazdasági utak)	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.1.7	Tanácsadási szolgáltatások mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodással foglalkozók számára	NAVt	EMVA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.2	Alkalmazkodó földhasználati rendszerek támogatása						
1.2.1	Mezőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	normatív támogatás jogosultsági alapon
1.2.2	Erdőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	normatív támogatás jogosultsági alapon
1.3	A vidéki gazdaság diverzifikálása						
1.3.1	Helyi ős- és kistermelő piacok turisztikai célokat is kielégítő felújítása, átalakítása	NAVt	EMVA	H (I)	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
1.4	A vidéki humán erőforrás fejlesztése (EMVA III. tengely)						
1.4.1	Vidéki humán erőforrás fejlesztése	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.5	Halászat						
1.5.1	A halászati vállalkozások fejlesztése, a Balatonban a horgászati, turisztikai és ökológiai szempontokat kielégítő halászati tevékenységek	Halászati Program	HOP	I	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
1.5.2	A halászati vállalkozások fejlesztése, a kapcsolódó tavakban halászati ágazat fejlesztése	Halászati Program	HOP	I	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás

Sor-szám	Komponensek	Operatív program	EU Alap	Javasolt programele	Fontosság a Balaton	Megvalósítás a Balaton Régió	Projekt kiválasztás
----------	-------------	------------------	---------	---------------------	---------------------	------------------------------	---------------------

				m típus (P, I, H)	szempontjából	felelősségében	módja
1	A Balatoni gazdaság diverzifikálása						
1.6	Vállalkozások modernizációja						
1.6.1	Régióban jelentős piaccal rendelkező, a turizmus háttérparába sorolható KKV-k támogatása						
	o Mikro-, kisvállalkozások műszaki technológiai fejlesztés	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
	o Vállalkozói terület fejlesztése (balatoni termékek szolgáltatási központok, összhangban a helyi mg.-i piacokkal)	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Vállalkozások munkatársainak képzése	VGOP	ERFA	H	kevésbé fontos	nem	kapcsolódó tevékenység
1.6.2	Exportképes terméket előállító termelő KKV-k támogatása						
	o KKV-k műszaki technológiai fejlesztés	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
	o Vállalati innováció támogatása	VGOP	ERFA	HP	kevésbé fontos	nem	nyílt versenyeljárás
	o Induló technológia- és tudás-intenzív mikrovállalkozások, valamint a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek kutatási eredményeire alapozott (ún. spin-off) vállalkozások innovációs feladatainak támogatása	VGOP	ERFA	H	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	o Új kutatói munkahelyek létrehozásához kötődő vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
	o Korszerű (benne környezetvédelmi) menedzsment rendszerek és technikák alkalmazása	VGOP	ERFA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
	o Vállalkozások munkatársainak képzése	VGOP	ERFA	H	kevésbé fontos		kapcsolódó tevékenység

1.6.3	"Balaton terméket" készítő hagyományos mesterségek, kézművesipar fejlesztése						
	Kézműipari vállalkozások eszköz-, termékfejlesztés;	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Piacra jutás, értékesítés ösztönzése érdekében a marketing eszközök fejlesztése;	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Turisztikai célú bemutató üzemek, műhelyek kialakítása;	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Kereskedelmi, elárúsító helyek építése összehangoltan a helyi piacok fejlesztésével	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Tanácsadás a kézműves vállalkozások technológiai modernizációjához, illetve a termékek helyi piacra jutásának megszervezéséhez;	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Helyben készülő termékek igazolását, így a Balaton védjegyet biztosító, helyi minőségbiztosítási rendszer kiépítése és működtetése (helyi termékek minőségi standardjainak kialakítása);	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Kézműves szakmákhoz kapcsolódó OKJ-s képzéseken való részvétel támogatása;	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
	Nem szakképzési rendszerű képzési anyagok kidolgozása, képzési és gyakorlonki programok támogatása	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
1.6.4	Vállalkozói kultúra, üzleti tanácsadás	VGOP	ERFA	H	kevésbé fontos	nem	központi program
1.7	Vállalkozói és intézményi infrastruktúra fejlesztése						
1.7.1	Üzleti infrastruktúra a meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával						
	Ipari területek fejlesztése (háttérterületeken, gyorsforgalmi utak mentén, tranzitforgalmat nem növelő módon) (elsősorban a kiemelt balatoni gazdasági ágak számára)	Regionális OP	ERFA	P	kevésbé fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	Inkubátorházak fejlesztése	Regionális OP	ERFA	P	kevésbé fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás

	Tudományos és technológiai parkok fejlesztése (pl. Balatonfűzfő, Keszthely)	Regionális OP	ERFA	H	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	Helyi jelentőségű logisztikai központok fejlesztése (háttérterületeken, gyorsforgalmi utak mentén, tranzitforgalmat nem növelő módon)	Regionális OP	ERFA	P	kevésbé fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
1.7.2	Kutatás és technológiai-fejlesztési tevékenység bővítése						
	Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézeteknek a Balaton régióban történő beruházásainak támogatása (belterületi ingatlanok hasznosításával a beépített területek rehabilitációjával)	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Közzolgáltatási és közigazgatási intézeteknek a Balaton régióban történő beruházásainak támogatása (kitelepülések a belterületi ingatlanok hasznosításával a beépített területek rehabilitációjával)	Regionális OP	ERFA	P	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	A régióban működő kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézmények k+f projektjeinek támogatása	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Balneológia, Hidrológiai és Reumatológiai Kutatás-fejlesztési Intézet létrehozása (elsősorban a meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával)	VGOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	kapcsolódó tevékenység
	Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézetek munkatársainak továbbképzése	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	kapcsolódó tevékenység
1.8	Balaton gazdaságfejlesztés intézményrendszer fejlesztése						
1.8.1	Balaton Gazdasági Fórum létrehozása	VGOP	TA	P	nagyon fontos	igen	központi program
1.8.2	Balaton régió Befektetés-ösztönzési tevékenységének megteremtése - régiómarketing kialakítása, befektetés-szervező intézményrendszer fejlesztése	Regionális OP	ERFA	P	fontos	igen	központi program

1.8.3	Azonos típusú gazdasági tevékenységet végző vállalkozások intézményesített együttműködésének szervezése (pl. klaszterek benne, helyi termékklaszterek, nemzetközi együttműködések)	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
1.9	e-Balaton – Információs társadalomhoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése						
1.9.1	Szélessávú informatikai hálózat fejlesztése és közösségi célú internet-használat hozzáférése						
	Szélessávú informatikai hálózat, vagy költséghatékonyabb megoldás esetén a mikrohullámú szolgáltatás kiépítésének vagy elérhetőségének támogatása	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Közösségi internet hozzáférések támogatása	VGOP	ERFA	H	fontos	nem	nyílt versenyeljárás
1.9.2	Önkormányzati szolgáltatások elektronikus ügykezelése és internetes ügyintézés (pl. üdülónépességet kiszolgáló távügyintézés)	HIOP	ERFA	H	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
1.9.3	Balatoni honlap fejlesztése	Regionális OP	ERFA	P	fontos	igen	központi program
1.9.4	Balaton-specifikus tartalom szolgáltatások ösztönzése, és infrastruktúra fejlesztés	Regionális OP	ERFA	P	fontos	igen	nyílt versenyeljárás
1.9.5	Táv munka szervezés támogatása	EMEROP	ESZA	H	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás

Sor-szám	Komponensek	Operatív program	EU Alap	Javasolt programelem típus (P, I, H)	Fontosság a Balaton szempontjából	Megvalósítás a Balaton Régió felelősségében	Projekt kiválasztás módja
2	Turizmus						
2.1	A turizmus menedzsment rendszerének megújítása						
2.1.1	A turisztikai menedzsment szervezetfejlesztése	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	központi projekt
2.1.2	Turisztikai marketing támogatása (egységes arculat, termékfejlesztés, promóció, értékesítés, minőségvédelem)	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	központi projekt
2.1.3	Turisztikai projektfejlesztés, befektetés-ösztönzés, innováció, balatonicumok kísérleti termékfejlesztési projektjei	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	központi projekt
2.2	Turisztikai termékek fejlesztése						
2.2.1.	Gyógy-, termálvízhez kötődő turizmus fejlesztése						
2.2.1.1	Balatoni termálklaszter	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.2.	Balatonhoz, mint tóhoz kötődő turizmus fejlesztése						
2.2.2.1	Magas kategóriájú szállodák, resort típusú szolgáltató télen-nyáron üzemelő komplexumok	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.2.2.2	Nyári családi vízparti üdülés, strandolás fejlesztése	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.2.3	A vízi turizmus és a horgászturizmus infrastrukturális és szolgáltatási elemeinek fejlesztése	Regionális Op/NAV	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.3	Természeti értékekhez kötődő turizmusfejlesztés						

2.2.3.1.	A táji értékekre alapozott turisztikai termékfejlesztés, valamint a falusi, vidéki és agroturizmus fejlesztése a Balaton háttértelepülésein	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	nyílt versenyeljárás
2.2.3.2.	Öko- és természeti turizmus fejlesztése	NAVt	EMVA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.3.3	A Balaton-környéki bor- és gasztronómia turizmus fejlesztése	NAVt/ROP	EMVA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.2.3.4	A balatoni aktív és sport turisztikai kínálat fejlesztése	Regionális Op/NAVt	ERFA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.2.4	Egyéb, kiegészítő turisztikai attrakciók és szolgáltatások						
2.2.4.1	A balatoni kulturális és eseményturizmus és a meglévő örökség vonzerők fejlesztése	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.4.2	Jelentős turisztikai és helyi igényeket is kiszolgáló szórakoztató projektek – „Aktívan szórakoztató Balaton”	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.4.3	A konferencia turizmus fejlesztése	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
2.2.4.4	Gyermek, ifjúsági és diákturizmus fejlesztése	Regionális Op/HIOP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.3	Korszerűsítés, turisztikai szálláshelyek, kiegészítő szolgáltatások színvonalának javítása						
2.3.1	Balatoni szálláshelyek és a kapcsolódó szolgáltatások minőségi és a parttól távolabbi településeken mennyiségi fejlesztése	Regionális Op	ERFA	p	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.3.2	A turizmushoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások minőségének javítása	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
2.3.3	A turisztikai kínálat fejlesztésének egyik alapját jelentő közszolgáltatások színvonalának emelése, valamint a turisták komfortérzetét javító fejlesztések ösztönzése	Regionális Op	ERFA	P	nagyon fontos	igen	nyílt versenyeljárás
Sor-	Komponensek	Operatív	EU Alap	Javasolt	Fontosság a	Megvalósítás a	Projekt

szám		program		programelem típus (P, I, H)	Balaton szempontjából	Balaton Régió felelősségében	kiválasztás módja
3	Humán erőforrás fejlesztés						
3.1	Képzési programok						
3.1.1	Munkaerőpiaci és képzési igényeket előrejelző rendszer	EMEROP	ESZA	I	fontos	igen	központi projekt
3.1.2	Piaci igényekhez igazodva az alkalmazásban állók és a munkanélküliek képzettségi szintjének javítása						
3.1.2.1	Képzési támogatás nyújtása hiányszakmákban, vagy a régió kulcságazatiban	EMEROP	ESZA	I	fontos	igen	kapcsolódás ágazati programhoz
3.1.2.2	Nyolcosztályos általános iskolai végzettség megszerzésének ösztönzése	EMEROP	ESZA	H	fontos	igen	kapcsolódás ágazati programhoz
3.1.3	Iskolarendszerű szakképzés fejlesztése a gazdaság munkaerőpiaci követelményeihez illeszkedve						
	Pályaválasztási tanácsadó rendszer működtetése	EMEROP	ERFA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Szakképzési infrastruktúra (építés vagy eszközbeszerzés) fejlesztése	Humán Infra	ESZA	H	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Vállalkozások és képzőhelyek közötti képzési együttműködések kialakítása	EMEROP	ESZA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Tapasztalatcsere a szakképzésben	EMEROP	ESZA	projekt	fontos	igen	Igen
3.1.4	Felsőoktatás modernizációja, a régió gazdasági igényeihez való igazítása						
	Balaton környéki felsőoktatási intézmények egyeztető fóruma (projekt)	EMEROP	ESZA	projekt	fontos	igen	központi projekt
	Balaton régió felsőoktatási intézményeinek infrastrukturális fejlesztése, eszközbeszerzése	Humán Infra	ERFA	h	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás

	Projektek a felsőoktatási intézményeknek a gazdasággal való szorosabb kapcsolatnak ösztönzése a diákok régióban való elhelyezkedésének biztosítása érdekében (projekt)	EMEROP	ESZA	I	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	Balatoni születésű felsőfokú végzettségű fiatalok régióban való letelepítéséhez lakhatásuk támogatása állami támogatású bérlakások (szoc. címen) kialakításával (fő)	ROP	ERFA	I	fontos	nem	központi projekt
3.1.5	Önkéntes (hobby) képzések, kommunikációs akciók támogatása	Regionális OP	ERFA	H/P	nagyon fontos	igen	központi projekt
3.1.6	Közsférában dolgozók alkalmazkodó-képességének javítása (nyelvi, turisztikai)	EMEROP	ESZA	H/P	nagyon fontos	igen	kapcsolódás ágazati programhoz
3.1.7	Turizmusához kapcsolódó képzések lebonyolítása	EMEROP	ESZA	P	nagyon fontos	igen	kapcsolódás ágazati programhoz
3.1.8	Informatikához kapcsolódó felhasználói ismeretek megszerzése	EMEROP	ESZA		fontos	nem	kapcsolódás ágazati programhoz
3.2	<i>Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának elősegítése</i>						
3.2.1	Hátrányos helyzetűek foglalkoztatási programjai	EMEROP	ESZA	H	kevésbé fontos	nem	kapcsolódás ágazati programhoz
3.2.2	Helyi foglalkoztatási paktumok tervezése	EMEROP	ESZA	P	fontos	nem	kapcsolódás ágazati programhoz
3.3	<i>A Balaton, mint vezető hazai civil bázis megerősítése</i>						
3.3.1	Balatoni Civil Alap és Fórum felállítása „a Balaton tudat” erősítése érdekében	EMEROP	ESZA		fontos	igen	központi program
3.4	<i>Speciális humánszolgáltatás-fejlesztés a többcélú kistérségi társulások keretében</i>						

3.4.1	Egészségügyi ellátás korszerűsítése az alapellátás, szakellátás, prevenció és a rehabilitáció területén	Regionális OP	ERFA	H	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
3.4.2	A szociális ellátás fejlesztése, különös tekintettel a szociális célú idősgondozásra	Regionális OP	ERFA	H	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
3.4.3	Kulturális, szabadidős és sport létesítmények, intézmények és kínálatuk bővítése	Regionális OP	ERFA	P	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
3.4.4	Alapfokú oktatási-nevelési intézmények működési feltételeinek kistérségi szinten összehangolt fejlesztése	Regionális OP	ERFA	H	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
3.5	Regionális társadalmi-gazdasági tudományos tevékenységek ösztönzése	ROP	TA	P	kevésbé fontos	igen	központi program
3.6	A Régió önállósodását szolgáló intézményfejlesztés	IGOP	TA	P	fontos	igen	központi program

Sor-szám	Komponensek	Operatív program	EU Alap	Javasolt programelem típus (P, I, H)	Fontosság a Balaton szempontjából	Megvalósítás a Balaton Régió felelősségében	Projekt kiválasztás módja
4	Közlekedés						
4.1	A régió közlekedési elérhetőségének javítása						
4.1.1	Kis repülőterek fejlesztése (elsősorban Siófok-Kiliti, Szentkirályszabadja, Sármellék ágazati támogatott)						
	o Repülőtéri fogadó infrastruktúra fejlesztések	Regionális OP	ERFA	projekt	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	o Repülőtér elérhetőség (vasút, közút, tömegközlekedés)	Regionális OP	ERFA	projekt	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás

4.1.2	A Régió nyugati, északi és déli irányú közútjainak fejlesztése	KözOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
4.1.3	Vasúti közlekedés fejlesztése						
	o Eszközállomány-megújítás (kiemelt balatoni szempontok: helyi karakter, akadálymentesítés, környezetvédelem)	KözOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	o Északi part villamosítás	KözOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	o Tanulmányok (kivitelezés) ipari vágányok hasznosítására, nyomvonalfejlesztésre	KözOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
4.2	A régió belüli közlekedés fejlesztése						
4.2.1	A régió belső közúthálózatának fejlesztése (háttértelepüléseken a térségi központok elérhetősége érdekében zsáktelepülések bekapcsolása a gazdasági vérkeringésbe)	Regionális OP	ERFA	H	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
4.2.2	Kompösszeköttetés kiépítése a Balaton nyugati részén (csak kiszolgáló infra, a felhajtó utak, rámpák kialakítása)	Regionális OP	ERFA	projekt	nagyon fontos	igen	központi program
4.2.3	Egységes balatoni közösségi közlekedési rendszer kialakítása (busz, vízi, vasúti, kisvasút) infrastrukturális fejlesztése, szervezése, speciális balatoni szempontok alapján						
	o Közös menetrendi rendszerek kialakítása	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Közös utas tájékoztatási rendszerek	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Közös tarifa rendszerek	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Balatoni közlekedési szövetség kialakítása	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Balatoni tömegközlekedési eszközpark megújítása speciális balatoni karakterrel	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
4.2.4	Turisztikai célú (muzeális értékű) balatoni közlekedési eszközök fejlesztése (kisvasút)	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás

4.2.5	Kerékpáros közlekedés						
	o Településközi kerékpárutak építése, felújítása (belterületi szakaszok a településfejlesztésekhez kapcsolódva)	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Kerékpáros kiszolgáló, tömegközlekedési szállítási, tárolási infrastruktúra fejlesztése	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás

Sor-szám	Komponensek	Operatív program	EU Alap	Javasolt programelem típus (P, I, H)	Fontosság a Balaton szempontjából	Megvalósítás a Balaton Régió felelősségében	Projekt kiválasztás módja
5	Táji és települési környezet fejlesztése						
5.1	<i>Környezeti állapot javítása és környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése</i>						
5.1.1	Az ivóvíz minőségének javítása	KOP	KA	projekt	fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
5.1.2	Szennyvízelvezetés és –tisztítás	KOP/ROP	KA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
5.1.3	Hulladékgazdálkodás	KOP/ROP	KA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
5.1.4	Felszíni és felszín alatti vizek védelme, vízrendezés	KOP	KA	projekt	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	o Szűrőmezők építése, helyreállítása a Balatonba torkolló vízfolyásokon	KOP	KA	projekt	nagyon fontos	nem	
	o Csapadékvíz-elvezetés	KOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	nem	

	o A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütemének kiépítése a vízminőségvédelmi és természetvédelmi célok összehangolt megvalósításával	KOP	KA	projekt	nagyon fontos	nem	
5.2	Vonzó és élhető balatoni települések kialakítása - településfejlesztés						
5.2.1	Települési területek településközpontok („településfejlesztési akcióterületek”) rehabilitációja	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Településközpontok, hagyományos településszerkezettel rendelkező településrészek megújítása, kiemelten a turisztikailag frekvenciált településeken, kistérségi központokban	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o A belterületi forgalmat valamint káros hatásait csökkentő eszközök és infrastruktúrák telepítése	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Belterületi kerékpárutak, járdák építése	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Belterületi zöldterületek kialakítása (nagyterségi ökohálózatot is követve, erdősítés)	Regionális OP	ERFA	P	nagyon fontos	igen	
	o Balaton specifikus beépítési és építészeti elvek kidolgozása és önkéntes alapon történő alkalmazása	Regionális OP	ERFA	projekt	fontos	igen	
	o Egységes reklám és tájékoztatási táblázás kialakítása, a jelenlegi állapot radikális szanálása	Regionális OP	ERFA	projekt	fontos	igen	
5.2.2	Part rehabilitáció	KOP/ROP	ERFA	P/projekt	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
5.2.3	Magaspartok, omlásveszélyes partfalak rehabilitációja	KOP/ROP	ERFA	P	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás

5.2.4	Táj- és Településrehabilitációs Alap (Tőkealap felállítása és működtetése a beépített területek (pl. kisparcellás leromlott állapotú üdülőtelkek) rehabilitációjára (rehab. szempontok: alacsonyabb környezetterhelésű funkciók, alacsonyabb beépítettség, nagyobb közösségi hozzáférés, nagytérsgéi ökohálózatba való illeszkedés)	KOP	ERFA	projekt	nagyon fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
5.3	Táji értékek helyreállítása						
5.3.1	Vidéki értékek feltárása, megőrzése						
	o Falusi településközpontok megújítása	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Táj menedzsment, tájgazdálkodási tervek készítése, végrehajtásuk támogatása	NAVt	EMVA		fontos	igen	
	o Vidéki örökség: tárgyi emlékek, gazdálkodási formák bemutatásának támogatása	NAVt	EMVA	H (I)	fontos	igen	
5.3.2	Táji értékek helyreállítása						
	o Egyedi tájértékek helyreállítása, tájképi értékek védelme	KOP	KA	I	nagyon fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
	o Védett területek kiterjesztésével kapcsolatos tanulmányok, kataszterek készítése és felülvizsgálata, szabályozások előkészítése (erdők, vizes, füves élőhelyek, tájképi értékek, egyedi tájértékek)	KOP	KA	I	nagyon fontos	nem	

A Balaton körüli zöld zóna kialakítása							
5.3.3	o Balaton körüli zöld zóna megteremtése, természetes erdősítésekkel (természetesség, ökohálózatba való illeszkedés, összefüggőség)	NAVt	EMVA	H	nagyon fontos	nem	normatív jogosultsági alapon
5.3.4	Bánya-rekultiváció, tájsebek kezelése, illegális hulladéklerakók felszámolása	KOP	KA	H	kevésbé fontos	nem	kétlépcsős kiválasztás
5.3.5	Kockázatvédelem, veszélyhelyzetek megelőzése						
	o Prognosztizáció, kárbecslések, vészforgatókönyvek cselekvési tervek kidolgozása	KOP	ERFA	I	nagyon fontos	igen	központi program
	o Természetbarát védekezés, megelőzés, védekezéssel kapcsolatos kísérleti projektek, kutatások	KOP	ERFA	I	nagyon fontos	igen	
	o Erdei fafaj váltás támogatása a természetesebb (őshonos, vegyes állományok) erdők kialakításának érdekében	KOP	ERFA	I	nagyon fontos	igen	
5.4	Balaton térségi környezetmenedzsmnt						
5.4.1	Balatoni fenntarthatósági/környezeti térségmenedzsmnt kialakítása						
	o Térségi fenntarthatósági keretstratégia elkészítése	KOP	TA	I	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o A megvalósítást segítő szervezetfejlesztés	KOP	TA	I	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
5.4.2	Egységes környezetállapot megfigyelő és tájékoztatási hálózat kiépítése és működtetése	KOP	KA	I/projekt	fontos	igen	központi program

5.4.3	Balaton térség vízminőségével, környezeti állapotával kapcsolatos kutatások ösztönzése	KOP	TA	I/projekt	fontos	igen	központi program
5.5 Megújuló energiaforrások hasznosítása							
	o Vállalkozásokhoz, háztartásokhoz kötődő egyéni használatok ösztönzése önállóan és más fejlesztésekhez kapcsolódóan is	KOP	ERFA	H	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Hő/áramtermelő helyi biomassza erőművek megvalósítása (2 db pilot projekt távfűtéssel rendelkező településeken)	KOP	ERFA	H	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás
	o Bioetanol előállítás (max 2 db, pl. Nagyberény - Tab, Marcali)	KOP	ERFA	H	fontos	igen	kétlépcsős kiválasztás

INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA

1. A Balatoni gazdaság diverzifikálása – vállalkozásfejlesztés

A mezőgazdasági és az erdészeti ágazat versenyképességének javítása (EMVA I. tengely)

1.1 Mezőgazdasági vállalkozások modernizációja

Kiemelten: a hagyományos balatoni agrárgazdaság fejlesztése, gyógy- és fűszernövények termesztése, gyümölcsstermesztés és feldolgozás; legeltető, őshonos, tradicionális fajtákra épülő állattenyésztés; szőlészet és borászat; melegágyi kertészet és primőr áruk; nádgazdálkodás; erdő- és vadgazdálkodás, erdei termék és fafeldolgozás, energianövények

1.1.1 Mezőgazdasági üzemek korszerűsítése

1.1.2 Élelmiszeripar, mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése, feldolgozottsági szintjének javítása (pl. fafeldolgozás), illetve új termékek, eljárások és technológiák fejlesztése

1.1.3 Együttműködés új termékek, folyamatok és technológiák fejlesztése céljából a mezőgazdaság és élelmiszerágazatban, valamint az erdészeti ágazatban

1.1.4 Termelői csoportok létrehozásának és adminisztratív működésének támogatása

1.1.5 Kiváló minőségű, adott tájegységre jellemző, piaci réseket betöltő egyedi élelmiszer és nem élelmiszertermékek kis léptékű előállításának, feldolgozásának fejlesztése

1.1.6 Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a mezőgazdaság és erdészet fejlesztéséhez (benne külterületi csapadékvíz-elvezetés és mezőgazdasági utak)

Mező-és erdőgazdasági földhasználat, a környezet fejlesztése (EMVA II. tengely)

1.2. Alkalmazkodó földhasználati rendszerek támogatása

1.2.1 Mezőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése

1.2.2 Erdőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése

A vidéki gazdaság diverzifikálása (EMVA III. tengely)

1.3. A vidéki gazdaság diverzifikálása

1.3.1. Helyi ős- és kistermelő piacok turisztikai célokat is kielégítő felújítása, átalakítása

1.4. A vidéki humán erőforrás fejlesztése (EMVA III. tengely)

1.4.1 Vidéki humán erőforrás fejlesztése

A halászati ágazat fejlesztése (EHA)

1.5. Halászat

1.5.1. A halászati vállalkozások fejlesztése

- A halászati vállalkozások fejlesztése, a Balatonban a horgászati, turisztikai és ökológiai szempontokat kielégítő halászati tevékenységek
- A halászati vállalkozások fejlesztése, a kapcsolódó tavakban halászati ágazat fejlesztése

A mezőgazdaság fejlesztésének stratégiai céljai:

1. Stabil piaci pozíció kialakítása, új piacok kialakítása, összefogásra épülő piaci megjelenés, egységes arculat kialakítása („Balaton termék”)
2. A mezőgazdasági termékek hozzáadott értékének növelése
3. Minőségi termék-előállítás – minőségbiztosítási rendszerek bevezetése („Balaton termék”)
4. Megújuló energiaforrásként hasznosítható növények termesztése (pl. energiafű, elsősorban a Balatontól távolabb eső déli területeken)
5. Térségen belüli értékesítés javítása, különösen építve a turisztikai szolgáltató helyekre
6. Termelési és egyéb költségek csökkentése, optimalizálása, térségi beszerzési- és egyéb összefogáson alapuló – logisztikai – rendszer működtetése
7. Gazdaságok turisztikai, oktatási és szaktanácsadási szolgáltatásainak bővítése
8. Gazdálkodásból eredő környezeti terhelés minimalizálása, különös tekintettel a talaj és felszíni vizek védelmére
9. A Balaton közvetlen környezetében – a puffer-területek pontos kijelölését követően – speciális támogatási források biztosítása a gazdálkodók számára (pl. területpihentetési célprogram)
10. Földhasználat-váltás a természetvédelmi, a turisztikai és az egyéb más ágazati szempontból prioritást élvező területeken
11. A térség agro-ökológiai potenciáljának megfelelő termelési szerkezet kialakítása
12. Szántó, gyep, erdő, vizes élőhely és egyéb természet-közeli területek megfelelő arányának kialakítása

1.6. Vállalkozások modernizációja

- 1.6.1. Régióban jelentős piaccal rendelkező, a turizmus háttérparába sorolható KKV-k támogatása
- 1.6.2. Exportképes terméket előállító termelő KKV-k támogatása
- 1.6.3. „Balaton terméket” készítő hagyományos mesterségek, kézművesipar fejlesztése
- 1.6.4. Vállalkozói kultúra, üzleti tanácsadás

1.7. Vállalkozói infrastruktúra fejlesztése

1.7.1. Üzleti infrastruktúra (ipar terület, technológia park, logisztikai központ, inkubátorház)

1.7.2. Kutatás és technológiai-fejlesztési tevékenység bővítése

1.8. Balatoni gazdaságfejlesztés intézményrendszerének fejlesztése

1.8.1. Balatoni Gazdasági Fórum

1.8.2. Befektetés-ösztönzési tevékenységek támogatása

1.8.3. Azonos típusú gazdasági tevékenységet végző vállalkozások intézményesített együttműködésének szervezése

1.9. Információs társadalomhoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése

1.9.1. Szélessávú informatikai hálózat fejlesztése és közösségi célú internet-használat hozzáférése

1.9.2. Önkormányzati szolgáltatások elektronikus ügykezelése és internetes ügyintézés

1.9.3. Balaton régió honlapja

1.9.4. Balaton-specifikus tartalom szolgáltatások ösztönzése

1.9.5. Távmunka szervezés támogatása (később kerül kidolgozásra)

1. intézkedéscsoport: A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása (EMVA I. tengely)

Intézkedés megnevezése	1.1. Mezőgazdasági vállalkozások modernizációja
Célok:	<p>Mező-, hal-, vad-, erdőgazdasági vállalkozások versenyképességének javítása, a mezőgazdasági termékek feldolgozottságának és helyi piacokon való értékesítésének ösztönzése</p> <ul style="list-style-type: none">• Mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének javítása, ehhez kapcsolódóan<ul style="list-style-type: none">○ a termelés hatékonyságának növelése○ a termelési költségek csökkentése○ a mezőgazdaság termelési szerkezetének korszerűsítése○ az állatjóléti és környezetvédelmi feltételek javítása○ a termékek minőségének javítása, a hozzáadott érték növelése○ meglévő munkahelyek megőrzése, új munkahelyek létrehozása○ mezőgazdasági telephelyek energiaellátásának kiépítése, javítása, a megújuló energiaforrások használatának elősegítése

- Mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése, feldolgozottsági szintjének javítása
- Mezőgazdasági vállalkozások közti együttműködések ösztönzése a termelési hatékonyság javítása érdekében
- Kiváló minőségű, adott tájegységre jellemző egyedi élelmiszer és nem élelmiszertermékek előállításának ösztönzése, feldolgozó kisüzemek fejlesztése
- Mezőgazdasági utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, javítása
- A termőföld termőképességének megőrzése, javítása (ésszerű agrotechnika az erózió és a defláció csökkentése érdekében, fenntartható tápanyag-gazdálkodás, melioráció)
- Mezőgazdasági vállalkozások humánerőforrás-bázisának javítása
 - szakképzés
 - tanácsadói hálózatok kiépítése

Intézkedés leírása:

Ugyan a régió mezőgazdasági adottságai országos és általános viszonylatban nem a legkedvezőbbek, de mégis meghatározó a mezőgazdasági tevékenységek és az arra épülő feldolgozóipar szerepe, különösen a háttértelepülések népességmegtartó-erejét tekintve. A konvencionális (iparszerű) mezőgazdaságnak különösen a Balaton régió keleti és déli részében vannak nagy hagyományai. A mezőgazdasági termelésen belül meghatározóak **a szemes termékek, a gabonafélék, a gyümölcs, a zöldség termesztés, a gyógy- és fűszernövények, illetve (különösen északon és nyugaton) a kiváló adottságokra, éghajlatra építő szőlészet és a borászat.** A jövőben törekedni kell arra, hogy a fenti ágazatokban tevékenykedő vállalkozások, gazdálkodók technológiai színvonala javuljon. A gazdálkodás jövedelmezőségének és versenyképességének javítása érdekében törekedni kell arra, hogy a gazdálkodók igyekezzenek megfelelni a piaci igényeknek, ösztönözni kell új, az élelmiszer-biztonságot és a környezetvédelmet kiemelten kezelő termékek, eljárások és technológiák fejlesztését, és a közös termelésre, beszerzésre, feldolgozásra illetve értékesítésre irányuló együttműködések, szövetkezések. Törekedni kell **a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének javítására, a feldolgozó üzemek korszerűsítésére és igény esetén a tároló kapacitások bővítésére.** A turizmus által támasztott keresletre építve ösztönözni kell a primőr zöldségek, gyümölcsök (köztük a helyi termesztésű csemegegyümölcs), a bor, a hal- és hústermékek helyi piacokon való értékesítését, a turisták számára is látványos piacok, közvetlen termelői elárúsítók helyek infrastrukturális fejlesztését.

A lakosság környezet- és egészségtudatosságának erősödése egyre nagyobb keresletet támaszt a **biotermékek** iránt, melyek **termesztését és feldolgozását** - a megnyíló piaci rések kihasználására - ösztönözni kell a Balaton régióban.

A hagyományos élelmiszer-termelés számára a kedvezőtlen termőhelyi adottságú térségekben (pl. Somogy) ösztönözni kell a hőenergia ill. **a bioüzemanyag előállítására alkalmas növények (pl. energiaszár, repce, kukorica), szemesztermékek termesztését.** A kultúrtáj fenntartását

szolgáltató és a táji adottságokhoz (pl. észak-somogyi területek) illeszkedő energianövény termelés lehetősége kapcsán megvizsgálandó egy bioetanol előállítására alkalmas üzem létrehozásának támogatása.

Az alábbi szektorokban tevékenykedő vállalkozások modernizációja szükséges

- gyógy- és fűszernövények termesztése, gyümölcsstermesztés és feldolgozás; legeltető, őshonos, tradicionális fajtákra épülő állattenyésztés; szőlészet és borászat; melegágyi kertészet és primőr áruk; nádgazdálkodás; erdő- és vadgazdálkodás, erdei termék és fafeldolgozás, energianövények termesztése

Komponens megnevezése	1.1.1 Mezőgazdasági üzemek korszerűsítése
Támogatandó tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none"> • Növénytermelést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása (TEÁOR 01.1, 01.3, 63.12) <ul style="list-style-type: none"> ◦ Magtárak, raktárak, géptárolók, szemes- és szálastakarmány, valamint műtrágya- és növényvédőszer tároló létesítmények, silók, takarmánykeverők, terményszárítók, ◦ növényházak, hűtőházak, szőlőfeldolgozók, bortárolók, palackozók, faiskola-, szőlőiskola-épület, zöldség-, gyümölcs-, burgonyatárolók, gombatermesztés létesítményei, termékmanipuláló, osztályozó, csomagoló létesítmények, ezek épületgépészeti, technológiai berendezéseivel és a telepen belüli infrastrukturális létesítményekkel együtt. • Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása (TEÁOR 01.2, 01.3) Támogatás igényelhető a szarvasmarha-, sertés-, baromfitartást, juhászatot, és egyéb állattartást (házinyúl, méh, kecske, ló) szolgáló új beruházások megvalósításához, illetve meglévő állattartó létesítmények felújításához, átalakításához, melynek célja új állatférőhelyek létrehozása, amelyek megfelelnek a környezetvédelmi, állatjóléti és állathigiéniai előírásoknak (KÁÁE). Takarmánytárolók, valamint a trágya kezelését és elhelyezését szolgáló létesítmények kialakítása, korszerűsítése. Előnyben kell részesíteni a hagyományos, gyepre alapozott rideg állattartást végző gazdaságok fejlesztési igényeit (extenzív szarvasmarha és juhtenyésztés, mely által a magas talajvízállású gyepterületek kultúrállapota is megőrizhető, különös tekintettel a berekterületek közelében elhelyezkedő gyepekre – pl. Nagyberek, Tapolcai-medence). • Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása (TEÁOR 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 02.01, 02.02, 63.12) <ul style="list-style-type: none"> ◦ Új, első üzembe helyezésű erő- és munkagépek,

valamint technológiai berendezések - beleértve az önálló építéssel nem járó komplett öntözőberendezéseket - beszerzése támogatható, amelyek a gazdaságok eszközellátásának növelését, a technológiai színvonal emelését szolgálják.

- Támogathatók a beruházás megvalósításához kapcsolódó, termelésirányítást és gazdálkodást szolgáló informatikai berendezések és szoftverek beszerzése.
- Támogathatók a mezőgazdasági gépek üzemeltetéséhez szükséges tárgyi eszközök, az építéssel nem járó mosó-, fertőtlenítő és tisztító berendezések, és a dupla falú üzemanyag-tároló tartályok beszerzése is.
- **Ültetvénytelepítési beruházások támogatása (TEÁOR 01.1, 01.3) Szőlő, alma, körte, őszibarack, mandula, szilva, bogyósok**

- Ültetvények pótlásjellegű telepítése,
- Ültetvények fajtaszerkezet-változtatását, korszerűsítését eredményező újratelepítése, beleértve ezen fajok törzsültetvényeit is,
- Igazoltan meglévő felvevőpiacokat kiszolgáló, már meglévő ültetvény bővítése, vagy új ültetvény telepítése,

Szőlő esetében az adott borvidékre jellemző fajták, a balatonboglári borvidék területén csemegeszőlő fajták, gyümölcs esetében különösen a speciális igényeket kielégítő, extenzív termesztésre alkalmas hagyományos tájfajták telepítése előnyben részesítendő. A támogatás feltételeinek kidolgozásánál figyelembe kell venni a hagyományos balatoni szőlőtermesztés sajátosságait (sortávolság, stb). Kis parcellaméret (3000 m² alatt) esetében egyszerűsített támogatási eljárásrendet kell alkalmazni.

Komponens megnevezése	1.1.2 Élelmiszeripari, mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése, feldolgozottsági szintjének javítása (pl. fafeldolgozás), illetve új termékek, eljárások és technológiák fejlesztése (TEÁOR 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15.6, 15.7, 15.8, 15.9, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5)
------------------------------	--

Támogatandó tevékenységek:

- **Szerkezetátalakítás**
 - hatékony termelési üzemméretek kialakítása a termelőkapacitások növelésével, a termelő-feldolgozó szövetkezetek kialakításával és a felesleges kapacitások párhuzamos leépítésével
 - szakosodást elősegítő fejlesztések
- **Korszerűsítés és a termelési költségek csökkentése**
 - elavult technológiák korszerűsítése, gépek, technológiai berendezések cseréje

- új, hatékony technológiák bevezetése (jobb anyag-, hely-, energia-, víz- és élőmunka-felhasználással)
- kapacitásösszhang megteremtését szolgáló hűtők, fagyasztók, szabályozott légterű tároló- és raktárkapacitások kialakítása
- technológiához kapcsolódó elsődleges melléktermék-kezelő, -feldolgozó kapacitások korszerűsítése, létrehozása, különös tekintettel a borászati melléktermékek élelmiszeripari ill. egyéb célú (pl. szőlőmag-olaj) feldolgozására
- biztonságos és gazdaságos üzemvitelhez szükséges mérő-, ellenőrző- és regisztráló rendszerek kiépítése
- integrált vállalatirányítási rendszerek bevezetése (licenc, know-how, szoftver, hardver vásárlása, a rendszerek kiépítése, üzembe helyezése)
- **Új, nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítása**
 - új termékek előállítását szolgáló, környezetkímélő technológiák bevezetése, korszerű gépek, berendezések üzembeállítása (különös tekintettel a balatonboglári borvidéken zajló szőlészeti-borászati tevékenységre és a zöldség-gyümölcs feldolgozásra)
 - az egészséges táplálkozást elősegítő termékek előállításához szükséges technológiák fejlesztése (biotermékek feldolgozottsági szintjének növelése)
 - új, korszerű csomagolási rendszerek alkalmazására irányuló fejlesztések, borpalackozás fejlesztése
 - a vállalati innovációs tevékenységet segítő fejlesztések

A meghatározó hányadban termelői tulajdonban lévő feldolgozók támogatása előnyben részesítendő.
- **Különböző értékesítési csatornákhöz való alkalmazkodás**
 - rugalmas gyártási rendszerek
 - korszerű készáruraktár és expedáló rendszerek
 - kínálategyesítő társaságok, gyártási közösségek, regionális logisztikai egyesülések működéséhez szükséges technikai feltételek megteremtése (turisztikai felvevőpiac ellátását elősegítő értékesítő hálózatok)
- **Az élelmiszer-biztonsággal és -minőséggel összefüggő, szervezetek közti együttműködést is igénylő fejlesztések**
 - az élelmiszerek biztonságos előállítási körülményeit szolgáló beruházások (nem technológiai berendezések és eszközök beszerzése, tér-, fal- és egyéb burkolatok, üzem átalakítások, különös tekintettel a jó higiéniai gyakorlati útmutatónak való megfelelésre)
 - a termékek (egyes összetevők) azonosítását, nyomon követését, visszahívhatóságát biztosító rendszerek bevezetése, a minőségtanúsítás technikai feltételeinek megteremtése
 - preferálva a balatoni régióban priorizált termékeket,

- az organikus termékek és egyéb önkéntes minőségtanúsítású termékek tanúsítási rendszereihez szükséges technikai feltételek megteremtése
- nyersanyag-minősítés technikai feltételeinek megteremtése, javítása
- minőségi és élelmiszer-biztonsági vizsgálatok elvégzését szolgáló üzemi laboratóriumok kialakítása, fejlesztése, mérő- és ellenőrző készülékek, idegenanyag-érzékelők beszerzése
- **Környezetterhelést csökkentő, valamint a hulladékok/veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtését és kezelését szolgáló, a feldolgozóüzem területén belüli fejlesztések, korszerűsítések**
 - a levegőbe, vízbe, talajba kibocsátott szennyezés és a zajterhelés megelőzését, csökkentését,
 - a hulladékok keletkezésének megelőzését, minimalizálását,
 - a hulladékok kezelését, feldolgozását, hasznosítását szolgáló beruházások
- **A munka feltételeinek javítása**
 - a munkavégzés biztonságát, a dolgozók egészségének és testi épségének védelmét, a munkakörülmények javítását szolgáló beruházások
 - a munkaerő vállalaton belüli szakmai képzését/továbbképzését szolgáló fejlesztések

Komponens megnevezése	1.1.3 Együttműködés új termékek, folyamatok és technológiák fejlesztése céljából a mezőgazdaság és élelmiszerágazatban, valamint az erdészeti ágazatban (TEÁOR 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5, 02.01, 02.02, 63.12, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15.6, 15.7, 15.8, 15.9, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5)
Támogatandó tevékenységek:	Elsődleges a termelők és feldolgozóipar és/vagy harmadik felek közti együttműködés elősegítése, mely során a támogatásnak fedeznie kell az együttműködés költségeit. Az együttműködés lehetséges területei: pl: régióban megtermelt termékek (zöldég, gyümölcs, szőlő, vad, stb.) felhasználása a vendéglátásban, megjelenésük Balaton specifikus ajándéktárgyakként a turizmusban.
Komponens megnevezése	1.1.4 Termelői csoportok létrehozásának és adminisztratív működésének támogatása (TEÁOR 01.1, 01.2, 01.3, 01.4)
Támogatandó tevékenységek:	Elsődleges cél a régióban jellemző kis üzemmérettel rendelkező, a felvevő piac igényeihez képest kis mennyiséget termelő mezőgazdasági vállalkozások összefogása, együttes, optimális üzemmérettel, mennyiséget biztosító piaci megjelenés biztosítása, pl: szőlő, gyümölcs, zöldség. <ul style="list-style-type: none"> • A tagok termelésének és teljesítményének a piaci követelményekhez való igazítása • Áruk közös termelése, feldolgozása és forgalmazása, beleértve az értékesítésre való előkészítést, az értékesítés központosítását, és

a nagy tételben vásárlók ellátását

- Közös szabályok létrehozása a termelési információkra, különös tekintettel a betakarításra és az elérhetőségre

A létrejött termelői csoportok támogatást kapnak a működés tárgyi, szervezési, pénzügyi feltételeinek megteremtéséhez.

Komponens megnevezése	1.1.5 Kiváló minőségű, adott tájegységre jellemző, piaci réseket betöltő egyedi élelmiszer és nem élelmiszertermékek kis léptékű előállításának, feldolgozásának fejlesztése
Támogatandó tevékenységek:	<p>A támogatott új tevékenységek jellemzője, hogy kis léptékűek, kézimunka igényesek, melynek eredménye nem tömegterméknek számító mezőgazdasági termék</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gazdaságokon belül új tevékenységek bevezetése új mezőgazdasági termék (élelmiszer- és nem élelmiszer-alapanyagok) előállítása révén (TEÁOR 01.1, 01.2, 01.3, 01.5, 15.3) <ul style="list-style-type: none"> ○ Új terméknek minősül a gazdaság eddigi tevékenységének bővítésével létrejövő, a helyi termőhelyi adottságokhoz igazodó, nem tömegterméknek minősülő mezőgazdasági termék, beleértve az energianövények termesztését is. ○ A támogatható termékek köre a következő: <ul style="list-style-type: none"> • Vadtenyésztés (kivéve vadasparkban vagy vadaskertben), • Gyógy- fűszer- és aromanövények termesztése (vetése, ültetése), gyűjtése és áruvá alakítása, kivéve fűszerpaprika, • Ültetvények telepítése (ápolása): <ul style="list-style-type: none"> • dió, szelídgesztenye, mogyoró, mandula, ribizli, málna, szeder, bodza, egres; • cseresznye, meggy, szilva és sárgabarack esetén a hagyományos és tájjellegű fajták (pl. amelyek az FVM_AMC Hagyományok - Ízek - Régiók gyűjteményében, mint hagyományos és tájjellegű fajták szerepelnek) • Gomba (gyűjtés és árukészítés), • Csiga (csak tenyésztett, árukészítés), • Erdei melléktermékek és egyéb növények gyűjtése és elsődleges feldolgozása (szárítás, manipulálás, csomagolás), • Egyéb erdei gyümölcsök: áfonya, homoktövis, fekete berkenye, húsos som, birs, naspolya, rózsa (csipkebogyó) stb. termesztése (telepítése), gyűjtése, és áruvá alakítása. • Termékfejlesztés, a mezőgazdasági termékek minőségének, piaci megjelenésének, kiszerezésének javítása (csomagolástechnikai fejlesztések, termékarculat kialakítása, javítása). A Magyarországon és az Európai Unióban egyaránt elismert minőségtanúsítási rendszerek követelményeinek való megfeleltetés érdekében. (TEÁOR 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15.6, 15.7, 15.8, 15.9, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5) • Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje (TEÁOR 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15.6, 15.7, 15.8, 15.9, 20.1, 20.2,

20.3, 20.4, 20.5)

- Helyi és minőségi mezőgazdasági (élelmiszer és nem élelmiszer) termékek marketing eszközeinek és értékesítési csatornáinak kifejlesztése és továbbfejlesztése. E tekintetben célszerű a Balaton környékén termő szőlőből készült borokat közös marketingkonceptió alapján egységes balatoni márkánév alatt forgalomba hozni, mely természetesen nem zárja ki az egyes pincészetek és a pontos termőhely feltüntethetőségét. Kiemelt feladat a Balatoni Borrégió megerősítése, egy ennek szervezetébe integrált professzionális borászati marketing-központ létrehozása a marketing-tevékenység koncentrálása az egységes „Balatoni Bor” márkánév bevezetése céljából. A bormarketing szempontjából elsődleges a minőség, maga a termőhely hangsúlyozása csak ennek alárendelt módon történhet.
- Borászati bemutató központok létrehozása (elsősorban a Balatoni Nemzeti Park már meglévő bemutatótereihöz kapcsolódóan)

A támogatás alapvető követelménye, hogy a feldolgozott termékek alapanyagának minimum 40%-a más elsődleges, a régióban termelő termelőtől vagy termelőktől kell, hogy származzon.

Komponens megnevezése	1.1.6 Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése a mezőgazdaság és az erdészet fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez (TEÁOR 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5, 02.0, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15.6, 15.7, 15.8, 15.9, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5, 63.
Támogatandó tevékenységek:	<ul style="list-style-type: none">• Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által<ul style="list-style-type: none">○ Telephelyen történő energia előállítás és szétosztás eszközeinek, gépeinek, berendezéseinek beszerzése, üzembe helyezése, fejlesztése, valamint a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó épület, létesítmény létesítése○ Hálózatos energiaforrás telephelyre juttatása, bevezetése, szétosztása, amely esetén azok a fejlesztések is jogosultak támogatásra, ahol a kialakításra kerülő infrastruktúra (vezeték, elosztó) nem kerül a pályázó tulajdonába, hanem a szolgáltató tulajdonában marad.• Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása<ul style="list-style-type: none">○ Csak helyrajzi számmal rendelkező szilárd burkolatú külterületi út, felújítása, ill. szilárd burkolatú út építése (Szilárd burkolatú út: az aszfalt, az aszfaltmakadám, az

itatott makadám, a beton, a betonkő és a kockakő burkolat)

- Az úthoz közvetlenül kapcsolódó árkok, padkák, rézsűk, hidak, átereszek, a csapadékvíz elvezetését biztosító egyéb létesítmények építése, felújítása, karbantartásnak, javításnak nem minősülő minőségi fejlesztések.

A támogatás során előnyben kell részesíteni a Balatontól délre található szőlőterületeket.

- **Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai**

- Aszály, belvízkárok megelőzése, csökkentése, a mezőgazdasági termelés biztonsága és a vizek és vizes élőhelyek jó ökológiai állapotának elérése és megőrzése érdekében mezőgazdasági célú vizek és vízilétesítmények létrehozása, fejlesztése, felújítása az alkalmazkodó környezetgazdálkodás és természetvédelem követelményeivel összhangban.
- A támogatandó beruházások kiterjednek új közcélú vízilétesítmények létrehozására (csatornaépítés, tározó építés - 1 millió m³ kapacitásig, vízviasszatartó, vízkormányzó létesítmények létrehozása), meglévő művek teljesítőképességének, üzembiztonságának növelése céljából végzett fejlesztési beruházásokra (szivattyútelepek bővítése, korszerűsítése, csatornák keresztmetszvényének bővítése), valamint a meglévő művek érvényes vízjogi üzemeltetési engedélye szerinti eredeti állapotra történő helyreállítására (például: mederiszapolás, műtárgyak felújítása, tározók rekonstrukciója).

Új vízilétesítmények létrehozása csak különösen indokolt esetben támogatható, a rendszeresen és tartósan belvízveszélyes területek belvízproblémáit elsősorban területhasználat-váltással kell orvosolni (az alkalmazkodó földhasználat, agrár-környezetgazdálkodás célkitűzéseinek megfelelően a terület gyepesítése, erdősítése)

- **Földterület fejlesztés, melioráció**

- Több termelő összefogásával (például: TÉSZ, BÉSZ) megvalósítandó, művenként több gazdálkodó területét érintő meliorációs földúthálózat, út menti árkok és műtárgyaik, indokolt esetben talajcsövezés és létesítményei, műtárgyak létesítése és felújítása, teraszolás, mindezekkel összhangban a biotóp-hálózat fejlesztése (fasorok, cserje- és gyepsávok, ökológiai kiegyenlítő területek létesítése)
- Gazdaságosan nem művelhető parcellák összevonása, egy minimális parcellaméret (2 ha) elérése, különösen a szőlőhegyek elaprózódott határrészeiben.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges

kedvezményezettek:

Megvalósítás

felelőssége

A régió egész területe

Mezőgazdasági, erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozások.

A mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások támogatása várhatóan területi preferenciák nélkül, horizontális lesz az országban. Javasolt, hogy a Balaton térségére jellemző és az intézkedés leírásban jelzett termékek termesztését preferálja a Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv a Balaton régióban. Annak érdekében, hogy kellő számú fejlesztés valósuljon meg a vállalkozásoknál, szükséges a mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások felkészítése és tájékoztatása a fejlesztési forrásokról, illetve a régió által preferált területek és termékek tájékoztatásáról. Javasolt, hogy ezt a tevékenységet a Balatoni Integrációs Kht felkérésére a megyei földművelésügyi hivatalok támogatása mellett a falugazdászok lássák el. Az intenzív tájékoztató tevékenység érdekében szükséges, hogy bizonyos időközönként cseréljenek információt a falugazdászok és a Balatoni Integrációs Kht. Az információcsere célja, a balatoni preferenciák, a gazdálkodók aktivitásának, illetve a régióba jutó támogatásoknak az áttekintése.

A külterületi csapadékvíz-elevezetés egyik fontos eleme a gazdálkodók, mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások területén történő csapadékvíz-elvezetés megoldása. E tématerületen kiemelő a Balatontól közvetlenül északra elhelyezkedő területek preferálása. A csapadékvíz-elvezető beruházások összefüggő fejlesztése érdekében szükséges a fejlesztések összehangolása legalább települési szinten. Ennek érdekében a Balatoni Integrációs Kht-nak ösztönöznie kell a településeket, hogy – amennyiben nem rendelkeznek vele – készítsék el a külterületeket is magában foglaló csapadékvíz-elvezetési tervüket.

Finanszírozási

feltételek:

- **EU támogatási alap** EMVA
20. cikk, a pont IV, b pont teljesen, d pont II, borturisztikai fejlesztések esetében ERFA/ROP, ültetvénytelepítés/korszerűsítés esetében nemzeti forrás
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv

Komponens megnevezése

1.1.7 Tanácsadási szolgáltatások mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodással foglalkozók számára

Támogatandó tevékenységek:

- Tanácsadási szolgáltatások támogatása mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodással foglalkozók számára.

Földrajzi preferenciák:	A régió egész területe
Lehetséges kedvezményezettek:	Mezőgazdasági, erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozások.
Megvalósítás felelőssége	
<i>Finanszírozási feltételek:</i>	
• EU támogatási alap	EMVA
• Operatív program	Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv

2. intézkedéscsoport: Mező- és erdőgazdasági földhasználat, a környezet fejlesztése (EMVA II. tengely)

Intézkedés megnevezése:	1.2. Alkalmazkodó földhasználati rendszerek támogatása
Célok:	<ul style="list-style-type: none"> • Multifunkcionális gazdálkodási rendszerek ösztönzése • Természet- és környezetvédelmi követelményeknek való megfelelés elősegítése (vízminőség-védelem) • Háttérterületek népességmegtartó-erejének növelése • Táj- és kulturális adottságok megőrzése • Élelmiszerbiztonsági követelményeknek való megfelelés elősegítése (pl. biogazdálkodás támogatása)
Komponens megnevezése	1.2.1. Mezőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése (TEÁOR 01.1, 01.02, 01.3) :
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Agrár-környezetgazdálkodást folytató vállalkozások pénzügyi hátrányainak kompenzálása, jövedelmezőségük növelése
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A térségben kiemelt jelentőséggel bír a Balaton vízminőségének javítása, mely feladatban jelentős szerepet kap a mezőgazdaságból eredő szennyezés minimalizálása. Emellett a talajállapot további romlásának megakadályozása és a jelenlegi természeti értékeknek, a térség biodiverzitásának a megőrzése is fontos mezőgazdasági feladatként jelentkezik. Mindezek fokozottan indokolják az ún. többfunkciós mezőgazdálkodás térségi térnyerésének az előmozdítását.</p> <p>A tó vízgyűjtőjét érő mezőgazdasági eredetű tápanyag-terhelés mértéke, a többfunkciós mezőgazdálkodás terjedésével igen hatékonyan csökkenthető, hiszen az ezt ösztönző támogatások alapfeltétele a műtrágyák és egyéb kemikáliák körültekintő használata.</p> <p>A hagyományos mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területeken megfontolandó a gyepek- ill. erdőgazdálkodásra (pl. energiaerdő) történő átállás.</p> <p><i>A többfunkciós mezőgazdálkodás, a fenntartható környezet- és tájgazdálkodás feladatait két nagy körbe sorolhatjuk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • az alapvetően a piac által szabályozott termelési funkciók, melyek a minőségi élelmiszerek előállításán túl a nem élelmiszer célú termékek (megújítható nyersanyagok, energiaforrások stb.) előállítását is egyre inkább magukba foglalják, valamint • társadalmi szolgáltatási feladatok, a körzettel, a tájjal, a földdel kapcsolatos természeti, társadalmi és kultúrfunkciók. <p><i>Ez utóbbiak olyan „nem importálható közjavakat” (élelmiszer- és élelmiszerbiztonság, a kultúrtáj ápolása, az élettér-funkciók fenntartható megőrzése, az ökológiai és műszaki infrastruktúra fenntartása, ökológiai stabilitás, népességmegtartás, munkaerő kiegyenlítés, a turizmus alapjainak biztosítása, paraszti értékek ápolása stb.) testesítenek meg, amelyek létrejötte a piac hagyományos eszközeivel, az árakon keresztül nem szabályozható, melyek ugyanakkor a vidék társadalmának és környezeti, természeti egyensúlyának</i></p>

fenntartásában növekvő szerepet töltenek be, ezért a közpénzekből nyújtott támogatásokat célszerű a mezőgazdaság ezen teljesítményeinek honorálására fordítani.

A többfunkciós európai agrármodellnek e kétféle teljesítmény adja a két „alappillérét”. Erre épül a támogatási rendszer átalakítása, a közös agrárpolitika (CAP) reformja is, ahol az 1. pillér elsősorban a termelési teljesítményeket, a 2. pillér pedig mindenek előtt a mezőgazdaság ökoszociális teljesítményeit foglalja magába⁵.

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet turisztikai potenciáljának fenntarthatósága, valamint a háttértelepülések népességmegtartó erejének növelése megköveteli a multifunkcionális tájhasználat fokozott térnyerését a régióban.

A tájgazdálkodás fontossága nemcsak természeti-környezeti szempontból indokolt, hanem egyéb, a térségben szerepet játszó ágazatra is nagy hatással van. Példaként kiemelhetjük a turizmust, ahol a művelt táj megjelenése komoly értéknövelő szereppel rendelkezik, különös tekintettel a turisztikai szezon meghosszabbítását is szolgáló ökoturisztikai, agroturisztikai fejlesztésekre. Ennek alapján a térségre egy komplex tájgazdálkodási koncepciót kell kialakítani, melyben egyes területekre – amennyiben természetvédelmi vagy turisztikai szempontból indokolt – javaslatot szükséges kidolgozni egy olyan területhasználat-váltásra, ahol a biodiverzitás védelme, a mezőgazdasági eredetű környezetszennyezés minimalizálása, illetve a területek jóléti funkciója, tájképi értéke kerül előtérbe.

- A térség tájgazdálkodási stratégiája alapján a területhasználat-váltás ösztönzése (erdősítés, gyepesítés, természetközeli állapotok visszaállításának támogatása)
- A talajállapot javítását célzó intézkedések (vízgazdálkodás, tápanyag-gazdálkodás, talajerózió védelem)
- Élővizek és a talajvíz mezőgazdasági szennyeződésének csökkentését célzó támogatások
- Turisztikai szempontból fontos területek tájképi minőségének javítása, jóléti funkciók fejlesztésének támogatása
- energiaültetvények telepítése
 - Elsősorban a BKÜ Somogy megyei és a gabonatermesztés szempontjából kedvezőtlen termőhelyi adottságokkal rendelkező térségeiben:
 - Élőlő lágyszárúak (energiafűvek): magyar árva rozsnok, pántlikafű, kínai nád stb.
 - Fás energetikai ültetvények:
 1. Energiaerdő
 2. Energetikai faültetvények:
 - Újratelepítéses energetikai faültetvény
 - Sarjztatásos energetikai faültetvény
 3. Magas keményítő tartalmú szemestermékek termesztése

Energianövény termesztést csak a feldolgozás, vagy felhasználás biztosítása mellett lehet támogatni. A komponenst össze kell

⁵ Forrás: Dr. Ángyán József: Agrár-környezetgazdálkodás és vidékfejlesztés. <https://www.nakp.hu/publi.htm>

hangolni a megújuló energia felhasználásával kapcsolatos 5.4-es intézkedéssel.

A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező és a kultúrtáj szempontjából kiemelt jelentőségű szőlőterületeken, melyek a Balaton vonzerejét alapvetően befolyásolják (így különösen az északi part hegyeinek felső régióiban) az agrár-környezetgazdálkodási támogatások mértékét jelentős mértékben növelni szükséges a szőlőterületen általánosan igénybe vehető támogatáshoz képest. A speciális védettségi kategóriát és támogatottságot jelentő „védett szőlők” területét növelni szükséges.

Komponens megnevezése	1.2.2 Erdőgazdasági területek fenntartható használatának ösztönzése (TEÁOR 01.5, 02.0) :
Céljai:	<ul style="list-style-type: none">Erdészeti-környezetgazdálkodást folytató vállalkozások pénzügyi hátrányainak kompenzálása, jövedelmezőségük növelése
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet turisztikai potenciáljának fenntarthatósága, valamint a háttértelepülések népességmegtartó erejének növelése megköveteli a multifunkcionális tájhasználat fokozott térnyerését a régióban.</p> <p>A vízminőség védelmével szoros összefüggésben áll a tó vízgyűjtőjét érő mezőgazdasági eredetű tápanyag-terhelés mértéke, mely az erdősítés terjedésével, a fenntartható erdőgazdálkodás segítségével igen hatékonyan csökkenthető. A hagyományos mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területeken megfontolandó a gyepek ill. erdőgazdálkodásra (pl. energiaerdő) történő átállás.</p> <p>A multifunkcionális gazdálkodás a kultúrtáj fenntartásához is nagymértékben hozzájárul, mely a turisztikai szezon meghosszabbításának (ökoturizmus, agroturizmus) egyik alapvető feltétele.</p> <ul style="list-style-type: none">nem-produktív beruházásokerdősítés (mezőgazdasági/nem-mezőgazdasági területek) – csak őshonos fajokkal, különösen a felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny területek esetében – pl. Balaton-felvidék)agroerdészeti (Agroforestry)Natura 2000 erdőterületekerdészeti környezetgazdálkodáserdészeti termelési potenciál javítása
Megvalósítás felelőssége	Amennyiben a régió bővíteni szeretné a Balaton térségében jelenleg preferált területek, úgy Balatoni Integrációs Kht részéről szükséges a területek lehatárolásának kidolgoztatása szakértővel.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none">EU támogatási alapOperatív program	<p>EMVA, 34-48. cikk,</p> <p>Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv</p>

3. intézkedéscsoport: A vidéki gazdaság diverzifikálása (EMVA III. tengely)

Megj: a vidéki turizmus fejlesztése és a falufejlesztés más prioritások alatt került kidolgozásra.

Intézkedés megnevezése	1.3. A vidéki gazdaság diverzifikálása
Komponens megnevezése	1.3.1 Helyi ős- és kistermelő piacok turisztikai célokat is szem előtt tartó felújítása, átalakítása
Támogatandó tevékenységek:	<p>A régióban megtermelt termékek számára a turizmuson keresztüli értékesítés az a „piaci rés”, amely lehetőségeihez képest nincs megfelelően kihasználva. Magyarországon talán az egyetlen térség a balatoni, melynek turisztikai potenciálja olyan jelentős, hogy az képes lehet a régióban megtermelt mezőgazdasági termékek és feldolgozott élelmiszerek szinte teljes mértékét felvenni. A 2007–2013 időszakra vonatkozóan a mezőgazdasági termékek és termények turizmuson keresztüli értékesítésének kiaknázása kiemelt regionális prioritást kell, hogy élvezzen. Ehhez az alábbi területek fejlesztése indokolt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Turisztikai igényekre épülő termelési struktúra és feldolgozás kialakítása• Beszállítói kapcsolatrendszer kialakítása a jelenlegi turisztikai szolgáltatók számára (pl.: helyi alapanyagból készült speciális helyi ételek étlapon tartása a térségben működő vendéglőkben)• Tanyasi/falusi termékként történő értékesítés támogatása• Közös értékesítésre épülő logisztikai, kiskereskedelmi rendszer kialakítása és működtetése• Minőségbiztosítási rendszer kialakítása és működtetése• Térségi termékek közös marketingje• Közvetlen értékesítési rendszerek támogatása, ezen belül kiemelten kistérségi, mikrotérségi szintű piaci elárúsítóhelyek létrehozása<ul style="list-style-type: none">• Új piacok létrehozása, meglévők fejlesztése, bővítése, az előírásoknak történő megfeleltetése• Fedett és fedetlen elárúsítóhelyek, egyéb üzlethelyiségek, raktárak, szociális és hatósági helységek, hulladéktárolók, egyéb szolgáltatásokhoz szükséges helyiségek kialakítása és eszközök, gépek, berendezések beszerzése (mérlegelés, ki- és berakodást segítő eszközök)• Szükséges kiegészítő infrastruktúra megteremtése (például: energiaellátás, víz, parkoló, út).• A kiskereskedelmi piacokat lehetőleg a települések központi, turisztikai szempontból frekvenciált helyén kell kialakítani, illetve működtetni

- A piacok kialakításnál előnyben részesülnek a turisztikai szempontból frekvenciátalabb és nagyobb települések

Kiemelt projektek:

Két kiemelt projekt indítása indokolt a térségben, amelyek annyiban térnek el a többi javasolt programtól, hogy ezeket nem pályázatos úton célszerű kialakítani, hanem egy egységes stratégia mentén történő megvalósítást kell finanszírozni (pl. tendereztetéssel).

„Balatoni termék”, „Eredeti Balatoni Szolgáltató”

Egységes arculat, logisztika és minőségbiztosítási rendszer építhető fel a „Balatoni termék” védjeggyel ellátott termelési és marketing rendszerre. A védjeggyel ellátott termék minőségbiztosítási rendszerének kiépítése, valamint a piacra való bevezetésének támogatása regionális finanszírozásból indokolt és szükséges intézkedés. Emellett kell kialakítani a szolgáltatók (vendéglők, szállodák, kempingek, büfék, élelmiszerboltok stb.) minősítési rendszerét, „Eredeti Balatoni Szolgáltató” névvel, azon szolgáltatók körében, amelyek, a megfelelő minőségű környezetben „Balatoni termék”-eket forgalmaznak

Mindkét kiemelt projekt esetén több éves támogatási forrást kell biztosítani, annak érdekében, hogy stabilan meg tudjon erősödni a két kezdeményezés a térségben. Ennek érdekében a 2007–2013 időszakban teljes terjedelmében önálló regionális keretet kell biztosítani. Tekintettel a két program jelentős forrásigényére, javasolt a 2007-2008 időszakban két – megfelelő méretű – modellterület bevonásával „pilot projekt” indítása, amely 2009-ben kerülne kiterjesztésre a régió teljes területére.

A falusi turizmus fejlesztése érdekében, a falusi termék (tanyasi termék, házi termék) kiemelt támogatása indokolt, melyet az előállítók direkt értékesítéssel, közvetlenül a fogyasztónak adnak el. Ebben az esetben a borturizmusnak van a térségben kiemelt jelentősége, potenciálja.

Az alább megjelölt programok nem a két kiemelt projektre vonatkoznak, hanem az azok mellett működő egyéb intézkedési területekre.

**Lehetséges
kedvezményezettek:
Megvalósítás
felelőssége**

- önkormányzatok,
- mezőgazdasági vállalkozók

Balatoni Integrációs Kht-nak ösztönözni kell a településeket piacok kialakítására. Piacok kialakítására kistérségenként javasolt maximum három fejlesztéssel pályázni.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** EMVA, 52. cikk, a), ii pont.
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv

4. intézkedéscsoport: A vidéki humán erőforrás fejlesztése (EMVA III. tengely)

Intézkedés megnevezése:	1.4. Vidéki humán erőforrás fejlesztése
Komponens megnevezése:	1.4.1. Vidéki humán erőforrás fejlesztése
Célok:	<ul style="list-style-type: none">• kapcsolatrendszerek kialakítása az ágazat szereplői között, illetve egyéb ágazatok felé természet- és környezetvédelmi követelményeknek való megfelelés elősegítése (vízminőség-védelem)• naprakész szakismeretek biztosítása a térségi vállalkozók számára• tudatformálás
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A humán erőforrás fejlesztés során olyan programokat célszerű meghatározni, amelyek a kezdeti támogatás után pénzügyileg is fenntarthatókká fejlődhetnek. Ennek egy lehetséges módja egy olyan szaktanácsadási, vidékfejlesztési hálózat kiépítése, mely valós igényekre épülve kézzel fogható hasznot jelent a gazdálkodók számára. Ezáltal a rendszer fenntartását a szolgáltatást igénybe vevők fogják biztosítani. A szaktanácsadási rendszerek kialakulását a piac is tudja serkenteni azáltal, hogy olyan termékek iránt mutat keresletet, amelyek előállításához, a megfelelő minőség eléréséhez továbbképzések és folyamatos ismeret-átadás szükséges. Számos nyugat-európai példa mutatja, hogy a gazdálkodók komoly tanácsadási hálózatot tartanak fenn, térségi irodákat működtetnek, részben a megfelelő minőségű termék előállításához szükséges ismeretszerzések, részben pedig könyvelési és egyéb, a gazdaságon belüli nyilvántartások vezetésével kapcsolatos feladatok ellátása érdekében. A szolgáltató központok feladata:</p> <ul style="list-style-type: none">• Környezettudatos gazdálkodással kapcsolatos tudatformálás (kiemelten a szőlőtermesztéssel foglalkozók, és a kis területen gazdálkodók számára)• Tradicionális tájjellegű fajok/fajták/gazdálkodási módok felkutatása és bemutatása• Új technológiák, gazdálkodási módok elsajátítására irányuló továbbképzések (beleértve a megújuló energiaforrások üzemi szintű hasznosításának lehetőségeit is)

- Gazdálkodók bekapcsolása a gazdálkodást érintő aktuális információk áramlásába
- Kapcsolatrendszer kialakulásának elősegítése (gazdálkodók közötti, valamint a gazdálkodók és az egyéb térségi szereplők (turisztikai szolgáltató, feldolgozó, logisztikai szolgáltató, kereskedő) közötti kapcsolatok terén)
- Minőségbiztosítási rendszerekkel kapcsolatos ismeretátadás ösztönzése
- Egyéb, a termelési ismereteken túlmutató szolgáltatásokkal kapcsolatos ismeretátadás (falusi turizmus, tanyasi termék-előállítás, pályázati lehetőségek stb.)
- Gazdálkodók turisztikai továbbképzése, idegennyelvi képzési rendszer működtetése gazdálkodók számára
- Mezőgazdasági porták külalakjának fejlesztése, valamint infrastrukturális fejlesztés falusi fogadók helyek kialakítása érdekében

**Megvalósítás
felelőssége**

Amennyiben a régió bővíteni szeretné a Balaton térségében jelenleg preferált területeket, úgy Balatoni Integrációs Kht részéről szükséges a területek lehatárolásának kidolgoztatása szakértővel.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** EMVA, 21., 24., 25., 33. cikk,
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv

5. intézkedéscsoport: A halászati ágazat fejlesztése

Intézkedés megnevezése:	1.5. Halászat
Komponens megnevezése:	1.5.1. A halászati vállalkozások fejlesztése a Balatonban, a horgászati, turisztikai és ökológiai szempontokat kielégítő halászati tevékenységek esetén (TEÁOR 05.01, 05.02)
Célok:	<ul style="list-style-type: none"> • Halászati tevékenységeknek és a halgazdaság versenyképességének javítása • Balaton környezetkímélő, hagyományos természeti vízi halászati tevékenységének megújítása (nem ipari jellegű)

**Intézkedés leírása,
támogatandó
tevékenységek:**

A halászati tevékenységnek is vannak hagyományai a régióban. A Balatonban az elsősorban élmény és turisztikai célú horgászás infrastrukturális feltételeit kell fejleszteni, továbbá az ökológiai, környezetkímélő halászati módszerek alkalmazását általánossá tenni. A balatoni természetes vízi halászat funkcióját a természet- és környezetvédelmi közhasznú feladatokra, elsősorban az őshonos fajok horgászturisztikai célú felszaporítására javasolt szorítani, kiegészítve a tradicionális balatoni halászati módszerek bemutatására alkalmas, hagyományteremtési, kulturális örökségvédelmi, közösségépítési, oktatási, turisztikai attrakcióként szolgáló látványelemekkel.

A halászati vállalkozások fejlesztése, a Balatonban a horgászati, turisztikai és ökológiai szempontokat kielégítő halászati tevékenységek

Különösen a Balatoni halászat részére a hagyományos természetes vízi halászat eszközeinek beszerzése

- A hagyományos természetes vízi halászati tevékenységet folytatók új halászati eszköz beszerzése. A támogatást halászati szervezetek kollektíven, vagy halászok egyénileg vehetik igénybe.

**Földrajzi
preferenciák:**

A leírásban megfogalmazásra került.

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

- Halászati tevékenységet végző vállalkozások (halgazdaság)
- Halászati feldolgozó üzemek
- Horgász egyesületek

**Megvalósítás
felelőssége**

A Balatoni régióban az érintett halgazdaságokkal (kb. 6 db) javasolt a Balatoni Integrációs Kht-nak a kapcsolat felvétele. Szükséges a halászati igények áttekintése, összegyűjtése. Az igényeket továbbítani kell a Halászati program kidolgozóinak.

**Finanszírozási
feltételek:**

- EU támogatási alap
- Operatív program

Európai Halászati Alap

Halászati Operatív Program

**Komponens
megnevezése:**

1.5.2. A halászati vállalkozások fejlesztése a Balaton környéki halastavakban (TEÁOR 05.01, 05.02)

Célok:

- Halászati tevékenységeknek és a halgazdaság versenyképességének javítása
- Balaton környezetkímélő, hagyományos természeti vízi halászati tevékenységének megújítása (nem ipari jellegű)

**Intézkedés leírása,
támogatandó
tevékenységek:**

A halászati tevékenységnek is vannak hagyományai a régióban. A térség halászatában egyre jelentősebb szerepet kell kapniuk a **Balaton környéki halastavaknak**, mely területeken **javasolt elsősorban támogatni a halászati tevékenységek modernizálását.**

Tógazdaságok és haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése és a halgazdálkodással kapcsolatos korszerű technológiák bevezetése

- Tógazdaságok és haltermelő rendszerek építése, felújítása és halkeltetők korszerűsítése főként a horgászok által preferált fajok (pl. nyurgaponty) szaporítása céljából
- Halastavak (beleértve a telelőt, halágyat, haltároló medencét, lehalászó helyet), és geotermikus energiával üzemelő intenzív haltermelő rendszerek építése, illetve azok és a halkeltetők értéknövelő felújítása a hozzájuk tartozó telepi infrastruktúrával együtt.

Halgazdálkodással kapcsolatos korszerű technológiák bevezetése

A halgazdálkodással kapcsolatos különösen korszerű technológiák (pilot project) bevezetése, mely vonatkozik az állami tulajdonban lévő, vagy állami tulajdonrészrel rendelkező vállalkozásokra is. Korszerű technológia bevezetése illetve kísérleti vállalkozás (pilot project) alatt olyan vállalkozást kell érteni, amelyet a halászati ágazat valamely szereplője, egy szakirányú kutató intézmény, vagy más erre illetékes hajt végre a nagyüzemi méreteket megközelítő módon, és eredményeiket nyilvánossá teszik.

Termelői szervezetek és más termelői csoportosulások kollektíven megvalósított akcióinak támogatása

- Termelői szervezetek megalakulásának és működési költségeinek támogatása.
- Termelői szervezetek által forgalmazott termékek értékesítésének támogatása
- A közös érdekeket szolgáló, a kereskedelem résztvevőinek saját aktív hozzájárulásával vagy a termelők nevében eljáró szervezetek által, vagy az irányító hatóság által elismert egyéb szervezet által végzett, a közös halászati politika megvalósulását célzó tevékenységek támogatása. Ide tartoznak az új piaci lehetőségek keresésének ösztönzésére megvalósított tevékenységek támogatásai is.

Balaton régió egész területén halfeldolgozók építése, felújítása

- Meglévő halfeldolgozó üzemek hatékonyságot és kapacitáskihasználtságot növelő fejlesztése, korszerűsítése
- Termelőhelyhez közeli, korszerű, kiskapacitású halfeldolgozók építése.
- Nem jogosultak támogatásra azok a beruházások, amelyek nem emberi felhasználásra irányuló termékek előállítására vonatkoznak, kivéve, ha azok kizárólag a halászati melléktermékek feldolgozását és forgalmazását végeznek, vagy kiskereskedelmi tevékenység.

A leírásban megfogalmazásra került.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

- Halászati tevékenységet végző vállalkozások (halgazdaság)
- Halászati feldolgozó üzemek
- Horgász egyesületek

Megvalósítás felelőssége

A Balatoni régióban az érintett halgazdaságokkal (kb. 6 db) javasolt a Balatoni Integrációs Kht-nak a kapcsolat felvétele. Szükséges a halászati igények áttekintése, összegyűjtése. Az igényeket továbbítani

kell a Halászati program kidolgozóinak.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** Európai Halászati Alap
- **Operatív program** Halászati Operatív Program

Intézkedés megnevezése:	1.6 Vállalkozások modernizációja a gazdaság diverzifikálása érdekében (Balaton hagyományaihoz és érzékeny környezeti adottságaihoz igazodó modern gazdaság- és szolgáltatásfejlesztés)
------------------------------------	---

Célok:	<ul style="list-style-type: none">• Régióban jelentős piaccal rendelkező mikro- és kkv-k termék és technológiai modernizációja, illetve együttműködésük ösztönzése• Exportképes terméket előállító termelő KKV-k technológia, termék innovációjának, illetve vállalatközi és kutató-fejlesztő intézetekkel való együttműködésnek ösztönzése• „Balaton terméket” készítő hagyományos mesterségek, kézművesipar fejlesztése• Üzleti tanácsadás biztosítása vállalkozások versenyképességnek javításához
---------------	--

Komponens megnevezése:	1.6.1 Régióban jelentős piaccal rendelkező, a turizmus háttérparába és a gazdaság egyéb területéhez sorolható KKV-k támogatása
-----------------------------------	---

Céljai:	<ul style="list-style-type: none">• Turizmus multiplikatív keresletéhez, a gazdaság egyéb területéhez kapcsolódó vállalkozások modernizációja, termék – és technológiai innovációjának ösztönzése• Vállalkozások működési feltételeinek javítása, telephelyi környezetének javítása• Gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatást nyújtó vállalkozások támogatása.
----------------	--

Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A turizmusnak jelentős multiplikatív hatása van, azaz a turisták az elsődleges költségen túl komoly másodlagos keresletet támasztanak egy térségben. Ennek alapja, hogy a turisták és az üdülõtelek tulajdonosok közel azonos napi szolgáltatásokat vesznek igénybe, mint az állandó lakosság. Ez a kereslet a gyakorlatban az állandó lakosság által igényelthez képest több szolgáltatást tart el a térségben. A másodlagos keresleten belül is lehetnek olyan szolgáltatások, vagy termelő tevékenységek, ahol a gazdasági hagyományokra és képzettségre alapozva érdemes komolyabb fejlesztéseket végrehajtani, mint pl. a vízi jármű szervizelés (esetleg gyártás), hűtőgépek szervizelése.</p> <p>A Balaton régió hosszabb távú versenyképességének és foglalkoztatásának javítása érdekében szükséges támogatni azon termelő</p>
---	--

kis- és középvállalkozások termék – és technológiai innovációját és vállalatközi, vagy a kutató-fejlesztő intézetekkel való együttműködését, melyek a turizmussal összefüggő piacokról és meghatározóan régióon belülről növekvő árbevételt érnek el, miközben munkahelyeket tartanak meg, vagy bővítenek.

Támogatni szükséges a gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatást nyújtó vállalkozásokat, miután ezen a területen lényeges lemaradás tapasztalható, annak ellenére, hogy a lakosságszámhoz viszonyított vállalkozás-sűrűség meghaladja az országos átlagot.

Továbbá amennyiben nem megoldott, ösztönözni kell a termelő vállalkozásokat a környezetbarát technológiák alkalmazására.

A támogatott vállalkozások tevékenységeinek meg kell felelniük a következő szempontoknak: általánosságban rendkívül alacsony környezetterhelésűek, részleteiben:

- rendkívül alacsony anyag és energia felhasználású (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül alacsony (levegő, víz és talaj) kibocsátású (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül alacsony régióon belüli szállítási igényű gazdasági tevékenységet folytatnak (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül kis kiterjedésű telephelyigénnyel rendelkeznek, és új telephelyük kialakítása illetve a meglévő bővítése már jelenleg épített ingatlanokon biztosítható (pályázatkírás során pontosítandó)

Támogatandó tevékenységek:

Alapvetően a turizmus multiplikatív keresletéhez kapcsolódó vállalkozásokat célszerű támogatni, melyek az alábbi területeken tevékenykednek. pl. :

- építőipar;
- mezőgazdasági, háztartási gépek, eszközök javítása;
- szolgáltatóipar (kézművesek, kárpitos, vegytisztító, mosoda, Tv szerelő, lakatos stb), ingatlan kezelő vállalkozások
- a turizmus háttérpári és szolgáltató tevékenységei (kiskereskedelem, kulturális szolgáltatás, szórakoztatóipar, üzleti alapú egészségügyi szolgáltatás) – nyílt lista (pályázatkírás során pontosítandó)
- a térség adottságaira épülő ipari és szolgáltató tevékenységek:
 - a primer szektor által helyben vagy a térség közvetlen körzetében termelt vagy kitermelt terményeket és alapanyagokat feldolgozó élelmiszeripari és építőipari tevékenységek (szőlészet-borászat, ásványvíz és üdítőital gyártás, palackozás, illatszer és gyógyhatású termékek

gyártása, halfeldolgozás, fa- és erdei termék feldolgozás, nádfeldolgozás, kőfaragás)

- Kis és kézműipari tevékenységek: vízi közlekedési eszközök gyártása, felújítása és javítása; ajándék és dísz tárgyak gyártása; szabadidős kellékek, halászati és horgászati eszközök gyártása

és.

Mikro-, kisvállalkozások műszaki technológiai fejlesztés

- új műszaki gépek, berendezések beszerzése,
- termeléshez/kereskedelemhez/szolgáltatáshoz kapcsolódó ingatlan építése, bővítése.

Vállalkozói terület fejlesztése az intézkedés célcsoportjában megjelölt mikro, kkv-k telephelyi működési feltételeinek javítása érdekében. Ezen telephelyek kialakítása, elsősorban a nagyobb településeken, városokban, azon belül is a városok központjához közeli, jól megközelíthető részen kell lenniük. A fejlesztéseket, lehetőleg már beépített településrészek átépítésével, felújításával kell kialakítani. Részletesebben 1.2.1 Üzleti infrastruktúra fejlesztése fejezetnél.

Vállalkozások munkatársainak képzése

- A fejlesztések alkalmazásához, új tevékenységek, szolgáltatások bevezetéséhez szükséges továbbképzések támogatása az érintett vállalkozások munkatársai körében.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Támogatás szempontjai

Megvalósítás felelőssége

A régió egész területe

- mikro- kisvállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Egyetemek, kutatás-fejlesztési intézetek
- Költséghatékony megoldás alkalmazása
- Foglalkoztatási hatás
- Régióon belüli gazdasági kapcsolatok bővítése
- Alacsony környezetterhelés

Ahhoz, hogy a régió hasonló tevékenységet végző vállalkozásai megerősödjenek és növeljék piaci részesedésüket szükséges egy gazdaságfejlesztő tanácsadó rendszer működtetése a vállalkozások fejlesztéseinek, forrásszerzésének ösztönzése érdekében. Ezt a rendszert a régióban működő gazdaságfejlesztő szolgáltató szervezetek együttműködésével kell ösztönözni. Az együttműködést a regionális fejlesztési ügynökségnek, vagy egy erre a feladatra kijelölt szervezetnek kell ösztönözni.

Bizonyos tématerületeken, ahol megfigyelhető az azonos tevékenységet végző mikro- és kisvállalkozások sokasága, ott kezdeményezni kell a vállalkozások együttműködését közös fejlesztések, beszerzések céljából. Az együttműködéseket javasolt minden esetben koordinálni.

- **EU támogatási** ERFA

- **alap** MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív program** Versenyképes gazdaság operatív program vagy /és Regionális operatív program

Komponens megnevezése:	1.6.2 Exportképes terméket előállító termelő KKV-k támogatása
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • KKV-k termék- és technológiai innovációjának ösztönzése • Vállalkozások egymás közti, illetve a kutató-fejlesztő intézetekkel való együttműködésének ösztönzése • Vállalkozások korszerű menedzsment, minőség- és környezetirányító rendszerek alkalmazásának ösztönzése • Elsősorban tudás alapú, alacsony energia- és szállítási igényű tevékenységet végző, vagy bevezetni kívánó vállalkozások támogatása
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton régió hosszabb távú versenyképességének és foglalkoztatásának javítása érdekében szükséges támogatni azon termelő kis- és középvállalkozások termék – és technológiai innovációját és vállalatközi, vagy a kutató-fejlesztő intézetekkel való együttműködését, melyek képesek egy perspektivikus ágazatban jelentős exportbevételt elérni, miközben munkahelyeket tartanak meg, vagy bővítenek.</p> <p>A turizmus mellett stabil belső piacot jelenthetnek, a Balaton régió foglalkoztatásában különösen meghatározó elektronikai, ezen belül a híradástechnikai, szórakoztatóipari cikkek gyártó vállalkozások. A multinacionális nagyvállalatok jelenleg többnyire az alacsony bérköltségekre építik tevékenységüket. A jövőben javasolt ezen vállalkozásokat az üzleti környezet fejlesztésével mindinkább a régióhoz kötni, illetve ösztönözni őket, hogy magasabb tudástartalmú, magasabb szakképzettséget igénylő termelést folytassanak a régióban. Ezért továbbá ösztönözni kell a régió belüli üzleti, beszállítói kapcsolataik bővítését, támogatni kell a munkaerő képzettségi szintjének javítását, és segíteni kell együttműködésüket a szakterületükhöz kapcsolódó felsőoktatási, kutatás-fejlesztési intézményekkel. Továbbá amennyiben nem megoldott, ösztönözni kell a termelő vállalkozásokat a környezetbarát technológiák alkalmazására.</p> <p>Az alábbi kiemelt balatoni gazdasági ágakhoz sorolható tevékenységek ösztönzése a cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ környezetipari fejlesztések (csak a környezetkímélő tevékenységek, lásd lentebb); ○ tudásalapú, gazdasági szektorok és vállalkozási profilok fejlesztése (pl. kreatív ipar, szoftvergyártás, kutatási-fejlesztés) <p>A támogatott vállalkozások tevékenységeinek meg kell felelniük a következő szempontoknak: általánosságban rendkívül alacsony környezetterhelésűek, részleteiben:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rendkívül alacsony anyag és energia felhasználás (pályázatkíírás)

során pontosítandó) és

- rendkívül alacsony (levegő, víz és talaj) kibocsátású (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül alacsony régió belüli szállítási igényű gazdasági tevékenységet folytatnak (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül kis kiterjedésű telephelyigénnyel rendelkeznek, és új telephelyük kialakítása illetve a meglévő bővítése már jelenleg épített ingatlanokon biztosítható (pályázatkírás során pontosítandó)

A fenti kritériumoknak csak részben megfelelő tevékenységek csak a parti településeken kívül vagy a gyorsforgalmi utak közvetlen közelében és vasúti szállítás esetén a vasútvonalak mentén fekvő településeken támogatathatók. Ez esetben kötelezően érvényesülő kritérium a nagyarányú foglalkoztatás biztosítása (megtartás vagy bővítés) vagy az exportképesség és a kiemelkedő jövedelemtermelés. Ez utóbbi esetben előnyben részesülnek azok a vállalkozások, melyek⁶

- az exportjuk jelentős növekedése várható a fejlesztések után,
- vagy beszállítói kapcsolatokat alakítanak ki a térségben működő nagyvállalatokkal,
- például: hagyományos ipari tevékenységek, gépgyártás, alkatrészgyártás, beszállítók, elektromos komponensek gyártása, fémmegmunkálás.

Támogatandó tevékenységek:

KKV-k műszaki technológiai fejlesztés

A vállalkozások modernizációja és technikai, technológiai fejlesztése érdekében támogatják:

- új műszaki gépek, berendezések beszerzését,
- termeléshez/kereskedelemhez/szolgáltatáshoz kapcsolódó ingatlan építését, bővítését (természetesen a beépítettségi követelmények betartásával),
- csúcstechnológia bevezetéséhez, innovatív eljárások elterjedéséhez és alkalmazásához szükséges licenz, know-how vásárlását.

Vállalati innováció támogatása

A sikeresen működő KKV-k új vagy továbbfejlesztett termékek, eljárások, szolgáltatások bevezetésére irányuló innovációs tevékenységének ösztönzése, K+F eredmények adaptálása, hasznosítása és önálló kísérleti fejlesztési tevékenység támogatása révén. Ösztönözni kell a balatoni térségben működő vállalkozások és a közelben működő kutatás-fejlesztési intézményekkel való együttműködést.

⁶ Pontos definíciók szükségesek!!!!

- K+F eredmények hasznosítási jogának megszerzése, vásárlása és adaptálása;
- alkalmazott kutatási és kísérleti fejlesztési munka megrendelése;
- önálló kísérleti fejlesztés;
- kísérleti fejlesztéshez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány;
- önálló technológia-, termék- és szolgáltatásfejlesztés.

Induló technológia- és tudás-intenzív mikrovállalkozások, valamint a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek kutatási eredményeire alapozott (ún. spin-off) vállalkozások innovációs feladatainak támogatása

- önálló kutatás-fejlesztés
- kutatási eredmények adaptálása, továbbfejlesztése
- know-how beszerzése, licenszvásárlás
- prototípus elkészítése
- innovációs projekt megvalósíthatósági tanulmánya
- K+F szolgáltatás igénybevétele
- szabadalom, használati minta, védjegy, félvezető topográfiai és formatervezési mintaoltalmi bejelentés
- jogi, iparjogvédelmi, pénzügyi, üzleti tanácsadás igénybevétele (maximum az elszámolható összes költség 10%-ig)

Új kutatói munkahelyek létrehozásához kötődő vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése

Új kutatói munkahelyek létrehozásához kötődő vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése a vállalati kutatóhelyek számának és minőségének növelésével:

- vállalati kutatói-fejlesztői munkahelyekhez szükséges műszer beszerzése;
- kizárólag kutatási célra használt informatikai eszköz beszerzése;
- kizárólag kutatási célra használt gép beszerzése.

Korszerű menedzsment rendszerek és technikák alkalmazása:

a minőség- és környezet-irányítási, a HACCP, az autóiipari és a NATO beszállítói követelménynek, illetve a speciális orvostechnikai többletkövetelményeknek megfelelő irányítási rendszerek, valamint az információvédelmi irányítási rendszerek bevezetése és tanúsíttatása.

Vállalkozások egymás közti és egyetemek, kutatóintézetek közötti együttműködés ösztönzése

- Vállalkozások közti együttműködések, hálózatok működtetésének és kialakításának koordinált szervezése, és a hálózatszervezéssel kapcsolatos tanácsadói segítségnyújtás;

- A már létező hálózatok bővítéséhez szükséges fejlesztések közös célú beruházásainak támogatása.
- Egyetemekkel, kutatóintézetekkel való termék, technológia-fejlesztési (alkalmazott kutatásfejlesztés), gyakornoki együttműködések kialakításának ösztönzése
- Hálózat tagjai által megvalósuló projektek előkészítése, beruházások megvalósulásának nyomon követése.
- Az együttműködő vállalkozások közös arculatának (logo, marketing) kidolgozása és megjelenítése
- Általános gazdasági tanácsadás a hálózat tagjai részére

Vállalkozások munkatársainak képzése

A fejlesztések alkalmazásához, új tevékenységek, szolgáltatások bevezetéséhez szükséges továbbképzések támogatása.

A régió egész területe

**Földrajzi preferenciák:
Lehetséges kedvezményezettek:**

- Vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Egyetemek, kutatás-fejlesztési intézetek
- Rendkívül alacsony környezetterhelés (részletesebben ld. fentebb)
- Bizonyos esetekben (részletesen ld. fentebb) az alacsony környezetterhelést részben helyettesítő szempont a:
 - Jelentős foglalkoztatás-bővítő hatás
 - Jelentős jövedelemtermelő képesség
- A tevékenység a kiemelt balatoni gazdasági ágazatokba sorolható
- Egyéb támogatási szempontok:
 - költséghatékony megoldás alkalmazása
 - Magyarországi beszállítói kapcsolatok növelése
 - A Balaton térségén belüli együttműködések növelése
 - Export bővítése
 - Fenntarthatósága az együttműködésnek

Megvalósítás felelőssége

Ahhoz, hogy a régió nagyobb méretű vállalkozásai megerősödjenek és növeljék piaci részesedésüket szükséges egy gazdaságfejlesztő tanácsadó rendszer működtetése a vállalkozások fejlesztéseinek, forrásszerzésének ösztönzése érdekében. Ezt a rendszert a régióban működő gazdaságfejlesztő szolgáltató szervezetek együttműködésével kell ösztönözni. Az együttműködést a regionális fejlesztési ügynökségnek, vagy egy erre a feladatra kijelölt szervezetnek kell ösztönözni. Bizonyos tématerületeken, ahol megfigyelhető az azonos tevékenységet végző mikro- és kisvállalkozások sokasága, ott kezdeményezni kell a vállalkozások együttműködését közös fejlesztések, beszerzések céljából. Az együttműködések javasolt minden esetben koordinálni.

Finanszírozási

feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív program** Versenyképes gazdaság operatív program

Komponens megnevezése	1.6.3 „Balaton termék” készítő hagyományos mesterségek, kézművesipar fejlesztése
-----------------------	--

Céljai: „Balaton termék” készítő hagyományos mesterségek, kézművesipar (hagyományos alapanyagokat felhasználó) technológiai fejlesztése, a vállalkozások közti együttműködések javítása

- Kézműves vállalkozások termelékenységének javítása
- Kézműves vállalkozások termékeinek a helyi piacokra jutásának ösztönzése
- Kézműves vállalkozások és a foglalkoztatottaik számának növelése

Leírás, támogatandó tevékenységek: A táji, kulturális adottságokból kiindulva a régióban a mezőgazdaság mellett – ugyan már nem túl nagy számban és jelentőséggel – jelen vannak az egyedi értéket, balatoni specialitást jelentő termékek előállítására alkalmas („Balaton termék”) hagyományos mesterségek, a kézművesipar. Szükséges ezen vállalkozások működési feltételrendszerét javítani, technológiai színvonalukat fejleszteni. Támogatni kell a vállalkozások termékszerkezetének folyamatos megújítását, míg a mesterségek továbbélése miatt támogatni kell (OKJ-s képzéseken) a szakmák elsajátítását, helyi minőségbiztosítási rendszerek, céhek felállítását. A fejlesztésekhez szükséges lehet a vállalkozások közti, illetve a tervező, kutató-fejlesztő intézményekkel való együttműködés ösztönzése. A termékek, kiegészítve a helyben megtermelt mezőgazdasági árukkal színes kínálatot jelentenek a dísz tárgyakért, helyi emlékekért vonzó turisták számára. Az áruk értékesítését meg kell szervezni és értékesítésüket célszerű összekapcsolni az egyéb turisztikai vonzerők helyszíneivel (pl. Kis-Balaton látogatóközpont). A helyi termékeket előállító termelők, feldolgozók, értékesítők, a kapcsolódó turisztikai vállalkozások helyi mikroklasztereinek kialakítását szorgalmazni szükséges.

Támogatandó tevékenységek:

- Kézműipari vállalkozások eszközfejlesztése, termékfejlesztés;
- Piacra jutás, értékesítés ösztönzése érdekében a marketing eszközök fejlesztése (bemutató anyagok, kiadványok);
- Turisztikai célú bemutató üzemek, műhelyek kialakítása;
- Kereskedelmi, elárúsító helyek építése csak több vállalkozás és szolgáltatás együttműködésében, illetve összehangoltan a helyi piacok fejlesztésével;
- Tanácsadás a kézműves vállalkozások technológiai modernizációjához, illetve a termékek helyi piacra jutásának

megszervezéséhez, valamint a vállalkozások koordinált termelési, értékesítési együttműködéseinek kialakításához;

- Helyben készülő termékek igazolását, így a Balaton védjegyet biztosító, helyi minőségbiztosítási rendszer kiépítése és működtetése (helyi termékek minőségi standardjainak kialakítása);
- Kézműves szakmákhoz kapcsolódó OKJ-s képzéseken való részvétel támogatása;
- Nem szakképzési rendszerű képzési anyagok kidolgozása, képzési és gyakorlonoki programok támogatása

Az 1994. évi XVI. törvény 1. melléklete (kézműves szakmák jegyzéke) alapján meghatározott kézműipari tevékenységet folytató mikro- és kisvállalkozások támogatása javasolt, melyek egyedileg vagy kisszériában, kisüzemi módszerekkel dolgoznak, és a hagyományos kismesterségek, a népi mesterségek, a tárgyalkotó népművészet, a népi iparművészet körébe sorolhatók.

Balaton régió egész térsége

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

- Kézműves vállalkozások, kkv-k, egyéni vállalkozók
- Önkormányzatok, intézményeik
- Non-profit, vagy profit orientált tanácsadó szervezetek
- Magánszemélyek képzéseken való részvétele kapcsán
- Költséghatékony megoldás alkalmazása
- Támogatott vállalkozás fenntarthatósága
- Turisztikai célú bemutató tevékenység végzése
- Alacsony környezetterhelés
- Együttműködő vállalkozások

Támogatás szempontjai

Megvalósítás felelőssége

Alapvetően a Balatoni Integrációs Kht-nak tájékoztatni kell a térség kézműves vállalkozásait a támogatási, fejlesztési lehetőségekről. A kht. a tájékoztatási folyamatba bevonhatja az érintett megyék közművelődési intézményeit. A tájékoztatási tevékenység részeként tanácsadással segíteni kell a megcélzott vállalkozások munkáját. A vállalkozások önszerveződése alapján a későbbiekben alapítsák meg a Balatoni Kézműves Egyesületet, akik meghatározzák a minőségi követelményeket. Ezen egyesület felelne a minőségbiztosítási rendszer működtetéséért és a Balaton terméket tanúsító igazolás kiadásáért.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** EMVA, 52. cikk, a), ii pont.
MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv

Komponens megnevezése:	1.6.4 Vállalkozói kultúra, üzleti tanácsadás
Céljai:	A vállalkozások sikeres működéséhez és fejlődéséhez szükséges ismeretek elterjesztése, a hatékony üzleti működéshez szükséges információk elérhetőbbé tétele, ezáltal a kis- és középvállalkozások hatékonyságának növelése, túlélési, illetve növekedési esélyeinek javítása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A támogatás a vállalkozásokat célozza, az általuk igénybe vett emelt szintű, szakmaspecifikus tanácsadás tanácsadói óradíjának támogatásán keresztül.</p> <p><u>A komponens közvetlenül a vállalkozásoknak nyújt segítséget az alábbi területeken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • A vállalkozások fejlődése érdekében belföldi, valamint külföldi (EU-s) pénzügyi forráslehetőségek, támogatási konstrukciók feltérképezése, gyűjtése, feldolgozása és terjesztése a KKV-k felé (forráskombináció tervezés a finanszírozáshoz); • Az uniós csatlakozás gazdasági vonatkozásai, európai vállalkozásfejlesztési lehetőségek, EU-s követelményekre való felkészítés; • Cég- és részstratégiák alkotása, fejlesztési és üzleti tervek készítése, üzleti megvalósíthatósági tanulmányok készítése; • Menedzsment, marketing tanácsadás; • Stratégiai vállalkozásvezetési és marketing koncepció kidolgozása • Piac és versenyhelyzet elemzése - piackutatás (bel- és külföldi piacokon); • Termékfejlesztési tanácsadás; • Bel- és külföldi értékesítési csatornák kiépítésével kapcsolatos értékesítési, marketing és üzletfejlesztési tanácsadás; • Tervezési, vezetési és ellenőrzési eszköztár kidolgozása és megvalósítása; • Üzleti auditok elvégzése; • Franchise típusú tanácsadás; • TQM rendszer bevezetéséhez kapcsolódó tanácsadás; • E-kereskedelem fejlesztéséhez kapcsolódó tanácsadás; • Vállalaton belüli minőségtudatos szemléletre, minőségfejlesztésre irányuló tanácsadás • Energiatakarékos termeléshez, tevékenységhez kapcsolódó tanácsadás és tervek készítése
Földrajzi preferenciák:	Balaton régió egész területe

Lehetséges kedvezményezettek:	<ul style="list-style-type: none"> • KKV-k • szövetkezetek • egyéni vállalkozók
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none"> • A tanácsadás során keletkező eredmények fenntarthatósága és hatása a vállalkozás célkitűzéseire • A vállalkozó ismereteinek növelése a tanácsadás révén
Megvalósítás felelőssége	Vonatkozó ágazati programmal egyeztetve a támogatás lebonyolításáért a régió területén tevékenykedő 1 vagy megyénként 1, azaz a régióban összesen 3 vállalkozásfejlesztési szervezet felelne.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	ERFA Versenyképes gazdaság operatív program

Intézkedés megnevezése	1.7. Vállalkozói és intézményi infrastruktúra fejlesztése a táji adottságokhoz igazodva
-------------------------------	--

Intézkedés céljai

A régiót érintő főközlekedési útvonalak mentén és nagyobb városokban ipari, valamint a régió lakosságát, gazdaságát kiszolgáló logisztikai területek fejlesztése (pl. kézművesiparnak, más alacsony környezetterhelésű iparágaknak)

Új vállalkozások indítása érdekében inkubátorházak fejlesztése és kezdő vállalkozásoknak ügyviteli, általános gazdasági tanácsadás nyújtása.

A meglévő ingatlanállomány hasznosításával magas tudás tartalmú és alacsony nyersanyagigényű vállalkozások indításához, kutató-fejlesztő intézmények letelepedéséhez szükséges vállalkozói infrastruktúra, szolgáltatások (pl. technológiai park) fejlesztése, együttműködve a régióhoz kapcsolódó felsőoktatási, kutatás-fejlesztési intézményekkel

Közzolgáltatási, közigazgatási intézmények és háttérintézményeik letelepedésének támogatása a meglévő ingatlanállomány támogatásával

Komponensek megnevezése:	1.7.1. Üzleti infrastruktúra a meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával (ipar terület, technológia park, logisztikai központ, inkubátorház)
---------------------------------	--

Céljai:

- Ipari területek fejlesztése a vállalkozások termelési környezetének javítása, illetve új vállalkozások betelepítése érdekében
- Logisztikai tevékenységek ösztönzése, különösen a főközlekedési útvonalak mentén és a városokban
- Új vállalkozások indításához kapcsolódó infrastruktúra bővítése és szolgáltatások biztosítása

- Közigazgatási intézmények Balatoni régióba való telepítésének ösztönzése

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A vállalkozások technológiai modernizációjának és a gazdasági szereplők együttműködésének támogatása mellett szükséges az üzleti környezet, ezen belül is a vállalkozói infrastruktúra fejlesztése. A Balaton térségben elsősorban a városokban kell javítani a vállalkozások letelepedését biztosító területek infrastruktúráját. Ezek az iparterületek nemcsak a nagy foglalkoztató vállalatok befogadására alkalmasak, hanem a kis üzemeknek, szolgáltatóknak is – a lakókörnyezetet nem terhelő – telephelyet biztosítanak. Az ipari területek helyet adhatnak kisebb, a Balaton régió egészének, vagy bizonyos területeinek ellátását biztosító logisztikai központoknak is, így a déli oldalon futó autópálya mellett (pl. Tab-Lengyeltóti-Marcali térségében).

A gazdasági szerkezet megújulásának fontos eleme az új vállalkozások indításának ösztönzése. Az infrastrukturális feltételek javítása érdekében - elsősorban a meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával - inkubátorházakat kell kialakítani, majd üzemeltetni, illetve az induló vállalkozásoknak kezdeti életciklusukban általánosan hozzáférhető ingyenes üzleti célú tanácsadást kell biztosítani. Az inkubátorházakat elsősorban a városokban kell létrehozni, összhangban az előzetes igényekkel.

Az új vállalkozások indításának ösztönzése kapcsán kiemelt figyelmet kell fordítani a magas tudástartalmú tevékenységet folytató vállalkozások támogatására és a régió kiemelt gazdasági ágazataira (ld. 1.6.2.). Meg kell vizsgálni a régióban és környezetében található egyetemek, kutatás-fejlesztési intézetekkel (pl. Veszprém, Keszthely, Kaposvár) együttműködő, magas tudástartalmú tevékenységet folytató vállalkozások befogadására alkalmas technológiai parkok kialakításának lehetőségét. A várható pozitív gazdasági és társadalmi hatások esetén javasolt a régióban egy-két technológiai park támogatása. A technológiai parkok nemcsak a magas tudástartalmú tevékenységet végző, - ezek között például a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó – vállalatoknak, intézményeknek biztosítanak telephelyet, hanem egyben életteret is nyújtanak a parkban dolgozók számára. A magas tudástartalmú, innováció intenzív vállalkozások indításának támogatásához szükséges, hogy országos szinten működjenek „magvető”, illetve kockázati tőkefinanszírozást nyújtó pénzügyi társaságok, alapok.

A komponensek össze kell hangolni a régióban jelentős piaccal rendelkező, a turizmus háttérparába sorolható mikro- és kisvállalkozások, illetve az exportképes terméket előállítani képes KKV-k modernizációját ösztönző támogatásokkal. Továbbá szükséges az összhang megteremtése a befektetés-ösztönzést támogató komponenssel.

Általános szempont, hogy az infrastruktúrafejlesztések (1) az épített, felújított infrastrukturális elemek illeszkedjenek a Balaton

Stratégiához 2007-13 csatlakozó Részletes Terv 5. prioritásának településfejlesztési fejezeteiben megfogalmazott irányelvekhez (melyek részletes táji és építészeti szempontjainak kidolgozására a pályázatok kiírásáig támogatott projektek fejlesztéséig sor kerül), és (2) barnamezős módon valósuljanak meg az alábbi szempontok alapján:

- az új infrastruktúra csak már épített ingatlanok hasznosításával alakítható ki (ez alól bizonyos kivételeket ld. fentebb)
- Az új tevékenység a korábbival megegyező vagy alacsonyabb környezetterhelésű tevékenységet vezet be a területre (telephely kiterjedésének igénye, kibocsátási értékek, szállítási és utazási igény alapján)
- Az új infrastruktúra területén növeli a zöldterületek és a természetközeli területek arányát, amennyiben lehetőség van rá, e területek illeszkednek a nagytársági ökológiai hálózatba. Az új infrastruktúra nem csökkenti, és lehetőleg növeli a közösségi hozzáférésű zöld és természetközeli területek arányát.

A (2) barnamezős szempont alól kivételt képezhetnek a nem parti településeken és egyúttal gyorsforgalmi utak mentén megvalósuló fejlesztések. Olyan közlekedési folyosók mentén is lehetséges, mely nem növeli a Balaton térség területén (vagy csak jelentéktelen hosszúságú útszakaszokon) az átmenő és cél áruforgalmat. Az (1) településfejlesztési irányelvekhez való illeszkedés szempontja ez esetben is él.

Támogatandó tevékenységek:

- Megvalósíthatósági tanulmányok készítése ipari területek, inkubátorházak, technológia és innovációs parkok, valamint logisztikai tevékenységek működtetéséhez

A megvalósíthatósági tanulmányokkal megfelelően alátámasztott beruházási, vállalkozásfejlesztési igények mellett támogatandók a következő tevékenységek:

- Városokban, ezen elül is elsősorban a parttól távolabbi városokban barnamezős területek fejlesztésével (már beépített területek rehabilitálásával)
 - Kisipari vállalkozói területek működéséhez szükséges telekhatáron belüli és közvetlenül kapcsolódó infrastruktúra (gáz, víz, csatorna, elektromos vezetékhálózat, energia hálózat, távközlési és kommunikációs hálózat) fejlesztése;
 - Meglévő ipar-, vállalkozói területeken új létesítmények építése, meglévő ipari épületek hasznosítása, telephelyek rekonstrukciója;
 - A meglévő ipari parkokban a szolgáltatások skálájának és minőségének fejlesztése (informatikai hálózat, innovációs

szolgáltatás, komplex fizikai szolgáltatások megvalósítása, pl. karbantartás, vagyonvédelem, hulladékgazdálkodás, hulladékelszállítás és –feldolgozás);

- inkubátorházak új vállalkozások indításának ösztönzése érdekében a térség városaiban;
- 1-2 innovációs és technológiai park, innovációs transzferközpont létesítése, fejlesztése (pl. Balatonfüzfő, Keszthely térségében), (csak olyan formában, ha biztosítva van az általános üzletviteli tanácsadást nyújtó vállalkozás és/vagy kutatás-fejlesztési tevékenységet végző vállalkozás megtelepítése), lehetőleg felsőoktatási intézményhez, vagy meglévő kutatás-fejlesztési kapacitáshoz kapcsolódóan;
- ipari területek, inkubátorházak működéséhez kapcsolódó általános vállalkozási tanácsadás biztosítása a helyi vállalkozásfejlesztési alapítványokkal együttműködve:

Vállalkozásindítással kapcsolatos üzleti, pénzügyi, jogi, számviteli és egyéb alapszolgáltatások nyújtása (kezdő vállalkozások esetében);

Működő vállalkozás helyzetének áttekintése és az ehhez kapcsolódó fejlesztési (hitel konstrukciók) jellegű tanácsadási tevékenység;

Információ a vállalkozás számára elérhető hazai, európai uniós pályázati lehetőségekről, és az ehhez kapcsolódó pályázati tanácsadás;

Vállalkozások pályázati ötletek felkutatása, támogatható reális és életképes ötletek projekté formálása, projektgenerálás és tervezés;

Környezeti követelményekről való tájékoztatás nyújtása;

Értékesítés, marketing és üzletfejlesztési tanácsadás nyújtása;

Általános vállalkozásvezetés, szervezés, fejlesztés és tervezés;

Tájékoztatás az elérhető oktatási és továbbképzési lehetőségekről.

- Logisztikai tevékenységek ösztönzése ipari területeken a parttól távolabbi településeken és elsősorban a déli autópálya mentén:
 - új épület építése, meglévő épületek átalakítása, korszerűsítése, épületgépészeti beruházások;
 - gépek, berendezések beszerzése;
 - informatikai hálózat kiépítése;
 - számítástechnikai hardver és szoftver eszközök beszerzése;
 - telekhatáron belüli infrastruktúra építése, korszerűsítése.

- Közintézmények letelepítésére alkalmas infrastruktúra fejlesztése annak érdekében, hogy a magas életminőséget biztosító Balatoni régióban éljen minél több közigazgatási szférában dolgozó személy. Ez vagy a központi intézményeknek a Balaton térségbe való kihelyezésével, vagy a központi közigazgatás decentralizációjával és a Balaton térségébe (pl. Siófok, Balatonfüred, Keszthely térsége) való telepítésével biztosítható. Ennek érdekében:

Tárgyalások folytatása a közigazgatási reformért felelős minisztérium képviselőivel, hogy a közigazgatási reform keretében támogassák a nem ügyfélszolgálati feladatokat ellátó szervezeteknek a Balaton térségbe való kihelyezését.

A közintézmények befogadása érdekében meglévő épületek, pl. régi szállodák irodává való átalakítását kell támogatniuk az érintett önkormányzatoknak, hogy üres irodakapacitással is vonzzák az intézményeket. Az ingatlanfejlesztést csak megalapozott igények alapján lehet megvalósítani.

A telephelyek fejlesztését jól megközelíthető területeken elsősorban a meglévő ipari, vagy egyéb (laktanyák, más rehabilitációt igénylő beépített területek) barnamezős területek (pl. Nitrokémia Rt. telepe), illetve már beépített területek átalakításával, beépítésével kell ösztönözni. Part menti területeken zöldmezős beruházások támogatása egyáltalán nem javasolt, kivételt esetleg a parttól távolabbi települések jelenthetnek. A kisebb ipari övezetek kialakításánál különös figyelemmel kell lenni a táj- és településképre, valamint a Balaton-felvidéki Nemzeti Park értékeinek megőrzésére. A nagy nyersanyag és nagy tömegű áruk szállítását igénylő vállalkozásokat a déli autópálya mentén lévő, illetve vasúti elérhetőséggel rendelkező városokba célszerű telepíteni. A parti települések rozsdasövezeteinek (egyéb barnamezős területeinek) újrahasznosításában mindenképpen a korábbi funkcióknál lehetőleg alacsonyabb környezetterhelésű gazdasági tevékenységekre, de még inkább közösségi, turisztikai célokra kell fókuszálni.

- Az intézkedés keretében létrehozandó létesítmények menedzselésével foglalkozó munkatársak továbbképzése

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Támogatás szempontjai

Elsősorban a régió városai

- belföldi székhelyű jogi személyiségű gazdasági társaságok
- helyi önkormányzatok
- központi és területi közigazgatási intézmények
- közhasznú társaságok, közalapítványok – helyi vállalkozásfejlesztési alapítványok
- alapítványok, egyesületek
- költséghatékony megoldás alkalmazása
- létesítmények működtetésének biztosítása
- környezetterhelés minimalizálása, építészeti elvek és kifejezett

	barnamezős szempontok szem előtt tartása (részletesebb kifejtést és kivételeket, ld. fentebb)
Megvalósítás felelőssége	<p>Az intézkedés megvalósításába venture capital (hosszú távú tőkebefektetés) megvalósítása szükséges, amely például a Regionális Fejlesztés Holdingnak a beruházások megvalósításába való bevonásával megtörténhet.</p> <p>A városoknak fel kell mérni, hogy mely településeken szükséges ipari, vállalkozói terület bővítése, majd a fejlesztéseket elő kell készíteni. A regionális szinten kijelölt vállalkozásfejlesztési szervezetnek (Regionális Fejlesztési Holdinggal való tárgyalás alapján) az érintett felsőoktatási intézményekkel, illetve a régióban tevékenykedő kutatás-fejlesztési tevékenységet folytató szervezetekkel együttműködve meg kell vizsgálni egy technológiai-innovációs park építésének a lehetőségét. Az ipari, vállalkozói terület-fejlesztéseket javasolt összehangolni a régió befektetés-ösztönző tevékenységével.</p> <p>A közigazgatási intézmények régióba való telepítéshez erős politikai lobbizás szükséges, illetve egy olyan infrastruktúra megépítésének felajánlása, mely helyet biztosít a betelepítendő intézmények régióba vonzására. Ugyanakkor meg kell akadályozni, hogy ezzel a szándékkal ellentétes törekvések megvalósuljanak (pl. szőlészeti-borászati kutatóintézet áthelyezése).</p>
Finanszírozási feltételek:	<p>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap ERFA • Operatív program Regionális fejlesztés operatív program.

Komponens megnevezése:	1.7.2 Kutatás és technológiai-fejlesztési tevékenység bővítése, új tevékenység megteremtése a Balaton Régióban
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Térségben folyó kutatás-fejlesztések bővítése. • A közfinanszírozású és non-profit kutatóhelyek által végzett K+F tevékenység hatékonyságának növelése, műszerrel való ellátottságuk javítása, kutatási infrastruktúrájuk fejlesztése segítségével. • Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézmények letelepítése a Balaton régióba. • Balneológia, Hidrológiai és Reumatológiai Kutatás-fejlesztési Intézet létrehozásnak vizsgálata.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p><u>Támogatandó tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézeteknek a Balaton régióban történő beruházásainak támogatása, ösztönzése. Kutatóintézet létesítéséhez szükséges ingatlan építésének, bővítésének valamint infrastruktúra kiépítésének támogatása

üzleti terv alapján.

- A régióban működő kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézmények tevékenységének fejlesztése, ezen belül
 - alkalmazott kutatási tevékenység ösztönzése
 - kísérleti fejlesztési tevékenység ösztönzése
 - alkalmazott kutatáshoz szorosan kapcsolódó alapkutatás ösztönzése
 - új műszer beszerzése
 - meglévő K+F eszköz felújítása, korszerűsítése
 - mérési tevékenység akkreditálása
 - K+F eszköz kölcsönzése
 - mérési szolgáltatás igénybevétele
 - ingatlan bővítés támogatása
 - nemzetközi intézményekkel való együttműködés ösztönzése

Az alábbi tudományterületen végzett tevékenységhez kapcsolódóan javasolt a támogatás nyújtása:

- Vegyipar
- Mezőgazdaság, élelmiszeripar, borászat
- Elektronika, méréstechnika, irányítástechnika
- Infokommunikációs technológiák és alkalmazások
- Tó-hoz kötött környezetvédelem (limnológia)
- Geotermikus energia felhasználásához, hőforrásokhoz kapcsolódó kutatások
- Gasztronómiai kutatások (magyar konyha korszerűvé tétele, a hagyományos jelleg megőrzése érdekében)
- Gazdaság és a társadalom összefüggéseinek vizsgálata a Balaton térségében, humán élettani szabadidős kutatások

Ez utóbbihoz kapcsolódóan, konkrétan a térség környezeti adottságaira és meglévő tudásbázisra (pl. hévízi kórház balneológiai osztály, Pannon Egyetem Georgikon Kar Talajtan tanszék, Limnológiai Kutatóintézet, Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet) építve, valamint a gyógy-, termálvízhez kapcsolódó tevékenységet folytató vállalkozások megújulásának ösztönzése érdekében javasolt megvizsgálni Hévíz, Siófok térségben **Balneológia, Hidrológiai és Reumatológiai Kutatás-fejlesztési Intézet** létrehozását. Ehhez szükséges egy megvalósíthatósági tanulmány, annak részeként üzleti terv készítése, illetve egy

kutatási terv készítésének támogatása.

Kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézetek munkatársainak továbbképzése, ezen belül a fejlesztések alkalmazásához, új tevékenységek, szolgáltatások bevezetéséhez szükséges továbbképzések támogatása.

Balaton régió egész területe

**Földrajzi
preferenciák:**

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

Gazdasági társaságok
kötségvetési szerv és intézménye
non-profit szervezet

**Támogatás
szempontjai**

- költséghatékony megoldás alkalmazása
- létesítmények működtetésének biztosítása
- környezetterhelés minimalizálása
- humán erőforrás, kutatói bázis, szakértelem biztosítása
- vállalati, piaci kapcsolatok biztosítása

**Megvalósítás
felelőssége**

A kutatás-fejlesztési intézmények régióba való telepítéséhez intenzív politikai lobbizási tevékenység szükséges. A megtelepítést össze kell hangolni a technológiai és kutatási parkok építésével. Ugyanakkor meg kell akadályozni, hogy ezzel a szándékkal ellentétes törekvések megvalósuljanak (pl. szőlészeti-borászati kutatóintézet áthelyezése). A kutatás-fejlesztés támogatás kapcsán fontos, hogy legyen egy felelős munkatárs a Balatoni Integrációs Kht-nál, aki tartja a kapcsolatot a régióban működő k+f intézményekkel, vállalkozásokkal, illetve lobbizik újabb intézmények régióba telepítése érdekében. A meglévő intézmények fejlesztési, illetve kutatási tevékenységeit kell támogatni forrásszerzéssel. Továbbá szükséges olyan fórumok szervezése, ami lehetőséget ad az intézményeknek a régióban, vagy a régióhoz közeli vállalatokkal való k+f együttműködések kialakítására.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Versenyképes gazdaság operatív program / Regionális operatív program

**Intézkedés
megnevezése:**

1.8. Balatoni gazdaságfejlesztés intézményrendszerének fejlesztése

Célok:

- Balatoni Gazdasági Fórum létrehozása.
- Régió befektetés-ösztönzési tevékenységének fejlesztése.
- Régió vállalkozásai közti együttműködés kialakításának ösztönzése, klaszterek elindulásának támogatása.

Komponens megnevezése:	1.8.1 Balatoni Gazdasági Fórum létrehozása
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdaságfejlesztésben érintett szervezetek közti együttműködés javítása és szervezése. • Vállalkozások és a közszféra közti információáramlás javítása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A gazdaságfejlesztésben a legfontosabb az információáramlás biztosítása. Egy térség vállalkozásainak fejlődését meghatározza a munkaerő, fejlesztési források rendelkezésre állása, a térség kutatás-fejlesztési potenciálja, illetve a közszféra fejlesztési elképzelései. A komponens célja, hogy a fenti kérdésekben való információáramlást szervezze, segítse a keresleti igények és kínálat közti információellátást, illetve javítsa a gazdaságfejlesztést támogató szervezetek működési hatékonyságát.</p> <p>A fórum az alábbi intézményeket fogná össze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozásfejlesztést segítő szolgáltató intézmények, társaságok • Munkaerőpiaci intézmények • Szakképző intézmények • Felsőoktatási intézmények • A gazdasági szervezetek érdekképviselői • A régió legjelentősebb vállalatai • Kistérségek képviselői <p>A fórum teret adhatna a szakképzési és a felsőoktatási intézmények közti tapasztalatcsere megszervezésének is. A fórum rendezvényeire vállalkozásokat, civil szervezeteket is meg lehetne hívni.</p> <p>Ezért javasolt a Balatoni Gazdasági Fórum létrehozása, mely működését kezdetben a Balatoni Integrációs Kht-nak kell felvállalnia. Az alábbi tevékenységeket kell elvégezni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fórum titkárának kiválasztása • Fórum működési elvének kidolgozása • Az érintett intézmények felkeresése és felkérése a fórum működésébe • Az egyes tématerületek szervezési felelőseinek felkeresése pl. mezőgazdasági, turizmus, szakképzés, kutatás-fejlesztés • A fórum internetes oldalának fejlesztése, működtetése a Balatoni honlapon keresztül; • Az alkalmi, tématerületektől függően kéthavi, negyedéves, vagy féléves rendezvények találkozások szervezése
Földrajzi preferenciák:	Balaton régió egész területe
Lehetséges kedvezményezettek:	Balatoni Integrációs Kht és a gazdaságfejlesztésben érintett szervezetek
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none"> • Költség hatékony megoldás alkalmazása • Működtetés biztosítása

Megvalósítás felelőssége	<ul style="list-style-type: none"> Érintett szervezetek részéről az elkötelezettség biztosítása <p>A Balaton Fejlesztési Tanácsnak kell felkérnie a Balatoni Integrációs Kht-t a fórum megszervezésére és működtetésére. További feladatok a leírás fejezetben részletezésre kerültek.</p>
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> EU támogatási alap Operatív program 	<p>TA</p> <p>Versenyképes gazdaság operatív program</p>

Komponens megnevezése:	1.8.2 A Balaton Régió befektetés-ösztönzési tevékenységének megteremtése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> Befektetések vonzása a Balaton régióba. A régió befektetéseit szervező szervezetrendszer kialakítása és tevékenységeinek kifejlesztése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>Ahhoz, hogy új vállalkozások jelenjenek meg a térségben aktív befektetés-ösztönzési és befektetés-szervezési tevékenységet kell folytatni, amit koordinálni kell regionális szinten együttműködve a régió térségeivel, és azt érintett statisztikai-tervezési régiók, valamint az országos szintű hasonló feladatot végző kompetens szervezettel (pl. ITDH).</p> <p>Kiemelt szempontok:</p> <p>A befektetéseket mindenekelőtt a kiemelt balatoni gazdasági ágazatokban és a turizmusban kell ösztönözni.</p> <p>Kiemelt gazdasági ágak:</p> <ul style="list-style-type: none"> környezetipari fejlesztések (csak a környezetkímélő tevékenységek, lásd lentebb); tudásalapú, gazdasági szektorok és vállalkozási profilok fejlesztése (pl. kreatív ipar, szoftvergyártás, kutatási-fejlesztés) a térség adottságaira épülő ipari és szolgáltató tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> a primer szektor által helyben vagy a térség közvetlen körzetében termelt vagy kitermelt terményeket és alapanyagokat feldolgozó élelmiszeripari és építőipari tevékenységek (szőlészet-borászat, ásványvíz és üdítőital gyártás, palackozás, illatszer és gyógyhatású termékek gyártása, halfeldolgozás, fa- és erdei termék feldolgozás, nádfeldolgozás, kőfaragás) – nyílt lista Kis és kézműipari tevékenységek: vízi közlekedési eszközök gyártása, felújítása és javítása; ajándék és dísz tárgyak gyártása; szabadiidős kellékek, halászati és horgászati eszközök gyártása – nyílt lista <p>A támogatott vállalkozások tevékenységeinek meg kell felelniük a következő szempontoknak: általánosságban rendkívül alacsony</p>

környezetterhelésűek, részleteiben:

- rendkívül alacsony anyag és energia felhasználású (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül alacsony levegő, víz és talaj szennyezés terheléssel járó (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül alacsony régió belüli szállítási igényű gazdasági tevékenységet folytatnak (pályázatkírás során pontosítandó) és
- rendkívül kis kiterjedésű telephelyigénnyel rendelkeznek, és új telephelyük kialakítása illetve a meglévő bővítése már jelenleg épített ingatlanokon biztosítható (pályázatkírás során pontosítandó)

A fenti kritériumoknak csak részben megfelelő tevékenységek csak a parti településeken kívül vagy a gyorsforgalmi utak közvetlen közelében és vasúti szállítás esetén a vasútvonalak mentén fekvő településeken támogatathatók.

Támogatandó tevékenységek:

- A balatoni befektetés-ösztönzést segítő szervezet fejlesztése, szakembereinek képzése,
- A befektetések vonzása érdekében potenciális befektetőket kereső projektek fejlesztése és projektadatbázis kialakítása regionális szinten a kistérségekkel közösen,
- A régió gazdasági-társadalmi helyzetét, illetve beruházási lehetőségeit bemutató információs rendszer kialakítása és működtetése a kistérséggel közösen a Balatoni honlapon keresztül,
- Információs szolgáltatás, a befektetőket kereső projektek kiajánlása és a befektetést tervező vállalkozásoknak tanácsadás nyújtása a befektetés folyamatában,
- Befektetés-ösztönzési célú regionális és szektorális célzott marketing és PR kampányok, konferenciák, üzletember találkozók, önkormányzatok és befektetők valamint nagyvállalatok és beszállítók közötti közvetítés.

A befektetés-ösztönzési tevékenységet alapvetően a Balaton térségben regionális szinten kell megszervezni, együttműködve a kistérségekkel, ezen belül is a térségben a vállalkozások betelepítésével foglalkozó szervezetekkel (pl. városi önkormányzatok, kistérségi menedzser, ipari parkot menedzselő szervezet, kamarák)

**Földrajzi
preferenciák:**

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

Balaton régió egész területe

Gazdasági társaságok
Non-profit szervezetek

Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none"> • Költséghatékony megoldás alkalmazása • Működtetés biztosítása • Balatoni gazdaságfejlesztési szempontokkal való összhang és az ismerete
Megvalósítás felelőssége	A Balaton Fejlesztési Tanácsnak kell felkérnie a Balatoni Integrációs Kht-t a befektetés-ösztönzési tevékenység megszervezésére. A Kht eldöntheti, hogy saját erőforrással, vagy külső szerződéssel, más szervezet bevonásával (pl. Balatoni Fejlesztési Rt) kívánja-e a tevékenységet ellátni. A feladat elvégzéséhez szükséges a megfelelő munkatárs kiválasztása.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	ERFA Regionális operatív program
Komponens megnevezése:	1.8.3 Azonos típusú gazdasági tevékenységet végző vállalkozások Balaton Régió belüli intézményesített együttműködésének szervezése (pl. klaszterek benne, helyi termékklaszterek, nemzetközi együttműködések)
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások együttműködéséből származó gazdasági előnyök kihasználása. • Vállalkozások koordinált együttműködésének ösztönzése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A régióban egyrészt meghatározó a mikro- és kisvállalkozások nagy száma, másrészt megtalálható néhány jelentős foglalkoztatást biztosító közép- és nagyvállalat. A vállalkozásméretből következő hátrányok csökkentését segíti elő a mikro- és kisvállalkozások együttműködése, közös piaci fellépése. Az együttműködés területei lehetnek, pl. közös beszerzések, közös marketingtevékenységek, közös értékesítési csatornák, közös minőségbiztosítás, közös logisztikai szolgáltatások, stb. Továbbá szükséges a régió közép- és nagyvállalatainál a helyi beszállítói kör szélesítése. A fenti célok megvalósulásához szükséges az alábbi tevékenységek támogatása:</p> <p>Kiemelt szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hely-specifikus termékek klasztereinek esetében kiemelt szempont a térségi alapú szerveződés (egész balatoni vagy kistérségi- táji alapú), többféle jellegű vagy ágazatba sorolható együttműködések is támogathatók, és a termelő vállalkozások turisztikai szolgáltatókkal való együttműködései. <p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikro- és kisvállalkozások közti együttműködések, hálózatok kialakításának, működtetésének koordinált szervezése, és a hálózatszervezéshez, működtetéshez kapcsolódó tanácsadói szolgáltatások támogatása; • Hálózat tagjai által megvalósuló projektek előkészítése,

beruházások megvalósulásának nyomon követése;

- Az adott tevékenységi területet érintő legmodernebb fejlesztések, technológiák nyomon követése és alkalmazásuk ösztönzése;
- Az együttműködő vállalkozások közös arculatának (logo, marketing) kidolgozása és megjelenítése;
- Általános gazdasági tanácsadás a hálózat tagjai részére;
- Egyetemekkel, kutatóintézetekkel való termék, technológia-fejlesztési (alkalmazott kutatásfejlesztés), gyakornoki együttműködések kialakításának ösztönzése;
- Nemzetközi, régió határokon túlnyúló együttműködések kialakítása;
- Helyi termék klasztereknél a közös minőségbiztosítási származási igazolási szabványok kidolgozása.

A klaszter együttműködések a térség vállalkozásainak kezdeményezésre kell létrehozni. Az együttműködések szektoronként kezdeményezheti a Balatoni Integrációs Kht, illetve a Balatoni Gazdasági Fórum.

Balaton régió egész területe

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Vállalkozások csoportja

Balatoni Integrációs Kht és a gazdaságfejlesztésben érintett szervezetek

Támogatás szempontjai

- Költséghatékony megoldás alkalmazása
- Működtetés biztosítása
- Érintett szervezetek részéről az elkötelezettség biztosítása
- Helyi termék klasztereknél az interszektoralitás, térségi alapú szerveződés

Megvalósítás felelőssége

A Balatoni Gazdasági Fórumnak kellene kezdeményeznie a klaszter együttműködések támogatását. A kezdeményezést kisebb pénzügyi támogatással kell segíteni.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

ERFA

Regionális operatív program

Intézkedés megnevezése

1.9. e-Balaton - Információs társadalom kiteljesedéséhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése

Célok:

- Szélessávú informatikai hálózat fejlesztése.
- Lakosságnak, vállalkozásoknak nyújtandó önkormányzati

szolgáltatások elektronikus ügykezelésének és internetes ügyintézésének biztosítása.

- Közösségi célú Internet használat hozzáféréseinek bővítése.
- Balatoni honlap fejlesztése.
- Balaton-specifikus tartalomszolgáltatások ösztönzése.

**Komponens
megnevezése:**

1.9.1. Szélessávú informatikai hálózat fejlesztése és közösségi célú internet-használat hozzáférése

Céljai:

- A balatoni térség minden településén álljon rendelkezésre csatlakozási pont az országos gerinchálózatok egyikéhez.
- Megfizethető munkahelyi és lakossági (otthoni) szélessávú internet-elérés hozzáféréseinek lehetővé tétele minden azt igénylő háztartás és vállalkozás számára a települések határain belül.
- Idő- és forgalomkorlátozástól mentes használat, valamint a megfelelő rendelkezésre állási értékek biztosítása.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Az egyik leggyorsabban fejlődő szektor az informatika, az info-kommunikációs alkalmazások és eszközök. A Balaton régióinak is szükséges követni e fejlődési trendet, illetve a nehezen megközelíthető, de értékes természeti és épített környezetben is biztosítani kell a magas szintű üzleti, kommunikációs infrastruktúrát. Ezért célszerű a Balaton régióban a modern kommunikációs eszközök használatához szükséges infrastruktúra fejlesztése. Alapos elemzések után csak a parttól távolabbi, ritkábban lakott településeken lehet megfontolni a **szélessávú informatikai hálózat, vagy költséghatékonyabb megoldás esetén a mikrohullámú szolgáltatás** kiépítésének vagy elérhetőségének támogatását.

Az interneten elérhető szolgáltatások minél szélesebb elérése érdekében ösztönözni kell **minél több helyen a közösségi internet hozzáféréseinek lehetőségét**. Ez a gyakorlatban az E-Magyarország pontok további elterjesztését jelentheti iskolákban, üzletekben, vendéglátóhelyeken, szálláshelyeken, közösségi házakban, turisztikai információs pontokon. A támogatások tárgya számítógépes infrastruktúra és az internet elérhetőségének biztosítása lehet.

A modern info-kommunikációs eszközök használatának elterjesztéséhez fontos a lakosságnak az alkalmazáshoz szükséges ismeretek megszerzésének támogatása. Ez utóbbit a képzési programoknál részleteztük.

Kiemelt szempontok:

- Az elérhetőséggel kapcsolatos információk több nyelven álljanak rendelkezésre.
- A közösségi elérhetőséget biztosító pontok infrastruktúrája egyaránt igazodjon az állandó és üdülónépesség, valamint a turisták igényeihez (hosszú nyitvatartás a szezonban, idegen

nyelvi segítség és információ, akadálymentesítés).

Támogatandó tevékenységek:

- Az elosztóhálózatok kiépítése és országos gerinchálózatokhoz csatlakoztatása az ellátatlan térségekben a gazdasági felzárkóztatás érdekében.
- A végpontok csatlakoztatása az elosztóhálózatokhoz (Last Mile Solution), helyi hálózatok kiépítése beruházási támogatással
- Helyi közösségi végpontok és terminál-berendezések többlétszolgáltatásokat (pl.:VoIP) is nyújtó telepítése (önkormányzatokkal kooperációban).
- Üzleti és közintézményi felhasználók integrálása az új, többlétszolgáltatásokat is nyújtó országos szélessávú távközlési hálózatba.
- Távmunka végzéséhez szükséges infrastrukturális fejlesztések támogatása.
- Végpontok létrehozása a lakosság internet-hozzáférési lehetőségének megteremtése, bővítése érdekében közforgalmú helyeken.
- Számítógépes infrastruktúra kiépítése, hardvervásárlás.
- Az internet elérhetőségének biztosítása.

Megvalósítás módja: pályázatos formában vagy normatív támogatás formájában is lehet esetleg

Földrajzi preferenciák:

Balaton parttól távolabbi, ritkábban lakott településeken indokolt a fejlesztések megvalósítása, ott, ahol ez üzleti alapon nem valósulhatna meg.

A végpontok létrehozására a Balaton régió teljes területéről lehet pályázni.

Lehetséges kedvezményezettek:

Vállalkozások

Önkormányzatok és intézményeik, önkormányzati társulások

Non-profit szervezetek

Támogatási szempontok

- Ritkán lakott, települések
- Működtetés biztosítása
- Költséghatékony megoldások
- Az üdülónépesség és a turizmus speciális szempontjainak való megfelelés (részletesen ld. fentebb)

Megvalósítás felelőssége

Szükséges a fejlesztési szükségletek tényleges felmérése, a kiépítéshez elemzések elkészítése a parttól távolabb eső településekre vonatkozóan. A fejlesztéseket vállalkozások fogják végrehajtani, de az érintett kistérségeknek a Balatoni Integrációs Kht. bevonásával a fejlesztések mihamarabbi megvalósítását tárgyalásokkal elő kell segíteni a fejlesztőknél, illetve a majdani üzemeltetőknél. Várhatóan az infrastruktúra-fejlesztésekre továbbra is lesz támogatás, melyek célcsoportjai az önkormányzatok lesznek, így azok konkrét

finanszírozási lehetőség mellett tudnak tárgyalni a fejlesztőkkel.
A közcélú internet pontok finanszírozásáról

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA, vagy tisztán hazai forrás
- **Operatív program** Gazdasági Versenyképességi Operatív Program

Komponens megnevezése:	1.9.2. Önkormányzati szolgáltatások elektronikus ügykezelése és internetes ügyintézése
-------------------------------	---

Céljai: Az alapvető célkitűzés a szolgáltató helyi önkormányzat, az ügyfélbarát ügyintézéshez elengedhetetlen háttér megteremtése. A modern információs technika felhasználásával lehetővé válik, hogy az önkormányzat ügyfelei gyorsabb, kényelmesebb és ellenőrizhetőbb módon intézhessék mindennapos ügyeiket az önkormányzattal. A térségben üdülőtulajdonnal rendelkező lakosok elektronikus ügyintézésének biztosítása

Az intézkedés célja olyan önkormányzatok, vagy kistérségi önkormányzati társulásokon keresztül kistérségek komplex elektronikus önkormányzati információs rendszerének megvalósítása (különös tekintettel a vállalkozások részére nyújtott önkormányzati szolgáltatásokra)

Leírás, támogatandó tevékenységek: Ahhoz, hogy a hálózatokat minél többen használják, szükséges a napi életvitelhez kapcsolódó minél több információ interneten keresztül elérhetőségének biztosítása. Ennek érdekében - a közigazgatás ügyfélbarát szolgáltatására vonatkozó törvénnyel összhangban - javasolt a Balaton régió önkormányzatainál, vagy az aprófalvas térségekben a körjegyzőségeinél, valamint intézményeiknél **az elektronikus ügykezelés és az internet alapú ügyintézés bevezetésének és alkalmazásának támogatása**. Egy hasonló, példaként állítható e-közigazgatási rendszer kiépítése kísérleti jelleggel már folyamatban van a Marcali kistérségben. A támogatandó tevékenységek az alkalmazások megvásárlása, adaptálása, illetve használatuk betanulása, valamint a működéshez feltételként szükséges hardver beszerzése lehetnek.

Kiemelt szempontok

- A rendszerek biztosítsanak teljeskörű távoli ügyintézést a turisztikai és üdülönépesség érdekében.
- A rendszerek több nyelven elérhetőek legyenek, biztosítsák a lehetőséget az idegen nyelvű ingatlantulajdonosok számára.
- A rendszerek minden esetben szolgáltatassanak turisztikai információkat vagy biztosítsák az egyértelmű kapcsolatot a turisztikai tartalomszolgáltatás felé.

Támogatandó tevékenységek:

- Alkalmazások fejlesztése annak érdekében, hogy
 - az ügyleírás on-line elérhető legyen az interneten,
 - az egyirányú interakció, ügyleíráshoz kapcsolódó formanyomtatványok letölthetők legyenek,
 - a kétirányú interakció – ügyleíráshoz kapcsolódó nyomtatványok on-line kitöltése, hitelesítése, visszaküldése megoldott legyen,
 - teljesen elektronikus legyen az ügyintézés, on-line fizetés lehessen.
- Az önkormányzat részéről a közigazgatási munkatársak betanítása.
- Az alkalmazások használatához kapcsolódó hardver beszerzés.
- Önkormányzati vagyongazdálkodás informatikai alapú feltételeinek megteremtése.

A fentiek által megteremtett lehetőségek alapján harmadik lépésként támogathatók az önkormányzati adatvagyon kihasználását célzó projektek. Az első lépés csak a másodikkal együtt támogatható.

A tartalomszolgáltatás fejlesztését nemcsak az önkormányzatokra, hanem az intézményeikre, illetve az adott térség közfeladatokat ellátó civil szervezetekre is ki kell terjeszteni.

Az informatikai alapú fejlesztést megelőzően szükséges az önkormányzatok ügyviteli folyamatainak feltérképezése és a feladatok, felelősségek rögzítése. Továbbá szükséges az alkalmazást használó önkormányzati, vagy intézményi munkatársaknak a kifejlesztett rendszer alkalmazása érdekében szükséges továbbképzése.

A Marcali kistérség példájából kiindulva ösztönözni kell a kistérségi léptékű megoldások alkalmazását.

Megvalósítás módja: pályázatos formában vagy normatív támogatás formájában is lehetséges

A Balaton régió teljes területén.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Helyi önkormányzatok, azok intézményei, regionális szervezetei, országos szövetségei, települési önkormányzatok társulásai, kisebbségi önkormányzatok

Közhasznú társaságok

A térségben működő közhivatalok (APEH, VPOP, stb.), amennyiben az önkormányzaton keresztüli szolgáltatásokban érintettek

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

Az üdülónépesség és a turizmus speciális szempontjainak való megfelelés (részletesen ld. fentebb)

ERFA

Humán Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése:	1.9.3. Balatoni régió honlapja
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Balatoni régió hivatalos honlapjának fejlesztése a befektetés-szervezés, illetve lakosságot, turistákat a Balatont érintő kérdésekben való tájékoztatása érdekében. • A Balatoni régió hivatalos honlapjának minél szélesebb körben való megismertetése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>Balaton régió hivatalos honlapjának továbbfejlesztése, mely többek között az alábbi információkat tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapcsolatok a közsféra irányába (hatóságok, önkormányzatok, hivatalok); • közvetlen kapcsolat a turisztikai kínálat bemutatásához, illetve a hivatalos, az on-line foglalások lehetőségét is magában foglaló turisztikai információs-rendszerhez; • vállalkozások, helyi szolgáltatások adatbázisa; • gazdaságfejlesztési fórum hírei, ezen belül a <ul style="list-style-type: none"> • forrást kereső befektetési lehetőségek • finanszírozási lehetőségek vállalkozások, települések fejlesztéséhez • helyi aktuális hírek... <p>A honlapot a Balaton Fejlesztési Tanács honlapja alapján lehetne továbbfejlesztteni. Nemcsak a fejlesztés szükséges, hanem a honlap működtetése, friss információkkal való ellátottságának biztosítása is. A működtetéshez szükséges a frissítéshez kapcsolódó felelősségi rendszer és hozzáférhetőség kidolgozása. Szükséges a szoros kapcsolat a hivatalos turisztikai honlappal, azaz a linken keresztüli közvetlen átjárás megteremtése. A honlap továbbfejlesztéséhez szükséges az érintett intézményekkel való hatékony együttműködés kialakítása</p>
Földrajzi preferenciák: Lehetséges kedvezményezettek: Támogatási szempontok Megvalósítás felelőssége	<p>A Balaton régió teljes területén.</p> <p>Balatoni Integrációs Kht.</p> <p>Honlap működtetésének biztosítása költséghatékony megoldás</p> <p>A honlap fejlesztésért a Balatoni Integrációs Kht felel, akinek el kell készíttetni a megújuló honlap új tartalmi követelményrendszerét és ki kell építeni az érintett intézményekkel a partnerségi kapcsolatokat. A színvonalas működés feltétele a turisztikai honlap aktualizálása is.</p>
Finanszírozási feltételek:	<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap ERFA • Operatív program Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:	1.9.4. Balaton-specifikus tartalomszolgáltatások ösztönzése
Céljai:	A szélessávú informatikai hálózat kihasználtságnak javítása, az internethasználat elterjesztése érdekében, valamint a Balaton tudatos gondolkodás ösztönzéséért a Balaton térségét érintő internetes tartalomszolgáltatások, digitális feldolgozások támogatása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	Ösztönözni kell a Balatont érintő internetes tartalomszolgáltatás elterjesztését, ami hozzájárulhat a térségben az internethasználat igényének növekedéséhez. Ezen túl szükséges támogatni a Balaton térségével kapcsolatos információk digitalizálását. (pl. könyvtári információk, kutatási anyagok, tervrajzok) és interneten keresztüli elérhetőségét.
Földrajzi preferenciák:	A Balaton régió teljes területén.
Lehetséges kedvezményezettek:	Helyi önkormányzatok, azok intézményei, regionális szervezetei, országos szövetségei, települési önkormányzatok társulásai, kisebbségi önkormányzatok Közhasznú társaságok A térségben működő közhivatalok (APEH, VPOP, stb.), amennyiben az önkormányzaton keresztüli szolgáltatásokban érintettek
Támogatási szempontok	<ul style="list-style-type: none"> • Honlapok működtetésének biztosítása • Digitalizált információk további hasznosítása
Megvalósítás felelőssége	Szükséges a támogatandó tevékenységek pontosítás és illesztése hasonló célú országos támogatás rendszerbe, vagy egy önálló pályázati felhívás előkészítése. A terület felelőse a Balatoni Integrációs Kht.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	ERFA Regionális Operatív Program
Komponens megnevezése:	1.9.5. Távmunka szervezés támogatása
Céljai:	A távmunka keretében foglalkoztatottak számának növekedése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	A távmunka keretében foglalkoztatók támogatása.
Földrajzi preferenciák:	A Balaton régió teljes területén.
Lehetséges kedvezményezettek:	
Támogatási szempontok	<ul style="list-style-type: none"> •
Megvalósítás felelőssége	
Finanszírozási	

feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrások Fejlesztése Operatív Program

2. Turizmus: a Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása

Rövid helyzetértékelés

A Balaton régió Budapest mellett az ország legjelentősebb turisztikai desztinációja⁷, míg számos tekintetben Magyarország vezető turisztikai régiója (így például a belföldi turisták körében továbbra is a leglátogatottabb magyar turisztikai régió). A Balaton Régióban állítják elő a hazai turisztikai bevételek 21%-át (!), ugyanakkor a látogatók száma, illetve a turizmusból származó jövedelmek évek óta kedvezőtlen trendet mutatnak⁸. Az elavult, egyoldalú, alacsony színvonalú vízparti tömegturizmus által produkált teljesítmény a rendszerváltás óta folyamatosan csökken, mert a régi kereslet nagy része eltűnt, új kereslet lekötésére alkalmas korszerű kínálat kialakítása pedig vontatottan halad.

A Balaton, mint turisztikai desztináció hanyatlásának megállítására az utóbbi időszakban történtek jelentősebb erőfeszítések, pl. a Széchenyi terv keretében megvalósult fejlesztések, több 4 csillagos szálloda felépítése, strandfelújítások, közműfejlesztések stb.). A problémák zömének megoldása azonban előttünk álló feladat. Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- az infrastruktúra hiányosságok felszámolásának elhúzódása, az örökölt közepszerű épített környezet és a turisztikai létesítmények lassú korszerűsítése;
- a térség nehézkes megközelíthetősége;
- a komplex turisztikai termékek hiánya;
- a szolgáltatások változó színvonala;
- a gazda szerepkör betöltéséhez szükséges feltételekkel rendelkező regionális turisztikai irányító szervezet hiánya stb.

A természeti környezet változásai is egyre többször befolyásolják a Balaton látogatottságát, hol a tó vízszintje alacsony, hol az egyre kiszámíthatatlanabb időjárás jelent kockázatot a nyári fürdőzésnek. A tó vizének minősége jelenleg jó, de a Balaton továbbra is sérülékeny.

Mindeközben a Balaton turizmusára még mindig jellemző az erős szezonális és a part menti térbeli koncentráció, a nyári időszak zsúfoltsága. A vízpartra és a nyári főszezonra koncentrálódó tömegturizmus számára kialakított egykori közepszerű kínálatot mindmáig nem sikerült újjal pótolni.

A vendégéjszakák száma a kereskedelmi és a magánszálláshelyeken 1998-ról 2004-re több mint 15%-kal esett vissza. Az utóbbi években a belföldi turizmus növekedésnek indult (egyebek között az üdülési csekk hatása), azonban nem volt képes a külföldi vendégéjszakák csökkenését ellensúlyozni. Időközben átalakult a külföldi országok részesedése is a látogatóforgalomból. A német látogatók csökkenését azonban csak részben ellensúlyozta az északi országok, valamint az angol nyelvterületű országok lakosainak érdeklődése a Balaton térsége iránt.

⁷ Desztináció: turistákat fogadó térség; a turista szemszögéből: utazási célterület.

⁸ Míg tíz évvel ezelőtt összesen 14 millió vendégéjszakát regisztráltak a Balaton-parti szálláshelyeken, tavaly csak ennek a felét.

Fejlesztési célok

A Balaton Régió legfontosabb gazdasági ágazata a turizmus volt és lesz, ahhoz azonban, hogy a Balaton turizmusa megújuljon, ezen belül éves szinten

- növekedjen a látogatók és a térségben eltöltött vendégéjszakák száma;
- az üdülőtelek tulajdonosoknak a térségben eltöltött napjainak száma;
- és javuljon a turizmus gazdasági hozama

meg kellene az 1993-ban kidolgozott fejlesztési koncepció távlati céljait és az azóta született fejlesztési programok középtávú célkitűzéseit valósítani. A Balatoni turizmus fejlesztési koncepciója és programja (2005) mindezeket összegezve határozza meg a 2007-13 közötti időszakra a teendőket, amelyek a jelen fejlesztési tervbe is beépítésre kerültek.

Távlati cél:

Fenntartható és versenyképes turizmus megteremtése, amely alapul szolgál a Balaton térség társadalmi, gazdasági és területi kohéziójának az erősítéséhez

A Balaton Régió számára az általános távlati cél – hogy a Balaton Európa egyik legvonzóbb lakó-, munka és üdülőhelyévé váljon – igényességet és új minőséget követel meg a fejlesztések tervezésében, menedzsmentjében és a kialakítandó szolgáltatások színvonalában.

A turizmus fejlesztési céljai illeszkednek az általános fejlesztési célokhoz. A Balaton Európában egyedülálló térségi adottságaira építve olyan új, exkluzív, változatos és komplex turisztikai kínálatot kell kialakítani, amely megfelel az új keresleti igényeknek, különböző piaci szegmensek (célcsoportok) eltérő igényeinek a kielégítését teszi lehetővé, és kevésbé koncentrálódik a nyári vízparti fürdőzésre, ugyanakkor kevésbé terheli a természeti környezetet, jobb gazdasági eredményeket ér el és összhangban van a térség jövőképevel, a helyi közösség érdekeivel.

Stratégiai cél (2007–2013):

A balatoni turizmus megújítása és nemzetközi versenyképességének megteremtése

Általános fejlesztési célok:

- A turisztikai termékek tervezését, fejlesztését, működtetését és marketingjét megvalósító regionális turisztikai intézményrendszer teljes megújítása.
- A turizmus versenyképességének és jövedelemtermelő képességének javítása, ehhez a turizmus tér- és időbeli szétterítése.
- Turisztikai termékek – a turisztikai vonzerők és az azokra alapozott szolgáltatások – összehangolt fejlesztése.

Ez gyakorlatilag olyan desztinációs szinten és területileg összehangolt komplex turisztikai termékek (vonzerők, szolgáltatások, infrastruktúra, humánerőforrás) fejlesztésének az előnyben részesítését jelenti, melyek függetlenek a tóban való fürdözéstől. Az új fejlesztési javaslatok megvalósítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a térség turizmusának jellege és szerkezete gyökeresen megváltozzék, a jelenlegi gyengeségek nagy részét orvosolni, az erősségeket pedig kihasználni lehessen, komplex turisztikai termékek jöjjenek létre és ezen belül is prioritást kapjon a sajátos vonzerőkön alapuló exkluzív termékek létrehozása.

A balatoni **turisztikai fogadóképesség megújítása** és a balatoni turisztikai szolgáltatások összehangolt fejlesztését biztosító programok mellett a következő évek kiemelt feladata a **Balaton turizmus menedzsment rendszerének megújítása**.

A fenti célok megvalósításának alapvető feltétele, hogy a jövőben

- a térségből származó turisztikai bevételek nagyobb részét az állam forgassa vissza a Balaton Régió kiemelt fejlesztésére;
- 2007-13 között regionális szinten valósuljon meg a turisztikai fejlesztések egységes állami támogatása, ami a gyakorlatban egy valamennyi fejlesztési forrást összesítő Balatoni Turizmusfejlesztési Alap létrehozását és működtetését feltételezi;

A támogatások lehetséges kedvezményezettei lehetnek:

- gazdasági társaságok;
- non-profit szervezetek;
- egyéni vállalkozók;
- turisztikai szakmai szervezetek (TDM-k, civil szervezetek stb.);
- helyi önkormányzatok és intézményeik;
- a kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködések;

A program megvalósításának feladatai:

Az egyes támogatási célokat különböző módon kell megvalósítani. Vannak intézkedések melyek megvalósításának felelőssége világos, ezt a szöveg leírásban jeleztük, továbbá vannak tevékenységek melyek megfelelő szintű megvalósítását ösztönözni kell. Ezek közül is vannak újszerű tevékenységek, melyekre mintaprojekteket kell kidolgozni, illetve van olyan eset, ahol a támogatási szempontokat kell nagyon részletesen meghatározni. A mintaprojektek, illetve a támogatási szempontok részletes kidolgozása a Balaton Fejlesztési Tanács felelőssége.

A jövőben a Balaton Fejlesztési Tanács felelősségi körében csak olyan projektek támogathatók, amelyek a Balaton régió fejlesztési tervével és a turizmusfejlesztési koncepciójával összhangban vannak.

Finanszírozás

A fejlesztéseket az Európai Unió a tervek alapján társfinanszírozza. Ezen belül az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatja a regionális operatív program(ok) keretében megvalósuló fejlesztéseket. Az ökoturisztikai és falusi turisztikai fejlesztéseket, szintén a tervek alapján, a Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv támogatja majd.

Balatoni turisztikai intézkedések és komponensek 2007-2013

A BFT és a BRIB által 2005-ben elfogadott Balatoni Turizmus Fejlesztési Koncepciója és Programja alapján kidolgozott jelen turisztikai alprogram a 2007-2013 közötti időszakra határozza meg a fejlesztési teendőket.

Intézkedések

2.1 A turizmus menedzsment rendszerének megújítása

2.2 Turisztikai termékek fejlesztése

2.3 Korszerűsítés, szálláshelyek, turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások színvonalának javítása

Az intézkedések alábbi leírása összefoglaló jellegű, az intézkedések teljes részletezettségű leírása a mellékeltben található.

2.1 A turizmus menedzsment rendszerének megújítása

A balatoni turizmus új fejlődési szakaszának megindításához elengedhetetlen a térségi érdekeket előtérbe helyező menedzsment **szemlélet kialakítása**. A turisztikai térségek menedzsment szervezeteinek megalakítása révén erősödik a balatoni turizmusban szerepet játszó valamennyi szervezet (önkormányzatok, vállalkozások) és a lakosság együttműködési készsége, valamint kialakul felelősségvállalásuk a turizmus sikeres működtetéséért.

A hatékony intézményi és működési rendszer megteremtése azt jelenti, hogy valamennyi felmerülő és térségi szintű intézkedést igénylő feladat elvégzésére ki kell alakítani az adott térségen belüli a szükséges intézményi, személyi, jogi, pénzügyi, szakmai és szemléletbeli feltételeket. A stratégiailag menedzselt regionális, térségi és helyi desztinációs szintű együttműködés és közös fellépés egyúttal az EU források sikeres elnyerésének is kiemelt alapfeltétele.

A termékszemlélet⁹ a turizmus fejlesztésének, szervezésének és marketingjének is az alapját képezi. A „gazda szerep” betöltése a Balaton turizmusában többek között ezért is elengedhetetlen feladat. Emellett a tudatos fejlesztés megvalósításának is egyik fő feltétele a tervezést, a tervek és projektek megvalósítását, a turisztikai termékfejlesztést, a regionális marketinget és a térségi koordinációt biztosító TDM¹⁰ szervezeti rendszer kialakítása a régióban, e nélkül nem lehet a fenntartható fejlődést megvalósítani.. A balatoni **TDM modell megvalósítása helyi, kistérségi és regionális desztinációs menedzsment szervezetek létrehozását igényli, alulról felfele építkezve**. Sikerének titka a függetlenség (ezt tagdíjakból létrehozott önálló költségvetéssel és abból finanszírozott saját tervek és programok megvalósításával biztosítja) és a szakszerűség (ehhez fontos legalább a regionális és a

⁹ A sikeres turizmus alapját jelentő turisztikai termék a turisták igényeinek teljes kielégítését célozza. Ezért igen összetett: vonzerőből (amiért a turista éppen minket választ úti célként) és a vonzerőn alapuló változatos szolgáltatásokból (szállás, közlekedés, étkezés, kereskedelem, információ, egészségügyi és közbiztonsági szolgáltatások stb.) áll. Ezek előállítása és összhangja a turizmus számos szereplőjének színvonalas tevékenységét és együttműködését feltételezi. A turizmus „gazda szervezete” egyebek között erről hivatott

¹⁰ . A TDM (Turisztikai Desztinációs Menedzsment) lényege, hogy egy turistákat fogadó térség rendelkezzen egy a térség egészének turizmusát átfogó, koordináló és irányító menedzsment szervezettel. A TDM szervezet ellátja a turizmus tervezési és fejlesztési feladatait, a térség marketingjét, összefogja a térség turizmusának szereplőit.

kistérségi szervezetekben felsőfokú turisztikai képzettséggel és ezen belül TDM szakirányú végzettséggel rendelkező menedzserek alkalmazása).

Általános célkitűzések:

- A turisztikai kínálat összehangolt tervezését, fejlesztését, működtetését és marketingjét támogató helyi, kistérségi és regionális TDM szervezetek kialakítása és működtetése.
- Egységes Balaton arculat kialakítása, a régió egészét érintő turisztikai célú, összehangolt, informatikai alapú marketing-kommunikációs, információs és értékesítő rendszer kialakítása és működtetése.
- A Balatoni vezető turisztikai márkáinak megteremtése és a desztinációk stratégiai menedzsmentjének biztosítása (brandépítés és menedzsment).
- Balatoni turisztikai innováció, turisztikai K+F és a turisztikai projektmenedzsment, valamint befektetés-ösztönzés támogatása és szervezeti feltételeinek megteremtése.
- A humán erőforrás és szervezetfejlesztés, valamint a hálózati együttműködések támogatása a Balaton turizmusában.

Fejlesztési komponensek:

Komponens megnevezése:	2.1.1 A turisztikai menedzsment szervezetfejlesztése
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<i>Helyi, térségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment (TDM) szervezetek létrehozása és működtetése</i>

A helyi, térségi szinten a turizmusban érdekelt szereplők közti együttműködési készség előnyeinek megismertetése (Balatoni Integrációs Kht. programja) után a TDM szervezetek megalakítása, az érdekeltségi-tagdíjfizetési rendszer kialakítása, közös feladatok (pl. helyi tájékoztatás, marketing, fejlesztési javaslatok kidolgozása stb.) és tervek meghatározása, pályázatokon való részvétel, a menedzsmentet végző munkatársak és a partnerek képzése.

Jellemzői:

- Szervezeti – többségében egyesületi – formában működnek;
- egyenjogú tagjai az önkormányzatok és a turizmusban érdekelt vállalkozások, valamint lakosok. Ahol a turizmus kisebb szerepet játszik a TDM partnerek (településként 1-1 megbízott) megszervezése;
- a befizetett tagdíjból (az önkormányzatok esetében az idegenforgalmi adóból), valamint hozzájárulásokból, adományokból, pályázati pénzekből gazdálkodnak;
- legalább térségi szinten megfelelő szakképzettséggel rendelkező turisztikai térségi menedzser alkalmazása.

Feladatai:

- a turizmus rendszerszemléletű megszervezése;
- termékfejlesztési javaslatok kidolgozása tervezés és a tervek megvalósításának menedzselése;
- a helyi és kistérségi szintű tájékoztatás, kiemelten a turisták tájékoztatásának a megszervezése (pl. információs és jelzőtáblák, ismeretterjesztő és kultúrtörténeti információs rendszerek, érintőképernyős/interaktív elektronikus információs pontok létesítése);
- Tourinform irodák tevékenységének szervezése;
- pályázatokon való részvétel és projektmenedzsment;
- emberi erőforrás menedzsment, ezen belül a TDM munkatársak továbbképzésének és a partnerek tanfolyami alapképzésének a megszervezése;
- látogatómenedzsment;
- pénzügyi menedzsment;
- kisebb közösségi célú fejlesztések társfinanszírozása;
- a turizmusban érdekelt szervezetek együttműködésének ösztönzése és szervezése.

Támogatandó tevékenységek:

- TDM-ek megalakítása;
- a működtetéshez szükséges infrastruktúra, informatikai rendszer bevezetésének fejlesztése;
- munkatársak képzése.

A Balatoni regionális TDM szervezet létrehozása és működtetése

A helyi, térségi szinten megalakuló szervezetek alakítják meg alulról építkezve a regionális szintű TDM szervezetet a Balaton térségében a turisztikai tevékenységek összehangolására és menedzselésére.

A célok és feladatok hasonlóak, mint a helyi és kistérségi szintű szervezetek esetében, regionális szinten azonban kiemelt hangsúlyt kapnak a meghatározó módon, regionális szinten jelentkező feladatok és tevékenységek (pl. a kutatás és a tervezés esetében a feladatok kistérségi és helyi szintre való lebontása, majd az eredmények szintetizálása; a regionális szintű projektmenedzsment, monitoring és marketing tevékenység ellátása stb.).

Sajátos jellemző: a regionális szintű TDM vezetőjének a magas szintű képzettség mellett általános elfogadottsággal is kell a térségben rendelkeznie. Bármelyik jellemző hiányosságának a pótlására a lehető legrövidebb határidőt (2-3 év) kell a szerződtetésénél előírni, mert az egész TDM szervezeti rendszer sikere nagymértékben az ő tevékenységétől és elfogadottságától függ majd.

Sajátos feladatok a fentiekben említettek mellett:

- regionális kutatás;
- termékfejlesztési javaslatok kidolgozása;
- aktív részvétel a regionális szintű balatoni fejlesztési tervek kidolgozásában és a turisztikai programok megvalósításának, illetve monitoringjának a menedzselésében;
- regionális internet web lap működtetése, ahol az egész régióra vonatkozó alapvető információk (vonzerők, látnivalók, közlekedési lehetőségek és menetrendek, szálláshelyek, éttermek, szórakozóhelyek, orvosi, gyógyszerári és rendőrségi ügyek stb.) egy helyen megtalálhatók vagy ahonnan azok egy kapcsolattal elérhetők;
- központi turisztikai információk call-center felállítása, ahonnan információk (pl. programok, szállás lehetőségek, legfontosabb attrakciók), hasznos tanácsok szerezhetők be, turisták problémáinak, panaszainak regisztrálása és megoldása (zöld segélyvonalak).
- egységes info-pont hálózatok kialakításának ösztönzése a térségi, helyi TDM-ekben
- a "Balatoni TDM által ajánlott szolgáltatás" elnevezésű védjegy és logó bevezetése, valamint évenkénti odaítélése a vele járó, kirakatba kifüggeszthető oklevéllel együtt a folyamatosan jó minőséget nyújtó szolgáltatók részére;
- a Balaton turizmusában érdekelt szervezetek (pl. TDM-ek, RMI, oktatási intézmények) közti együttműködések ösztönzése, illetve a régió turisztikai szervezetek nemzetközi kapcsolatainak bővítése, pl. tapasztalatcsere, közös marketingfellépés céljából.
- *turizmusához kapcsolódó képzés – a turizmusához közvetlenül kapcsolódó szakterületeken dolgozó munkatársak továbbképzést a humán erőforrás fejezet tartalmazza. Elsősorban az alábbi ismeretek oktatását célszerű támogatni:*
 - a vendéglátáshoz kapcsolódó készségek (pl. személyi kompetenciák, szemléletformálás) elsajátítása;
 - helyi földrajzi, kulturális, helytörténeti ismeretek;
 - szakmai ismereteit javító modulrendszerű OKJ-s szakképzési és szakmai továbbképzési programok támogatása;
 - idegen (elsősorban angol, de német) nyelvek oktatása;

- a turisztikai vállalkozók képzése környezetbarát és marketing szemléletű turisztikai, vendéglátói tevékenységek ellátására;
- falusi vendéglátók képzése;
- jelenlegi turisztikai felsőoktatást és szakképzést nyújtó balatoni intézmények oktatási és intézményfejlesztési programjaik támogatása;
- balatoni animátor képzési program kialakítása és támogatása.

Földrajzi preferenciák:

A régió egész területe.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Balatoni Integrációs Kht együttműködésben a Balatoni Turisztikai Projektirodával
- Regionális TDM
- Helyi TDM szervezetek

Támogatás szempontjai

- Megvalósítás hatékonysága
- Tevékenység alapú támogatás

Megvalósítás felelőssége

Folyamatban lévő program, mely a Balatoni Integrációs Kht támogatásával valósul meg.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

ERFA

Regionális operatív program

Komponens megnevezése:

2.1.2 Turisztikai marketing támogatása

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Korszerű balatoni regionális marketing-kommunikációs tevékenység:

A Balatonrégió egységes, a nemzetközi és hazai piacra egyaránt vonatkozó promóciós tevékenységének szervezése az erre alkalmas meglévő szervezet felelősségében.

Új márka építése, melynek tárgya: a tó, a természeti és kulturális értékek, valamint a gyógyturizmus. Kommunikáció célja az egész évre szóló kínálat megismertetése ellensúlyozva a nyárra korlátozódó balatoni imázst. Ugyanakkor a teljes balatoni kínálat értékesítése továbbra is feladat.

A helyi, térségi TDM-ek informatikai rendszereit összehangoló regionális szintű tájékoztatási és értékesítési rendszer működtetése a hivatalos balatoni turisztikai honlap bázisán. A hivatalos balatoni turisztikai honlap megismertetése minél szélesebb körben.

Marketingkutatások támogatása a turisták igényeink jobb megismerése

és a szolgáltatások értékelése érdekében

Térségi és helyi desztinációs szintű marketingtevékenységek

Ezen tevékenységeket a térségi, helyi TDM-eknek kell biztosítaniuk az adott térségbe érkezők tájékoztatásnak céljából

A balatoni beutaztató szervezetek kialakulásának, működésének ösztönzése (ezen belül Balatonhoz vezető főutak (84-es, M7-es) mentén közúti értékesítési információs pontok létesítése)

Balaton-specifikus térségi szolgáltatások értékesítésének ösztönzése

Balaton Turizmus Kártya továbbfejlesztése (pl. megbízható minőségű szolgáltatások terjesztése, szálláshoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások preferálása)

Üdülõcsekkek használatának kiterjesztése a diákturizmusra (pl. iskolai táborok, erdei iskolák)

Balatoni ajándéktárgyak értékesítésének elősegítése az erre szakosodott üzletek létesítésének támogatása (különösen a kialakítandó közúti információs-elosztó-értékesítő központokban);

Pályázat kiírása a térség hagyományaihoz és természeti értékeihez kapcsolódó balatoni ajándéktárgyak megtervezésére, majd gyártására (pl. balatoni borokhoz jellegzetes palackok és címkék, a kecskeköröm legendához fűződő emléktárgyak, a balatoni művészek tájhoz és hagyományokhoz kötődő alkotásai stb.);

**Földrajzi
preferenciák:**

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

A régió egész területe.

- Balatoni Turisztikai Projektiroda, Regionális TDM,
- Helyi TDM-ek
- vállalkozások
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- Gazdaságossági hatás

**Támogatás
szempontjai**

**Megvalósítás
felelőssége**

Központi program a regionális szintű marketing végzése, míg kisebb támogatás szükséges a helyi TDM-ek marketingjének ösztönzésére.

**Finanszírozási
feltételek:**

- EU támogatási alap ERFA
- Operatív program Regionális operatív program

**Komponens
megnevezése:**

2.1.3 Turisztikai projektfejlesztés, befektetés-ösztönzés, innováció

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Balatoni Turizmusfejlesztési Alapnak a Balaton Fejlesztési Tanács általi létrehozása és működtetése turisztikai beruházásokhoz szükséges

tanulmányok, tervek támogatására

Turisztikai projektek kiajánlása, befektetők keresése

Az alábbi tevékenységeket a BFT által kijelölt szervezetnek kell ellátnia:

Turisztikai projektek és befektetői dokumentáció, kiadványok összeállítása;

hazai és nemzetközi beruházási és ingatlanfejlesztő fórumokon való részvétel, kiajánlás;

balatoni befektető fórumok, szakmai napok szervezése;

Turisztikai termékek innovációjának ösztönzése

Az alábbi tevékenységeket a Regionális TDM szervezésében kell ellátni:

a Balaton jelentős turisztikai termékei, vonzerő-csoportjai mentén hosszabb távlatban regionális szinten Innováció és Termékfejlesztési Menedzsment szakértői csoportok felállítása a termék folyamatos megújítása érdekében;

turisztikai innovációs pilot projektek, továbbá innovatív szolgáltatás és termékfejlesztési programok támogatása, Balatoni innovációs díj létrehozása;

a nemzetközi és hazai „legjobb turisztikai gyakorlatok” alkalmazásának támogatása;

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

A régió egész területe.

- Balatoni Integrációs Kht együttműködésben a Balatoni Turisztikai Projektirodával

Regionális TDM

Támogatás szempontjai

- Megvalósítás hatékonysága
- Tevékenység alapú támogatás

Megvalósítás felelőssége

A megvalósításért felelős szervezeteknek kell kidolgozni a működési, illetve a tevékenységi tervet, ami a finanszírozás alapját szolgálja..

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap

ERFA

- Operatív program

Regionális operatív program

2.2 Turisztikai termékek fejlesztése

Leginkább a **területi (desztinációs) szinten összehangolt komplex turisztikai termékek hiánya** nehezíti, hogy a balatoni turizmus új fejlődési szakaszát meg lehessen indítani. **Új arculat kialakításához új fejlesztések szükségesek!**

A turisztikai termékeket (vonzerők és kapcsolódó szálláshelyek, szolgáltatások) alapvetően az alábbi értékekhez kapcsolódóan kell fejleszteni:

Gyógy- és termálvíz;

Balaton, mint tó;

Természeti, értékek, táji adottságok.

A **turisztikai kínálat fejlesztésének központi kategóriája a desztináció (egy térség) által felkínált turisztikai termék**, amelynek az alapja a vonzerő, amiért a turisták éppen az adott térséget választják ki úti célul. A vonzerőre épül, azt egészítik ki mindazon szolgáltatások, amelyre a turistának szüksége van. Ennek nagy része lakossági szolgáltatás – hiszen a turista szükségletei teljességét magával hozza, a közbiztonságra, a rendre és tisztaságra, az orvosi és gyógyszerügyi segítségre stb. éppúgy szüksége van, vagy lehet, mint a helyi lakosoknak. Sajátos turisztikai része a terméknek a közlekedés, a vonzerőhöz kapcsolódó szolgáltatások, a szálláshely és az információ. Mindez azt jelenti, hogy sikeres turizmust csak az ún. komplex turisztikai termékek kialakításától remélhetünk, amelyek mindezt biztosítják. A régió turisztikai célú fejlesztésekor – sajátos és egyedi vonzerőkre alapozva igyekszünk mindezt létrehozni, hogy versenyképesek legyünk és sikerüljön a magas minőségű Balaton márkaképet is kialakítani. Ez mind döntő fontosságú a turizmus jobb jövedelemtermelő képességének elérésében. A vonzerő viszont meghatározza a célba vehető turisták körét (piaci szegmens) és a termék többi elemét is (pl. a gyógyturizmust nem lehet kempingre alapozni, a lovasturizmushoz viszont nem megfelelő a városi szálloda). Az alábbi leírásban a turizmusforma vagy a turisztikai termék egyik hangsúlyosan fejlesztendő (alapvető vonzerőt jelentő) eleme szerepel, de a végső cél mindig a komplex turisztikai termék előállítása.

Általános célkitűzések:

A 2007-13-as fejlesztések kiemelt célja a turisztikai szezon széthúzása, valamint a „rossz időnek” való kitettség tudatos oldása, egy új hazai „egész évben – ősszel és télen is - aktív pihenést és kikapcsolódást nyújtó térség” kialakítása.

- A turisztikai szezon meghosszabbítását célzó, elsősorban egész évben látogatható és nem közvetlenül a tóban való fürdéshez kapcsolódó turisztikai termékek, ezen belül vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése;
- Exkluzív turisztikai termékek létrehozása, mely alkalmas több célcsoport kiszolgálására;
- A turizmus területi szétterítése érdekében a természeti értékekre, gyógy- és termálvízre alapozva a turisztikai vonzerők fejlesztése a parttól távolabbi településeken, az arra alkalmas háttérterületek önálló turisztikai célponttá való fejlesztése;

- A vízparti turizmus sokszínűségének elősegítése (pl. vitorlás, horgász, családi nyaralás);
- Új, kreatív turisztikai ötletek és megvalósításuk ösztönzése;

A célok alapján a turisztikai termékek fejlesztésénél elsődleges prioritást az exkluzív, részben a parttól távolabbi településeken megvalósuló, egész éves szolgáltatást nyújtó fejlesztések jelentik.

A turisztikai vonzerő fejlesztésénél figyelemmel kell lenni az esélyegyenlőségre, arra, hogy az egyes helyszíneket a mozgássérültek is használhassák. Továbbá a vonzerő-fejlesztéseknél törekedni kell a környezetterhelés minimalizálására, pl. a tömegközlekedéssel való megközelíthetőség biztosítására, illetve a keletkező hulladékok kezelésének megoldására, használt termálvíz kezelése).

A turisztikai attrakciók, különösen a parttól távolabbi településeken akkor jelentenek igazi vonzerőt, ha velük párhuzamosan szépül a település, javul a települések, központi területeik arculata.

A turisztikai vonzerők fejlesztésének támogatásánál figyelembe kell venni a jövedelmezőséget és látogatók várható számát. Ezért az egyidejűleg nagy létszámú látogatók befogadására alkalmas létesítmények fejlesztését regionális szinten koordinálva, csak korlátozott számban (pl. 2-3 db) célszerű támogatni a Balaton térségében. A támogatások mértékét csak az egyes turisztikai vonzerők közvetlen jövedelem-termelőképessége alapján lehet megítélni.

Fejlesztési komponensek:

Az alábbi vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése szükséges, hogy egységes terméket alkossanak.

2.2.1 Gyógy-, termálvízhez kötődő turizmus fejlesztése

Komponens megnevezése:	2.2.1.1 Balatoni termálklaszter
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p><i>Termálvízre alapuló gyógy- és wellness turizmus fejlesztése, gyógyhelyek egyedi jelleget erősítő fejlesztése</i></p> <p>Meglévő gyógy- és termálfürdők egyedi arculatát erősítő, nemzetközi szintű korszerűsítése, valamint kb. 3-4 új létesítmény fejlesztése.</p> <p>A gyógy-, és termálfürdők csak akkor lehetnek sikeresek, ha kapcsolódik hozzájuk megfelelő színvonalú szálláshely és vendéglátás;</p> <p>Gyógyüdülő-hely jelleg erősítéséhez kapcsolódó települési és közművelődési infrastruktúra, valamint kapcsolódó vonzerők és szolgáltatások fejlesztése;</p> <p><i>Megelőző, regeneráló wellness, fitness és szabadidős szolgáltatások fejlesztése, kiemelten a gyógy- és termálszállókban és létesítményekben;</i></p> <p><i>Rehabilitáció kínálati elemeinek fejlesztése és összehangolása a gyógyturisztikai szolgáltatásokkal;</i></p> <p><i>Balatoni termálklaszter kialakítása:</i></p> <p>a termálturisztikai marketing, információs, értékesítési és egészségturisztikai fejlesztési együttműködések támogatása;</p>
Földrajzi preferenciák:	<p>A régió egész területe.</p> <p>Gyógy- és termálfürdők esetén a kiemelt fejlesztési célterületek: Hévíz, Kehidakustány, Zalakaros, Csiszta-fürdő, Tapolca, Balatonfüred, valamint az új feltárt termálvízforrások települései (pl. Siófok, Fonyód, Marcali, Nagyberény, Táska).</p>
Lehetséges kedvezményezettek:	<ul style="list-style-type: none">• Vállalkozások• Non-profit szervezetek• Helyi önkormányzatok és intézményeik <p>A kedvezményezett körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.</p>
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none">• Gazdaságossági hatás• Működtetés, fenntartás biztosítása

- egész éves munkahelyteremtés
- egyedi arculatú egészségturisztikai infrastruktúrafejlesztések (USP)
- Előnyben részesülnek a balatoni helyi organikus építészeti és a tematikus megoldásokat tartalmazó fejlesztések
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása
- Előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken és egész éves nyitva tartást biztosítani képes fejlesztések

**Megvalósítás
felelőssége
Finanszírozási
feltételek:**

A támogatás elbírálása megvalósíthatósági tanulmány és üzleti terv alapján történik.

- **EU támogatási alap** ERFA
MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív program** Regionális operatív program

2.2.2 Balatonhoz, mint tóhoz kötődő turizmus fejlesztése

**Komponens
megnevezése:**

2.2.2.1. Magas kategóriájú szállodák, resort típusú szolgáltató télen-nyáron üzemelő komplexumok

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

(Egész éves kínálati elemet jelentő, exkluzív szolgáltatást nyújtó fejlesztések)

A fejlesztések szempontjai: egész évben üzemeltethető, több célcsoport kiszolgálására alkalmas, legalább öt, a területén kívül lévő élményelemhez kapcsolható (További kapcsolódó szolgáltatások száma előnyt jelent a támogatásnál).

Exkluzív üdülőtelep fejlesztések:

Exkluzív apartman szállodák létesítésének ösztönzése a már beépített területek rehabilitálásával (rendezési tervek által megengedett területeken);

Magas kategóriájú exkluzív komplex szolgáltatást nyújtó hotelek fejlesztésének ösztönzése:

Meglévő szállodák magasabb kategóriájú (4 és 5 csillagos) szintre való fejlesztése és több célcsoportot is kiszolgáló, egész évben is nyitva tartó szolgáltatásainak fejlesztése;

Új, komplex szolgáltatást nyújtó, több célcsoportot kiszolgáló szálloda, vagy apartman jellegű szálláshely megtelepülésének ösztönzése a beépített területek rehabilitálásával;

Az üdülőfalu, szálláshely fejlesztéseknél figyelembe kell venni a kisgyerekes családok igényeit, mely során biztosítani kell az egész éves kihasználtság lehetőségét (pl. fedett gyermekmedencék);

Balatoni aranykor (50+) turizmus integrált termék fejlesztési programja:

A korosztály érdeklődésének megfelelő speciális turisztikai termékek létrehozása elő- és utószezonon, valamint a szezonon kívüli programok (térsgéi nyugdíjasklubok és kulturális rendezvények, intézmény, műhely és műterem látogatások, találkozók stb.) megteremtésével, illetve az egyéb szolgáltatások (üzletek, orvosi ügyelet, gyógyszertárak nyitva tartása stb.) elérhetőségének megszervezésével;

Nemzetközi és hazai nyugdíjas turisztikai, sport, közéleti, tudományos, egészségügyi és kulturális találkozók megszervezésének támogatása. (pl. Országos Nyugdíjas Kulturális Napok megszervezése május közepén, Nyugdíjas Olimpia megszervezése)

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

A régió egész területe.

- Vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Gazdaságossági hatás
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú fejlesztések (USP)
- egész éves munkahelyteremtés
- Előnyben részesülnek a balatoni helyi organikus építészeti és a tematikus megoldásokat tartalmazó fejlesztések
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal való állandó együttműködés kialakítása
- Előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken és egész éves nyitvatartást biztosítani képes fejlesztések, így részben nyitott rendszerű komplex üdülő és szabadidő-szolgáltatást nyújtó üdülőfaluk, apartman-telepek
- már beépített területek rehabilitálása, vagy meglévő szálláshely komplexumok minőségi fejlesztése

Megvalósítás felelőssége

A támogatás elbírálása megvalósíthatósági tanulmány és üzleti terv alapján történik.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív program** Regionális operatív program

Komponens megnevezése:	2.2.2.2 Nyári családi vízparti üdülés, strandolás fejlesztése
-------------------------------	--

Leírás, támogatandó tevékenységek: *A balatoni strandok családbarát jellegének erősítése érdekében*

Gyermekpancsolók építése, játszóterek létesítése, rengeteg homok és aktív játékok bevonásával, vízi játszóterek, vízi elemek, csúszdák kialakításával kicsiknek, szezonban animáció biztosítása, gyermekbarát strandminősítés bevezetése stb.

A nemzetközi Kék Zászló minősítés elnyeréséhez szükséges strandfejlesztések támogatása, minősítési folyamat átvétele, meglévő strandok egységes minőségi normák alapján történő komplex fejlesztése, esztétikus felújítása a vízparti szolgáltatások fejlesztésével és az akadály-mentesítés támogatásával, kiemelten:

előzuhanyzók és egészségügyi létesítmények létesítése és rekonstrukciója, parkosítás, plázsok létesítése,

aktív sportos strandélet infrastrukturális feltételeinek a megteremtése (sportpályák kialakítása, strandröplabda, foci mély homokkal stb.), parti medencék építése, kisebb parti vízi-vidám és csúszda létesítmények létesítése; kishajó, csónak kikötők építése, bővítése;

a vendéglátó és kereskedelmi létesítmények szanálása és korszerűsítése, esztétikus kialakítása; magyar és idegen nyelvű tájékoztatás biztosítása (pl. információs táblák); őrzött parkolók kialakítása; stb.;

A víz és a nádas terhelésének kímélésére a XX. század elejének hangulatát idéző Balatonba futó modern, környezetkímélő technológiával megépítésre kerülő *stég és létesítményrendszerek kialakítása* a Balatonhoz való hozzáférhetőség javítása érdekében;

Strandok mederkotrása, homokozása, a növényzet (alga, hínár, sás stb.) eltávolítása érdekében megfelelő célgépek beszerzésének támogatása (lehetőleg önkormányzatok együttműködésében).

Földrajzi preferenciák:

A tó parti települések. Fürdésre alkalmas tavak a Balaton régió térségében.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott

**Támogatás
szempontjai**

partneri együttműködés.

- Gazdaságossági hatás
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú fejlesztések (USP)
- munkahelyteremtő hatás
- Előnyben részesülnek a balatoni helyi organikus építészeti és a tematikus megoldásokat tartalmazó fejlesztések
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal való állandó együttműködés kialakítása

**Megvalósítás
felelőssége**

A minősítési rendszer alapján nyílt pályázati felhívás meghirdetése a strandok számára.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális operatív program

**Komponens
megnevezése:**

2.2.2.3 A vízi turizmus és a horgászturizmus infrastrukturális és szolgáltatási elemeinek fejlesztése

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Vitorlaskikötők fejlesztésének támogatása

a meglévő kikötők bővítése, új kikötők létesítése a meglévő nádasokat nem veszélyeztető partszakaszokon csak abban az esetben, ha klubrendszerben működtetik és az ifjúsági képzést biztosítják (a vitorlaskikötők kapacitását 4 ezerről 2013-ig 10-15 ezer férőhelyre célszerű bővíteni a kapcsolódó kikötői és tóparti szolgáltatások egyidejű megteremtésével), a kikötőbővítés nem járhat a zöldterület csökkenésével és a partmenti területek használatának korlátozásával;

Balatoni vitorlás- és történelmi tematikus hajópark kialakítása;

Rangos nemzetközi vitorlásversenyek rendezése és azok marketingjének támogatása;

Hosszú távon a Sió-csatorna fejlesztéséhez kapcsolódóan Siófoktól délre egy új mesterséges motorcsónak sport használatra is alkalmas lagunás tározó létesítése.

Komplex horgászturisztikai létesítmények (csónakkikötők, halászfaluk) és szálláshelyek fejlesztése

a csónakos horgászat feltételeinek kialakítása a nádasok megóvása érdekében, ehhez a parti településeken a szükségletnek megfelelő számú (100-150) új önkormányzati tulajdonban vagy egyesületi alapon működtetett csónakkikötő létesítése és a meglévők korszerűsítése, megfelelő higiéniai

feltételek megteremtésének támogatása;

horgász bemutató és látogató központ kialakításának vizsgálata;

az etetőanyagok használatának korlátozása a vízminőség megóvása érdekében;

a balatoni horgászegyesületek és a Balatoni Halászati Rt. együttműködésével viselkedési kódex összeállítása és ismertetése;

horgászversenyek és horgászturisztikai, halászati rendezvények támogatása;

Új vízisport létesítmények létrehozása (pl. vízisí) és meglévők minőségi fejlesztése pl:

Strand fejlesztések,

Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum víziturisztikai fejlesztése;

Földrajzi preferenciák:

Balatont parti települések, valamint BKÜ tavai, Sió csatorna, Zala folyó.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Vállalkozások, egyéni vállalkozók
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Gazdaságossági hatás
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- természetvédelmi intézkedések betartása
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása
- Vitorlás kikötőknél a klubrendszerben való működtetés és ifjúsági képzés biztosítása

Megvalósítás felelőssége

A kikötők létesítéséhez szükséges természetvédelmi intézkedések részletes megfogalmazása, valamint horgászkikötőkre egy egységes mintaterv elkészítése, mely adaptálásával lehetne a helyi adottságoknak megfelelő kikötőket megtervezni.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap**
- **Operatív program**

ERFA és MFB kamattámogatásos hitelei

EMVA: horgászkikötők

Regionális operatív program

Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Terv: horgászkikötők, horgász rendezvények

2.2.3 Természeti értékekre alapuló turizmus fejlesztése

Komponens megnevezése:	2.2.3.1 A táji értékekre alapozott turisztikai termékfejlesztés, valamint a falusi, agroturizmus fejlesztése a Balaton háttértelepülésein
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p><i>A régió háttértelepülésein a korszerű, magas színvonalú vendégfogadás feltételeinek megteremtése</i></p> <p>falusi szálláshelyek korszerűsítése (pl. berendezés, fürdőszoba, virágosítás, hűtőgép, tv stb.), új szálláshelyek kialakításának ösztönzése meglévő épületekben és a helyi építészeti hagyományok figyelembe vételével;</p> <p>Új exkluzív, természethez kapcsolódó, speciális termékekhez kapcsolódó tájba illő (kb. 45-60 fő) szálláshelyek fejlesztése;</p> <p>vissza nem térítendő támogatás nyújtása azzal a feltétellel, hogy a szállástulajdonos elvégez egy vendéglátói tanfolyamot, vendégeit bejelenti, belép a vonatkozó térségi TDM egyesületbe;</p> <p>A táji termékek és információs táblák egységes megjelenítése (pl. Fertő-tó mintájára);</p> <p><i>Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások részeként:</i></p> <p>Falusi és agroturisztikai termék- és szolgáltatásfejlesztések ösztönzése, továbbá minősítési és minőség-ellenőrzési rendszerek bevezetésének támogatása;</p> <p>A hagyományok megelevenítését szolgáló kézművesipari szolgáltatások fejlesztése (gazdaság-fejlesztés részeként), valamint térségi és falusi fesztiválok támogatása;</p> <p>Szükséges a falvak infrastrukturális megújítása, egyedi műemléki építmények felújítása (táji örökségvédelméhez kapcsolódik).</p>
Földrajzi preferenciák: Lehetséges kedvezményezettek:	<p>Balaton régió parttól távolabbi 10 e lakos alatti települései</p> <ul style="list-style-type: none">• Vállalkozások, egyéni vállalkozók• Non-profit szervezetek• Helyi önkormányzatok és intézményeik <p>A kedvezményezett körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.</p>
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none">• Működtetés, fenntartás biztosítása• egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások• természetvédelmi intézkedések betartása, új nagyobb létesítmények fejlesztése már beépített területen valósuljon

meg

- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal való állandó együttműködés kialakítása

Megvalósítás felelőssége A falusi szállásadók szolgáltatók tájékoztatása a fejlesztési lehetőségekről, tanácsadás üzleti, építési terveik elkészítéséhez.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** EMVA
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és vidékfejlesztési Terv

Komponens megnevezése: 2.2.3.2 Öko- és természeti-turizmus fejlesztése

Leírás, támogatandó tevékenységek: *Ökoturisztikai termékfejlesztés*

a Balaton-felvidéki Nemzeti Park és egyéb védett területek bemutatóhelyeinek korszerűsítése, új turistautak, tanösvények fejlesztése, újabb bemutatóhelyek (pl. látogató központok) létrehozása (Nyugat-Balaton alrégió, főleg Kis-Balaton térségében, Balaton-felvidék - GEOPARK-Hegyesztű, Berek térsége, Tihany);

a Nemzeti Park területén új ökotúrák megtervezése, ehhez a fejlesztési feltételek – szakszemélyzet, létesítmények, eszközök – megteremtése;

bemutatóhelyekhez (látogatóközpont) kapcsolódó természet közeli szálláshelyek (pl. erdei iskola) minőségi fejlesztése és szálláshelybővítése;

Földrajzi preferenciák: Előnyben részesítendő: Balatoni Nemzeti Park, Natura 2000 és egyéb védett területek.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Állami szervezetek és intézményeik
- Vállalkozások, egyéni vállalkozók
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások
- természetvédelmi intézkedések betartása
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal,

szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása

Megvalósítás felelőssége Alapvetően a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködésben a kulcsprojektek megfogalmazása, majd az érintett önkormányzatokkal, TDM-ekkel való egyeztetés

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** EMVA
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és vidékfejlesztési Terv

Komponens megnevezése:	2.2.3.3 A Balaton-környéki bor- és gasztronómia turizmus fejlesztése
-------------------------------	---

Leírás, támogatandó tevékenységek: *A balatoni borturizmus program végrehajtása:*

új balatoni borutak, borházak, borospincék kialakítása, meglévők infrastrukturális fejlesztése;

térségi és helyi borturisztikai látogatóközpontok (helyi borok bemutatása, kóstolása) kialakítása;

Borkészítés, szüretelés, mint turisztikai attrakció kialakítása;

Az alábbi tevékenységek a mezőgazdasági program részeként

borkészítés, szőlőművelés technológiájának fejlesztése (mezőgazdasági programhoz kapcsolódik);

marketingtevékenység ösztönzése, az értékesítés regionális szintű összehangolása;

balatoni bornak a balatoni vendéglátóegységekben való értékesítésének az ösztönzése;

Földrajzi preferenciák: *Kiemelt fejlesztési célterületek:* Badacsonyi, Balatonfüred-Csopaki, Somlói, Dél-balatoni, Balatonmelléki és Zalai borvidék települései. Előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken megvalósuló, illetve ezeket a területeket integráló fejlesztések.

- Lehetséges kedvezményezettek:**
- Állami szervezetek és intézményeik
 - Vállalkozások, egyéni vállalkozók
 - Non-profit szervezetek
 - Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

- Támogatás szempontjai**
- Működtetés, fenntartás biztosítása
 - egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti

megoldások

- természetvédelmi intézkedések betartása
- Borutak részeként történő fejlesztések a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása

**Megvalósítás
felelőssége**

Alapvetően a hegyközségekkel, borturisztikai szervezetekkel együttműködésben a borutakhoz való tartozás egységes minősítési szempontjainak kialakítása. A szempontok alapján nyílt pályázat keretében támogatás nyújtása a gazdáknak.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** EMVA
- **Operatív program** Nemzeti Agrár- és vidékfejlesztési Terv

**Komponens
megnevezése:**

2.2.3.4 A balatoni aktív és sport turisztikai kínálat fejlesztése

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Kerékpáros turizmus fejlesztése

A Balaton körüli kerékpárút folyamatos infrastrukturális fejlesztése, karbantartásának biztosítása (ezt az EU támogatások közvetlenül nem finanszírozzák, közmunka jellegű programok keretében lehetne megoldani, valamint a hazai források alapján);

A Balaton körüli kerékpárút bővítése a parttól távolabbi települések felé, valamint kiemelten a nagyobb dunántúli turisztikai desztinációk irányába;

Tematikus kerékpár utak létrehozása és 2-3 balatoni komplex kerékpár turisztikai desztináció létesítése a Balaton környékén;

Kapcsolódó szolgáltatások: túraútvonalak kijelölése, kerékpáros túrák, versenyek szervezése, kerékpárbarát szálláshelyek kialakításának, kerékpárszervizek, kerékpárkölsönzők működésének ösztönzése és a kerékpárosoknak szolgáltatást nyújtó szervezetek, vállalkozások munkájának összehangolása;

Lovasturizmus fejlesztése

Lovastúra útvonalak kialakítása (pl. csillagtúra útvonalak és a túralovaglás fizikai feltételeinek kialakítása), új lovasközpontok fejlesztése figyelembe véve a védett természeti területeket, egyeztetve a termőföldek, erdők gazdáival. Kiemelten a Balaton háttértelepülésein (Balaton-felvidék, Somogyi háttértelepülések, valamint a Zala mente térsége);

Már meglévő, új lovasudvarok egész éves kínálatot biztosító minőségi továbbfejlesztése, továbbá fedett lovardával

rendelkező klubszerűen működő lovasbázisok, lovasturisztikai szolgáltatások fejlesztése (integrált lovasturisztikai szolgáltatás és szálláshelyfejlesztés);

Ifjúsági lovasturizmus, lovasoktatás biztosítása preferálást jelent a lovasudvarok, fedett lovardák támogatásánál;

Szolgáltatók, szálláshelyek támogatásoknál preferált a több napos lovas túrát biztosító szervezett együttműködések.

Golfsturizmus fejlesztése

Egymással együttműködő nemzetközi szintű golfpályák (golfoktatással) létrehozása a régióban, a kapcsolódó szállodákkal együtt (elsődleges helyszín a Nyugat-Balaton térsége a „charterturizmushoz” és a termál lehetőségekhez kapcsolódóan, illetve a Kelet-Balaton térsége, Balaton-felvidéki alrégió, továbbá Somogyi háttérterület), a pályák kialakítását ösztönözni kell a már beépített, vagy természetből elvett területeken;

Tanulópályák létesítésének támogatása

Vadászturizmus

Vadásztársaságok és a természet közeli szálláshelyek közti együttműködés és közös marketing támogatása;

nem támogatható vadgazdálkodással, vadászattal közvetlenül összefüggő tevékenység. Csak olyan vadásztársaság támogatható, mely gazdálkodása során nem csökkenti a közösségi hozzáférésű területeket és nem korlátozza a közkincsekhez való hozzáférést;

Sportturizmus és a szabadidő-sportpályák fejlesztése

- Aktív pihenést és a helyi igényeket kielégítő sportlétesítmények fejlesztése:

szabadidő és fedett tenispályák, nyitott és fedett uszodák, sportcsarnokok, nyitott műjégpályák létesítése, futóösvények, mini-golfpályák továbbá komplex szolgáltatást nyújtó kisebb indoor sportszolgáltatási komplexumok kialakítása, elsősorban a magántőke bevonásával (a meglévő épített ingatlanok átalakításával megvalósuló fejlesztések előnyben részesítendőek);

- Hazai és nemzetközi sportversenyek szervezése és a rendezéshez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások komplex fejlesztése;

Földrajzi preferenciák:

Balaton régió egész területe, de a szöveges részben tématerületenként további preferenciák vannak meghatározva

Lehetséges

- Állami szervezetek és intézményeik

kedvezményezettek:

- Vállalkozások, egyéni vállalkozók
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezett körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások
- természetvédelmi intézkedések betartása
- a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása
- Előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken megvalósuló beruházások
- nem támogatható közösségi közlekedési és egyéni nem motorizált közlekedéssel hozzá nem férhető esemény, valamint olyan esemény mely a parkolási igények nagyságrendi növekedését jelenti vagy ahol a parkolás csak termőterületen megoldható

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
EMVA: lovaglás, vadászat
- **Operatív program** Regionális operatív program
Nemzeti Agrár- és vidékfejlesztési Terv: lovaglás, vadászat

2.2.4. Egyéb, kiegészítő turisztikai attrakciók és szolgáltatások**Komponens megnevezése:****2.2.4.1 A balatoni kulturális és eseményturizmus, valamint a meglévő örökség vonzerők fejlesztése****Leírás, támogatandó tevékenységek:**

A kulturális és eseményturizmus infrastrukturális feltételeinek javítása (pl. szabadtéri színpadok felújítása), a meglévő, visszatérő kiemelt rendezvények (ezen belül ifjúsági rendezvények) továbbfejlesztése, a háttértelepülések rendezvényeinek bekapcsolása és új résturisztikai, ismétlődő nagyrendezvények kialakításának ösztönzése, valamint a rendezvények összehangolása;

Önálló regionális vonzerőként a Balatoni Fesztiválnak a Balaton régió többi településére való kiterjesztése, döntően a térség kulturális örökségére alapozott egyedi koncepcióval, világsztárok részvételével is. Balatoni FesztiváIROda létrehozása a fesztivál egyedi jellegének

kialakítására, megtervezésére és menedzselésére.

Balaton környéki múzeumok (pl. Festetics Kastély, Balaton múzeum) infrastrukturális, látogatóbarát fejlesztése (új ötletek alkalmazása pl. éjszakai tárlatvezetés korhű ruhában) A tó keleti térségében új, kulturális örökséget bemutató helyek kialakítása, pl. Zamárdiban avarkori kincsek bemutatása) és emlékházak kialakítása, felújítása.

Balatoni kulturális és örökségturisztikai tematikus utak létesítése

Balatoni legendák: a balatoni térségi örökség értékek, hagyományok, legendák tudatos felkutatása és fejlesztése;

Földrajzi preferenciák:

Balaton régió egész területe, előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken megvalósuló beruházások

Lehetséges kedvezményezettek:

- Állami szervezetek és intézményeik
- Vállalkozások, egyéni vállalkozók
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezett körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú fejlesztések (USP)
- egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások
- a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása
- Nem támogatható közösségi közlekedési és egyéni nem motorizált közlekedéssel hozzá nem férhető esemény, valamint olyan esemény mely a parkolási igények nagyságrendi növekedését jelenti vagy ahol a parkolás csak termőterületen megoldható
- Előnyben részesítendő a turisztikai szezon meghosszabbítását szolgáló és a parttól távolabbi településeken megvalósuló rendezvények

**Megvalósítás felelőssége
Finanszírozási feltételek:**

Kulturális programok összehangolásának ösztönzése térségi szinten.

- **EU támogatási alap**
- **Operatív program**

ERFA

Magán, önkormányzati forrás és egyéb állami támogatás

Regionális operatív program

Komponens megnevezése:	2.2.4.2 Jelentős turisztikai és helyi igényeket is kiszolgáló szórakoztató projektek – „Aktívan szórakoztató Balaton”
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>1-2 kiemelt balatoni tematikus, kulturális hagyományokra épülő fejlesztési vízió megvalósítása (pl. Balatoni tematikus szabadidő, élmény-, örökség- vagy kalandpark létesítése).</p> <p>1-2 multifunkcionális szórakoztató központ (mely, helyt ad kulturális rendezvényeknek, sporteseményeknek, tevékenységeknek, konferenciáknak, nagy létszámot igénylő rendezvényeknek) jól megközelíthető településeken a meglévő szállodakapacitásra épülve. (Legalább 1 db. szórakoztató központnak tudnia kell biztosítani a konferenciák megrendezésre alkalmas funkciókat is.)</p> <p>1-2 európai színvonalú és egyedülálló aquapark és csúszdaparkok létrehozása magánforrásból a jó közlekedési elérhetőséggel rendelkező háttérterületeken.</p>
Földrajzi preferenciák:	Balaton régió egész területe, előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken megvalósuló beruházások
Lehetséges kedvezményezettek:	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások • Helyi önkormányzatok és intézményeik <p>A kedvezményezett körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.</p>
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none"> • Működtetés, fenntartás biztosítása • egyedi arculatú fejlesztések (USP) • egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások • a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása • Már beépített területeken lehet csak a fejlesztéseket megvalósítani. • Nem támogatható közösségi közlekedési és egyéni nem motorizált közlekedéssel hozzá nem férhető esemény, valamint olyan esemény mely a parkolási igények nagyságrendi növekedését jelenti vagy ahol a parkolás csak termőterületen megoldható • Jó közúti közlekedési elérhetőség megléte • Előnyben részesítendő a turisztikai egész éves nyitva tartást szolgáló és a parttól távolabbi településeken megvalósuló rendezvények
Megvalósítás felelőssége	A fejlesztések támogatását üzleti terv és megvalósíthatósági tanulmány alapján kell megítélni.
Finanszírozási feltételek:	<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap
	ERFA

Magán, önkormányzati forrás és egyéb állami támogatás

- **Operatív program**

Regionális operatív program

Komponens megnevezése:	2.2.4.3. A Balatoni konferencia turizmus fejlesztése
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p><i>Jelenlegi konferencia központok (Balatonfüred, Keszthely) kihasználtságának javítása a programoknak a helyi sajátosságokhoz (pl. egyetemek rendezvényei) való jobb illesztésével</i></p> <p><i>Konferencia központok</i></p> <p>Max. 2 db konferencia központ létrehozása magánforrás bevonásával, mely alkalmas nagyobb rendezvények befogadására (800-1500 fő) és kellő számú férőhelyet biztosító magas kategóriájú szállodák közvetlen közelébe épül. (Keszthelyen folyamatban van a meglévő központ bővítése)</p> <p><i>Jelenlegi hivatásturisztikai kínálat korszerűsítése:</i></p> <p>Meglévő szállodák konferencia, képzési szolgáltatásainak korszerűsítése a kapacitás kihasználtság javítása érdekében.</p> <p><i>Kapcsolódó tevékenységek:</i></p> <p>TDM rendszer részeként a kongresszus-szervezés szervezetének, valamint a kongresszusi és incentive marketing kialakítása, a személyzet szakmai és nyelvi továbbképzése.</p> <p>hivatásturisztikai rendezvények, konferenciák – kiemelten évente visszatérő, új, valamint nemzetközi és részturisztikai - megrendezésének támogatása és ösztönzése.</p>
Földrajzi preferenciák:	Balaton régió egész területe, előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken megvalósuló beruházások
Lehetséges kedvezményezettek:	<ul style="list-style-type: none">• Vállalkozások• Non-profit szervezetek• Helyi önkormányzatok és intézményeik <p>A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.</p>
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none">• Működtetés, fenntartás biztosítása• Előnyben részesítendő a meglévő létesítmények kapacitás kihasználtságának elősegítése• egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások• a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása

- Már beépített területeken lehet csak a fejlesztéseket megvalósítani.
- Nem támogatható közösségi közlekedési és egyéni nem motorizált közlekedéssel hozzá nem férhető esemény, valamint olyan esemény mely a parkolási igények nagyságrendi növekedését jelenti vagy ahol a parkolás csak termőterületen megoldható
- Jó közúti közlekedési elérhetőség megléte

**Megvalósítás
felelőssége**

A fejlesztések támogatását üzleti terv és megvalósíthatósági tanulmány alapján kell megítélni.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA
Magán, önkormányzati forrás és egyéb állami támogatás
- **Operatív program** Regionális operatív program

**Komponens
megnevezése:**

2.2.4.4 Gyermek, ifjúsági és diákturizmus fejlesztése

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Meglévő balatoni táborok korszerűsítése (pl. zenei, művészeti, sport, nyelvi táborok kialakításához kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések), valamint az erdei iskoláknak is alkalmas balatoni táborok szolgáltatási színvonalának és programkínálatának fejlesztése;

Low cost, ifjúsági és diák szálláshely- és szolgáltatás fejlesztések, illetve korszerűsítések támogatása (így pl. egész éves kínálat biztosítása érdekében szálláshelyek téliesítése);

Gyermeküdültetés

Zánkai Diák Olimpiai Központ (Z-DOK) létrehozása:

A centrum átfogó korszerűsítése, az olimpia és a többi üdülési forma megrendezéséhez szükséges feltételek megteremtése oly módon, hogy a létesítmények egész évben szolgálhassák az ifjúsági-, a mozgássérült-, a sportturizmus, családos üdültetés, víziturizmus igényeit, valamint a Központ rentábilis működését – sportpályák, szálláshelyek, kiegészítő attrakciók (pl. témapark létrehozása: Interaktív Magyarország) és szolgáltatások megteremtése;

Zánkai Ifjúsági Olimpia kezdeményezése 14-18 éves fiatalok számára, szellemi és fizikai erőpróbák együttes megszervezésével.

Az egész éves kihasználtság javítása szükséges rendezvények, programok szervezésével.

5 napos Balatoni Diákfesztivál megrendezése augusztus végén

(csütörtöktől-hétfőig);

Földrajzi preferenciák:	Balaton régió egész területe, előnyben részesülnek a part menti területek
Lehetséges kedvezményezettek:	<ul style="list-style-type: none">• Állami szervezetek és intézményeik• Vállalkozások• Non-profit szervezetek• Megyei, helyi önkormányzatok és intézményeik <p>A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.</p>
Támogatás szempontjai	<ul style="list-style-type: none">• Működtetés, fenntartás biztosítása• egyedi arculatú, helyi környezetbe, tájba illeszkedő építészeti megoldások• a helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal, szálláshelyekkel való állandó együttműködés kialakítása• Már beépített területeken lehet csak a fejlesztéseket megvalósítani.• Táboroknak a természeti, táji, helyi kulturális értékeket bemutató szolgáltatásokat is biztosítani kell.
Megvalósítás felelőssége	100 M Ft feletti fejlesztések támogatását üzleti terv és megvalósíthatósági tanulmány alapján kell megítélni.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none">• EU támogatási alap	ERFA
<ul style="list-style-type: none">• Operatív program	Regionális operatív program

2.3 Korszerűsítés, turisztikai szálláshelyek, kiegészítő szolgáltatások színvonalának javítása

A sikeres turizmus feltételezi a fogadóterület felkészültségét mind a helyi lakosság mindennapos élete, mind a turisták ideiglenes tartózkodása során felmerülő igények kielégítésére. A turizmus ágazat mindebben csak egy részt képvisel, de nem lehet sikeres, ha nem jól működik az egész rendszer. A Balaton régió új, vonzó (a lakosságnak állandó és a turistáknak ideiglenes) életteret felvillantó jövőképeinek megvalósítása elősegíti a balatoni turizmus egyik legnagyobb gondjának, a szolgáltatási színvonal szezonális okozta gyengeségének a leküzdését is. A fizetőképes helyi törzsközönség kialakulása a vendéglátás

vállalkozásai számára biztosíthatja majd a két hónapra lecsökkent működési idő egész évre való kiterjesztését, és ezáltal a képzett munkaerő megtartását, valamint a kiváló minőség elérését, ami az itt szerezhető élményekkel együtt a Balaton márkakép kialakításának alapvető feltétele. A fejlesztési politikát a turisztikai termékek előállítására célszerű alapozni, és nem indokolt a teendőket csupán az egyes részszolgáltatások szerint (pl. szálláshelyek, információs irodák, vendéglátóhelyek stb.) csoportosítani, ám az új fejlesztések megvalósítása és a korszerű marketing kialakítása idő és pénzigényes feladat. Fontos tehát mindenekelőtt annak a korszerűsítése és tökéletesítése, ami már megvan, és ami a jelenlegi megélhetést biztosítja.

Általános célkitűzések:

Meglévő kereskedelmi szálláshelyek színvonalának, akadálymentesítésének támogatása, emelése és a kapcsolódó szolgáltatások bővítése, valamint új szálláshelyek kialakításának ösztönzése a parttól távolabbi településeken

- A turizmushoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások (szállás- és vendéglátóhely) minőségének javítását támogató **minősítési rendszer kialakítása és működtetése**
- Turisztikai célú **településkép megújítása, a közbiztonság megteremtése**, valamint a **köztisztaság és a higiénias létesítmények** fejlesztése
- A turisztikai kínálat fejlesztésének egyik alapját jelentő **közzolgáltatások színvonalának emelése**

Fejlesztési komponensek:

Komponens megnevezése:	2.3.1 Balatoni szálláshelyek és kapcsolódó szolgáltatások minőségi és a parttól távolabbi településeken mennyiségi fejlesztése
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p><i>A turisztikai termékek által tartalmazott szálláshelyek fejlesztését az alábbi szempontok alapján kell támogatni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Balaton parton meglévő szálláshelyek minőségi fejlesztése, a parttól távolabbi településeken meglévő és új szálláshelyek fejlesztése; • Magas minőségű szállodák fejlesztéséhez max. 30 % vissza nem térítendő támogatás nyújtandó; • 30%-nál magasabb arányú vissza nem térítendő támogatás csak a parttól távolabbi falusi szálláshelyeken, illetve az ifjúsági szállások esetén javasolt; • Esélyegyenlőségi szempontok biztosítása, akadály-mentesítés; • Energiatakarékosságot javító beruházások; • Megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése; • Meglévő szállodák családbarát felújítása, pl: <ul style="list-style-type: none"> • szobarekonstrukció: kétágyas szobákból családi apartmanok kialakítása;

- szobai berendezések, bébifon-rendszer telepítése, étterem rekonstrukció – bébibüfé, családi étkező;
- óvoda, gyermekfoglalkoztató kialakítása, felszerelése;
- fedett gyermekmedence ill. szabadtéri medence, kapcsolódó gyermek animáció fejlesztése;
- Humán erőforrás fejlesztési program részeként munkatársak, egyéni vállalkozók továbbképzésének támogatása, kiemelten vevő-orientáció és minőségmenedzsment, nyelvi, szervezetfejlesztési és kommunikációs tréningek;
- TDM-ek feladatának részeként közös szállodai információs, és értékesítési rendszerek kialakításának, korszerűsítésének továbbá közös rendezvények szervezésének a támogatása.

Balatoni kempingek európai színvonalú megújítása

- A meglévő parti kempingek európai színvonalú korszerűsítése és integrált infrastrukturális fejlesztése (pl. higiénias létesítmények, parkosított kempingterület, melegvízellátó szolárrendszer, „luxusparcellák” kialakítása közműcsatlakozással, mobil-home telepítése, fedett létesítmény-fejlesztése: belterületi kempingekben gyermekmedencék, játszóterek kialakítása stb.)
- Sajátos kemping szolgáltatások fejlesztése (pl. értékmegőrzők, kerékpártárolók, animáció, korszerű vendéginformációs rendszerek, recepciók és fogadóépületek korszerűsítése, biztonsági rendszerek, kártyás fizetőrendszerek fejlesztése, vendéglátó és kereskedelmi egységek fejlesztése stb.)
- A háttér területeken új kempingek létrehozása
- Turizmusban érdekelt vállalkozások (pl. szállásadók, vendéglátósok, turisztikai szolgáltatók) informatikai eszközök használatának ösztönzése

Max. 30 % vissza nem térítendő támogatás adható.

A régió egész területe

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

- Vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

Támogatás szempontjai

- Gazdaságossági hatás
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- egyedi arculatú fejlesztések (USP)
- munkahelyteremtő hatás
- Előnyben részesülnek a balatoni helyi organikus építészeti és a

tematikus megoldásokat tartalmazó fejlesztések

- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal való állandó együttműködés kialakítása
- Előnyben részesülnek a parttól távolabbi településeken és egész éves nyitva tartást biztosítani képes fejlesztések, így részben nyitott rendszerű komplex üdülő és szabadidő-szolgáltatást nyújtó üdülőfaluk, apartman-telepek
- már beépített területek rehabilitálása, vagy meglévő szálláshely komplexumok minőségi fejlesztése

**Megvalósítás
felelőssége**

A támogatás elbírálása megvalósíthatósági tanulmány és üzleti terv alapján történik.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási
alap** ERFA
MFB kamattámogatásos hitelei
- **Operatív
program** Regionális operatív program

**Komponens
megnevezése:**

**2.3.2 A turizmushoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások
minőségének javítása**

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Turisztikai szolgáltatások minőségének javítás, kapcsolódás a Magyar Turizmus Minőségi díj kezdeményezéshez és helyi értékeket, terméket figyelembe vevő térségi minősítési rendszerek kialakítása és működtetése

A regionális TDM gondozásában a Balaton régió kapcsolódása az országos turisztikai minősítési rendszerhez. A feladathoz kapcsolódóan az alábbi tevékenységek ellátása:

- A turisztikai szolgáltatóknál a meglévő minősítési rendszer presztízsének (védnöki tábla) erősítése harmonizálása a nemzetközi és esetleg más hazai rendszerekkel
- A fogyasztóvédelmi szabályok folyamatos terjesztése a balatoni szolgáltatók körében, az ellenőrzés és a szankcionálás szigorítása;
- Önkéntes turisztikai termék és tevékenység specifikus minőségbiztosítási rendszerek kialakítása és megszervezése (pl. mikrotérségre, lovasturisztikai, kerékpáros szolgáltatókra,);
- Minőség-menedzsment tanfolyamok szervezése a balatoni vállalkozások számára;
- Regionális és desztinációs szintű minőségi monitor felállítása: folyamatos vendég-megkérdezések (releváns minőségi dimenziók és tevékenységi területek mentén) az egyes desztinációk központi turisztikai termékeivel kapcsolatosan a releváns turisztikai szolgáltatók

bevonásával (így pl. turisztikai termékek és szolgáltatások minőségének mérése desztinációs szinten, a szolgáltatási minőség eseményorientált elemzése)

Földrajzi preferenciák:

A régió egész területe.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Regionális TDM, együttműködve a Balatoni Integrációs Kht-val és Turisztikai Projektirodával

Támogatás szempontjai

- Működtetés, fenntartás biztosítása

Megvalósítás felelőssége

Amíg a regionális TDM nem áll fel, addig javasolt, hogy a minősítési rendszerre a Turisztikai Projektiroda és Balatoni Integrációs Kht közösen dolgozzon ki egy javaslatot minősítési rendszer tartalmára és működtetésére, figyelembe véve a már meglévő rendszereket, nemzetközi tapasztalatokat és a fogyasztói igényeket.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

ERFA

Regionális operatív program

Komponens megnevezése:

2.3.3 A turisztikai kínálat fejlesztésének egyik alapját jelentő közszolgáltatások színvonalának emelése, valamint a turisták komfortérzetét javító fejlesztések ösztönzése (közbiztonság, higiénia, környezetbarát szemlélet, idegenforgalom kifehéritése)

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Az alábbi szolgáltatásokat a TDM-ek és az önkormányzatok együttműködésében való megvalósítás esetén kell támogatni.

Közbiztonság javítása

- Rendőrség és a polgárőrség feladataihoz kapcsolódó, a turisták érdekeit szolgáló fejlesztések támogatása (pl. turisztikai térfigyelő rendszerek telepítése, információs pontok kialakítása, idegen nyelvű turisztikai elsősegély ügyelekek kialakítása, kiadványok, tájékoztatóanyagok készítése);
- a közrend megteremtésében elért sikeres példák elterjesztése az önkormányzatok körében a Balatoni Szövetséggel koordinálásával;

Köztisztaság és a higiénia létesítmények fejlesztése

- Nyilvános wc-k építése és felújítása
- regionális programok és akciók meghirdetése (pl. tisztaság, rend, parkolás, strandszépítés, virágosítás).
- a Tiszta Balaton napjának megszervezéséhez és megrendezéséhez

kapcsolódó fejlesztések támogatása;

- a köztisztaság megteremtésében elért sikeres példák elterjesztése az önkormányzatok körében a Balatoni Szövetséggel koordinálásával;

Köszolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai szemléletformálás (a vízi mentés eszközrendszerének fejlesztése és kiemelten a lakosság turisztikai szemléletének formálása és az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások felkészítése a turistáknak is megfelelő szolgáltatási igények kielégítésére)

A balatoni idegenforgalmi gazdaság kifehérítését ösztönző programok és projektek támogatása

A környezetkultúra javítása a turisztikai szolgáltatók körében:

- a környezetbarát szemlélet és a környezetvédelmi szabályok (pl. környezetbarát üzemeltetési és viselkedési módok) terjesztése tájékoztató anyagok készítése és képzések, továbbképzések, tájékoztató fórumok, tanfolyamok segítségével;
- "Környezetbarát balatoni ..." díj és logó bevezetése és évenkénti odaítélése;
- Környezeti hatástanulmányok elkészítésének támogatása a turisztikai termékfejlesztési projektek kidolgozása során;
- Turizmus környezeti hatásait vizsgáló kutatások támogatása.

**Földrajzi
preferenciák:
Lehetséges
kedvezményezettek:**

A régió egész területe

- Állami szervezetek és intézményeik
- Vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok és intézményeik

A kedvezményezetti körbe tartozó szervezetek által létrehozott partneri együttműködés.

**Támogatás
szempontjai**

- Gazdaságossági hatás
- Működtetés, fenntartás biztosítása
- Helyi TDM-hez való kapcsolódás, turisztikai szolgáltatókkal való állandó együttműködés kialakítása

**Finanszírozási
feltételek:**

- EU támogatási alap ERFA
- Operatív program Regionális operatív program

Melléklet 1.: Balatoni turisztikai termékek és turizmusformák

A Balaton régióban az új turisztikai termékek által életre hívható egyes turizmusformák a következő kategóriákba csoportosíthatók:

Termék/turizmus- forma	Hely		Időszak			Jelleg	
	vízpart	háttér	főszезon	4-6 hó	12 hó	exkluzív	szokvány
Gyógyturizmus	*	*			*	*	
Termálfürdők	*	*		*			*
Nyári családi vízparti üdülés, strandolás	*		*				*
Vízi sportturizmus (vitorlás)	*			*		*	
Horgászturizmus	*	*		*			*
Magas kategóriájú szállodák, resort típusú komplexumok	*	*	*	*	*	*	*
Falusi turizmus		*		*	*	*	*
Öko- és természeti turizmus		*		*		*	
Borturizmus		*		*		*	
Lovas turizmus		*		*		*	
Kerékpáros turizmus	*	*		*			*
Golf és egyéb sport turizmus	*	*		*	*	*	*
Vadászturizmus		*			*	*	
Kulturális és eseményturizmus	*	*		*	*	*	
Szórakoztató központok	*	*			*		*
Konferencia turizmus	*				*	*	
Ifjúsági és diákturizmus	*		*	*			*

3. Humánerőforrás fejlesztés

3.1. Képzési programok

- 3.1.1. Munkaerő-piaci képzési igényeket előrejelző rendszer
- 3.1.2. Piaci igényekhez igazodva az alkalmazásban állók és a munkanélküliek képzettségi szintjének javítása
- 3.1.3. Szakképzés fejlesztése a gazdaság munkaerő-piaci követelményeihez illeszkedve
- 3.1.4. Felsőoktatás modernizációja, a régió gazdasági igényeihez való igazítása
- 3.1.5. Önkéntes (hobby) képzések támogatása
- 3.1.6. Közsférában dolgozók alkalmazkodó-képességnek javítása
- 3.1.7. Turizmushoz kapcsolódó képzések lebonyolítása
- 3.1.8. Informatikához kapcsolódó felhasználói ismeretek megszerzése

3.2. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának elősegítése

- 3.2.1. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatási programjai
- 3.2.2. Helyi foglalkoztatási paktumok tervezése

3.3. Helyi társadalom megújítása

- 3.3.1. Balatoni Civil Alap felállítása

3.4. Humán szolgáltatások fejlesztése többcélú kistérségi társulások keretében

- 3.4.1. Egészségügyi ellátás korszerűsítése a prevenció és a rehabilitáció területén
- 3.4.2. A szociális ellátás fejlesztése
- 3.4.3. Lakosság kikapcsolódásához szükséges infrastrukturális feltételek javítása
- 3.4.4. Alapfokú oktatási-nevelési intézmények működési feltételeinek fejlesztése

3.5. Regionális társadalmi-gazdasági tudományos tevékenységek ösztönzése (később kerül kidolgozásra)

3.6. A Régió önállósodását szolgáló intézményfejlesztés (később kerül kidolgozásra)

Intézkedés megnevezése:	3.1. Képzési programok
Célok:	<ul style="list-style-type: none">• A Balaton régióban egy olyan képzési szerkezet létrehozása és ennek segítségével való humánerőforrás tervezés, mely a Balaton régió specifikus igényeinek, a munkaerő-piaci igényeknek és az itt élő lakosság pozitív jövőképeknek megfelelő struktúrát állít fel.• Munkaerő-keresletet figyelembe vevő szakképzési rendszer rugalmas működtetése, a felnőttképzés, ezen belül az átképzések

ösztönzése, különös tekintettel a régió kulcságazataira.

- A turizmusban szezonálisan foglalkoztatottak szakismeretének, képességeinek fejlesztése.
- A vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelemben, szállodaiparban ügyfélkapcsolati oldalon dolgozók – elsősorban a német mellett – az angol nyelv ismeretének és vendéglátói készségeinek javítása.
- Modern info-kommunikációs eszközök használatának elsajátítása a lakosság és a munkavállalók széles körében.

**Komponens
megnevezése:**

3.1.1. Munkaerő-piaci és képzési igényeket előrejelző rendszer

Céljai:

- Szakképzési rendszernek a vállalkozások igényeihez való igazítása.
- Munkaerő-piaci képzési igényeket előrejelző rendszer kialakítása és működtetése.
- Oktatási és képzési rendszerek alkalmazkodása a XXI. század valóságához, a munkaerő-piaci kihívások felmérése és nyomon követése, a szükséges kompetenciák alakulásának követése és ennek megfelelő aktuális képzési programok kidolgozása.
- A felhasználók továbbképzésének biztosítása, új információkhoz való hozzáférésének segítése.

Az adatbázis működtetésével elérni kívánt célok:

Munkáltatói részről:

- Megbízható, folyamatosan frissített adatbázis a régióban végzett szakemberekről.
- A munkaerő-piac aktuális elvárásainak megfelelő szakmai képzés eredményeként hatékony, friss ismeretekkel rendelkező munkavállalókhoz való hozzáférés.

Intézményi részről:

- A képző intézmények képzési programjainak piaci igényekhez igazodó aktualizálása.
- Az oktatási intézmények képzési kínálatának összehangolása, a régió munkaerő-piaci igényeinek megfelelő kialakítása, hiányszakmákra való koncentráció biztosítása, túlképzés megakadályozása.

Munkavállalói részről

- Az intézményekben végzett hallgatók szakmai utánkövetése.
- Szakmai újdonságokról való gyors tájékoztatás lehetősége.
- A képzésben résztvevők és végzett hallgatók számára pályázati figyelőrendszer működtetése és a pályázatok elkészítésében való segítségnyújtás.
- Új szakmai képzések, továbbképzések, ráépülő képzésekkel való megkeresés lehetősége.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Támogatható tevékenység

A régió munkaerő-piaci, szakképzési előrejelző rendszerének kialakítása és működtetése önkéntes alapon

A térségben működő munkaügyi központok, vállalkozások, iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatási intézmények, szakmai civil szervezetek, gazdasági kamarák bevonásával szükséges kidolgozni egy adatbázist, ami folyamatosan jelzi a régióban a szakképzési igényeket. Az adatbázis kialakításához szükséges, hogy a régió összes vállalkozása államilag kötelező előírás alapján rövid és középtávra folyamatosan jelentsék, hogy a jövőben milyen szakképzettségű munkaerőre lenne igényük. Az adatfelvételnek nemcsak a szakmákra, hanem a munkavállalók szükséges készségeire, kompetenciáira is ki kell terjednie. A munkaerő-piaci igényeket előrejelző rendszerrel javasolt kapcsolódni az országos rendszer részeként a munkaügyi központok által működtetett rövid távú előrejelző rendszerhez.

Az adatbázis kidolgozásához, létrehozásához és működtetéséhez szükséges feladatok:

- Az előrejelző rendszer továbbfejlesztését gondozó felelős szervezet kijelölése;
- Az adatbázis keretrendszerének kidolgozása, szakmai igények meghatározása;
- Tartalmi elemek összegyűjtése, vállalati kérdőívek tartalmának szükség szerinti pontosítása;
- Az intézmények, munkaügyi központok, iskolarendszerű- és iskolarendszeren kívüli szakképző és felsőoktatási intézmények, civil szervezetek, önkormányzatok egységes elektronikus hálózatba szervezése;
- Adatbázis felállítása, illetve Interneten is elérhető lekérdezések biztosítása;
- Az adatbázis intézményi belső hálózatban való működtetése;
- Adatfeltöltés;
- Folyamatos aktualizálás, a kérdőívek időszakonkénti lekérdezésére és feldolgozására vonatkozó felelősségek meghatározása;
- Adatbázis alapján tájékoztatás a képző intézményeknek a képzési igényekről.

A feladat koordinálására ki kell választani egy szervezetet (vagy regionális fejlesztési ügynökség, régióban gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szervezet, illetve egy helyi gesztor munkaügyi kirendeltség).

Az adatbázis aggregált adatainak nyilvános, interneten keresztüli

elérhetőségét biztosítani kell. Fontos a partnerség kialakítása több szervezettel, így az ifjúsági, szociális szervezetekkel. A partneri együttműködések révén a kidolgozás és megvalósítás folyamatába szisztematikusan integrálni szükséges a szociális partnerek valamint a köz- és magánszféra kezdeményezéseit. A partneri együttműködések hatékonysága mindenekelőtt a helyi és regionális testületek valamint a civil társadalmi szervezetek aktív bevonásától nő, mivel ezek a régió polgáraihoz közel nyújtanak szolgáltatásokat, jobban igazodva a helyi közösségek sajátos igényeihez.

Földrajzi preferenciák:

A régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Munkaügyi központok
- A gazdasági fórumot koordináló szervezet
- Iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzőintézmények
- Civil szervezetek
- Gazdasági kamarák

Támogatás szempontjai

- A gazdasági, munkaügyi, képző szervezetek bevonásának biztosítása
- Költséghatékony megoldás támogatása
- Kapcsolódás meglévő rendszerekre

Megvalósítás felelőssége

A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetni kell az érintett megyék munkaügyi központjaival a fentiekben vázolt rendszer működési lehetőségeiről.

Az egyeztetés alapján javasolt a rendszer működésért felelős szervezetek kijelölése, illetve a működtetésben érintett szervezetek bevonása a projekt előkészítésébe.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

Komponens megnevezése:

3.1.2. Piaci igényekhez igazodva az alkalmazásban állók és a munkanélküliek képzettségi szintjének javítása

Céljai:

- A munkavállalók képzettségi szintjének, képességeinek a vállalkozások igényeihez való igazítása.
- A gazdaság versenyképességének javításával, a gazdasági aktivitás növelésével, a potenciális munkaerő minél nagyobb részének mobilizálása, flexibilitásának, alkalmazkodóképességének növelése.
- A tudásalapú társadalom kihívásainak való megfelelés, a munkaerő fokozott alkalmazkodásának segítése, a képességek fejlesztése.

- Régió hiányszakmaiban, kulcságazatokban képzések támogatása.
- Munkanélküliek elhelyezkedésének ösztönzése az új szakmák elsajátítása érdekében.
- Az általános iskolai végzettség megszerzésének ösztönzése a felnőttek körében.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A gazdaság sikeres megújulásának előfeltétele a megfelelő képzettségű munkaerő rendelkezésre állása. A régió ugyan munkaerő-piaci, szakképzési intézményekkel megfelelően lefedett, de ahhoz hogy munkaerő-piaci kínálata megfeleljen a piaci igények kihívásainak, szükséges a potenciális és foglalkoztatott munkavállalók képzése, képességeinek javítása.

Az alábbi tevékenységek támogatandók:

- **Képzési támogatás nyújtása, azon képzések lebonyolításához, melyek a képzési előrejelző rendszer alapján hiányszakmának tekinthetők, vagy a régió kulcságazataihoz (pl. szőlészet-borászat) kapcsolódnak.**

A program keretében támogathatók:

- Megfelelő indoklással új képzési programok, tananyagok kidolgozása.
- Modulrendszerű képzési programok kialakítása, hogy hosszabb idő alatt is elvégezhetőek legyenek a képzések.
- A képzések közti átjárhatóság biztosítása.
- A megjelölt hiányszakmákban, kulcságazatokban képzési programok indítása (képzéseken való részvétel).
- Egyéb, a munkaerőpiacon való részvételhez szükséges kompetenciák (pl. kommunikációs készség, önismeret, vállalkozói készségek fejlesztése, informatika, számítógép-kezelői ismeret) és általános idegen nyelv (elsősorban angol és német) oktatás.
- A képzéskehez gyakorlati helyek és gyakorlati képzés biztosítása.

A képzéseken elsősorban munkanélküliek és a szezonálisan foglalkoztatottak részvételének támogatása javasolt. Elsősorban a turizmussal összefüggő szakmákban (kereskedelem, vendéglátás, ügyfélszolgálati munkakörök, turisztika), az egészségügyben, közintézmények ügyfélkapcsolati részlegén dolgozóknak (alkalmazásban lévők, munkanélküliek, valamint felnőtt nem iskolarendszerű képzésben részt vevő munkavállalók) kell támogatást nyújtani idegen, ezen belül is elsősorban angol nyelvű oktatás céljából. Az oktatás célja sok esetben jó kommunikációs nyelvismeret elsajátítása és nem feltétlenül államilag elismert nyelvvizsga megszerzése. A nyelvoktatás folyhat önálló keretek között is, illetve a szakmai képzésekhez kapcsolódóan is.

Képzési programokat a szakképzési előrejelző rendszer igényein és a hiányszakmákon túl elsősorban a régió kulcságazataiban, így a mezőgazdaság, szőlészet-borászat, élelmiszer-feldolgozás, kézművesipar, valamint az elektronikai iparban meghatározó

vállalkozások igényeihez igazítva célszerű támogatni. A képzési támogatások során előnyben kell részesíteni azoknak a vállalkozásoknak a szakképesítési igényeit, akik új, tartós munkahelyet teremtenek a régióban.

A hiányszakmában indítandó képzéseknek orientálniuk kell a térség szakképző iskoláinak, iskolarendszeren kívüli szakképző intézményeinek meghirdetett képzési programjait, azok keret létszámait.

A munkanélküliek szakképesítésének megszerzését javasolt összekötni a kistérségi foglalkoztatási paktumokban meghatározott igényekhez, illetve a vállalkozások foglalkoztatási igényeihez.

A támogatási döntések meghozatalára szükséges a régióban egy gazdasági tanácsot felállítani, melyben részt vennének a munkaügyi központok, a szakképzési előrejelző rendszert koordináló szervezet, a vállalkozások képviselői (gazdaság- és kereskedelmi kamarák)

○ **Nyolcosztályos általános iskolai végzettség megszerzésének ösztönzése**

Támogatás nyújtása annak érdekében, hogy a nyolc általános iskolai osztályt nem elvégzett felnőttek befejezhessék általános iskolai tanulmányaikat, majd szakmát szerezhessenek.

A felnőttoktatás szervezése során törekedni kell, hogy a képzési helyszíneket mindinkább az érintettek lakóhelyéhez közel tartsák. Az elméleti oktatásra jó lehetőséget adnak az egyes kistérségek általános iskolái.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

A régió teljes területe

- Munkaügyi központok
- Szakképzéssel, felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, vállalkozások
- Non-profit szervezetek
- A gazdasági fórumot koordináló szervezet
- Nem releváns, mert központi finanszírozású programoknak a helyi igényekhez illeszkedő megvalósítása szükséges

A gazdasági fórumot koordináló szervezetnek kell egyeztetni a képző szervezetekkel a kompetencia alapú és modulrendszerű, régióspecifikus elemeket tartalmazó képzési anyagok kidolgozásáról.

A gazdasági fórumban szükséges az egyeztetés a munkaügyi központokkal a képzési programok megtervezéséről és a támogatási preferenciákról.

A munkaügyi központi és a kistérségek együttműködését szorgalmazni kell a 8 általános osztály befejezését, majd a ráépülő szakképzést szolgáló felnőttoktatási programok támogatására, illetve megvalósítására.

• **Operatív program:**

Emberi Erőforrás Operatív Program, vagy
Regionális operatív program

Komponens megnevezése:	3.1.3. Iskolarendszerű szakképzés fejlesztése a gazdaság munkaerő-piaci követelményeihez illeszkedve
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Szakképzési rendszernek a vállalkozások igényeihez való igazítása. • Szakképzési intézmények infrastruktúrájának modernizálása újonnan felmerülő képzési követelményeknek való megfelelés érdekében. • Tapasztalatcsere ösztönzése a képzési programok folyamatos megújítása érdekében. • Régióspecifikus elemeket tartalmazó módszertani és tananyagfejlesztés. • A tananyagok digitális feldolgozása, a tanulók számára figyelemfelkeltő módszertan alkalmazása. • Pedagógusok továbbképzése, informatikai kompetenciáinak fejlesztése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A gazdaság sikeres megújulásának előfeltétele a megfelelő képzettségű munkaerő rendelkezésre állása. A régió ugyan munkaerő-piaci, szakképzési intézményekkel megfelelően lefedett, de ahhoz hogy munkaerő-piaci kínálata megfeleljen a piaci igények kihívásainak, szükséges a potenciális és foglalkoztatott munkavállalók képzése, képességeinek javítása.</p> <p><u>Az alábbi tevékenységek támogatandók:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pályaválasztási tanácsadó rendszer működtetése <p>Annak megelőzése érdekében, hogy csökkenjen a szakképző iskolákban a lemorzsolódás, javítani kell a diákok pályaválasztási orientációján. Másrészt szükséges olyan szakmák megismertetése a diákokkal és szülőkkel amelyek jelenleg hiányszakmák a régióban és ezen munkahelyek betöltése csak szakképzetlen munkaerővel vagy átképzéssel biztosítható. Ezen problémák javítása érdekében kell a pályaválasztást segítő tájékoztató rendezvényeket tartani. Ezekre sor kerülhet nyílt napok, képzési vásárok keretében. Lényeges, hogy a pályaválasztás előtt álló diákok személyesen is megismerkedjenek az adott szakmával, a munkavégzés körülményeivel.</p> <p>Szakképzési infrastruktúra (szükség szerint építés vagy eszközbeszerzés) fejlesztésének támogatása</p> <p>Javasolt, hogy a Térségi Integrált Szakképző Központok, a szakképző iskolák infrastruktúrájukat mind nagyobb hatékonysággal használják ki a képzések lebonyolítására. Ezért törekedni kell arra, hogy az adott szakma oktatásához megfelelő infrastruktúrával, pontosabban gyakorlati helyekkel rendelkezzenek.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Amennyiben szükséges, a fentiekben jelzett gazdasági tanács javaslatára támogatás lenne adható a képzési infrastruktúra fejlesztésére, a legmodernebb gyakorlati alkalmazások elsajátítása

érdekében. Alapvetően a gyakorlati oktatást segítő eszközbeszerzést lehetne támogatni, kivételes esetben új épületek építése is támogatható. Ösztönözni kell ezen belül a vállalkozások által biztosított gyakorlati helyeket.

Tapasztalatcsere a szakképzésben

Ahhoz, hogy a legmodernebb és leginkább bevált gyakorlatot tanítsák a szakképzés során, célszerű létrehozni a régió szakképzéssel és felnőttoktatással foglalkozó intézményeinek fórumát. A fórum részeként rendszeresen (kb. félévente), akár együttesen, illetve szakterületenként szerveznék a tapasztalatcserét. A fórum munkájába bevonhatók a gazdasági élet szereplőinek képviselői is, illetve tudásátadás érdekében régióon kívüli – akár nemzetközi - szereplők is. A fórumok szervezését a szakképzési előrejelző rendszer működéséért felelős szervezetnek kell koordinálnia. A kommunikáció hatékonyabb és gyorsabb előmozdításáért javasolt létrehozni egy honlapot, ahol többek között interaktív fórum segítheti a gyakorlati tapasztalatok, a jó és a negatív példák az érintettek közti megosztását.

Régióspecifikus elemeket tartalmazó módszertani és tananyagfejlesztés

A Balaton régió kulcságazataiban folyó szakképzésekhez szükséges naprakész tananyagok biztosítása a szakképzést végző intézmények részére. Az új tananyagok hatékony bevezetéséhez módszertani segédletek kidolgozása szükséges.

A Balaton régió középiskoláiban az iskolarendszerű oktatás részeként Balaton térségre jellemző ismeretek oktatásához szükséges tananyagok, módszertani anyagok fejlesztése. Az új tananyagok hatékony bevezetéséhez módszertani segédletek kidolgozása szükséges.

Az alábbi témákhoz javasolt oktatási tevékenység végzése

- A balatoni helytörténeti, földrajzi, kulturális ismeretek.
- Alapvető vendégfogadói (gasztronómia, kommunikáció) ismeretek.
- Környezettudatos életmódhoz kapcsolódó ismeretek.
- A Balaton térségének környezeti, társadalmi, gazdasági alrendszerei kölcsönkapcsolatainak, működési mechanizmusának megismerése.
- Esélyegyenlőség (kiemelten fogyatékkal élővel szembeni) megteremtését szolgáló oktatás.

Pedagógusok továbbképzése, informatikai kompetenciáinak fejlesztése

Az informatikai eszközök és programok használatát szükséges a szakképző intézményekben preferálni, mert szinte minden szakma részelemeként megjelenik a számítógép használatához szükséges kompetencia alkalmazásának szükségessége.

A szakképző iskolákban tanító pedagógusokat, szakoktatókat informatikai képzésben kell részesíteni, hogy képessé váljanak a digitális tananyagok bemutatására, prezentációk készítésére, új

módszertani lehetőségek felhasználására, mellyel a tananyagot érdekessé, feldolgozhatóvá és a tanulók számára elsajátíthatóvá teszik.

Földrajzi preferenciák:

A régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Szakképzéssel foglalkozó intézmények, vállalkozások
- A gazdasági fórumot koordináló szervezet

Támogatás szempontjai:

- Költség-hatékony megoldás választása.
- Technológiai fejlődés követése a gyakorlati helyek eszköz fejlesztésénél.
- Régió számára fontos képzési területeken szükséges a fejlesztések ösztönzése.

Megvalósítás felelőssége:

A gazdasági fórumot (Regionális Szakképzési Tanács) koordináló szervezetnek kell megszervezni szakképző intézmények együttműködésének fórumát, párbeszédét. A párbeszéd célja a képzési szakok összehangolása, a képzések során szerzett oktatási tapasztalatok, módszertanok cseréje, helyi gazdasági szereplők által támasztott igényeknek megfelelő képzések folytatása.

A pályaválasztási tanácsadó rendszer működtetését éves szinten, a megyei munkaügyi központok támogatásával pályázati rendszer működtetésével lehetne fenntartani.

A képzési infrastruktúra támogatását a Területi Integrált Szakképző iskolák támogatási rendszerével összehangoltan kell támogatni. A támogatásban meghatározó lesz a központi állami programok működési rendszere.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program, vagy Regionális operatív program

Komponens megnevezése:

3.1.4. Felsőoktatás modernizációja, a régió gazdasági igényeihez való igazítása

Céljai:

- A munka világa és a felsőoktatási intézmények közötti kapcsolatok erősítése a magasan képzett fiatal diplomások régiókban való megtartása érdekében.
- A felsőoktatási képzési kínálat megújítása, a régió igényeihez való igazítása.
- A térségben végző helyi diplomásoknak a régió vállalkozásainál való elhelyezkedésének és gyakorlati képzésének elősegítése.
- A balatoni régióból származó fiatal diplomásoknak a régióba való

letelepedésének elősegítése

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A régióban nemcsak a szakképzett munkaerő biztosítása, hanem a magas, felsőfokú képzettségű munkaerő rendelkezésre állása is fontos. Törekedni kell arra, hogy a felsőfokú képzésben résztvevő diákok ne szakadjanak el a Balaton térségétől, ezért javasolt képzésüket a Balatonhoz közeli felsőoktatási intézményekben ösztönözni.

A fentiek érdekében javasolt a Balaton térségében működő vállalkozások munkaerő-keresleti igényével összeegyeztetni a Balaton környéki (Veszprém, Székesfehérvár, Siófok, Kaposvár, Zalaegerszeg, Keszthely, Nagykanizsa) felsőoktatási intézmények képzési kínálatát. A szakképzési előrejelző rendszert a Balaton környéki felsőoktatási intézmények képzési kínálatának kialakításához is alkalmazni kell. Továbbá javasolt évente egy **egyeztető fórumot** tartani a Balaton környéki felsőoktatási intézményeknek az általuk kínált képzési formák, szakoknak a Balaton régió képzési igényeivel való összeegyeztetése érdekében.

A régió felsőoktatási intézményeiben a képzési programok megvalósításához, modernebb gyakorlati ismeretek oktatásához **kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések, vagy eszközbeszerzések** támogatása is szükséges

A felsőoktatási intézményeknek a gazdasággal való szorosabb kapcsolatát (pl. tanácsadás, gyakorlati képzés megszervezése) is javasolt támogatni. Ehhez szükséges lehet az intézmények tevékenységeinek modernizálása, szervezeti rendszerük átalakításának ösztönzése.

A felsőoktatásban tanuló diákok gyakorlati tapasztalatszerzésének előmozdítása képzési és képességfejlesztési programok támogatásán keresztül, amelyek megkönnyítik a munkaerőpiacra történő belépést

Alaptevékenységek:

- A diákok gyakorlati képzésének támogatása a munka világába történő beilleszkedésük elősegítése érdekében;
- Fiatal diplomások vállalkozásainak beindítását és működtetését segítő képzések lebonyolítása;
- A helyi gazdasági szervezetek, köz- és civil szféra bevonásával történő képzési programok lebonyolítása a hallgatók számára személyes kompetenciáik (pl. kommunikációs ismeretek), szakmai tudásuk és vezetői képességeik növelése érdekében, a helyi szereplők igényeinek megfelelően;
- A felsőoktatási intézmények, kutatóintézetek és a helyi szereplők (vállalkozások, helyi önkormányzatok, civil szervezetek, stb.) partnerségére építő társadalom-tudományi és gazdasági témájú kutatási projektek támogatása, melyek a helyi szereplők igényein alapulnak és főiskolai/egyetemi hallgatók, illetve doktori képzésben résztvevő diákok részvételével valósulnak meg;
- Az adott felsőoktatási intézményben tanult, majd elhelyezkedett diákok munkaadóival való együttműködés a képzési programok fejlesztéséhez szükséges visszajelzések érdekében;

- Az egyetemeknek a gazdasági képviseleti, érdekvédelmi szervezetekkel együttműködve tájékoztatási programot kell indítaniuk a vállalkozások számára, hogy azok kellő ismertet szerzenek arról, hogy milyen tudással rendelkező diákok lépnek ki a munkaerőpiacra.

Kapcsolódó tevékenységek:

- A kutatási projektek eredményeinek terjesztése, a felsőoktatási intézmények által összegyűjtött ismeretek átadása a helyi szereplők (pl. helyi önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek) számára konferenciák és kiadványok formájában.
- Az alaptevékenységekhez kapcsolódó események és fórumok szervezése

A felsőoktatási intézmények által nyújtott szolgáltatások fejlesztése az intézmények és a munka világa közötti kapcsolat erősítése érdekében.

Alaptevékenységek:

- A diákok munkaerő-piaci beilleszkedését elősegítő szolgáltatások, a felsőoktatási intézmények, vállalkozások, kutatóintézetek, helyi önkormányzatok és civil szervezetek közötti együttműködési modellek (pl. karrier központok) kialakításán keresztül, amelynek keretében például az alábbi tevékenységek valósulhatnak meg:
 - A munkáltató szervezetekkel történő folyamatos kapcsolattartás.
 - Karrier tanácsadás fiatal diplomások számára, képzés után is.
 - Fiatal diplomások elhelyezkedésének segítése, munkaközvetítés.
 - A hallgatók foglalkoztatási preferenciáit vizsgáló kutatások és elemzések végzése regionális szinten.
 - Munkáltató szervezetek és fiatal diplomások adatbázisának kialakítása.
- A felsőoktatási intézmények által nyújtott szolgáltatások hatékonyságának növelése a szolgáltatások koordinációja révén (pl. az intézmény egyes szakértőit és egységeit hálózatba szervező és működtető központi koordinációs iroda felállítása)

Kapcsolódó tevékenységek:

- A karrierközpontok vagy egyéb együttműködési modellekben dolgozó munkatársak számára nyújtott projekt-menedzsmentképzés.
- A tevékenységekhez kapcsolódó események és fórumok szervezése.

Továbbá annak érdekében, hogy a Balaton térségben visszajöjjenek, vagy letelepedjenek a balatoni születésű felsőfokú végzettségű fiatalok, javasolt **lakhatásukat állami támogatású bérlakások építésével, vagy kedvezményes ingatlanvásárlási támogatással** segíteni az önkormányzatoknak.

A diákoknak a Balaton régióhoz kötődését erősítheti, ha siófoki mintára egyre több önkormányzat nyújt bizonyos feltételek mellett ösztöndíjat a területén állandó lakóhellyel rendelkező diákoknak. Javasolt, hogy az ösztöndíj nyújtását a régióban való munkavállaláshoz, vagy letelepedéshez kössék.

Földrajzi preferenciák:

a régió teljes területe, illetve a régió környéki felsőoktatási intézmények Veszprém, Székesfehérvár, Siófok, Kaposvár, Zalaegerszeg, Keszthely, Nagykanizsa településeken.

Lehetséges kedvezményezettek:

Felsőoktatási intézmények
Alapítványok, közalapítványok, közhasznú szervezetek, egyesületek és egyéb non-profit szervezetek
Önkormányzatok a bérlakásépítés, illetve a lakhatási támogatások esetén
A fenti intézmények konzorciumai

Támogatás szempontjai:

- Költség-hatékony megoldás választása
- Régió számára fontos képzési területeken szükséges oktatási modernizáció ösztönzése

Megvalósítás felelőssége:

A gazdasági fórumot koordináló szervezetnek kell megszervezni a felsőoktatási intézmények együttműködésének fórumát, párbeszédét. A párbeszéd célja a képzési szakok összehangolása, a képzések során szerzett oktatási tapasztalatok, módszertanok cseréje, helyi gazdasági szereplők által támasztott igényeknek megfelelő képzések folytatása.
A felsőfokú végzettségűeknek a régióba való visszacsalogatása érdekében javasolt az önkormányzatok tájékoztatása a Siófoki ösztöndíj rendszerről. Illetve elsősorban a 2-3 város képviselőjéből álló csapat felkérése, hogy gondolják át a siófoki támogatás átdolgozását letelepedési támogatássá.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
ERFA infrastruktúra-fejlesztésre
Hazai forrás a bérlakásépítésre, illetve a lakhatási támogatásra önkormányzati forrás ösztöndíj nyújtására
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

Komponensek megnevezése:

3.1.5. Önkéntes (hobby) képzések, kommunikációs akciók támogatása

Céljai:

- Az élethosszig tartó tanulás jegyében a lakosság folyamatos, önkéntes továbbképzésének támogatása.
- Önkéntes alapon, képzéseken való részvétel támogatása a társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében.
- A gazdasági, kulturális érdekvédelmi, civil szervezetek által

megfogalmazott képzési, oktatási ismeretek megszerzésének ösztönzése.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

Az egész életen át tartó tanulás jegyében célszerű a Balaton térség lakosságának önkéntes továbbképzését, általános képzettségi szintjét javítani. Ezen képzések lehetőséget adnak többféle korosztálynak, embernek az együttes tanulásra, ami elősegíti a társadalmi összefogás erősödését, illetve a lakosság helyi kötődését, „Balatoni” identitásának erősödését. Megváltozott munkaképességűek, fogyatékosok önkéntes képzéseken való részvételének rehabilitációs funkciói is vannak. Az előbbi célcsoportnak elsősorban a népi kismesterségek oktatása javasolt, melynek produktumai a régióba látogató turisták számára értékesíthetők.

Elsősorban azon a szakterületeken javasolt a képzések támogatása, melyeket ösztönöz egy gazdasági, érdekvédelmi civil szervezet. Támogatható olyan képzéseken való részvétel, melyek például csak a lakosság hobby tevékenységével vannak összefüggésben. A képzési támogatások elosztásáért a kistérségi társulások felelnének. Ők választanák ki a civil szervezetek és a lakossági igények javaslatára képzési témákat. Majd a képzési témák oktatására kiválasztanák a legmegfelelőbb vállalkozásokat, vagy iskolákat. Eldöntenék, hogy a képzéseken való részvétel támogatása keretében mennyi támogatásban részesítik az egyes lakosokat (akár a jövedelmi helyzet függvényében). A helyi iskolákban, művelődési házakban az esti órákban biztosítják a képzések helyszínét. A képzéseket főleg a téli (október-március) időszakban javasolt lebonyolítani.

A képzések az alábbi tématerületeken bonyolódhatnak le (felsorolás nem teljes körű):

- Kézműves mesterségek elsajátítása (pl. fazekas, szövés, kosárfonás)
- Idegen nyelv, ezen belül is elsősorban az angol nyelv oktatása;
- A balatoni helytörténeti, földrajzi, kulturális ismeretek oktatása, különösen a vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelembe, szállodaiparban dolgozók számára;
- Környezettudatos életmód, a Balaton térségének környezeti, társadalmi, gazdasági alrendszerei kölcsönkapcsolatainak, működési mechanizmusának széles körű megismertetése, képzések, tájékoztató rendezvények;
- Alapvető vendégfogadói (gasztronómia, borkultúra), kommunikáció) ismeretek oktatása a lakosság széles körében;
- Az egészséges életmód elterjesztését szolgáló szemléletformáló tájékoztató rendezvények, képzések;
- Esélyegyenlőség (általában, de kiemelten fogyatékosokkal élőkkel szembeni) megteremtését szolgáló szemléletformálási, tájékoztatási tevékenységek, képzések.

A képzések lebonyolításához minimális támogatás, pl. helyszín, alapanyag biztosítása szükséges.

Földrajzi

a régió teljes területe

preferenciák:**Lehetséges kedvezményezettek:****Támogatás szempontjai:**

Kistérségi társulások és a non profit szervezetek

- Régió számára fontos tématerületeken (pl. nyelvoktatás, helytörténet ismeret, környezet-, természettudatosság) képzési programok indítása

Megvalósítás felelőssége:

Javasolt a képzési rendszer kidolgozása az OFA 2005-ös pályázat során választott regionális önkéntes koordinátor szervezetekkel együttműködve. Meg kell nézni, hogy a Balatoni régióban van-e önkéntes koordináló szervezet, illetve egyeztetni kell az OFA-val, hogy támogasson egy külön önkéntes szerveztet a régióban, akinek a feladatai között lenne az egyszerűen működő képzési rendszer kidolgozása és felállítása. Addig is javasolt az érintett régiók önkéntes szervezeteivel való kapcsolatfelvétel.

A képzéseket pilot, próba alapon kellene elindítani és sikeres tapasztalatokat átadva, lehet szélesíteni a körét. A képzések megszervezésben még sokat segíthetnek a városok művelődési otthonai, civil közösségei.

Ideális lenne, ha a jövőben a EMEROP támogatna hasonló, elsősorban társadalmi fejlődés és az egész életen át tartó tanulást szolgáló képzéseket.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:**3.1.6. Közszférában dolgozók alkalmazkodó-képességének javítása****Céljai:**

A közszférában dolgozók alkalmazkodóképességének javítása, a közszolgáltatások hatékonyabb ellátása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Hatékonyabb és rugalmasabb ügyfélközpontú szolgáltatások nyújtása.

A régió fejlődése szempontjából meghatározó, hogy a térségben működő közigazgatási hivatalok, önkormányzatoknál dolgozó munkavállalók hatékonysága javuljon, és az ügyfelek minél hatékonyabb és jobb minőségű kiszolgálása megvalósuljon. Ez a cél igényelheti új eljárások, szervezeti rend bevezetését az érintett szervezeteknél. A szervezeti modernizáció minden esetben valamilyen képzési igénnyel jár, melyek támogatása szükséges. A szervezeti modernizációnak sokszor alapvető eleme az informatikai alapú ügykezelés, mely alkalmazások használatához további ismeretek megszerzése szükséges.

A komponens részeként javasolt támogatást nyújtani a régióban működő, vagy régióra érvényes hatásterülettel rendelkező dekoncentrált államigazgatási szervezetek, önkormányzatok, kistérségi társulások, az önkormányzati intézmények munkatársainak szervezet-

átalakítással, új ügyviteli (lehetőleg elektronikus, internet alapú) alkalmazásokkal, ügyfélkapcsolattal (megbízhatóság, segítőkészség, problémamegoldás) összefüggő kommunikációs és idegen nyelvi, illetve projektmenedzsment képzésekben.

A képzési támogatást a megjelölt szervezetek igényelhetik a leírásban megjelölt programokkal összefüggésben.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Önkormányzatok és önkormányzati társulások, valamint önkormányzati intézmények
- Dekoncentrált államigazgatási szervezetek
 - Régió számára fontos tématerületeken (pl. nyelvoktatás, informatikai képzés, ügyfélbarát kiszolgálás, környezet-, természettudatosság) képzési programok indítása

Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

A programot harmonizálni kell valamelyik országos (talán a közigazgatás korszerűsítési) programmal, ahol javasolt a balatoni sajátosságok érvényesítése.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap ESZA
- Operatív program Emberi Erőforrás Operatív Program

Komponens megnevezése:

3.1.7. Turizmusához kapcsolódó képzések lebonyolítása

Céljai:

- Megfelelő szakmai, vendéglátói ismeretekkel rendelkező munkaerő biztosítása a jó képzettségű szakemberek hiányával küzdő turisztikai ágazatban.
- Gyógyturizmusához kapcsolódó tevékenységek oktatása (egészségfejlesztés területe, magas színvonalú szolgáltatások nyújtásához szükséges ismeretek – fitness, rekreáció, naturmedicina, stresszkontroll, táplálkozás, SPA szolgáltatások, beauty kezelések, alternatív mozgás és masszázs terápiák).
- Lovasturizmus szakterületeinek oktatása a célcsoportban (lovastúravezetők képzése, lovagoltatási ismeretek oktatása).
- A turisztikai vállalkozások sikeres működésének elősegítése munkavállalók képzettségének, vendéglátási ismereteik javításával.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A régiónak a jövőben is meghatározó ágazata lesz a turizmus, mely ágazatra alapvetően az ügyfélközpontú szolgáltatás jellemző. A régióban megfelelően kiépült a turizmussal összefüggő szolgáltatásokhoz kapcsolódó szakképző és felsőfokú oktatási intézményrendszer. Ugyanakkor sok esetben, a turizmusban szakképesítés nélkül dolgoznak egyes munkavállalók, illetve nem elég

felkészültek a látogatók kiszolgálására.

Támogatható tevékenységek:

- A munkavállalók alkalmazkodóképességét, vendégorientált szolgáltatás nyújtását és szakmai ismereteit javító modulrendszerű OKJ-s szakképzési és szakmai továbbképzési programok támogatása, különös tekintettel a turizmus területén tevékenykedő nonprofit szervezetek, KKV-k és mikrovállalkozások alkalmazottaira, vezetőire, egyéni vállalkozókra, falusi vendéglátókra.
- A turizmus területén dolgozó munkavállalóknak a vendéglátáshoz kapcsolódó készségek (pl. személyi kompetenciák, szemléletformálás) elsajátítása is támogatandó. Az érintett vállalkozások igényelhetnek támogatást a megnevezett és az igazolt munkakört betöltő munkavállalóik továbbképzésére.
- Helyi földrajzi, kulturális és helytörténeti ismeretek oktatása a vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelemben, szállodaiparban dolgozók számára.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

Mikro-, KKV-k, akiknek az aktuális és majdani (állandó és átmeneti) alkalmazottai részesülnek a képzésekben, egyéni vállalkozók

Non-profit szervezetek

Támogatás szempontjai:

- A képzésben résztvevők foglalkoztatásának biztosítása
- A képzésekhez kapcsolódó nyelvismeret és vendégfogadással kapcsolatos személyi kompetenciák fejlesztése
- Helytörténeti és helyi ismereti oktatás
- Természetvédelmi, környezeti szemlélet oktatása

Megvalósítás felelőssége:

Javasolt a turisztikai tevékenységek koordinálásáért felelős szervezettel a képzési intézményekkel való párbeszéd szervezése, hogy ösztönözze őket a régió keresleti igényeinek megfelelő képzési anyagok összeállítására.

Javasolt a képzések támogatáshoz szükséges forrás beállítása a regionális operatív programokba. A képzési programok finanszírozását egyeztetni kell a munkaügyi központokkal és a helyi releváns képző intézményekkel.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

Komponens megnevezése:	3.1.8. Informatikához kapcsolódó felhasználói ismeretek megszerzése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő szintű, informatikához kapcsolódó felhasználói ismeretekkel rendelkező munkaerő biztosítása a kulcsfontosságú ágazatokban (állami és magánszféra). • A régió számára kulcsfontosságú tevékenységeket végző vállalkozások sikeres működésének elősegítése humán kapacitásaik informatikai fejlesztésével. • Lakosság felhasználói szintű informatikai képzése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>Az információs technológiák folyamatos fejlődése egyrészt új kihívások elé állítja a lakosságot, másrészt új lehetőséget teremt a mindennapi életben, így a munkavállalásban, szórakozásban, vagy a közügyek intézésben. Ez szükségessé teszi az interneten keresztüli tartalomszolgáltatás fejlesztését, a vállalkozásoknak és lakosságnak az internet alkalmazásához szükséges technikai feltételek biztosítását, valamint a munkavállalóknak (lakosságnak) a modern info-kommunikációs eszközök használatához szükséges ismereteinek meglétét.</p> <p>Ahhoz, hogy a Balaton régióban megteremtődjenek a műszaki feltételei a modern info-kommunikációs eszközök használatának, szükséges a felhasználók körének bővítése, amihez elengedhetetlen a számítástechnikai, szövegszerkesztési, internet-felhasználói ismeretek mind szélesebb körben való elterjesztése.</p> <p><u>Támogatható tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • A munkavállalók alkalmazkodóképességét és szakmai ismereteit javító informatikai szakképzési és szakmai továbbképzési programok támogatása, különös tekintettel a KKV-k és mikrovállalkozások alkalmazottaira a régiós kulcságazatokban. • Lakosság informatikai felhasználói szintű képzése: szövegszerkesztés, internet-felhasználói ismeretek, esetleg speciális célú program megismerése és alkalmazása. <p>A képzési programok támogatásánál elsősorban a hátrányos helyzetű, szegényebb lakosságot kell előnyben részesíteni.</p> <p>Javasolt, hogy a képzési programok támogatására a többcélú kistérségi társulások kapjanak támogatást, akik szerveznék a térségükben élő lakosságnak az akkreditált számítógépes felhasználói ismereteket nyújtó képzésekre való jelentkezését, illetve regisztrálnák a képzések elvégzését, valamint a képzéseket elvégzők részére odaítélnék a támogatást. A kistérségi társulások non-profit szervezeteket is bevonhatnak ezen feladataikba.</p> <p>A képzések lehetősége szerint a jelentkezők lakóhelyéhez minél közelebb eső településen kell megszervezni. A képzéseknek hely adhatnak teleházak, iskolák, művelődési házak számítógépes termei. A felhasználói szintű képzések során nem kell törekedni az OKJ-s képzések lebonyolítására, vagy ECDL vizsga mindenáron való megszerzésére.</p>

Földrajzi preferenciák:

A régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Többcélú kistérségi társulások koordinálásával és az alábbi szervezetek bevonásával
 - Non-profit szervezetek
 - művelődési házak

Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

A képzési programok kidolgozását egyeztetni kell a EMEROP-EMEROP vonatkozó intézkedésével. Amennyiben nem működne ilyen rendszer, javasolt a képzési rendszer kidolgozása a civil önkéntes szervezetek, vagy a régióban informatikai téren legelőbbre járó kistérség (pl. Marcali), esetleg legjobban működő teleház bevonásával.

A képzési programok finanszírozását egyeztetni kell a munkaügyi központokkal és a helyi releváns képző intézményekkel.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

Intézkedés megnevezése:

3.2. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának és társadalmi beilleszkedésének elősegítése

Intézkedés megnevezése:

3.2.1. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatási programjai

Célok:

- Az inaktívaknak, ezen belül a tartós munkanélkülieknek, szociális segélyben részesülők, megváltozott munkaképességűek, illetve a többszörösen hátrányos helyzetűek sajátos foglalkoztatási programokba való bevonása.
- Speciális foglalkoztatási programok indítása a munkaerő-piacról kizorult munkavállalók, így a megváltozott képességűek részére.
- Foglalkoztatási programok indítása munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok számára.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Az alacsony foglalkoztatottsági szint a Balaton térségben is, különösen a parttól távolabbi kistelepüléseken problémát okoz. A régió belüli elmaradottabb térségekben különösen magas azok száma, akik kizorultak a munkaerőpiacról, sok esetben egészségi problémákkal, alkoholizmussal küzdenek. Ezen rétegeknek a munkaerőpiacra való visszaintegrálása érdekében szükséges speciális foglalkoztatási programok indítása. A foglalkoztatási programoknak sok esetben a foglalkoztatás támogatása mellett képzési, illetve

szükség esetén mentálhigiéniai terápiás, tanácsadási elemet is kell tartalmaznia. A foglalkoztatási programok célcsoportjai az aktív korú nem foglalkoztatottak, különösen: tartós munkanélküliek, 50 év feletti munkanélküliek, nők, megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek, romák, hajléktalanok, rendszeres szociális segélyben részesülők, gyermeküket egyedül nevelők, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, gyermekvédelmi intézményekben felnőtt fiatalok, börtönből szabadulók, szenvedélybetegek, valamint a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok.

Támogatandó tevékenységek:

- célcsoportban megjelöltek foglalkoztatása,
- foglalkoztatáshoz kapcsolódó utazási költségterítés,
- szükség esetén mentálhigiéniai tanácsadás a foglalkoztatottak számára,
- a foglalkoztatottak továbbképzése, esetleg az általános iskola befejezésnek biztosítása,
- a foglalkoztató szervezetek módszertani támogatása,
- a foglalkoztató szervezetek tapasztalatcseréjének, a szervezetek együttműködésének előmozdítása,
- foglalkoztatás kiegészítő tevékenységek (pl. házi gondozás).

Foglalkoztatási tevékenységet az alábbi szakterületen lehet végezni:

- a környezet gondozása (a közmunkaprogramokhoz hasonlóan pl. csatornázás, csatornatisztítás; parkok, kertek természetvédelmi területek gondozása; elöregedett épületek felújítása; szelektív hulladékgyűjtés, hasznosítás),
- szabadidős és kulturális programok szervezése, hagyományőrzés,
- a szociális földprogramok, a termeléshez szükséges értékesítés, feldolgozás megszervezése,
- szociális gazdaság részeként személyi szolgáltatások (pl. otthoni segítség, gyermekfelügyelet vagy akár a szervezett helyi civil szféra esetén a nyugdíjasklubokra támaszkodva, azok nem profitorientált önkéntes munkája, stb.) támogatása.

A fiatalok munkaerő-piaci részvételével kapcsolatban általánosan – azaz az összes munkaerő-piaci intézkedéshez kapcsolódva – feladat a

- kulcskompetenciák fejlesztése,
- vállalkozói ismeretek átadása a formális és a nem formális oktatás keretében.

Nem az a cél, hogy a már munkanélküli fiatalok helyzetére átképzésekkel, stb. „reagáljunk”, hanem az, hogy megelőzzük a munkanélkülivé válásukat. A jelenlegi munkaerő-piaci intézkedések többségében „reagálók”, ahelyett, hogy „preventívek” lennének!

Földrajzi preferenciák:	Balaton régió teljes területe
Lehetséges kedvezményezettek:	Vállalkozások Non profit szervezetek Önkormányzatok és intézményeik Önkormányzati társulások
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none"> ○ A támogatott foglalkoztatás utáni elhelyezkedés ösztönzése ○ Foglalkoztatás mellett, képzési, tanácsadási programok lebonyolítása ○ Költséghatékony foglalkoztatás
Megvalósítás felelőssége:	<p>Javasolt a munkaügyi központokkal, OFA regionális kirendeltséggel, regionális szociális forrásközpontokkal való párbeszéd után a foglalkoztatási programot lebonyolító cégek felkutatása. Esetleg a meglévő cégek közül javasolt egy koordináló szervezet kijelölése. A koordináció célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Az érintett vállalkozások közti tapasztalatcsere ösztönzése, jó tapasztalatok átvétele. ○ Pályázati forrásokra való figyelemfelhívás. ○ Általános működési problémáikra megoldási javaslatok kidolgozása.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap 	ESZA
<ul style="list-style-type: none"> • Operatív program 	Emberi Erőforrás Operatív Program

Komponens megnevezése:	3.2.2. Helyi foglalkoztatási paktumok kidolgozása
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A foglalkoztatást elősegítő kistérségi fejlesztések összehangolása, kistérségi foglalkoztatási paktumok kialakítása. • Foglalkoztatási kérdésekben megvalósul az önkormányzati, civil, képzésben résztvevő és gazdasági szereplők együttműködése, összefogása. <p>A paktumok megkötése és megvalósítása közvetetten hozzájárul a következő célokhoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A munka világából kiszorult emberek munkaerő-piaci reintegrációja, különös tekintettel a tartós munkanélküliekre. • Új munkahelyeket teremtése, ami különösen fontos a parttól távolabbi településeken, ahol alacsony szintű a gazdasági aktivitás és magasabb a munkanélküliség. • Hosszú távú foglalkoztatási lehetőségek biztosítása azok számára, akik még hosszabb távon sem tudnak a hagyományos munkaerőpiac résztvevőivé válni.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A munkaerő kínálat és kereslet összeegyeztetése érdekében kistérségenként (városi vonzáskörzetenként) az önkormányzati, civil és a gazdasági szereplők együttműködésében kistérségi foglalkoztatási paktumok előkészítése, megkötése és megvalósítása. Ezek a programok alkalmasak arra, hogy feltárják a részmunkaidős, illetve a speciális foglalkoztatási igényekkel rendelkezők foglalkoztatási lehetőségeit, akik többnyire nem kerülnek a munkaügyi központok hivatalos álláskeresési statisztikáiba.

A Balaton térségben a paktumok legfontosabb helyi speciális szempontja a foglalkoztatás szezonális kezelésének kezelése.

Támogatható tevékenységek:

- Kistérségi foglalkoztatási paktumok kialakítása, foglalkoztatási megállapodások létrehozása és alkalmazása a kistérségi gazdaságfejlesztési stratégiai tervekhez illeszkedve.
- A paktumok létrehozását és elterjedését támogató szervezeti háttér és szakmai bázis kialakítása, valamint működtetése a foglalkoztatási paktumok közötti együttműködés és tapasztalatcsere ösztönzése érdekében.
- A paktumok készítéséhez kapcsolódóan támogatandó tevékenységek:
 - a helyi foglalkoztatási stratégiák megalapozására szolgáló tanulmányok, helyzetfelmérések készítése,
 - a helyi szereplők együttműködését erősítő, szakmai felkészültségét javító és az információcserét elősegítő szemináriumok, workshopok, konferenciák, szakmai és közösségi fórumok szervezése,
 - a projekt megvalósítását segítő képzéseken, országos és nemzetközi tapasztalatcsereken való részvétel pl. partnerség-építés, külföldi és/vagy belföldi tanulmányút stb.,
 - A partnerek közötti folyamatos kommunikáció valamint a tájékoztatás és teljes körű nyilvánosság biztosítása a szélesebb nyilvánosság felé (pl. honlap kialakítása, kiadványok készítése stb.).

A foglalkoztatási programok kidolgozásán túl a programok megvalósítása is szükséges. Javasolt, hogy a foglalkoztatási paktumokban feltárt projektek így a munkahelyteremtéshez szükséges beruházások, képzések kerüljenek megfinanszírozásra.

Földrajzi preferenciák:

A régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Kötelező partnerként: a Megyei Munkaügyi Központok
- Alapítványok, közalapítványok, közhasznú szervezetek, egyesületek és egyéb non-profit szervezetek
- Önkormányzatok és önkormányzati társulások
- Kereskedelmi és Ipar Kamarák, Agrárkamarák

- Munkaadói és munkavállalói szervezetek
- Regionális Munkaerő Fejlesztő és Képző Központok és más oktató, képző szervezetek

**Támogatás
szempontjai:**

**Megvalósítás
felelőssége:**

Javasolt a munkaügyi központokkal, OFA regionális kirendeltséggel, illetve a régióban paktumot kidolgozó kistérségekkel, szakértőkkel egy párbeszéd, fórum megszervezése a tapasztalatok megvitatására. A fórumon javaslatot kell tenni a paktumok kidolgozásának további folytatására, hatékonyabb működésére és a megvalósítás garanciáira. Javasolt az intézkedés beépítésének ösztönzése a regionális programokba, vagy központi EMEROP-ba.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

**Intézkedés
megnevezése:**

3.3. Helyi társadalom megújítása / A Balaton, mint vezető hazai civil bázis megerősítése

Célok:

- Balatoni Civil Alap felállítása, életképes civil kezdeményezések ösztönzése.
- Lakosság kikapcsolódásához szükséges infrastrukturális feltételek javítása.

**Komponensek
megnevezése:**

3.3.1. Balatoni Civil Alap felállítása „a Balaton tudat” erősítése érdekében

Céljai:

Balatoni Civil Alap felállítása és működtetése annak érdekében, hogy a balatoni térség civil kezdeményezései összefogottan, koordinált módon, átgondoltan valósulhassanak meg, a térség állandó és ideiglenes lakosságának képviselőjével, illetve erősödjön a helyi ideiglenes lakosoknak a Balaton térséghez való kötődése, „Balaton tudata”.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

A Balaton térségéhez kötődő vállalkozások, meghatározó személyiségek részvételével, a helybéli lakosság és az üdülőtulajdonosok képviselőjével szükséges az Alap felállítása célszerűen kiemelten közhasznú alapítványként, a Balatoni Civil Egyesület kezdeményezésére.

Az Alap támogatna minden életképes civil kezdeményezést, amely a térség környezetének, civil társadalmának megújulását, összefogását, helyi identitás erősítését szolgálja. Az Alap előzetesen elkészített és elfogadott éves akcióterv alapján nyújtana támogatást a tervben foglalt konkrét tevékenységek megvalósítására.

Támogatandó tevékenységek:

- A Balatoni Civil Alap felállítása

Támogatások céljai:

- Civil kezdeményezések támogatása a település-, és térségfejlesztés (tájmenedzsment), a kultúra, szabadidős sporttevékenységek, a környezet- és természetvédelem, a szociális ellátások, valamint a sajátos helyzetű társadalmi csoportok problémáinak kezeléséhez kapcsolódóan
- A helyi, balatoni kötődést erősítő kulturális programok, rendezvények, tudományos kutatások támogatása

Földrajzi preferenciák:

a régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

Non profit szervezetek
Önkormányzatok, intézményeik

Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

Az Alapítvány ötletének további tesztelése, az alapítvány megszervezése. Az alapítvány megszervezésére a Balatoni Civil Egyesület felkérése. Javaslatot tehetnek a kuratórium tagjaira, illetve pontosíthatják a támogatandó tevékenységeket, a működés elveit, megkereshetnék az ötlettel a potenciális adományozókat, pl. a VIP kérdőíven megkérdezett magánszemélyeket, vállalkozásokat.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ESZA
- **Operatív program** Emberi Erőforrás Operatív Program

Intézkedés megnevezése:

3.4. Speciális humán szolgáltatások fejlesztése többcélú kistérségi társulások keretében

Céljai:

- A magas életminőség biztosítása érdekében magas színvonalú szociális és egészségügyi ellátás biztosítása, különös tekintettel a szezonálisan megnövekedő igényekre.
- Az alapfokú oktatás-nevelés térségi sajátosságokhoz igazodó megszervezése.

Komponens megnevezése:

3.4.1. Egészségügyi ellátás korszerűsítése az alapellátás, szakellátás, prevenció, gyógyítás és a rehabilitáció területén

Céljai:

- Alap- és szakellátások korszerűsítése, hatékonyabb és magasabb színvonalú betegellátás biztosítása.
- A rehabilitáció intézményrendszerének bővítése és modernizálása.

Leírás, támogatandó

A térség magas életminőségének feltétele a magas színvonalú

tevékenységek:

egészségügyi szakellátás megszervezése és infrastrukturális feltételrendszerének biztosítása. Ez egyrészt magába foglalja a helyi lakosság jobb színvonalú ellátását, valamint a nyári szezonban az üdülónépesség igényeinek kielégítését, növelve a térség vonzerejét. A nyári szezonban jobb szervezettséggel szükséges kielégíteni a többnyire megduplázódó népesség révén megnövekedett ellátási igényeket kielégíteni.

Kiemelt szempontok:

- Az infrastrukturális beruházások barnamezős szemléletűek legyenek, a meglévő épített ingatlanok átalakítására épüljenek.
- A humáninfrastruktúráknak alkalmasnak kell lenniük, hogy kiszolgálják mind az állandó mind az üdülő népességet és a turizmust.
 - Ennek érdekében a hozzáférhetőséget mind nyitva tartás, mind kapacitás tekintetében az igényekhez kell igazítani.
 - Turisztikai információkat kell elhelyezni és hozzáférhetővé tenni az intézményekben.
 - Biztosítani kell a szolgáltatásokhoz való hozzáférést idegen nyelven.
 - A közszolgáltatások minél szélesebb körét kell nyújtani helyben.

Támogatandó tevékenységek:

- helyi és kistérségi jelentőségű egészségügyi alapellátás (háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás; fogorvosi alapellátás; alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői ellátás; iskolaegészségügyi ellátás) magas színvonalú működésének biztosítása, szerveztségének javítása: infrastrukturális, orvosi műszer beszerzési és informatikai fejlesztése;
- kistérségi központok, szakellátások és a kapcsolódó területek szerveztségének, valamint infrastrukturális feltételrendszerének (benne informatikai eszközök) javítása a kórház centrikus ellátás oldása érdekében;
- járóbeteg szakellátás megszervezése (pl. diagnosztika, szemészeti és ortopédiai alapszűrés, mobil szűrő busz működtetése, fenntartása);
- sürgősségi betegellátás (földi és légi mentés) vizsgálata, ügyelet, és hozzáférés elemzése;
- rehabilitáció szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése;
- prevencióhoz kapcsolódó beruházások;
- egészségügyi ellátás fejlesztéséhez kapcsolódó képzések (Pl. idegen nyelvoktatás) programok;

- szervezeti együttműködések a térségen kívüli települések nagytérségi ellátó szervezeteivel (pl. kihelyezett szakrendelések, ügyelet, tolmácsszolgálat).

Az ellátások fejlesztésénél figyelemmel kell lenni a nyári időszakban a régió növekvő népességszámából következő megnövekedő ellátási igényekre, melyek sok esetben egybe esnek az egészségügyi dolgozók szabadságolásával is. Ezen a problémán alapvetően az ellátás szervezése segíthet. Továbbá figyelemmel kell lenni a régióban tanuló, de nem itt élő felsőoktatási hallgatók ellátási igényeinek biztosítására.

A fejlesztések megvalósítására a többcélú kistérségi társulások jelentkezhetnek, együttműködésben egészségügyi ellátást biztosító intézményekkel, vállalkozásokkal, illetve civil szervezetekkel.

A fejlesztések során figyelembe kell venni az egyes települések közlekedési elérhetőségét is.

Támogatást csak azzal a feltétellel lehet nyújtani, ha biztosítottak a működtetés költségei.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

Többcélú kistérségi társulások, együttműködve önkormányzatokkal, önkormányzati és állami intézményekkel, valamint non-profit szervezetekkel

Támogatás szempontjai:

- Az infrastrukturális fejlesztéseknél a nyugdíjasok, illetve a nyári időszakban megnövekedett számú turisták igényeinek figyelembe vétele (részletesen ld. fentebb).
- Az építkezéseknél lehetőség szerint természetes anyagok használata.
- Barnamezős beruházások preferáltak.
- Működtetés biztosítása.

Megvalósítás felelőssége:

További feladat: a fejlesztési szükségletek felmérése kistérségi társulások bevonásával. Ezt a munkát harmonizálni kell a tervezési-statisztikai régiók tervezési tevékenységeivel.

Szükséges az egyeztetés a regionális OP-kkal, illetve a humán infrastruktúra OP-val.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:

3.4.2. A szociális ellátás fejlesztése

Céljai:

- Szociális rászorultak ellátásának biztosítása.
- A szociális ellátás térségi igényekhez való igazítása.

- A szociális ellátás megszervezésével a foglalkoztatási lehetőségek bővítése.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A régió országosan relatívan magas gazdasági fejlettsége mellett, vannak elmaradott térségei, települései. Ezek elsősorban a parttól távolabbi területek, aprófalvas térségek, ahol viszonylag nagyszámban állnak szociális ellátásra szoruló személyek. A magas életminőségű térség megteremtésének része, a jó szociális ellátás biztosítása és a rászorulóknak megfelelő segítése, gondozása. Ugyanakkor a szociális szolgáltatások sokat segíthetnek abban, hogy a megváltozott képességűek, speciális igényűek és egyéb okokból a munkaerőpiacról kiszorultak foglalkoztatási esélyei növekedjenek. A szociális ellátások hatékony megszervezésekor vizsgálni kell a civil szervezetek bevonási lehetőségeit.

Kiemelt szempontok:

- Az infrastrukturális beruházások legyenek barnamezős szemléletűek, a meglévő épített ingatlanok átalakítására épüljenek.
- A humáninfrastruktúráknak alkalmasaknak kell lenniük, hogy bizonyos területeken (pl.: gyermekjóléti tevékenységek) kiszolgálják mind az állandó, mind az üdülő népességet és a turizmust.
 - Ennek érdekében a hozzáférhetőséget mind nyitva tartás, mind kapacitás tekintetében az igényekhez kell igazítani
 - Turisztikai információkat kell elhelyezni és hozzáférhetővé tenni az intézményekben
 - Biztosítani kell a szolgáltatásokhoz való hozzáférést idegen nyelven.
 - A közszolgáltatások minél szélesebb körét kell nyújtani helyben.

Támogatandó tevékenységek:

- Gyermekvédelmi és szociális szolgáltatások korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése.
 - Alap, nappali, gyermekvédelmi és szociális intézmények állapotjavítása, rekonstrukciója, az elhelyezési feltételek, technikai eszközök, gépek, berendezések modernizálása, hiányzó szolgáltatások kialakítása. (IKT)
 - Családközel, otthonközel szociális szolgáltatások fejlesztése (házi segítségnyújtás a lakókörnyezetben (bevásárlás, gyógyszerek beszerzése, alapvető higiénés körülmények fenntartása)).
- Szociális információs szolgálat fejlesztése: a szociális törvényben meghatározott, illetve egyéb a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat

igénylők tájékoztatása.

- Községi terek és információs pontok kialakítása funkciójukat veszített épületek hasznosításával – kiemelt terület az ifjúság.
- Fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés a települési önkormányzati, civil és magán fenntartású intézményekben és szolgáltatásoknál.
- Falugondnoki ellátórendszer fejlesztése, közszolgáltatások elérhetőségének javítása, hogy enyhítse az aprófalvak intézményhiányából eredő hátrányokat.
- Innovatív akciók, és kapcsolódó képzési programok támogatása
- A szociális (és gyermekvédelmi) intézmények szakember-ellátottságának biztosítása, szükség szerint a térségbe vonzása, illetve képzése.
- Komplex, ágazatközi feladatellátás támogatása.
- Gyermekjóléti tevékenységek (táboroztatás, rehabilitációs programok) szolgáltatása a térség területén túlmutatóan (országos, nemzetközi dimenziók, turisztikával való határterület).

A fejlesztések megvalósítására a többcélú kistérségi társulások jelentkezhetnek, együttműködésben szociális ellátást biztosító intézményekkel, vállalkozásokkal, illetve civil szervezetekkel

A fejlesztések során figyelembe kell venni az egyes települések közlekedési elérhetőségét is.

Támogatást csak azzal a feltétellel lehet nyújtani, ha biztosítottak az működtetés költségei.

**Földrajzi
preferenciák:**

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

**Támogatás
szempontjai:**

Régió teljes területe

Többcélú kistérségi társulások, együttműködve önkormányzatokkal, önkormányzati és állami intézményekkel, valamint non-profit szervezetekkel

- Az infrastrukturális fejlesztéseknél a növekvő számú nyugdíjasok igényei, illetve a nyári időszakban a turisták igényeinek figyelembe vétele (részletesen ld. fentebb).
- Barnamezős beruházások preferáltak.
- Az építkezéseknél lehetőség szerint természetes anyagok használata.
- Működtetés biztosítása.

**Megvalósítás
felelőssége:**

További feladat: a fejlesztési szükségletek felmérése kistérségi társulások bevonásával. Ezt a munkát harmonizálni kell a tervezési-statisztikai régiók tervezési tevékenységeivel.

Szükséges az egyeztetés a regionális OP-kkal, illetve a humán infrastruktúra OP-val.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

**Komponens
megnevezése:**

3.4.3. Kulturális, szabadidős és sport létesítmények, intézmények és kínálatuk bővítése

Céljai:

- A régió lakossága szabadidős tevékenységeinek lebonyolításához szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése, javítása.
- A lakosság szabadidejének magas színvonalú, tartalmas kikapcsolódást biztosító eltöltésének támogatása.
- A lakosság szórakozását segítő szakemberek, pl. animátorok, rekreációs szakemberek képzése.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

A munkaerő megújuló képessége érdekében fontos, hogy legyenek a régióban szabadidő eltöltésére alkalmas infrastrukturális feltételek. Elsősorban a szegényebb, parttól távolabbi térségekben kell ösztönözni minden korosztály számára a **közösségi terek, könyvtárak, művelődési házak fejlesztését, valamint szabadidő sportolásra alkalmas sportlétesítmények modernizációját**. A létesítmények fejlesztésénél külön ki kell térni a nyugdíjasok, idősek, illetve a gyerekek, fiatalok szórakozását, kikapcsolódását segítő intézmények korszerűsítésének szükségességére is.

A civilek együttműködésének segítése érdekében szükséges az info-kommunikációs eszközök, feltételeik javítása.

Kiemelt szempontok:

- Az infrastrukturális beruházások barnamezős szemléletűek legyenek, a meglévő épített ingatlanok átalakítására épüljenek.
- A humáninfrastruktúráknak alkalmasnak kell lenniük, hogy kiszolgálják mind az állandó mind az üdülő népességet és a turizmust.
 - Ennek érdekében a hozzáférhetőséget mind nyitva tartás, mind kapacitás tekintetében az igényekhez kell igazítani.
 - Turisztikai információkat kell elhelyezni és hozzáférhetővé tenni az intézményekben.

- Biztosítani kell a szolgáltatásokhoz való hozzáférést idegen nyelven.
- A közszolgáltatások minél szélesebb körét kell nyújtani helyben.

Támogatandó tevékenységek:

- Községi terek, könyvtárak, művelődési házak fejlesztése, valamint szabadidő sportolásra alkalmas sportlétesítmények modernizációja, létesítése.
- A létesítmények fejlesztésénél prioritást kell adni a nyugdíjasok, idősek, illetve a gyerekek, ifjúsági korúak szórakozását, kikapcsolódását segítő intézmények korszerűsítésére.
- A civilek együttműködésének segítése érdekében szükséges a civil szervezetek info-kommunikációs eszközeik, feltételeik javítása.
- Szabadidős sportlétesítmények üzemeltetéséhez. programszervezéshez, szakemberek képzése.
- Hálózatos együttműködések a régió kívüli központi intézményekkel a teljes körű kulturális közszolgáltatások nyújtása szempontjából (színház, filmszínház, közművelődési akciók).

Támogatást csak azzal a feltétellel lehet nyújtani, ha biztosítottak a működtetés költségei.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

- Többcélú kistérségi társulások, ezen belül Önkormányzatok, intézményeik
- Non profit szervezetek

Támogatás szempontjai:

- Az infrastrukturális fejlesztéseknél a nyugdíjasok, fiatalok, üdülónépesség és turizmus igényeinek figyelembe vétele (részletesen ld. fentebb).
- Barnamezős beruházások preferáltak.
- Az építkezéseknél lehetőség szerint természetes anyagok használata.
- Fejlesztéseket a kistelepüléseken kell ösztönözni.
- Működtetés biztosítása.

Megvalósítás felelőssége:

Az esetlegesen hazai forrásról egyeztetni kell a NeKöM Közkincs programjával, illetve az NSH-val, valamint az NAVT-be való beépítése.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap ERFA

- **Operatív program**

Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:

3.4.4. Alapfokú oktatási-nevelési intézmények működési feltételeinek fejlesztése

Céljai:

- Alapfokú oktatási-nevelési intézmények fejlesztése a kistérségi és települési népességmegtartó-képesség erősítése érdekében.
- Az oktatás minőségének és hatékonyságának növelése, valamint az informatikai technológiák elterjedésének támogatása az általános iskolákban.
- Módszertani és régióspecifikus tananyagfejlesztés.
- A középfokú oktatásban az intézmények és kollégiumaik minőségi felújítása az esélyegyenlőség biztosítása és a Balaton térségében történő iskolába járás ösztönzése érdekében.
- Hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű diákok oktatási helyzetének javítása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A csökkenő gyereklétszám miatt szükséges a koncentráció és racionalizálás az óvodai és alapfokú oktatási intézményrendszerben. Ezért csak a többcélú kistérségi társulások részeként javasolt támogatni az oktatás-neveléshez kapcsolódó minőséget és a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító fejlesztéseket. Infrastruktúra fejlesztés csak nevelési program bemutatásával, esetleg megújításához kapcsolódóan támogatható. A fejlesztéseknél tekintettel kell lenni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének, szegregációmentes oktatásának biztosítására, a működtetés hosszútávú hatékonyságára, meg kell vizsgálni mind a diákok, mind a tanárok utazási lehetőségeit az alapfokú oktatás-nevelési feladatok ellátásának biztosítása érdekében. A fejlesztések során tekintettel kell lenni az alapfokú oktatási intézmények, ezen belül is az informatikai és szabadidő infrastruktúrájának oktatási időn kívül a helyi lakosság számára való elérhetőségére. Az alapfokú oktatás-nevelés esetén támogatni szükséges azokat a megoldásokat, melyek a nyári szezonális időszakban biztosítják – akár a tanárok gyakornoki programjának keretében - a régióban nyaraló gyermekek felügyeletét. Kiemelten támogatandók azok a projektek, melyek a humán szolgáltatások fejlesztését integrált megközelítésben, komplex módon, az egyes ágazati fejlesztéseket (oktatási, foglalkoztatási, szociális, egészségügyi) összehangolt beavatkozásokként tervezik meg.

Támogatandó tevékenységek:

- Óvodai és az alapfokú oktatási-nevelési intézmények oktatási-nevelési programjainak megújítása, különös tekintettel azon kompetenciák fejlesztésére való koncentráció, mely felkészíti a tanulókat a tudatos állampolgári létre, a környezettudatos gondolkodási képességre. Elősegíti a turisztikai aktivitásra való nevelést, megerősíti kommunikációs képességüket. Szükséges az intézmények infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációját elősegítő fejlesztések (szükség esetén óvodai férőhelybővítés, komplex intézményfejlesztési programok; települési, kistérségi deszegregációs programok a 1993.évi LXXIX közoktatási törvény 66.§ -nak érvényesítése érdekében; tanoda programok) infrastruktúra-fejlesztési igényeinek kiemelt támogatása;
- Kompetenciákat fejlesztő, és az együttnevelést támogató nevelési-oktatási programok bevezetése és a szükségszerű eszköz- és infrastrukturális fejlesztések támogatása;
- Elsősorban elmaradott térségek központjaiban a középfokú oktatási intézmények és kollégiumok infrastrukturális fejlesztése.

Ezen belül szükséges az épületek átfogó felújítása, korszerűsítése: pl.: az épületek fizikai állagának javítása, műszaki színvonalának emelése; épületek, terek kialakítása; IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) komplex eszközrendszerének fogadására alkalmas intézményi környezet létrehozása.

Csak a fentiekkel együtt támogatható tevékenységek:

- az iskolai, óvodai funkciók kiegészítését ellátó létesítmények, szabadidős programok, foglalkozások lehetőségét biztosító épületek, terek telekhatáron belüli építése, megújítása és intézmények udvarának felújítása;
- a nevelés-oktatás tartalmi fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések beszerzése;
- a sajátos nevelési igényű gyerekek, diákok képzését biztosító speciális eszközök és berendezések beszerzése;
- informatikai berendezések, eszközök (hardver, szoftver) beszerzése, csak iskoláknak;
- az intézmények akadálymentesítése azért, hogy a létesítményekhez a speciális nevelési igényű tanulók is hozzáférjenek;
- sikeres gyakorlatok elterjesztése és a tapasztalatcsere érdekében együttműködések, konzultációk szervezése.

A fejlesztések megvalósítására a többcélú kistérségi társulások jelentkezhetnek, együttműködésben az oktatási ellátást biztosító intézményekkel, illetve egyházi, esetleg civil szervezetekkel.

Az intézményracionalizálási lépéseket kistélepusításokon az alsó tagozat és az óvodai férőhelyek összevonását, míg a felső tagozat esetén a kistélepusítási oktatás összevonását jelenti.

A fejlesztések során figyelembe kell venni az egyes települések közlekedési elérhetőségét is.

Támogatást csak azzal a feltétellel lehet nyújtani, ha biztosítottak a működtetés költségei.

Pályázatokat többcélú kistérségi társulások nyújthatnak be a tervek szerint.

Földrajzi preferenciák:**Támogatás szempontjai:**

Régió teljes területe

- Az infrastrukturális fejlesztéseknél a nyári időszakban megnövekedett számú turisták, illetve a térség szezonális, nyári foglalkoztatásából következő (nyári óvodák) igények figyelembe vétele és ehhez kapcsolódóan gyakornok rendszer megszervezése a szükséges nyári ügyelet ellátása érdekében.
- Iskolai infrastruktúra hasznosítása a turizmus szolgálatában.
- Fontos az oktatáson kívüli képzési igények helybiztosításának megszervezése és figyelembe vétele.
- A szabadidő infrastruktúra fejlesztéseket egyeztetni kell a település más infrastrukturális fejlesztéseivel.
- Barnamezős beruházások preferáltak.
- Az építkezéseknél lehetőség szerint természetes anyagok használata.
- Működtetés biztosítása.

Megvalósítás felelőssége:

További feladat: a fejlesztési szükségletek felmérése kistérségi társulások bevonásával. Ezt a munkát harmonizálni kell a tervezési-statisztikai régiók tervezési tevékenységeivel.

Szükséges az egyeztetés a regionális OP-kkal.

Lehetséges kedvezményezettek:

Többcélú kistérségi társulások, együttműködve önkormányzatokkal, önkormányzati intézményekkel (óvodák, alap- és középiskolák nevelési-oktatási intézmények), oktatási intézmények fenntartói és egyéb non profit szervezetek (pl. egyházak, alapítványok).

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

Intézkedés megnevezése**3.5. Regionális társadalmi-gazdasági tudományos tevékenységek ösztönzése****Támogatandó tevékenységek:**

- A régió gazdasági-társadalmi viszonyait feltáró multidiszciplináris kutatási tevékenységek támogatása

A régió fejlődésének előmozdításában nagy szerepe lehet a jövőben az aktuális társadalmi-gazdasági-ökológiai helyzet megismerésének. Mivel az egyes társadalmi, gazdasági, ökológiai folyamatok összefüggnek, ezért olyan kutatások támogatása javasolt, melyekben a fent említett tudományágak képviselői közösen vesznek részt és a folyamatokat teljes összefüggésükben értelmezik.

- Regionális tudástárház kialakítása civil alapokon

Javasolt támogatni olyan civil kezdeményezéseket, melyek célja a régió múltjával, jelenével kapcsolatos információk összegyűjtése és

hozzáférhetővé tételt. Javasolt előnyben részesíteni azokat a kezdeményezéseket, melyek az interneten keresztül biztosítják az információk hozzáférhetőségét.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Támogatás szempontjai:

- A kezdeményezés működtetésének fenntarthatósága
- Kezdeményezés egyedisége
- Kutatások tervezett eredményei

Lehetséges kedvezményezettek:

- Civil szervezetek
- Önkormányzatok és intézményeik
- Állami felügyelet alá tartozó intézmények

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

Támogatási Alap

Regionális Operatív Program

Intézkedés megnevezése

3.6. A Régió önállósodását szolgáló intézményfejlesztés

Támogatandó tevékenységek:

- A Balaton Régió hosszútávú közigazgatási jövőképe és lobbystratégiájának kialakítása

Az országgyűlésben zajló közigazgatási reformelképzelésekkel kapcsolatos folyamatok ismeretében, javasolt a régió meghatározó politikai szereplőinek, különösen a Balaton Fejlesztési Tanács tagjainak végiggondolni egy önálló balatoni közigazgatási régió kialakításának lehetőségét. A közös gondolkodást (4-5 alkalmas fórum) javasolt közigazgatás szervező szakértők bevonásával támogatni. Amennyiben a jövő céljairól konszenzus születik, úgy javasolt egy intézkedés- és kommunikációs tervet készíteni a lehetséges közigazgatási régió kialakításáról. Az intézkedési terv képviselője szükséges az érintett személyek, szervezetek személyes kommunikációján keresztül.

- A régió területén területi hatállyal rendelkező különböző intézmények, hatóságok közötti szektoronkénti és szektorok közötti hálózatos együttműködések kialakítása

Ösztönözni kell a párbeszédet azon szakmai intézmények, különösen a megyékben működő dekoncentrált szervezetek között, akik a régióért cselekednek, illetve a régióra vonatkoztatott hatáskörben tevékenykednek. Az együttműködés serkentésére javasolt a régió hivatalos honlapján párbeszédet fórumot nyitni, illetve az egyes szakterületi problémákhoz kapcsolódóan párbeszédet, fórumot kezdeményeznie az ügynökségnek.

- Az önálló fejlesztéspolitikát szolgáló tervezési és megvalósítási

Intézményfejlesztés kialakításának befejezése

A Balatoni Integrációs Kht szervezetfejlesztését be kell fejezni, hogy alkalmas legyen a Strukturális Alapok támogatásainak, mint közreműködő szervezetként való menedzselésére. Ennek a munkának az alapja a vonatkozó jogszabályok ismerete és elfogadása.

Továbbá képzésekkel, módszertanok bevezetésével meg kell erősíteni az ügynökség projektfejlesztési, tervezési tanácsadási tevékenységét.

Régió teljes területe

Földrajzi preferenciák:

Támogatás

szempontjai:

Lehetséges

kedvezményezettek:

- Az eredmények fenntarthatósága
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Kht.

Finanszírozási

feltételek:

- **EU támogatási alap** Támogatási Alap
- **Operatív program** Igazgatási Rendszer Korszerűsítése Operatív Program

4. Közlekedés, fenntartható balatoni közlekedési rendszer kialakítása

4.1 A régió közlekedési elérhetőségének javítása

4.1.1. Repülőterek fejlesztése

4.1.2 A Régió nyugati, északi és déli irányú közútjainak fejlesztése

4.1.3. Vasúti közlekedés fejlesztése

4.2. A régió belüli közlekedés fejlesztése

4.2.1. A régió belső közúthálózatának fejlesztése

4.2.2. Kompösszeköttetés kiépítése a Balaton nyugati részén

4.2.3. Egységes balatoni közösségi közlekedési rendszer kialakítása

4.2.4. Turisztikai célú közlekedési eszközök fejlesztése

4.2.5 Kerékpáros közlekedés

Intézkedés megnevezése:	4.1 A régió közlekedési elérhetőségének javítása
Célok:	<ul style="list-style-type: none">Nemzetközi elérhetőség javítása a sármelléki, és a keleti partnál más repülőterek (Szentkirályszabadja, Siófok-Kiliti) – magántőke bevonásával történő – további fejlesztésével.Nyugati és az északi irányú közúti elérhetőség javítása.Északi part vasúti elérhetőségének javítása.
Komponens megnevezése:	4.1.1. Repülőterek fejlesztése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none">Sármelléki repülőtéren a szolgáltatások minőségi fejlesztése, továbbá a repülőtér közúti és vasúti elérhetőségének fejlesztése, teherszállítási lehetőségek fejlesztése (CARGO).Siófok-Kiliti repülőteret alkalmassá tenni a sport és kisrepülők fogadására és minőségi kiszolgálására.Szentkirályszabadjai repülőteret alkalmassá tenni a nemzetközi-kereskedelem fogadására és minőségi kiszolgálására.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	A régió légi úton való megközelíthetősége biztosított, azonban ezen infrastruktúrák még nincsenek teljeskörűen kihasználva. Az egyre nagyobb utasforgalmat lebonyolító sármelléki repülőtér esetében szükséges a nagyobb charter gépek leszállását biztosító berendezések további, valamint a személyek és csomagok beléptetéséhez szükséges infrastruktúra minőségi fejlesztése. A repülőterek területi elhelyezkedése miatt indokolt a repülőterekhez kapcsolódó helyi, illetve kistérségi szintű közúti, valamint vasúti infrastruktúra és eszközfejlesztések, a reptéri transzfer lehetőségeinek kialakítása. Megvalósíthatósági tanulmány keretében meg kell vizsgálni, hogy a tó keleti részében, – összefüggésben a turisztikai szezon

meghosszabbításának ösztönzésével – a két érintett repülőtér (Siófok-Kiliti sportrepülők fogadására, illetve Szentkirályszabadja) milyen jellegű forgalom lebonyolítására a legalkalmasabb. A repterek fejlesztésénél különös tekintettel kell lenni a domborzati hatásokat figyelembevevő zajvédelemre.

Meg kell vizsgálni azokat az intézkedéseket melyekkel könnyíteni lehet a repülőterek üzemeltetési terhein. A repülőterek versenyképességének érdekében jogszabályalkotási programot kell megfogalmazni.

Tevékenységek:

- megvalósíthatósági tanulmány a szentkirályszabadjai és a siófok-kiliti repülőtér jövőbeni forgalmára, az érkező gépek nagyságára a működtetés gazdaságosságára a fejlesztések megalapozása érdekében,
- az idegenforgalmi és regionális vezetők bevonásával kidolgozni azt a rendszert, mely lehetővé teszi a repülőtereknek, hogy minél nagyobb számban fogadhassanak „Low Cost” légitársaságokat,
- a repülőgépek leszállását biztosító berendezések, valamint a személyek és csomagok beléptetéshez szükséges infrastruktúra, valamint szolgáltatások minőségi fejlesztése,
- teherszállítási fejlesztések (Sármellék, Szentkirályszabadja),
- a repülőterek területén keletkezett környezeti és lőszermesztés és a kármesztésnek a megvalósítása (elsősorban Sármellék és Szentkirályszabadja),
- a kifutópályák szilárd burkolattal történő ellátása, illetve megerősítése, amely megfelel az adott repülőtérre érkező gépek fogadására (Szentkirályszabadja és Siófok-Kiliti),
- utasforgalmi állomások, biztonsági berendezések, az éjszakai leszállást segítő pálya fény- és navigációs rendszerek, kiegészítő szolgáltatások kiépítése, fejlesztése,
- a repülőterekhez kapcsolódó lokális közúti, vasúti infrastruktúra és eszközfejlesztések, reptéri transzfer lehetőségek kialakítása (különösen Sármellék térségében),
- repülőtérrel (Szentkirályszabadja) egybeépített tudományos, ipari és logisztikai központ kialakítása,
- hidroplán leszállóhely(ek) kijelölésére megvalósíthatósági tanulmány készítése,
- zajmonitoring rendszer kiépítése.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek: Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

Sármellék, Szentkirályszabadja, Siófok-Kiliti

A repülőtereket üzemeltető gazdasági társaságok, tulajdonos önkormányzatok.

látogatók várható száma – növekedési potenciál
működtetés biztosítása
gazdasági, társadalmi, környezeti hatások

Az RFÜ-nek egyeztetést kell lefolytatni a repülőtereket üzemeltető társaságokkal, tulajdonos önkormányzatokkal a beruházási igényekről,

megvalósíthatósági feltételekről. A projektek meghatározását követően fel kell kérni a projektek kidolgozására a repülőtereket üzemeltető társaságokat. Amennyiben szükséges egyéb szervezeteket is be kell vonni az egyeztetésekbe, mint pl. MÁV, Közút Kht., Volán társaságok.

A legfontosabb a Sármelléki repülőtér fogadó és a közlekedési hálózatra rácsatlakozó infrastrukturális fejlesztésének támogatása.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA 4. cikk 6); 5. cikk 3) a)
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:	4.1.2 A Régió nyugati, északi és a déli irányú közútjainak fejlesztése
-----------------------------------	---

- Céljai:**
- A régió megközelíthetőségének javítása, ezen belül az utazási idő csökkentése és az utazáskényelem növelése
 - A balesetek számának és súlyosságának csökkentése a tervezési előírásoknak megfelelő csomóponti szabályozás kialakításával és a megfelelő forgalomcsillapító intézkedések egyidejű bevezetésével

Leírás, támogatandó tevékenységek: A közlekedési hálózatokon belül hangsúlyos szerepet kap az elérhetőség feltételeinek jelentős javítása. A régió gazdaságának elemi érdeke a regionális gazdasági, turisztikai vonzerővel bíró területeinek gyors, valamint megfelelő minőségű és kapacitású közlekedési utakkal való feltárása, összekötése, továbbá megfelelő minőségű belső közúthálózat létrehozása tekintettel arra, hogy a régióban tartózkodók (lakosság, üdülővendégek) létszáma a turisztikai szezonban megnövekszik.

A régió déli partjának megközelítése az M7-es autópálya megépülésével adottá válik, így a közúthálózat fejlesztésének jelenlegi legfontosabb eleme a nyugati és az északi irányú közúti elérhetőség javítása. Ennek keretében indokolt a 76-os, 84-es főutak (távlatban M76 Balatonszentgyörgy - Zalaegerszeg, M9 Zalaegerszeg - Kőszeg, S31 Unterloisdorf - Bécs), illetve (2013-ig) a 8-as út Székesfehérvár-Veszprém-Rábafüzes szakasz autóúttá fejlesztése (várpalotai elkerülő szakasz), valamint a 72. és 82. sz. főút emelt szintű úttá fejlesztése elkerülő szakaszok kiépítésével. Szükséges továbbá a településeket elkerülő útszakaszok megépítése, valamint a meglévő úthálózat karbantartása és korszerűsítése az alacsony átlagos utazási sebesség javítása érdekében. A régiónak a déli országrészről való elérhetőségét biztosító közlekedési kapcsolatok fejlesztése a 67-es sz. főút fejlesztésével indokolt, a településeket elkerülő szakaszok megépítése, valamint a meglévő úthálózat karbantartása és korszerűsítése révén.

Tevékenységek:

- 68-as, 72-es, 82-es, 84-es főutak fejlesztése (elkerülő utak

megépítése, balesetmentes csomópontok kialakítása, burkolat- és alépítmény javítás, szélesítés), illetve a 76-os főút gyorsforgalmi úttá történő fejlesztése (megj. ez nem szerepel a jelenlegi országos tervekben) A 84-es főút fejlesztéseit össze kell hangolni az M9-es út Sopronból kiinduló fejlesztéseivel.

- a 8-as főút Székesfehérvár-Veszprém szakaszának fejlesztése (elkerülő utak megépítése, balesetmentes csomópontok kialakítása, hiányzó szakaszok négysávúsítása),
- a régiónak a déli országrészből való elérhetőségét biztosító közlekedési kapcsolatainak vizsgálata megvalósíthatósági tanulmány keretében tekintettel a szükséges fejlesztésekre,
- a 67. sz. főút Kaposvár-Balatonlelle szakaszának és a Kaposvár-Szántód útszakasz fejlesztése (elkerülő utak megépítése, balesetmentes csomópontok kialakítása).

Földrajzi preferenciák:

Régió és régió kívüli területek

Lehetséges kedvezményezettek: Támogatás szempontjai:

Magyar Közút Kht., UKIG, Közlekedési Felügyelet

átlagos forgalom nagyság mértéke
baleseti statisztika
utak burkolatának állapota
a Balaton térség elérési ideje
látogatók várható száma – növekedési potenciál
költséghatékony megoldás

Megvalósítás felelőssége:

Az RFÜ-nek a Magyar Közút Kht-vel és az UKIG-gal egyeztetni kell a fejlesztendő utak megvalósításának ideje közti prioritizálásról, tekintettel az átlagos forgalom nagyságra, a várható bekerülési költségre, a baleseti statisztikákra, továbbá szükséges a pontos tevékenységek meghatározása. Fel kell kérni a Magyar Közút Kht-t az egyeztetett projektek kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap**
- **Operatív program**

ERFA 5. cikk 3) a)

Közlekedési és Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése:	4.1.3. Vasúti közlekedés fejlesztése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A vasúti közlekedés környezeti terhelésének csökkentése. • A vasúti elérhetőség javítása, az utazási idő csökkentése. • Az északi part menti vasúti közlekedés villamosítása. • A vasúti utazás kényelmének növelése, eszközállomány-megújítás • a nehéz szerelvényeket közlekedtető vasúti fővonalat tehermentesítő nyomvonal lehetőségének vizsgálata. • A vasúti zaj műszaki és szervezési eljárásokkal történő csillapítása. • A vasút fejlesztésének vizsgálata a tó körbeutazása érdekében.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton északi partján a vasúti közlekedés jelentős környezeti terhelést, ezen belül jellemzően zajterhelést okoz, melynek csökkentése érdekében szükség van a minőségi fejlesztésre, korszerűsítésre, amely – egyéb energiagazdálkodást is figyelembe véve – a villamosítás infrastruktúrája kiépítésének megkezdését vagy további modern diesel mozdonyok beállítását, zajvédő falak kiépítését és a sínpálya felújítását jelenti, ezáltal elősegítve a gyorsabb, gördülékenyebb elérhetőséget.</p> <p>Mivel a vasúti pályatest Balatonakarattya - Balatonkenese – Balatonfüzfő térségében több helyütt is csúszásveszélyes területen, illetve a tómederben van, a MÁV távlati elképzeléseiben ezen pályaszakasz kiváltása, illetve új nyomvonal kijelölése szerepel. Ezzel összhangban a 2000. évi CXII. tv. 39§. i) pontja kimondta, hogy „a Balatonakarattya-Balatonfüzfő közötti vasútvonal feltételes nyomvonalának biztosításához, a Székesfehérvár-Celldömölk hazai törzshálózati fővonalból kiágazó vasútvonal területigényét - szakági tervek alapján - a Szabadbattyán-Tapolca hazai törzshálózati fővonal balatonkenesei szakaszán a csúszásveszély megszüntetéséig biztosítani kell”. Vis major esetére tervezett beruházási munkák között szerepel a Balatonfüzfő-Hajmáskér közötti 10,5 km-es vonalszakasz építése. (E szakasz egyben lehetőséget teremt a 70-es években felszámolt Veszprém-Balatonalmádi vasútvonal pótlására, hogy Veszprém közvetlen északi parti kapcsolatát biztosítani lehessen.) A kelet-balatoni szakaszon a Balaton körbeutazhatósága érdekében kb. 2 km új szakasz kiépítése lenne kívánatos, melyhez megvalósíthatósági tanulmány, valamint költség-haszon elemzés elkészítése indokolt.</p> <p>A Balaton déli partján (Balatonfenyves) a keskeny nyomközű kisvasút felújítása és nosztalgiavonatként hasznosítása lehetővé tenné a természetvédelmi, vadászati, bor-gasztrónómiai és gyógyfürdő turizmus egységes programmá szervezését.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • az északi part mentén a villamosítás infrastruktúrájának kiépítése vagy további modern (viszonylag kis környezeti terhelést okozó) diesel mozdonyok beállítása, • zajvédő falak kiépítése,

- eszközállomány-megújítás, vasúti kocsik felújítása, vagy újak beszerzése, amire lehetőség nyílhat EU forrásból a nyomvonal fejlesztésekkel párhuzamosan (A megújult eszközállománynak helyi karaktere kell, hogy legyen, illeszkedve a táji adottságokhoz, akadálymentesítést biztosítani kell, illetve a lehető legkisebb környezeti terheléssel kell járnia),
- a tranzit nehéz szerelvényeket közlekedtető vasúti fővonalat tehermentesítő nyomvonal lehetőségének vizsgálata megvalósíthatósági tanulmánykeretében (a nemzetközi áruszállítás Kaposvár-Dombóvár vonalra terelése),
- Balatonakarattya - Balatonfüzfő közötti vasúti nyomvonal kiváltása (a csúszás és omlásveszélyes magaspártok védelme érdekében), vészmegoldás esetén Hajmáskér-Balatonfüzfő közvetlen összeköttetés megteremtése,
- Csittény-hegy térségében (Balatonkenese) talajmechanikai vizsgálatok folytatása,
- balatonakarattyai alagút déli kapuzatának felújítása a löszfal mentén,
- A kelet-balatoni szakasz pályakorrekciójával a körvasút megteremtésének vizsgálata megvalósíthatósági tanulmány, költség-haszon elemzés elkészítésével (alapvetően forgalomszervezéssel megoldható),
- Balaton déli partján (Balatonfenyves) a keskeny nyomközű kisvasút sínpályájának és a vasúti kocsik felújítása, korszerűsítése nosztalgiavonatként történő hasznosítás érdekében,
- tanulmányok (kivitelezés) ipari vágányok hasznosítására, nyomvonalfejlesztésre.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Támogatás szempontjai:

Megvalósítás felelőssége:

Balaton északi, keleti és déli partja

MÁV, települési önkormányzatok, gazdasági társaságok

- látogatók várható száma – növekedési potenciál
- átlagos forgalom nagyság mértéke
- költséghatékony megoldás

A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetnie kell a MÁV-val a tevékenységek priorizálásáról a beruházási költségek és várható hasznok, illetve a beavatkozások probléma megoldó sürgőssége alapján. Fel kell kérni a MÁV-ot az egyeztetett projektek kidolgozására, valamint a balatonfenyvesi kisvasút üzemeltetőjét a fejlesztései projekt kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap ERFA 4. cikk 6)

- **Operatív program**

Közlekedési és Infrastruktúra Operatív Program,

Intézkedés megnevezése:	4.2. A régió belüli közlekedés fejlesztése
Célok:	<ul style="list-style-type: none"> • A régió zsúfolt közlekedési útvonalain a szűk keresztmetszetek oldása (elsősorban a 71-es, 72-es és 73-as főutak fejlesztése). • A part menti települések és a parttól távolabbi települések közti közúti kapcsolat korszerűsítése. • Gazdaságosan üzemeltethető kompresszekötetés kiépítése az M7-es autópálya és a 71-es főút összeköttetésének megteremtésével a tó nyugati részén. • A vasúti személyszállítás minőségi feltételeinek javítása (vasúti kocsik korszerűsítése, állomásépületek felújítása, kisvasút fejlesztése, utastájékoztató), a turizmus igényeihez igazodó fejlesztése. • A vasúti személyszállítás, a távolsági és a helyi buszközlekedés, valamint a vízi közlekedés összehangolása, minőségi fejlesztése, a közlekedési szervezetek közti együttműködés fejlesztése, közlekedési szövetségek alakítása. • Kerékpáros közlekedés fejlesztése, kerékpárutak, kerékpáros infrastruktúra kialakítása.

Komponens megnevezése:	4.2.1.A régió belső közúthálózatának fejlesztése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A partmenti települések átmenő forgalmának csökkentése. • A régió belüli kistérségi központok elérhetőségének javítása, különösen a parttól távolabbi településekkel lévő közúti kapcsolatuk javítása. • A régió települései megközelíthetőségének, közlekedésének javítása, a külterületi útszakaszok és települési átkelési szakaszok közlekedésminőségének javítása. • Zsáktelepülések, belső perifériák elérhetőségének, megközelíthetőségének javítása. • Közúton az utazási idő csökkentése és az utazáskényelem növelése. • A balesetek számának és súlyosságának csökkentése a tervezési előírásoknak megfelelő csomóponti szabályozás kialakításával és a megfelelő forgalomcsillapító, településvédelmi intézkedések egyidejű bevezetésével a külterületeken. • Turisztikailag frekvenciát településeknél kerülőutak építése. • Új turisztikai, vagy ipari létesítmények elérhetőségének javítása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A régió belüli közlekedési rendszerek, hálózatok fejlesztése egyben a régió belső kohéziójának erősítését, a környezeti terhelés csökkentését, valamint a turisták gyors és kényelmes helyváltoztatását is jelenti. A régió belső közúthálózatának jelentős része fejlesztésre szorul, fontos a mellékutak hálózatfejlesztése, a kapcsolódási pontok kialakítása, valamint a balesetveszélyes útszakaszok problémájának megszüntetése. A Balaton északi partján a parti településeket felfűző főút kapacitása nem megfelelő, ezért a már megkezdett 71-es és a 73-as főutak fejlesztése elsődleges feladat. A 71-es út elkerülő szakasza egyúttal az észak-nyugati part menti átmenő forgalomtól tehermentesíti a parti sávot. Igen fontos a Veszprém-Tapolca összekötő, 77-es út fejlesztése és a 72-es utat elkerülő út kialakítása is leginkább az M7-M8 autópályák összekötésének megvalósításával. A tó északi-nyugati partjánál szintén meg kell vizsgálni a part menti út zsúfoltságának csökkentési lehetőségét. Erősíteni kell továbbá a sármelléki repülőtér és Keszthely kapcsolatát az M7-es autópályával. A part menti települések és a parttól távolabbi települések közötti utak áteresztő képessége nem megfelelő, az átlagos utazási sebesség is alacsony. A partközeli települések közötti összekötő utak hiányoznak, különösen igaz ez az észak-somogyi térségben, ahol a zsáktelepülések száma is jelentősebb. Ezért szükséges a parttól távolabbi területek és a térségközpontok, városok közti elérhetőség javítása, a települések zsákjellegének megszüntetése az utak korszerűsítésével, összekötő utak kiépítésével. Ez utóbbi esetében szükséges annak vizsgálata, hogy az adott zsáktelepülés milyen funkciót kíván magának (pl. üdülőfaluként képzelel el fejlődését), mivel ez kihatással van a zsákjelleg esetleges megszüntetésére.

Tevékenységek:

- a parttól távolabbi területek és a térségközpontok, városok és új turisztikai vagy ipari létesítmények közti elérhetőség javítása az utak burkolatának és alépítményének felújításával, szélesítésével és megerősítésével,
- 71-es és a 73-as főutak, a 72-es, 71-es út észak-keleti elkerülő szakaszának fejlesztése (az utóbbi befejezése), illetve kiépítése, a Veszprém-Tapolca 77-es összekötő út fejlesztése, burkolatának és alépítményének felújítása, szélesítése, megerősítése, hiányzó települési elkerülő utak megépítése,
- az észak-nyugati partnál a partmenti út zsúfoltságának csökkentése, az utak burkolatának és alépítményének felújítása, szélesítése és megerősítése,
- Zalakaros-, Balatonfüred-, Gyenesdiás elkerülő utak építése,
- zsáktelepülések felszámolása szükség szerint, összekötő utak építésével, különösen a déli parttól távolabbi területeken (pl. Balatonendréd-Lulla, Karád-Kötcse),
- balesetmentes közlekedést propagáló tájékoztató rendszerek kiépítése.

A fejlesztések az út alatt és mellett található infrastrukturális elemek korszerűsítését (csapadékvíz-elvezetés, stb.), a közlekedésbiztonság növelését (biztonsági berendezések, forgalomtechnikai eszközök és

jelzések) és a környezet védelmét szolgáló beruházásokat is tartalmazzák (pl. erdősáv telepítése).

Földrajzi preferenciák:	Régió teljes területe
Lehetséges kedvezményezettek:	Magyar Közút Kht., UKIG, Közlekedési Felügyelet, települési önkormányzatok
Támogatás szempontjai:	<p>látogatók várható száma – növekedési potenciál</p> <p>fejlesztés által érintett helyi lakosság száma</p> <p>a településeken átmenő forgalom nagysága</p> <p>baleseti statisztika</p> <p>rendezési terv tartalmazza</p> <p>költséghatékony megoldás</p>
Megvalósítás felelőssége:	A Balatoni Integrációs Kht-nak a Magyar Közút Kht-vel, az UKIG-gal és az érintett települési önkormányzattal egyeztetnie kell a fejlesztendő utak közti prioritizálásról, tekintettel a fejlesztés által érintett helyi lakosság számára, az átmenő forgalomra, az útburkolat állapotára, a baleseti statisztikákra, valamint a fejlesztési költségekre. Fel kell kérni a Magyar Közút Kht-t az egyeztetett projektek kidolgozására.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	<p>ERFA 4. cikk 6)</p> <p>Regionális Operatív Program</p>

Komponens megnevezése:	4.2.2. Kompösszeköttetés kiépítése a Balaton nyugati részén
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Az utazási idő csökkentése és az utazáskényelem növelése a Balaton északi és déli partja között.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>Jelenleg a tó északi és déli partja közötti gyors személygépkocsival történő közlekedést csak a Tihany és Szántód közötti kompközlekedés biztosítja. Amennyiben a közúton e komptól nyugatabbra lévő távolabbi településről kívánnak az utazók egyik partról a másik partra közlekedni már nem biztos, hogy jó alternatívát nyújt az időt figyelembe véve az egyetlen komppösszeköttetés. Az időbeli korlátot és a közúton való hosszabb közlekedés káros környezeti hatásait elkerülendő egy költséghatékonyan, önköltséges alapon üzemeltethető komppösszeköttetés infrastruktúrájának kiépítése szükséges a tó nyugati részén (Fonyód-Badacsony vagy Balatonmária-Balatongyörök térségében) a tó déli és északi részének két meghatározó fő útvonalainak összekötése érdekében.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • megvalósíthatósági tanulmány készítése egy költséghatékony, önköltséges alapon üzemeltethető komppösszeköttetés kiépítése vonatkozásában a tó nyugati részében,

	<ul style="list-style-type: none"> • a komposzektetés és a kapcsolódó szolgáltatások infrastruktúrájának kiépítése (felhajtó utak, rámpák kialakítása), • komphajók beszerzése.
Földrajzi preferenciák:	A Balaton nyugati része (Fonyód-Badacsony térségében).
Lehetséges kedvezményezettek:	BAHART, települési önkormányzatok
Támogatás szempontjai:	<p>látogatók várható száma – növekedési potenciál</p> <p>ingázók száma</p> <p>költséghatékony megoldás</p> <p>társadalmi, gazdasági, környezeti hatás</p> <p>működtetés biztosítása</p> <p>rendezési terv tartalmazza</p>
Megvalósítás felelőssége:	A Balatoni Integrációs Kht-nak a komposzektetéssel kapcsolatos meglévő tanulmányokat át kell tekintenie. Egyeztetni szükséges az érintett települési önkormányzatokkal és a BAHART-tal a komposzektetés infrastruktúrájának kiépítéséről és működtetéséről.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	<p>ERFA</p> <p>Regionális Operatív Program</p>

Komponens megnevezése:	4.2.3. Egységes balatoni közösségi közlekedési rendszer kialakítása (busz, vízi, vasúti, kisvasút) infrastrukturális fejlesztése, szervezése speciális balatoni szempontok alapján
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző közlekedési eszközök (busz, vasút, vízi jármű) menetrendjének összehangolása, a szervezetek közötti együttműködés javítása. • A közlekedési eszközök komfortfokozatának javítása. • Az utazók megfelelő tájékoztatása. • Vonzóvá tenni a turisták és a helyi lakosok számára a tömegközlekedést az utasok megfelelő szintű kiszolgálásával.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	A turisták és a helyi lakosság személygépkocsival történő utazásai környezeti hatásainak, illetve a közutak megnövekedett forgalmának csökkentése érdekében szükség van közösségi közlekedés hatékonyabb, az igényekhez jobban igazodó szervezésére. Az utazók helyváltoztatása leginkább a turisztikai vonzerők, attrakciók, rendezvények vonatkozásában jelentős, a sok kistelepüléssel rendelkező térségben a lakosság ingázási szükségletei is magasak. Ezért mind a térség külső, mind a térségen belüli időbeni elérhetőség javítása érdekében szükséges a különböző közlekedési eszközök (busz, vasút, hajó) menetrendjének összehangolása, a szervezetek közötti együttműködés javítása, közös menetrendi, (esetleg tarifa-) rendszerek kialakítása, közös infrastruktúrafejlesztések (várótermek,

állomások) lebonyolítása, az utasok megfelelő szintű kiszolgálása (automatizált, vizuális és idegen nyelvű utas tájékoztatás a turizmus igényeihez való igazodással), tájékoztatása, a szállítási eszközök komfortfokozatának növelése, illetve infrastruktúrális korszerűsítése.

Továbbá a közlekedési eszközök komfortfokozatának javítása, akadálymentesítése, valamint az utazók tájékoztatásának információtechnológiai eszközökkel való kiszolgálása is fontos fejlesztési cél. Meg kell teremteni az olcsóbb (fapados) repülőgépek megjelenésével, illetve érkezésével az e járművekkel érkező utasok tömegközlekedéssel történő közlekedését is. Ösztönözni kell egy egységes Balaton régiós közlekedési szövetség megalapítását.

Tevékenységek:

- A régió közlekedési ágazati infrastruktúrájának összehangolását, fejlesztését szolgáló beruházások meghatározása, vizsgálata
- közös menetrend, tarifa rendszerek kialakítása,
- közös kiszolgáló létesítmények fejlesztése a kapcsolódó forgalomtechnikai berendezésekkel, szükséges kiegészítő beruházásokkal együtt (helyi és távolsági autóbusz-pályaudvarok, végállomások (decentrumok), vasúti állomásépületek fejlesztése, felújítása, bővítése, kiépítése utasforgalmi szempontok szerint) figyelemmel az átszállás biztosítására, az akadálymentesítésre, a kerékpáros közlekedési kapcsolatra és a helyi balatoni karakterre,
- közlekedési eszközállományok megújítása a busz, a hajózási és a vasúti közlekedésben (hazai forrásból, KA-ból, vagy vállalkozói támogatás részeként) figyelemmel az átszállás biztosítására, az akadálymentesítésre, a kerékpáros közlekedési kapcsolatra és a helyi balatoni karakterre,
- helyi villamos üzemű és kötöttpályás tömegközlekedés közlekedési fejlesztése és kisvasútépítés (összhangban a településfejlesztésekkel, beruházások és/vagy vizsgálatok),
- intermodális kapcsolatrendszer fejlesztése (P+R rendszerek, az átszállások optimalizálása érdekében csomópontok fejlesztése),
- utasforgalmi szolgáltatások színvonalának javítása, informatikai, térinformatikai eszközök fejlesztése tekintettel az intermodalitásra (pl. automatizált, vizuális és idegen nyelvű utastájékoztatás, forgalomirányító központok fejlesztése, kialakítása, elektronikus jegy és bérletrendszer kialakítása),
- állomások, várótermek kiépítése, akadálymentesítése, megközelíthetőségük javítása (vasút, busz, hajó),
- kerékpárszállítás tömegközlekedéshez kapcsolódó infrastruktúrális (szállítási, tárolási) feltételeinek kiépítés,
- személyhajózó útvonalak létesítésének vizsgálata és/vagy biztosítása,
- egységes Balaton régiós közlekedési szövetség megalapítása intézményfejlesztéssel,

- BAHART hajóállományának korszerűsítése az alternatív energia felhasználás lehetőségének figyelembevételével.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek: Támogatás szempontjai:

Régió egész területe

Volán társaságok, MÁV, BAHART, települési önkormányzatok

- látogatók várható száma – növekedési potenciál
- szezon meghosszabbítása
- a turisztikai keresleti igényeknek való megfelelés
- biztosítja a vonzerők elérhetőségét
- átszállási kapcsolatok biztosítása
- környezetvédelmi előírások betartása
- alternatív energia felhasználása
- működtetés biztosítása
- költséghatékony megoldás
- sajátos balatoni fejlesztési szempontok:
helyi karakter, akadálymentesítés, kerékpáros közlekedés kiszolgálása, környezetvédelem, turisztikai vonzerők elérhetősége és a helyi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében, a régió belüli elérhetőség és a régió megközelíthetőségét is kiszolgálva

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak konzultálni kell a Volán társaságokkal, a MÁV-val, a BAHART-tal, érintett települési önkormányzatokkal, valamint a kistérségek képviselőivel. Az adott közlekedési eszköz utasforgalmának, eszközparkjának figyelembevételével kell a menetrendeket összehangolni, valamint a közös tarifarendszert kialakítani. A projektek azonosítását követően a projektgazdákat fel kell kérni a projektek kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap ERFA 5 cikk 2)c)
- Operatív program Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:

4.2.4. Turisztikai célú (muzeális értékű) balatoni közlekedési eszközök fejlesztése (hajó, kisvasút, vasúti eszközök)

Céljai:

- A turisztikai látványosságok körének bővítése.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Támogatni kell, a turisztikai látványossággént, oktatási, közösségi térként is funkcionáló régi, örökségi értékkel bíró a Balaton régióban, de akár azon kívül készült vagy szolgált, balatoni közlekedési eszközök (régii vitorlások, gőzhajók, mozdonyok, vasúti kocsik) felújítását, és használatba vételét.

Tevékenységek:

- régi balatoni közlekedési eszközök (vitorlások, gőzhajók,

mozdonyok, vasúti kocsik, stb.) felújítása, figyelemmel a környezetvédelmi előírásra,

- a régi balatoni közlekedési eszközök hasznosításához kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése.

Földrajzi preferenciák:

Régió egész területe

Lehetséges kedvezményezettek:

BAHART, MÁV, gazdasági társaságok

Támogatás szempontjai:

- a turisztikai keresleti igényeknek való megfelelés
- biztosítva van, illetve alátámasztott a közlekedési eszköz kihasználtsága
- része valamilyen termékcsomagnak, tematikus, kulturális útnak
- látogatók várható száma – növekedési potenciál
- szezon meghosszabbítása
- működtetés biztosítása
- költséghatékony megoldás

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetni szükséges a BAHART-tal, a MÁV-val és egyéb érintett vállalkozással a potenciális projektek meghatározása és esetleges további lehetséges kedvezményezettek felmérése érdekében. A projektek azonosítását követően fel kell kérni a projektgazdát a projektek kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

ERFA 4. cikk 5)

Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:

4.2.5 Kerékpáros közlekedési hálózat mennyiségi és minőségi fejlesztése

Céljai:

- Turisztikai célból alapvetően a háttértelepülések elérhetőségét biztosító és a tó körüli kerékpárúthoz kapcsolódó fejlesztése.
- Hálózat fejlesztése a tó körüli nyomvonalból kiindulón, mind bel- mind külterületen, a forgalmas szakaszok kiváltása.
- A kerékpárok tárolásához, tömegközlekedési szállításához kapcsolódó beruházások.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A turisták és a helyi lakosság igényeit is szolgálja a kerékpáros közlekedés fejlesztése, melynek hálózatát a tó körüli nyomvonalból kiindulón, mind bel- mind külterületen fejleszteni kell, törekedve a forgalmas szakaszok kiváltására. Továbbá folytatni kell a kerékpárok tárolásához, tömegközlekedési szállításához kapcsolódó beruházásokat.

Tevékenységek:

- regionális kerékpárút hálózat megépítésének terve,
- kerékpárút építése kül- és belterületen, a hozzájuk tartozó csomópontok, megállóhelyek és pihenőhelyek, szervizelési lehetőségek kialakításával,
- kisebb forgalmú kerékpározásra alkalmas utak kijelölése,
- kerékpáros kiszolgáló, tömegközlekedési szállítási, tárolási infrastruktúra fejlesztése.

Földrajzi preferenciák:

Régió egész területe, ezen belül a napi kerékpározás szempontjából különös figyelmet érdemelnek a nagyobb Balaton parti települések, település csoportok (pl. Keszthely, Siófok, Balatonboglár, Balatonfüred)

Lehetséges kedvezményezettek: Támogatás szempontjai:

települési önkormányzatok, részben: BAHART, MÁV, Volán társaságok,

- rendezési terv tartalmazza
- megfelel a turisztikai keresleti igényeknek
- valamely vonzerő elérhetőségét biztosítja
- része valamilyen terméksomagnak, tematikus, kulturális útnak
- fenntartása biztosított
- költséghatékony megoldás

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak fel kell mérnie, hogy melyek azok a turisztikai célból kiemelt települések, amelyeknek a kerékpárúttal történő elérhetőségét biztosítani szükséges a meglévő vonzerők, illetve a munkahelyek elérése érdekében. A települések azonosítását követően az önkormányzatokat fel kell kérni a projektek kidolgozására. A tömegközlekedéshez kapcsolódó beruházások esetében egyeztetni szükséges a BAHART-tal, a MÁV-val és a Volán társaságokkal. A projektek azonosítását követően fel kell kérni a szervezeteket a projektek kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

5. Táji és települési környezet fejlesztése

5.1. Környezeti állapot javítása és környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése

- 5.1.1. Az ivóvíz minőségének javítása
- 5.1.2. Szennyvízelvezetés és –tisztítás
- 5.1.3. Hulladékgazdálkodás
- 5.1.4. Felszíni és felszín alatti vizek védelme, vízrendezés

5.2. Vonzó és élhető balatoni települések kialakítása – településfejlesztés

- 5.2.1. Települési területek településközpontok („településfejlesztési akcióterületek”) rehabilitációja
- 5.2.2. Part rehabilitáció
- 5.2.3. Magaspartok, omlásveszélyes partfalak rehabilitációja
- 5.2.4. Tőkealap felállítása és működtetése a beépített területek (pl. kisparcellás leromlott állapotú üdülőtelkek) rehabilitációjára

5.3. Táji értékek helyreállítása

- 5.3.1. Vidéki értékek feltárása, megőrzése
- 5.3.2. Táji értékek helyreállítása
- 5.3.3. A Balaton körüli zöld zóna kialakítása, erdősítés
- 5.3.4. Bánya-rekultiváció, tájsebek kezelése, illegális hulladéklerakók felszámolása
- 5.3.5. Kockázatvédelem, veszélyhelyzetek megelőzése

5.4. Balaton térségi környezetmenedzsment

- 5.4.1. Balatoni fenntarthatósági/környezeti térségmenedzsment kialakítása
- 5.4.2. Egységes környezetállapot megfigyelő és tájékoztatási hálózat kiépítése és működtetése
- 5.4.3. Balaton térség vízminőségével, vízmennyiségével, környezeti állapotával kapcsolatos kutatások ösztönzése

5.5. Megújuló energiaforrások hasznosítása

Intézkedés megnevezés:	5.1. Környezeti állapot javítása és környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése
Célok:	<ul style="list-style-type: none">• Infrastrukturális feltételek összehangolt, rendszer szemléletű mennyiségi és minőségi jellegű átalakítása.• Ivóvízbázis védelme a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás feltételeinek megteremtésével, fenntartásával.• Folyamatban lévő szennyvízelvezetési- és tisztítási, ivóvíz

minőségi javítása tárgyú projektek megvalósítása, a rendszerekbe beiktatott háztartások arányának növelése.

- Vízvédelmi tevékenység – vízfolyások belterületi, külterületi rendezése, folyamatos karbantartása, elhanyagolt vízfolyások, vízelvezetők környezetbe illeszkedő szabályozása, szűrőmezők kialakítása a Balatonba torkolló vízfolyásokon, Kis-Balaton vízvédelmi rendszerének fejlesztése.

Komponens megnevezése:	5.1.1. Az ivóvíz minőségének javítása
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A lakosság ellátása a határértékeknek megfelelő minőségű, egészséges ivóvízzel. • Sérülékeny vízbázisok védelme.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén számos, közüzemi vízellátást biztosító, sérülékeny vízbázis található, azaz olyan, amely a felszíni eredetű szennyeződésekkel szemben nem rendelkezik kellő földtani védelemmel.</p> <p>A természeti környezetünk, a felszín alatti vízbázisok védelme, a lakosság életkörülményeinek javítása megkívánja az ivóvíz minőségének további javítását. Ez azt jelenti, hogy a megkezdett ivóvízminőség javítását szolgáló projekteket folytatni kell.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sérülékeny vízbázis állapotfelmérést követően a vonatkozó védelmi terv készítése, • megfelelő vízminőséget biztosító vízáadó-rétegek védelme, bővítése, az ezekre telepítendő új kutak létesítése, a szükséges távvezetékek építése, • az előírásoknak megfelelő vízminőséget biztosító új vízkezelési technológiák bevezetése, és ha szükséges ivóvízminőség-javító célú hálózatrekonstrukciók megvalósítása, • a meglévő vízkezelési technológiák korszerűsítése az előírásoknak megfelelő vízminőség biztosítása érdekében, és ha szükséges ivóvízminőség-javító célú hálózatrekonstrukciók megvalósítása.
Földrajzi preferenciák:	Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok működési területe, a Régió egész területe
Lehetséges kedvezményezettek:	települési önkormányzatok, önkormányzati társulások, Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok, víztársulatok, központi költségvetési szervek
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none"> • sérülékeny vízbázisok védelmének biztosítása • költséghatékony beruházási és üzemeltetési megoldások
Megvalósítás felelőssége:	A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetnie kell a régió területén illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel, hogy a régió mely területén vannak sérülékeny vízbázisok és hol vannak még olyan háztartások, ahol nincs még

bevezetve egészséges ivóvíz (potenciális projektek beazonosítása). A földrajzi területet, településeket és településrészeket, illetve a projekteket azonosítani kell és az érintett önkormányzatokat fel kell kérni a projektek kidolgozására.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** Kohéziós Alap
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése:	5.1.2. Szennyvízelvezetés és –tisztítás
------------------------	---

Céljai:

- Az összegyűjtött szennyvizek megfelelő tisztítása.
- A partközeli települések esetén 95%-os csatornázottsági arány és a háttér településeknél 72%-os csatornázottsági arány (28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól) eléréséhez szükséges fejlesztések elvégzése.
- Az EU Szennyvíz Irányelv teljesítése a 10.000 LE nagyságrend feletti fejlesztések esetén, ezen belül is a Balatonra vonatkozó szabályok - 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet - alapján: a Balaton vízgyűjtőjén levő szennyvíztisztító telepeknél el kell érni, hogy a kibocsátott összes foszfor töménysége ne haladja meg a 0,7 mg/l értéket, ha a telep kapacitása eléri a 300 m³/d-t (ez az érték csak arra vonatkozik, ahol a tisztított szennyvíz a Balatonba kerül).
- A tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosítását a fogatkozó édesvízkészletek védelme érdekében növelni kell.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A természeti környezetünk, a felszín alatti vízbázisok védelme, a lakosság életkörülményeinek javítása megkívánja a szennyvizek megfelelő elvezetését és tisztítását. A csatornázatlan településrészekben szakszerű közműpótlók építése, a közcsatornára kapcsolt ipari üzemeknek az előírásnak megfelelő előkezelők kiépítésének elősegítése szükséges. Ez azt jelenti, hogy a megkezdett szennyvíz elvezetési és tisztítási projekteket folytatni kell.

A szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, a technológiai fegyelmetlenségek, lazaságok miatt több esetben adott okot bűzpanaszra. Az elhelyezési lehetőségek az érintett érzékeny területeken korlátozottak (kizártak).

Tevékenységek:

- új szennyvízgyűjtő rendszerek építése,
- a teljes kiépítettség elérése érdekében a meglévő szennyvízgyűjtő rendszerek fejlesztése, bővítése,
- új szennyvíztisztító telepek építése,
- meglévő szennyvíztisztító telepek kapacitásának bővítése, határfokának növelése, rekonstrukciója,
- iszapkezelő létesítmények építése szennyvíztelepeken vagy

önállóan,

- szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználását célzó, korszerű technológiák alkalmazásával megvalósuló beruházások,
- a kommunális szennyvíz kezelését biztosító létesítmények kihasználtságának felülvizsgálata, optimalizálása,
- csapadékcatornába történő illegális szennyvízbekötések feltárása, megszüntetése, az illegális szennyvízszikkasztás felszámolása, e területekre irányuló kutatások támogatása,
- szennyvíztározók vízzáróságának vizsgálata, az elszívárgás megszüntetése,
- a rákötések számának növelése a szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező településeken,
- egyedi szennyvíztisztítók kialakítása minőségbiztosítással.

Konkrét projekt: Dél-Balaton térség szennyvízelvezetés és tisztítás (projektgazda: Marcali Város Önkormányzata, KvVM, BFT)

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Projektfüggő, de a régió teljes területe

települési önkormányzatok, önkormányzati társulások, állami szervezet nevében eljáró állami többségi tulajdonú víziközmű vállalatok, központi költségvetési szervek, nonprofit szervezetek, és a partmenti településeken saját szennyvíztisztítóval rendelkező jogi személyekkel (Zánka GYIC kht.)

Támogatás szempontjai:

- a pályázónak elvi vízjogi és érvényes, jogerős vízjogi létesítési engedéllyel kell rendelkeznie
- EU Szennyvíz Irányelveknek való megfelelés
- tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosíthatósága elsőbbséget élvez
- költséghatékony beruházási és üzemeltetési megoldások

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetnie kell a régió területén illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel, hogy a régió mely területén nincsen meg, illetve hiányos a szennyvízkezelés infrastruktúrája. Pontosítani kell a Balaton körüli projekteket, majd a konkrét tevékenységeket, illetve meghatározni a lakossági rákötés arányait, feladatait tekintettel a 2035/2001. Korm. határozat határértékeire. Át kell tekinteni a kistelepülések egyedi szennyvízkezelési projektjeinek megvalósíthatóságát. A földrajzi területet, településeket és településrészeket, illetve a projekteket azonosítani kell és az érintett önkormányzatokat fel kell kérni a projektek kidolgozására. A projektek kiválasztásának módja kétlépcsős kiválasztás.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA, Kohéziós Alap
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program, Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:	5.1.3. Hulladékgazdálkodás
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A hulladék keletkezésének megelőzése, hulladék mennyiségének csökkentése. • A szelektív hulladékgyűjtés és feldolgozás teljes körű bevezetése. • A hulladék-feldolgozó és újrahasznosító kapacitások kiépítése. • A hulladéklerakók megfelelő műszaki színvonalra fejlesztése. • Hulladék szervesanyag tartalmának biológiai és energetikai hasznosítása (komposzt, biogáz). • Hulladékok ártalmatlanítása. • A környezetvédelem szempontjainak megfelelő, minimalizált lerakás.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A régióban a turisztikai szezonban az itt élő állandó lakosság többszörösét kitevő üdülónépesség, belföldi és külföldi turisták tömegei nagyban terhelik a tavat és környezetét, továbbá igénylik a kultúrált tartózkodás fejlett infrastrukturális feltételeinek kiépítését. A hulladékgazdálkodás (szilárd, folyékony) nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, alkalmas környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ehhez elengedhetetlen a regionális kezdeményezés és koordináció mellett létrejövő településcsoportok (társulások) létrehozása, amelyek hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás szempontjából összetartoznak, közös hulladékgazdálkodási tervet készítenek. Egy ilyen rendszer jelentősen növeli a munka hatékonyságát, javítja és meggyorsítja a hulladékgazdálkodási, illetve hulladékkezelési feladatok komplex és hatékony megoldását. Ennek megvalósítása érdekében a megkezdett hulladékgazdálkodási projekteket folytatni kell.</p>
	<p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • a hulladéklerakóknak (kivéve a marcali) európai uniós követelményeknek történő megfeleltetése, • folyamatban lévő hulladékkezelési projektek megvalósítása a rendszerekbe bekötött háztartások arányának növelése érdekében, • szelektív hulladékgyűjtés teljes körű bevezetése (tájékoztatás, hulladékgyűjtő szigetek elhelyezése, gyűjtőhelyek területigényének biztosítása, kezelés-szervezése), • hulladékszállítás műszaki színvonalának javítása érdekében fokozatosan növelni kell a minimális porkibocsátású, környezetbarát motorral működő, alacsony zajszintű korszerű hulladékgyűjtő-szállító gépek beszerzését, • múltban használt kommunális hulladéklerakót a tájba illeszkedően, a környezetvédelmi szempontoknak megfelelően rekultiválni kell (tényfeltárás, rekultivációs terv készítése), • illegális lerakások felmérése, • állati tetemek feldolgozásának megvalósítása.
Földrajzi preferenciák:	régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek: települési önkormányzatok, önkormányzati társulások, közszolgáltatók, központi költségvetési szervek

Támogatás szempontjai

- hulladékok biztonságos lerakása
- költséghatékony beruházási és üzemeltetési megoldások

Végrehajtás módja, felelőse: A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetni kell a régió területén illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel, hogy a régió mely területén nem biztosított a hulladékok elszállítása és magas színvonalú elhelyezése. Meg kell határozni a jövőbeni projekteket (hulladék kezelése, illegális hulladéklerakók felszámolása, szelektív gyűjtés bevezetése), fel kell kérni az illetékes önkormányzatokat a projektek kidolgozására és megszervezésére.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA , Kohéziós Alap
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program, Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:

5.1.4. Felszíni és felszín alatti vizek védelme, vízrendezés

Céljai:

- Vízminőségvédelem.
- Természetes élőhelyek védelme.
- Lápi jellegű területek védelme, rekonstrukciója.
- Belvízveszéllyel sújtott területek csökkentése.
- Csapadékvíz csatorna hálózat kiépítése, korszerűsítése.
- Víz mennyiség-védelem - Balaton vízkészlet-gazdálkodásának optimalizálása.
- Elhanyagolt vízfolyások, vízelvezetők környezetbe illeszkedő szabályozása, karbantartása.
- Kis-Balaton vízvédelmi rendszerének fejlesztése.
- Horgászat és halászat feltételeinek megteremtése.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

Meg kell akadályozni, hogy a Balatonba és a Régió területén lévő más tavakba bejuthassanak a különböző diffúz és pontszerű szennyezőforrásokból származó emittált szennyező anyagok, ezért a bel- és külterületi vízrendezést, a csapadékvíz elvezetést meg kell oldani a régió teljes területén. A vízminőség védelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélységi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek védelme. A felszín alatti víz esetében biztosítani kell az egyensúlyt a felszín alatti víz kitermelése és utánpótlása között. A vízfolyások megfelelő szabályozása jelentősen hozzájárul a belvízveszélyes területek helyzetének javításához is. A déli part berkeiből érkező vizeknek az ülepítése, szűrése szintén megoldásra vár. A Balaton megfelelő vízminőségének érdekében a Kis-Balaton vízvédelmi rendszere megvalósításának folytatása, illetve befejezése szükséges.

A Balaton optimális vízkészlet gazdálkodása hozzájárul a környezetvédelmi, idegenforgalmi és ökológiai szempontból is megfelelő vízszint biztosításához. A fenntartható fejlődés szempontjából lényeges a tavat érő terheléseknek a lehető legkisebb mértékűre csökkentése, a tó természeti rendszerének és önszabályozó képességének fenntartása.

A Hévízi-tó védelme szempontjából kiemelten kell kezelni a felszíni és felszín alatti szennyeződések elleni védelem, és a tó vízhozamát csökkentő hatások elleni védelem megvalósítását. A régióban még további tavak, víztározók, vizes élőhelyek vannak, melyek szintén fokozott védelemre szorulnak. Törekedni kell arra, hogy a szennyeződések megszüntetésére kialakulásuk helyén kerüljön sor.

Tevékenységek:

- vízfolyások belterületi, külterületi szabályozása, rendezése, folyamatos karbantartása,
- a tavakba érkező vizek ülepítése, szűrése,
- Balaton vízkészlet gazdálkodásának optimalizálása,
- a vízfolyások ökológiai vízkészletének és mértékadó vízhasználatainak meghatározása,
- a horgászok kiszolgálását jelentő szolgáltatások fejlesztése,
- halastavak kibocsátásainak tápanyagszükséglet csökkentő beavatkozásainak megvalósítása,
- lápi területek rekonstrukciója,
- szűrőmezők építése, helyreállítása, folyamatos karbantartása a Balatonba torkolló vízfolyásokon,
- a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütemének kiépítése a vízminőségvédelmi és természetvédelmi célok összehangolt megvalósításával,
- bel- és külterületi csapadékvíz-elvezetés,
- nádasok, elhanyagolt vízfolyások rendbetétele,
- egységes tóvédelmi program megvalósítása (Hévízi-tó), melyben
 - prioritást kell adni a tó vízmennyiségi – vízminőségi védelmének, és annak folyamatos ellenőrzésének
 - vízvédelmi övezet kijelölése
 - részletesen kell rögzíteni, és nyomon követni a jövőbeni engedélyezhető vízkivételek mennyiségét és azok távolhatását, a lokális szemléletet fel kell, hogy váltsa a regionális rálátás
 - évente ki kell értékelni a monitoring adatokat, hogy a felszíni- vagy felszín alatti hatások azonnal kiszűrhetőek legyenek, a szükséges megelőző, vagy korrigáló lépések időben megtörténjenek

Konkrét projektek:

- Balaton parti települések belterületi vízrendezése, diffúz szennyezések elleni védelem,

- Kis- Balaton Vízvédelmi rendszer II. ütem megvalósítása.

**Földrajzi
preferenciák:**

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

**Támogatás
szempontjai:**

**Megvalósítás
felelőssége:**

Régió teljes területe

települési önkormányzatok, önkormányzati társulások, gazdasági társaságok, központi költségvetési szervek

- a természetes élőhelyek védelme biztosított legyen
- költséghatékony beruházási és üzemeltetési megoldások

A Balatoni Integrációs Kht-nak egyeztetnie kell a régió területén illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel és egyéb érintett tudományágak képviselőivel (ökológusok, biológusok, természetvédelmi szakemberek, erdészek, stb.), hogy a régió mely területén szükséges a tavak, tározók, vizes élőhelyek védelme. Az érintett tavakhoz kapcsolódó feladatok áttekintése mellett a tevékenységek pontosítása szükséges. A földrajzi területet, illetve a projekteket azonosítani kell és az érintett önkormányzatokat, önkormányzati társulásokat fel kell kérni a projektek kidolgozására.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási
alap**
- **Operatív
program**

Kohéziós Alap
ERFA

Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

**Intézkedés
megnevezése:**

**5.2. Vonzó és élhető balatoni települések kialakítása -
településfejlesztés**

Célok:

- A városok települési központjainak megújítása, városi területeinek rehabilitációja, valamint turisztikai szempontból frekvenciált falusi településközpontok és kistérségi központok megújítása.
- Kisvárosias településszerkezet, szolgáltató jellegű központok kialakítása (főterek, egységes utcakép) ahol költség-hatékonyan megoldható és turisztikai célból hasznosítható a part menti sávok közcélú használatba vétele, zöldterületek védelme és kialakítása (2000. évi CXII. ún. Balaton törvény 20 §), vízpart rehabilitáció.
- A településeken a közlekedési átmenő forgalom csökkentése, közösségi terek (parkok, sétálóutcák, stb.) kialakítása.
- Hagyományos településszerkezet, illetve települési arculat, utcaképek megóvása, az épített örökségi értékek védelme.
- Romló állapotú és használaton kívüli üdülőtellek megújításához, funkcióváltásához, felszámolásához tökelap felállítása.

Komponens megnevezése:	5.2.1. Települési területek, településközpontok („településfejlesztési akcióterületek”) rehabilitációja
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Turizmus versenyképességének és a helyi lakosság igényeinek javítása érdekében leromlott városi területek megújítása és olyan vonzó városi környezet kialakítása, mely ösztönzi a további magánberuházásokat, ezen belül egybefüggő városi területek térségi központokká való alakítása. • A beépített területek ne növekedjenek tovább, illetve a beépítések ne növeljék a környezet terhelését. • Új gazdasági, közösségi és szociális funkciók megjelenésének támogatása és a meglévő funkciók megerősítése romló állapotú, többségében városi területeken a terület megújítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében. • Barnamezős területek vegyes hasznosítása funkcióváltásuk és a települési struktúrába való integrációjuk előmozdítása, valamint a zöldmezős beruházások területigényének csökkentése érdekében.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A vonzó településképp, a rendezett utcák és épületek egyben az életminőség javítását is biztosítják. A települések rendezési terveinek elkészítése után – amennyiben szükséges – a hagyományos, illetve történeti településszerkezetet, az építészeti örökség értékeit figyelembe vevő helyi, a településeken belüli kisebb területegységekre vonatkozó építési szabályzatot célszerű készíteni. (A fejlesztéseket egy egységes, a helyi sajátosságokat tükröző építészeti koncepció elfogadása a Balaton Régióban jelentősen segítheti). Az állami támogatással megvalósított fejlesztéseknek összefüggő városi területek („településfejlesztési akcióterületek”) rehabilitációját kell szolgálniuk. A fejlesztéseknek elsősorban a műemléki épített értékek, műemléki jelentőségű területek és környeztük felújítására kell koncentrálniuk. Továbbá a helyi életminőség javítása érdekében fontos a városok falusias településközpontjainak a megújítása, vonzóbbá tétele a vállalkozások és lakosság számára. A településfejlesztéseknél figyelemmel kell lenni az üdülőterületek megújítására is.</p> <p>Az új, magas-színvonalú lakókörnyezeti kultúrák nem új telekosztásokkal, és belterületbe vonásokkal, hanem jogszabály által is támogatott területeken (pl. a vízpart rehabilitációval érintett területeken nem) a meglévő beépítésre szánt területen lévő elhanyagolt, jelenlegi tulajdonosaik által nehezen fenntartható kis üdülőtellek összevonásával és átstrukturálódásával valósítható meg. (pl. csereingatlan-mozgalom segítségével). Részletesebben 5.2.4 komponens.</p> <p>A településfejlesztéseknél továbbá prioritást kell élvezniük azoknak a szociálisan hátrányos településrészek megújításának, ahol többségében hátrányos helyzetű és jellemzően roma lakosság él. Ez esetben a fejlesztéseket össze kell kötni vállalkozásfejlesztési, képzési és foglalkoztatási programokkal. A településfejlesztési akciónál gondolni kell a közlekedésszervezés javítására (különösen a déli parton a 7-es út mentén), így a forgalomcsillapított, gyalogos,</p>

kerékpáros zónák kialakítására, a tranzit forgalom elterelését, ellehetetlenítését szolgáló közlekedéstechnikai berendezésekre (pl. lámpák az autópálya lehajtókban, sebességcsökkentett zónák, különleges burkolatok, útszűkítések). Továbbá a Balaton partján fontos szempont a közbiztonság folyamatos javítása, mely érdekében ahol szükséges infrastrukturális fejlesztéseket kell végrehajtani (pl. térfigyelő-rendszer), illetve a polgárőrség munkakörülményeit kell javítani. Az élhető és vonzó település státus érdekében, a rendezett utcák részeként fontos a településen belüli kerékpárutak kiépítése és egyúttal fenntartásuk biztosítása is.

Tevékenységek (komplex település rehabilitációs integrált projektek keretében preferált):

- településközpontok megújítása, kiemelten a turisztikailag frekvenciált településeken (pl. élhető, emberi léptékű kisvárosi, fürdővárosi jelleg erősítése),
- hagyományos és védelemre szoruló településszerkezet, illetve települési arculat, utcaképek megóvása, az épített örökségi értékek védelme,
- a belterületi forgalmat, valamint káros hatásait csökkentő eszközök és infrastruktúrák telepítése (forgalomlassító akadályok, csendes övezetek kialakítása),
- a közösségi terek, a gyalogos és kerékpáros forgalmi felületek növelése,
- belterületi zöldterületek kialakítása (nagyteréségi ökohálózatot is követve, erdősítés),
- Balaton specifikus beépítési és építészeti elvek kidolgozása és önkéntes alapon történő alkalmazása,
- egységes reklám és tájékoztatási táblázás kialakítása, a jelenlegi állapot radikális szanálása,
- a települések egységes Balaton Régiós táblával való ellátása.

Földrajzi preferenciák:
Lehetséges kedvezményezettek:

Régió egész területe, előnyt élveznek a parti agglomerálódó forgalommal terhelt települések.
települési önkormányzatok, azok intézményei és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei, közhasznú társaságok, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok

Támogatás szempontjai

- a település rendezési terve tartalmazza
- komplex település rehabilitációs integrált projektek keretében történik a fejlesztés
- megfelel a turisztikai keresleti igényeknek
- engedélyezési és kivitelezési tervek rendelkezésre állnak
- elősegíti a munkahelyteremtést

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak feladata a preferált támogatási területek pontos definiálása, majd az érintett önkormányzatokkal

történő egyeztetését követően, azok felkérése a projektek kidolgozására.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** ERFA 4. cikk 5); 8. cikk
- **Operatív program** Regionális Operatív Program

Komponens megnevezése:	5.2.2. Part rehabilitáció
Céljai:	<ul style="list-style-type: none">• Zöldterületek védelme és kialakítása, vízpart rehabilitáció.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A part menti településeken törekedni kell arra, hogy a belterületi területfelhasználási szerkezetben a zöldfelületek megmaradjanak. Éppen ezért ahol költség-hatékonyan megoldható vagy környezetvédelmi szempontból elengedhetetlen, továbbá a Balaton törvény előírásai szerint kötelező és turisztikai célból közcélra hasznosíthatóak a partmenti sávok, ott javasolt zöldfelületek, nyitott strandok, parti sétányok kialakítása, a még meglévő természetközeli parti sávok megóvása, újak kialakítása tekintettel a meglévő természetes, természetközeli partszakaszok megtartására, megóvására, valamint a nagytérsgéi ökohálózatokra. A települési zöldfelületek, elsősorban a parti városhalmaz településeiben célszerűen illeszkednek a nagytérsgéi ökológiai hálózat elemeihez, parti-háttérterületi kapcsolatokat jelentenek (ld. táji értékek). A partmenti területek rehabilitálása nem egyformán érinti a településeket, amit figyelembe kell venni a fejlesztéseknél.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• vízparti belterületi sétányok, illetve egységes arculattal történő zöldövezetek kialakítása, bővítése (nagytérsgéi ökohálózatot is követve). <p>Konkrét projekt: A Balaton vízpart –rehabilitációs tanulmánytervek alapján tervezett zöldterületi parti sétányok megvalósítása (projektgazda: OTH, BFT)</p>
Földrajzi preferenciák:	Balaton part körben
Lehetséges kedvezményezettek:	Vízpart rehabilitációs tanulmánytervvel rendelkező települési önkormányzatok (43 db)
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none">• nagytérsgéi ökológiai hálózatba való illeszkedés• közösségi hozzáférés növelése• település rehabilitációhoz való illeszkedés• fejlesztés turisztikai jelentősége• költséghatékony megoldás
Megvalósítás	A Balatoni Integrációs Kht-nak a kistérségekkel egyeztetve meg kell

felelőssége: határozni a preferált településeket, majd az önkormányzatokkal egyeztetve a Balatoni Integrációs Kht-nak ki kell építeni a part rehabilitációs projektek menedzselését, projektek előkészítését, megvalósítást, kisajátítást. Az egyes részfeladatokra a Kht közbeszerzés alapján vállalkozókat bízna meg. A projekt feltétele az önkormányzatokkal való partnerségi együttműködés és a Kht felhatalmazása a projektek lebonyolítására.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Regionális Operatív Program
Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése: **5.2.3. Magaspartok, omlásveszélyes partfalak rehabilitációja**

Céljai:

- Partfalmozgások károkozásának csökkentése.

Leírás, támogatandó tevékenységek: A települések belterületeinek növekedése, nem átgondolt településfejlesztés, vagy illegális építkezések következtében olyan területek alakultak ki, melyek teherbíró képessége a nem megfelelő használat folytán szerkezetében sérült. Ezek jellemzően Balaton parti csúszásveszélyes löszös partfalak (a tó keleti és déli részén Balatonfüzfő, Balatonfőkajár, Balatonkenese, Balatonvilágos, Balatonszárszó, Balatonföldvár, Fonyód, Tihany, valamint egyéb a felszínmozgásra érzékeny település körzetében). A probléma kezelését az épületek eltávolításával, vagy infrastruktúra áthelyezéssel, illetve a partfalak erózió elleni védelmével, erdősítésével, illetve esetenként a partfalak megerősítésével lehet elérni. Az épületbontások és a művelési ág váltások vonatkozásában meg kell vizsgálni ezek kompenzációját lehetővé tevő tőkealap felállításának lehetőségét.

Tevékenységek:

- geotechnikai, statikai vizsgálatok elvégzése a partfalak állékonyságára vonatkozóan,
- megvalósíthatósági tanulmány a veszélyes partfalak beazonosításához és a szükséges beavatkozások megtételéhez,
- épületek bontása kompenzációval,
- művelési ág váltás kompenzációval,
- infrastruktúra áthelyezés,
- erózió elleni védelem,
- erdősítés,
- partfalak megerősítése, támfalak kialakítása,
- jogi környezet létrehozása a veszélyes beépítések megakadályozására.

Konkrét projekt: Omlásveszélyes partfalak állékonyságának biztosítása (projektgazda: GKM, BM)

Földrajzi preferenciák:	Elsősorban a tó keleti és déli térsége, illetve Fonyód, Tihany
Lehetséges kedvezményezettek:	települési önkormányzatok
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none"> • életveszély megszüntetése • vagyonban történő károk megszüntetése • költséghatékony megoldások
Megvalósítás felelőssége:	A Balatoni Integrációs Kht-nak a régió területén illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel egyeztetve meg kell határozni a fejlesztéshez kapcsolódó településeket, illetve a veszélyes partfalakat. A települések kiválasztását követően az adott önkormányzatot fel kell kérni a projektek kidolgozására.
Finanszírozási feltételek:	
<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	<p>ERFA 4. cikk 4)</p> <p>Regionális Operatív Program</p> <p>Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program</p>
Komponens megnevezése:	5.2.4. Táj, és Településrehabilitációs Alap - Tőkealap felállítása és működtetése a beépített területek (pl. kisparcellás leromlott állapotú üdülőtellek) rehabilitációjára
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • a települések fejlesztése, a romló állapotú beépített területek (pl. kisparcellás leromlott állapotú üdülőtellek) rehabilitációja. • Beépítettség csökkentése, természet közeli területek növelése.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A települések fejlesztését, a romló állapotú beépített területek (pl. kisparcellás leromlott állapotú üdülőtellek) kiváltását és rehabilitációját, csereingatlanok biztosítását külön e célra felállító hosszú távú kihelyezést nyújtó tőkealap felállításával és működtetésével szükséges ösztönözni.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • a tőkealap felállítását és működtetését megalapozó megvalósíthatósági tanulmány elkészítése, • alap finanszírozását biztosító pénzügyi felkutatása, • az alapot működtető intézményi kiválasztás, illetve intézményfejlesztés az alap működtetésére.
Földrajzi preferenciák:	Régió teljes területe
Lehetséges kedvezményezettek:	települési önkormányzatok, önkormányzati társulások
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none"> • a települések rendezési tervével összhangban • kihelyezések hosszú távú visszafizetésének biztosítása • a tőkealap felhasználása (kihelyezések) során a beépített területek arányának csökkennie kell, a közösségi hozzáférésű területek

aránya nem csökkenhet, a zöldterületek és természet-közel
területek aránya nő (és ha lehetséges mindez a nagytérégi
ökológiai hálózatokba illeszkedően), a közkincsekhez való
hozzáférés (akadálymentesen) lehetősége nő (ha releváns az adott
területen ez).

Végrehajtás módja, felelőse: A Balatoni Integrációs Kht-nak kezdeményeznie kell egy olyan intézmény, szervezet kijelölését, amely a tőkealapot fel tudja állítani és működtetni tudja. Javasolt a tárgyalások megkezdése a Magyar Fejlesztési Bankkal, különös tekintettel a Regionális Fejlesztési Holdingnak a bankba tervezett beolvasztására.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA
- **Operatív program** Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program

Intézkedés megnevezés:

5.3. Balatoni táji értékek helyreállítása

Célok:

- A természetközeli parti és háttérterületek összekapcsolása, nagytérégi ökológiai hálózat kialakítása a beépített területek közötti rések természetességének fokozásával és a természetes partszakaszok megőrzése.
- Balaton körüli zöld zóna megteremtése, természetes erdősítésekkel.
- A természet védelmét és a környezettudatosság erősítését, környezeti nevelést szolgáló intézkedések megvalósítása (a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, valamint a természetvédelmi területek fejlesztése, Natura 2000 területek növelése).
- Bányászati tevékenységhez kapcsolódó tájsebek, illegális hulladéklerakók rehabilitációja.

Komponens megnevezése:

5.3.1. Vidéki értékek feltárása, megőrzése

Céljai:

- A turizmus versenyképességének és a helyi lakosság igényeinek javítása érdekében a leromlott falusi településközpontok, utcaképek megújítása.
- A vidéki értékek feltárása és védelme, a hagyományos földhasználati formák felélesztése.
- A kulturális jellegzetességek támogatása és az épített környezet táji adottságoknak megfelelő át- és kialakítása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A Balaton és a környező táj (például a Balaton-felvidék erdei, növény- és állatvilága) páratlan értékű és kiemelt figyelmet kell fordítani a megőrzésére. Ezért szükséges táj menedzsmenti tervek alapján e különleges tájak védelme, az ember és a természet kapcsolatának a régióra jellemző formáinak bemutatása. Bizonyos területeken ehhez

szükség van a hagyományos földhasználati formák felélesztésére a kulturális jellegzetességek hangsúlyozásával és az épített környezet táji adottságoknak megfelelő át- és kialakítására. Főként a parttól távolabbi falvakban jellemző a településközpontok, a települési arculat elhanyagoltsága, ezért figyelmet kell fordítani e településközpontok rehabilitációjára, a hagyományos települési arculat, utcaképek megóvására és az épített örökségi értékek védelmére. A vidéki örökség védelme, a hagyományok ápolása szempontjából nem elhanyagolható a tárgyi emlékek, a hagyományos gazdálkodási formák megléte, melyek bemutatása kívánatos a turisztikai látványosságokkal összefüggésben.

Tevékenységek:

- falusi településközpontok („településfejlesztési akcióterületek”) rehabilitációja, hagyományos településszerkezet, illetve települési arculat, utcaképek megóvása, az épített örökségi értékek védelme (funkcionális és esztétikus településközpontok létesítése),
- táj menedzsment, tájgazdálkodási tervek készítése, végrehajtásuk támogatása,
- vidéki örökség: tárgyi emlékek, gazdálkodási formák bemutatásának támogatása,
- hagyományok (nemzetiségi is) ápolásának támogatása.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Régió teljes területe

települési önkormányzatok, intézményeik és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei (pl. Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság), közhasznú társaságok, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok

Támogatás szempontjai:

- rendezési tervhez illeszkedjen
- megfeleljen a turisztikai keresleti igényeknek
- nagytérsgéi ökológiai hálózathoz való kapcsolódás
- költséghatékony megoldások

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak a kistérségek bevonásával azonosítani kell a program helyszíneit, területi lehatárolását. Ezt követően a lehetséges kedvezményezettek bevonásával ki kell dolgozni a projekteket.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap EMVA
- Operatív program NAVT

Komponens megnevezése:

5.3.2. Táji értékek helyreállítása

Céljai:

- A helyi természeti értékek feltárása és védelme.
- A természetvédelmi oltalom alatt álló területek bővítése.
- Ökológiai hálózat és az ökológiai (zöld) folyosók kialakítása és fenntartása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton és a környező táj (például a Balaton-felvidék erdei, növény- és állatvilága) páratlan értékű és kiemelt figyelmet kell fordítani a megőrzésére. Bizonyos területeken ehhez szükség van a tájak rehabilitációjára a helyi természeti értékek feltárására és védelmére. Az ökológiai adottságoknak és a fenntartható fejlődés elveinek megfelelő tájrendezés és tájrehabilitáció, területhasznosítás érdekében különböző szintű, a természetvédelmi oltalom alatt álló területek bővítése kiemelt fontosságú a Balatoni Nemzeti Park tapasztalataira építve. A Balaton környékének sokszínű élőhelyei igen sérülékenyek, megőrzésük érdekében szükséges a védett területek kiterjesztésével kapcsolatos tanulmányok, kataszterek elkészítése és felülvizsgálata, valamint szabályozások előkészítése.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • egyedi tájértékek helyreállítása, tájképi értékek védelme, • védett területek kiterjesztésével kapcsolatos tanulmányok, kataszterek készítése és felülvizsgálata, szabályozások előkészítése (erdők, vizes, füves élőhelyek, tájképi értékek, egyedi tájértékek).
Földrajzi preferenciák: Lehetséges kedvezményezettek:	<p>Régió teljes területe</p> <p>települési önkormányzatok, intézményeik és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei (pl. Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság), közhasznú társaságok, non-profit szervezetek, gazdasági társaságok</p>
Támogatás szempontjai: Végrehajtás módja, felelőse:	<ul style="list-style-type: none"> • megfeleljen a turisztikai keresleti igényeknek • nagytérégi ökológiai hálózathoz való kapcsolódás <p>A Balatoni Integrációs Kht-nak a kistérségek bevonásával azonosítani kell a program helyszíneit, területi lehatárolását. Ezt követően a lehetséges kedvezményezettek bevonásával ki kell dolgozni a projekteket.</p> <p>A projekt kiválasztás módja kétlépcsős kiválasztás.</p>
Finanszírozási feltételek: <ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap • Operatív program 	<p>Kohéziós Alap</p> <p>Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program</p>

Komponens, megnevezése:	5.3.3. A Balaton körüli zöld zóna kialakítása, erdősítés
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A természetközeli parti és háttérterületek összekapcsolása nagytérégi ökológiai hálózat kialakításával • Belterületi erdőterületek növelése. • Külterületi mezőgazdasági területek erdősítése. • A Bakony, Balaton, Somogy nagy erdőtömbjeinek összekapcsolása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>Az erdők nagymértékben hozzájárulnak a Balaton térség ökológiai állapotának helyreállításához, ezért a Balaton erdősültségét növelni kell. A Balaton Régió egyes túlzottan beépített, zsúfolt, így degradálódott és rendkívül alacsony táji értékekkel rendelkező területeinek különös módon természeti értéket adhat egy erőteljes erdősítési program. Cél, hogy egy zöld zóna ölelje körül a Balaton víztükrét. Ennek részét képezi a fásítás, fasorok képzése, a belterületi erdőterületek növelése is, a külterületi mezőgazdasági területek erdősítése mellett (ld. településfejlesztésnél). A területnövekedés mellett legalább ilyen fontos cél az összefüggő erdőtakaró biztosítása, a Bakony, Balaton, Somogy nagy erdőtömbjeinek összekapcsolásával. Elvégzendő feladat az erdészeti ágazati erdősítésekkel kapcsolatos, valamint a település és területrendezési tervek határozottabb összehangolása is. Az erdősítést hazai honos állományok (őshonos fafajok, kevert erdők) kialakításával kell megvalósítani. Mindezen fejlesztéseknek a közösségi hozzáférést, a természetjárást is szolgálniuk kell, különös tekintettel az ökológiai hálózat és az ökológiai (zöld) folyosók kialakítására és fenntartására.</p>
	<u>Tevékenységek:</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • fásítás, fasorok képzése (belterületen önkormányzati és állami tulajdonban levő területeken és mezőgazdasági területen is megfelelő ösztönzőkkel), • erdei fafaj váltás támogatása a hazai honos (őshonos, vegyes állományok) erdők kialakításának érdekében, • mezsgyék, bokrok telepítése, • a beépített területek közötti rések természetességének fokozása, • vizes élőhelyek kialakítása, • erdők közösségi hozzáféréseinek növelése, • erdő egészségügyi és erdőtűzzel kapcsolatos monitoring és kutatási tevékenységek, cselekvési tervek támogatása, a szükséges infrastruktúra kiépítése.
Földrajzi preferenciák:	Régió egész területe
Lehetséges kedvezményezettek:	települési önkormányzatok, intézményeik és társulásaik, erdőgazdálkodók, központi költségvetési szervek és intézményeik, gazdasági társaságok

**Támogatás
szempontjai:**

- megfeleljen a turisztikai keresleti igényeknek
- nagytérsegi ökológiai hálózathoz való kapcsolódás
- természetes fafajok telepítése
- közösségi hozzáférés növelése

**Megvalósítás
felelőssége:**

A Balatoni Integrációs Kht-nak a kistérségek bevonásával azonosítani kell a program helyszíneit, területi lehatárolását. Ezt követően a lehetséges kedvezményezettek bevonásával ki kell dolgozni a projekteket.

**Finanszírozási
feltételek:**

- **EU támogatási alap** EMVA 36. cikk b) i., iii.
- **Operatív program** Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési Terv

**Komponens
megnevezése:**

5.3.4. Bánya-rekultiváció, tájsebek kezelése, illegális hulladéklerakók felszámolása

Céljai:

- Tájsebek felszámolása.
- A környezetre káros hulladéklerakók megszüntetése.
- A bányászati tevékenység következtében maradandóan megváltozott külszíni terület (felhagyott bányák) rekultivációja, újrahasznosítása.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

A Balaton-felvidéken több felhagyott és működő bánya van, ezért a nagyobb kiterjedésű bányászati tevékenység által roncsolt, ipari tevékenység által igénybevett területeken komplex tájrehabilitációval egybekötött újrahasznosítás szükséges. A legfontosabb a balesetveszélyes, és a szembeötlő tájsebek eltüntetésére, valamint a „városszéli” kisebb bányagödrök eltüntetésére. A tájrehabilitációhoz kapcsolódóan fontos a műszaki védelem nélküli hulladéklerakók rekultivációja, az illegális hulladéklerakók felszámolása is.

Tevékenységek:

- bányászati tevékenység által roncsolt, a víz-, szélrózsió által degradált, ipari tevékenység által igénybevett területeken komplex tájrehabilitációval egybekötött újrahasznosítás (tájrendezési tervek kidolgozása, műszaki-, biológiai rekultiváció),
- a műszaki védelem nélküli hulladéklerakók rekultivációja, az illegális hulladéklerakók felmérése, felszámolása,
- tájsebek felmérése.

**Földrajzi
preferenciák:**

Elsősorban a Balaton-felvidéki területek

**Lehetséges
kedvezményezettek:**

terület tulajdonosok, települési önkormányzatok

Támogatás

- tájrendezési tervek megléte

szempontjai:

- előnyt élveznek a veszélyes hulladékok felszámolása
- költséghatékony megoldások

Megvalósítás felelőssége:

A Balatoni Integrációs Kht-nak a kistérségek bevonásával azonosítani kell a program helyszíneit, területi lehatárolását, a fejlesztési szükségleteket. Ezt követően a lehetséges kedvezményezettek bevonásával ki kell dolgozni a projekteket.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** Kohéziós Alap
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése:**5.3.5. Kockázatvédelem, veszélyhelyzetek megelőzése****Céljai:**

- Éghajlatváltozással összefüggő károk megelőzése (pl. tó vízszintingadozására való felkészülés, rovarkártevők elleni hatékony védelem).
- Állampolgárok és a környezet biztonságát garantáló gazdálkodás és termelés megvalósítása.

Leírás, támogatandó tevékenységek:

A globális felmelegedés jövőben várható mértéke évtizedenként 0,1-0,3 °C. E változás regionális sajátosságai ma még csak bizonytalanul körvonalazhatók. Mégis több jel szerint a következő évtizedekben a Balatonnál megfigyelt tendenciák folytatódása, azaz a hőmérséklet és a napfénytartam emelkedése, de a csapadék csökkenése továbbra is várható, főként a nyári szezonban. E tendenciával párhuzamosan módosul egyes időjárási szélsőségek gyakorisága is. Ha valóban így alakul a Balaton éghajlata, akkor számolni kell a tó vízszintjének gyakori ingadozásával, csökkenésével is.

Fel kell készülni az éghajlatváltozással összefüggő károkra és megelőzésükre. Támogatandó a rovarkártevők hatékony és környezetbarát ellenszereinek kifejlesztése, a károkozások monitorozása, dinamikájával, prognosztizálásával kapcsolatos kutatások, károkozók tervszerű irtása. Kiemelhető a gyapjaslepke fokozódó, lakókörnyezetet is veszélyeztető kártétele, valamint a parti területeken a szúnyogokkal kapcsolatos problémák.

Ezenkívül tájékozódni kell és leltárt kell készíteni a települések közigazgatási területén működő veszélyes technológiákról és a tárolt, szállított veszélyes anyagokról, hogy csak olyan tevékenységek legyenek engedélyezhetők, amelyek megfelelő környezetbiztonsági garanciákkal rendelkeznek. Szükséges a helyi környezetbiztonsági informatikai rendszer kiépítése.

Tevékenységek:

- a rovarkártevők hatékony és környezetbarát ellenszereinek kifejlesztése,
- károkozások monitorozása, dinamikájával, prognosztizálásával

- kapcsolatos kutatások, kárbecslések, vészforgatókönyvek, cselekvési tervek kidolgozása,
- károkozók tervszerű írtása,
- környezetbiztonsági információs rendszer kiépítése, központok kialakítása,
- természetbarát védekezés, megelőzés, védekezéssel kapcsolatos kísérleti projektek, kutatások,
- környezetvédelmi balesetek (veszélyes hulladék, mérgező anyag kiömlés, stb.) kármegelőzése és elhárítása.

Földrajzi preferenciák:

Régió teljes területe

Lehetséges kedvezményezettek:

települési önkormányzatok, gazdálkodó szervezetek, katasztrófavédelmi igazgatóságok, környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, erdészeti szolgálatok

Támogatás szempontjai:

- környezetkímélő megoldások
- projekt intézkedési tervek megléte
- költséghatékony megoldások

Végrehajtás módja, felelőse:

A Balaton Integrációs Kht-nek a releváns kutatóintézetekkel, a katasztrófavédelmi igazgatóságokkal, valamint az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségekkel fel kell venni a kapcsolatot és meg kell határozni a lehetséges káreseményeket. Ezt követően a szükséges projekteket azonosítani kell, majd fel kell kérni a lehetséges projektgazdákat a projektek kidolgozására.

A projekt kiválasztásának módja központi program keretében történik.

Finanszírozási feltételek:

- **EU támogatási alap** ERFA 4. cikk 4)
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Intézkedés megnevezés:

5.4. Balaton térségi környezetmenedzsment

Célok:

- Éghajlatváltozás, egyéb külső folyamatok révén a táji értékekben bekövetkező károk kockázatának csökkentése.
- Fenntarthatósági és táji tervezési menedzsmenti rendszerek kialakítása.
- Egységes megfigyelő- és tájékoztatási, monitoring rendszer kialakítása.
- Balaton természettudományi-, társadalmi-, gazdasági

Komponens megnevezése:	5.4.1. Balatoni fenntarthatósági/környezeti térségmenedzsment kialakítása
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Összehangolt, fenntartható fejlesztések a Balaton érzékeny környezeti rendszerében. • Fenntartható településfejlesztés. • A környezet-tudatosság javítása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton érzékeny környezeti rendszerében fontos a fejlesztések összehangolására, nyomon követésére képes fenntarthatósági térségi menedzsmenti és tervezési tevékenység kialakítása, haladó külföldi példák alapján térségi fenntarthatósági keretstratégia elkészítése.</p> <p>Környezetvédelmi irányítási rendszerek megvalósítása helyi közigazgatási egységeknél hozzájárul az európai városok környezeti minőségének javításához, a fenntartható fejlődés megvalósításához azáltal, hogy a már meglévő rendszerek, mint az EMAS, ISO 14001 szabvány által alkalmazott szerkezetet alakít ki. A környezetvédelmi vezetési rendszerek által megkövetelt nyíltság – a külső és belső kommunikáció csatornáin keresztül – javítja a kiválasztott mintatérség és a vele kapcsolatban álló csoportok, szervezetek (pl. beszállítók, vevők, zöld szervezetek, lakosság, szakmai szervezetek) viszonyát.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • térségi fenntarthatósági keretstratégia elkészítése, • a megvalósítást segítő szervezetfejlesztés.
Földrajzi preferenciák:	Régió teljes területe
Lehetséges kedvezményezettek:	települési önkormányzatok és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei
Támogatás szempontjai:	<ul style="list-style-type: none"> • fenntartható fejlődés biztosítása • társadalmi, gazdasági, környezeti szempontrendszerek biztosítása
Végrehajtás módja, felelőse:	A Balatoni Integrációs Kht-nak kell ellátnia a regionális szintű fenntarthatósági/környezeti térségmenedzsment feladatait. A feladatba be kell vonni a térségben működő érintett civil szervezeteket, kistérségi társulásokat, dekoncentrált államigazgatási szervezeteket.
Finanszírozási feltételek:	<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap Támogatási Alap • Operatív program Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Komponens megnevezése:	5.4.2. Egységes környezetállapot megfigyelő és tájékoztatási hálózat kiépítése és működtetése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi természeti értékek feltárása és védelme. • Környezeti, épített környezeti elemek állapotának (pl. víz, levegő, talaj, út...) folyamatos nyomon követése. • Ökológiai hálózat és az ökológiai (zöld) folyosók kialakítása és fenntartása.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A Balaton környéke biológiailag gazdag élőhelyeinek sokrétősége miatt igen sérülékeny, stabilitása viszonylag kicsi, ezért megőrzésük érdekében speciális tevékenységekre van szükség, különös tekintettel az ökológiai hálózat és az ökológiai (zöld) folyosók kialakítására és fenntartására.</p> <p><u>Tevékenységek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • környezeti, épített környezeti elemek állapotát megfigyelő (monitoring) és tájékoztatási hálózat kialakítása és működtetése a meglévő (pl. KVVM, FVM, EÜM által közösen működtetett) rendszer továbbfejlesztésével
Földrajzi preferenciák: Lehetséges kedvezményezettek:	<p>Régió teljes területe</p> <p>Balatoni Integrációs Kht. központi költségvetési szervek és intézményei (pl. Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság), non-profit szervezetek</p>
Megvalósítás felelőssége	<p>Balatoni Integrációs Kht-nak kezdeményeznie kell az illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel, a kistérségekkel, valamint a természetvédelemben érintett egyéb szervezetekkel a hálózat kiépítése területi hatályának lehatárolását.</p>
Finanszírozási feltételek:	<ul style="list-style-type: none"> • EU támogatási alap Kohéziós Alap • Operatív program Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program
Komponens megnevezése:	5.4.3. Balaton térség vízminőségével, vízmennyiségével, környezeti állapotával kapcsolatos kutatások ösztönzése
Céljai:	<ul style="list-style-type: none"> • Vízminőség védelem. • Környezeti elemek védelme.
Leírás, támogatandó tevékenységek:	<p>A vízminőség védelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélysegi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek védelme. A Balaton megfelelő vízminőségének érdekében szükséges a térségben található tavak, vizes élőhelyek, folyóvizek minőségére ügyelni. A vízminőség határértékeknek történő megfeleltetéséhez</p>

szükséges olyan kutatások támogatása, amelyek a vízminőséget a környezeti állapotra tekintettel vizsgálja.

Tevékenységek:

- Balaton térség vízminőségével kapcsolatos kutatások támogatása,
- Balaton térség környezeti állapotával kapcsolatos kutatások támogatása,
- vízgazdálkodás optimalizálására irányuló kutatások támogatása.

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

Régió teljes területe

települési önkormányzatok, intézményeik és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei (pl. Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság), közhasznú társaságok, non-profit szervezetek

Megvalósítás felelőssége:

Az illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségeknek, kutatóintézeteknek, valamint a természetvédelemben érintett egyéb szervezetekkel egyeztetni kell a Balaton térség vízminőségével és környezeti állapotával kapcsolatos kutatások szükségességét, módszertanát, tartalmát és gyakoriságát. A kutatási területek között versenyhelyzetet kell teremteni.

Finanszírozási feltételek:

- EU támogatási alap
- Operatív program

Támogatási Alap

Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Intézkedés megnevezés:

5.5. Megújuló energiaforrások hasznosítása

Célok:

- A megújuló energiaforrások (napenergia, geotermikus energia, biomassa) használatának, így az energiatermelés helyi erőforrásokkal való elállításának ösztönzése.
- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése technológiai, gazdaságossági szempontból megújuló energiaforrásokra való áttérés ösztönzése.
- Fosszilis energiahordozók hatékonyabb átalakítása (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- Biomassa, bioetanol, szennyezéssel nem járó geotermikus energia és napenergia elsődlegesen közösségi célú használatának bővítése.
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).
- Energiagazdálkodás környezetbarát fejlesztése.
- A tudatos és ésszerű energiahasználat növelése és a légszennyező-

kibocsátások csökkentése.

**Leírás, támogatandó
tevékenységek:**

A régióban a természeti és épített környezeti értékek, valamint a lakosság életterének lehetséges megóvása érdekében elengedhetetlen a környezetkímélő technológiák alkalmazása a gazdaságban. Különösen hangsúlyosak a megújuló energia termelését szolgáló beruházási projektek (megújuló energia a hőtermelésben, áramtermelésben), valamint elsőbbséget kapnak azok a projektek, amelyek a jelentős kapacitású megújuló energiaforrások használatát ösztönzik (biomassza, geotermikus energia, napenergia). A Balaton tájegységei különösen alkalmasak olyan mintaértékű kezdeményezések megvalósítására, melyek a térség megújuló energiaforrásainak hasznosítását célozzák. A megújuló energiaforrások hasznosításánál elsődlegesen – magáncélú beruházások mellett – a közösségi célú energiafelhasználásra tervezett megoldásokat kell ösztönözni, amely a középületek (polgármesteri hivatalok, oktatási intézmények, művelődési intézmények, stb.) alternatív energia használati feltételeinek kiépítését jelenti. A déli parttól távolabbi, kedvezőtlenebb adottságú mezőgazdasági területeken – kapcsolódva az erdősítési programhoz – különösen a biomassza (energia erdő, energia fű), a tó nyugati, déli és keleti részén a meglévő gazdag karszt termálvízre alapozva a vízviesszapótlással történő geotermikus energia, míg az egész régióban a viszonylag magas napsütéses órák számára alapozva a napenergia hasznosítása lehetséges. A megújuló energiák hasznosítására vonatkozó fejlesztéseket az intézmények, beruházásainál, valamint civil szervezetek programjainak támogatásnál horizontális kiválasztási szempont érvényesítésével is kell ösztönözni.

Tevékenységek:

- megújuló energiát termelő berendezések működtetéséhez szükséges tüzelőanyag biztosítását, átalakítását célzó kapacitások létrehozásának támogatása (faapríték készítő rendszer, pellet készítő rendszer, bálázó berendezések, növényolajpresek telepítése),
- somogyi térségben és Balatonfüzfőn max 2 db. bioetanol üzem létesítésére megvalósíthatósági tanulmány készítése és pozitív eredmény esetén a beruházás megvalósítása (pl. Balatonszabadi - Tab, Marcali térsége)
- megújuló energiaforrás hasznosításra alapuló beruházások létrejöttének elősegítése az érintett helyi lakosság és/vagy gazdasági szereplők bevonásával (biomassza, geotermikus- és napkollektoros erőművek),
- közösségi szintű beruházások; kis települések körgyűrűs távfűtőrendszerek kialakítása biomassza, vagy geotermia hasznosítására; depónia-gáz hasznosítása (pl. 2 db pilot projekt távfűtéssel rendelkező településeken),
- vállalkozásokhoz, háztartásokhoz kötődő egyéni használatok ösztönzése önállóan és más fejlesztésekhez kapcsolódóan is,
- elő kell segíteni a lakások, lakóházak, közintézmények, energiatakarékosságra, az energiahatékonyság növelésére, az

alternatív energiák felhasználására irányuló törekvéseit (pl. strandok, hotelek, kempingek melegvíz előállítására napenergia használatával),

- az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának vizsgálata, szükség esetén javítása, a működési költségek csökkentése,
- energiahatékonysággal, megújuló, alternatív energiaforrások alkalmazásával összefüggő ismeretek népszerűsítése, terjesztése,
- energiagazdálkodás környezetbarát fejlesztése.

Konkrét projekttypusok:

BIOMASSZA

- Erdőgazdasági hulladékok tüzelőanyag hasznosítása
- Nádgazdasági hulladékok tüzelőanyag hasznosítása
- Mezőgazdasági – gyümölcs-szőlőtermesztési szerves hulladékok hasznosítása
- BIODIZEL hajtóanyag integrált mezőgazdasági hasznosítása
- Mezőgazdasági-állattenyésztési integrált BIOGÁZ tüzelő és hajtóanyag hasznosítás

GEOTERMIKUS ENERGIA

- komplex üdülőterületi és energetikai hasznosítása a Balaton délnyugati partján, geovillamos erőművel
- komplex üdülőterületi és energetikai hasznosítás a Balaton déli partján
- főleg mezőgazdasági-kertészeti hőhasznosításra

NAPENERGIA

- aktív hasznosító hálózat a partmenti településekre
- aktív hasznosítása külterületi létesítmények, meteorológiai előrejelző állomások energiaellátási programja
- passzív napenergia hasznosítás önkormányzati lakásépítés, intézmények, turisztikai létesítmények, üdülőfalvak fejlesztése és rekonstrukciója

SZÉLENERGIA TÖBBCÉLÚ (villamos energia átalakítás, oxigén dúsítás, víz utánpótlás) energiahasznosítása

Földrajzi preferenciák:

Lehetséges kedvezményezettek:

-
települési önkormányzatok, azok intézményei és társulásaik, központi költségvetési szervek és intézményei, közhasznú társaságok, gazdasági társaságok

Támogatás szempontjai:

- előnyt élvez a közösségi célú használat
- költséghatékony beruházási és üzemeltetési megoldások
- fenntartás biztosítása

**Megvalósítás
felelőssége:**

A Balatoni Integrációs Kht felel a projektgenerálásért, majd a térségi-települési alapú közösségi rendszerek esetében fel kell kérni a projektek kidolgozásáért az önkormányzatokat. Elő kell segíteni a vállalkozások, háztartások pályázatkészítését.

A projektek kiválasztásának módja kétlépcsős kiválasztás.

***Finanszírozási
feltételek:***

- **EU támogatási alap** ERFA 4. cikk 7); 5. cikk 2) b)
EMVA
- **Operatív program** Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program
Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési TervT